

**REGIONALNI RAZVOJNI PROGRAM REGIJE POSAVJE
ZA OBDOBJE 2021–2027**

JULIJ, 2021

KAZALO VSEBINE

1. Uvod.....	5
2. Analiza regionalnih razvojnih potencialov in opredelitev ključnih razvojnih ovir in prednosti regije, vključno s položajem v mednarodnem prostoru	6
2.1 Predstavitev regije Posavje	6
2.2 Analiza človeških virov in kakovosti družbenega življenja v regiji	10
2.2.1 Demografski trendi	10
2.2.2 Trg delovne sile.....	11
2.2.3 Izobraževanje in usposabljanje.....	14
2.2.4 Socialni razvoj in blaginja	16
2.2.4 Zdravje in kakovost življenja	19
2.2.5 Nevladni sektor kot razvojni potencial regije	20
2.3 Analiza gospodarstva regije.....	22
2.3.1 Gospodarska moč regije	22
2.3.2 Podporno okolje za razvoj gospodarstva in podjetništva.....	26
2.3.3 Kmetijstvo.....	29
2.3.4 Sladkovodna akvakultura	32
2.3.5 Gozdarstvo.....	33
2.3.5 Izvajanje pristopa LEADER/CLLD.....	36
2.3.6 Turizem	36
2.4 Kulturni in naravni potenciali	40
2.4.1 Kulturne znamenitosti	40
2.4.2 Naravne znamenitosti	41
2.5 Ravnanje z naravnimi viri in skrb za okolje.....	44
2.5.1 Oskrba s pitno vodo.....	44
2.5.2 Odvajanje in čiščenje odpadnih voda	45
2.5.3 Odvoz in ravnanje z odpadki	45
2.5.4 Raba energije in obnovljivih virov energije	46
2.5.6 Poplavna območja	47
2.5.7 Spremljanje kakovosti okolja.....	47
2.6 Analiza prostora.....	48
2.6.1 Naselja in njihova opremljenost.....	48
2.6.2 Prometni sistemi, dostopnost	49

2.6.3 Stanovanjska politika.....	50
2.6.4 Prostorsko načrtovanje	51
2.6.5 Položaj regije v mednarodnem prostoru.....	53
3. SWOT analiza	54
4. Ključni izzivi regije.....	56
5. Vizija razvoja regije	59
6. Opredelitev in utemeljitev razvojne specializacije regije.....	60
7. Opredelitev in opis (strateških) razvojnih ciljev regije	60
8. Opredelitev in opis razvojnih prioritet regije s kvantificiranimi kazalniki ter ukrepov v okviru posamezne prioritete.....	61
8.1 Gospodarsko močno in pametno Posavje	61
8.2 Družbeni razvoj Posavja.....	69
8.3. Zeleno in nizkoogljično Posavje.....	74
8.4 Mobilno in dostopno Posavje.....	81
8.5 Skladen prostorski razvoj – povezana mesta in podeželje	83
9. Priprava programskega dela RRP	88
10. Skupna okvirna finančna ocena vrednosti RRP.....	89
11. Opredelitev sistema spremljanja, vrednotenja in organiziranosti izvajanja RRP 90	
11.1 Postopek priprave RRP	90
11.2 Organiziranost izvajanja RRP	91
11.3 Spremljanje in vrednotenje učinkov RRP	91
12. Opredelitev sistema informiranja in obveščanja javnosti o načrtovanju in izvajanju RRP	92
13. Indikativni nabor regijskih projektov	92
14. Skladnost s cilji politik in usmeritev EU	118
15. Viri in literatura.....	121
16. Priloge.....	122

Vodja priprave: mag. Nataša Šerbec

Namestnica vodje priprave: Nataša Šterban Bezjak

Člani priprave/vodje področij:

- *Vodja področij gospodarstva, človeških virov in kakovosti življenja:
Danica Kramžar*
- *Vodja področja okolje in prostor, infrastruktura in energetika:
Urška Renko*
- *Vodji področij turizma, kulture in naravnih znamenitosti:
Nataša Kežman, Nataša Kalin*
- *Vodji področja podeželje s kmetijstvom in ribištvom:
Lucija Avguštin, Manuela Bojnec*

1. Uvod

Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja v 13. členu določa vsebino Regionalnega razvojnega programa (RRP), ki zajema strateški in programski del. Strateški del obsega analizo regionalnih razvojnih potencialov, opredelitev ključnih razvojnih ovir in prednosti regije, razvojne cilje in prioritete regije v programskem obdobju ter določitev razvojne specializacije regije. Programski del pa vsebuje programe za spodbujanje razvoja v regiji s časovnim in finančnim ovrednotenjem ter določi sistem spremljanja, vrednotenja in organiziranosti izvajanja regionalnega razvojnega programa.

Razvojni svet regije Posavje je 25. 7. 2018 na svoji 12. redni seji skladno z Uredbo o regionalnih razvojnih programih sprejel Sklep o pripravi regionalnega razvojnega programa regije Posavje za obdobje 2021–2027 in Program priprave RRP za obdobje 2021–2027.

Območje priprave Strategije/RRP je regija Posavje s šestimi občinami:

- Občina Bistrica ob Sotli,
- Občina Brežice,
- Občina Kostanjevica na Krki,
- Občina Krško,
- Občina Radeče,
- Občina Sevnica.

Vodja priprave RRP:

- vodja priprave: mag. Nataša Šerbec,
- namestnica vodje priprave: Nataša Šterban Bezjak.

Člani priprave RRP:

- sodelavci RRA Posavje,
- vodje odborov RRS,
- Razvojna mreža regije Posavje,
- širša projektna skupina razvojnih partnerjev v regiji.

Pri pripravi RRP sodelujejo predstavniki razvojnih institucij po naslednjih področjih:

- **Človeški viri:** Zavod za zaposlovanje, mladinski centri, Ljudska univerza, Zavod Dobra družba, regionalno stičišče nevladnih organizacij, nevladne organizacije, šole, fakultete, šolski center, predstavniki občin;
- **Gospodarstvo:** GZS in Območne podjetniške zbornice, predstavniki občin;
- **Kultura in naravne znamenitosti:** Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine, Javni zavod Kozjanski park, Kulturni dom Krško, Posavski muzej, Galerija Božidar Jakac, predstavniki občin, nevladne organizacije;
- **Podeželje s kmetijstvom, gozdarstvom in turizem:** KGZ, Zavod za gozdove, LTO, člani LAS Posavje, Fakulteta za turizem, predstavniki občin, nevladne organizacije;
- **Okolje in prostor:** komunalna podjetja, predstavniki občin;
- **Infrastruktura in energetika:** predstavniki občin, Fakulteta za energetiko;
- **Kakovost življenja** (socialne, zdravstvene storitve, etnične manjšine, prosti čas): sociala: CSD, humanitarne in druge nevladne organizacije; zdravstvo: zdravstveni domovi, bolnica, NIJZ, Zavod za zdravstveno varstvo NM, predstavniki občin.

2. Analiza regionalnih razvojnih potencialov in opredelitev ključnih razvojnih ovir in prednosti regije, vključno s položajem v mednarodnem prostoru

2.1 Predstavitev regije Posavje

S 75.000 prebivalci in površino 968 km² regija Posavje predstavlja 3,6 % prebivalstva in 4,8 % površine Slovenije. Po razvitosti se uvršča na 7. mesto med 12 slovenskimi regijami.

Regija Posavje leži na jugovzhodu Slovenije v spodnjem toku Save s pritoki Mirne, Krke in Sotle. Leži na stičišču predalpskega, panonskega in dinarskega sveta. Na severu poteka čez Srednjesotelsko gričevje (Kozjansko), na vzhodu se stika s Posavskim hribovjem, proti jugu pa se nadaljuje s Krškim, Senovskim in Bizeljskim gričevjem, ki preide v Krško raven ter proti jugovzhodu v del Gorjancev. Vz dolž Sotle območje meji na Republiko Hrvaško.

Regija Posavje vključuje šest občin: Bistrica ob Sotli, Brežice, Kostanjevica na Krki, Krško, Radeče in Sevnica. Površina regije je 968,2 km² in predstavlja 4,78 % ozemlja Slovenije. V Posavju živi 75.422 prebivalcev (1. 7. 2018), kar je 3,6 % prebivalcev Slovenije.

Slika 1: Območje priprave RRP Razvojne regije Posavje

Največja v regiji je tako po številu prebivalcev kot površini in številu naselij občina Krško, ki meri 286,5 km², v 158 naseljih pa živi 25.833 prebivalcev. Občina Brežice se razprostira na 268,1 km² in šteje 24.086 prebivalcev, ki prebivajo v 109 naseljih občine. Občina Sevnica je imela ob zadnji objavi števila prebivalstva 17.446 prebivalcev, ki živijo v 118 naseljih, površina občine pa znaša 272,2 km². Občina Kostanjevica na Krki meri 58,3 km², v 28 naseljih pa prebiva 2.437 občanov. Po površini je malenkost manjša občina Radeče, in sicer 52 km², kjer v 23 naseljih prebiva 4.211 prebivalcev. Najmanjša je občina Bistrica ob Sotli, velikosti 31,1 km², s 1.346 prebivalci v 11 naseljih (SURS, 2018).

V letu 2017 je v regiji živel 77,9 prebivalcev na km², v Sloveniji 101,4 prebivalcev na km². Gostota naseljenosti je bila najvišja v Brežicah in Krškem (90,2 prebivalcev na km²), izrazito nižja pa v občinah Bistrica ob Sotli (43,4 prebivalcev na km²) in Kostanjevica na Krki (41,9 prebivalcev na km²).

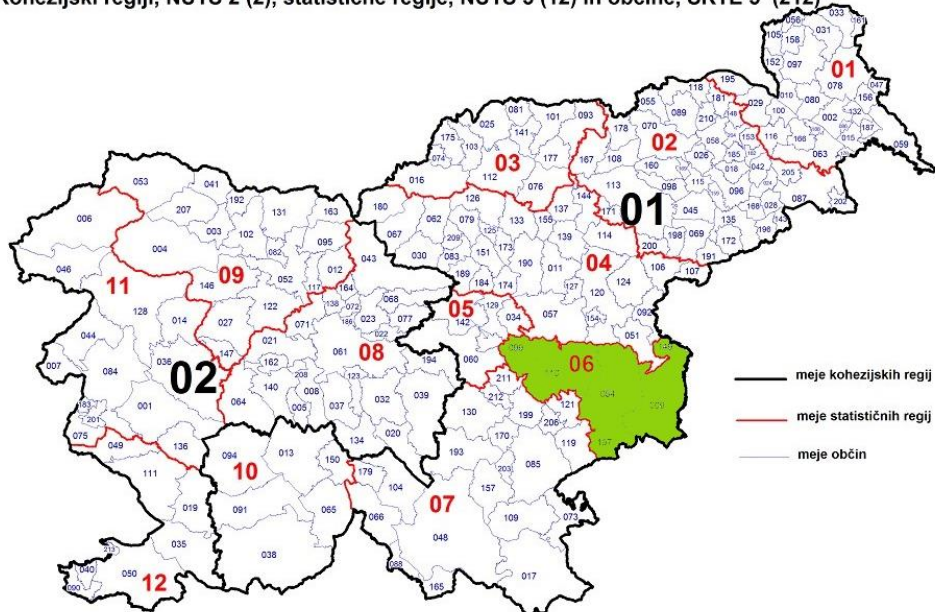

Regija Posavje je bila pred letom 2015 statistično obravnavana kot Spodnjeposavska regija s štirimi občinami. Od leta 2015 je statistično regija opredeljena kot regija Posavje s šestimi občinami.

Na ravni NUTS-2 sta v Sloveniji opredeljeni dve kohezijski regiji – Vzhodna Slovenija in Zahodna Slovenija. Vzhodna Slovenija vključuje osem manj razvitih regij, med njimi je tudi regija Posavje.

Slika 2: Posavje v okviru kohezijske regije Vzhodna Slovenija

Kohezijski regiji, NUTS 2 (2), statistične regije, NUTS 3 (12) in občine, SKTE 5 (212)

Vira: Statistični urad Republike Slovenije in Geodetska uprava Republike Slovenije

© SURS

Razvojno sliko regije Posavje lahko predstavimo z izbranimi kazalniki in njihovo primerjavo s slovenskim povprečjem. Zaradi razlik v opredelitvi statistične regije pred letom 2015 podatki za 2013 niso primerljivi z zadnjim stanjem (4 oz. 6 občin).

Tabela 1: Izbrani kazalniki Posavske statistične regije

	Posavska regija		Slovenija	
Demografija				
Število prebivalcev, 1. 7. 2013, 1. 7. 2017	70.211	75.422	2.059.114	2.070.050
Gostota poseljenosti (št. prebivalcev/km ²)	79,4	77,9	101,6	102,1
Povprečna starost prebivalcev, 1. 7. 2013, 1. 7. 2017	42,8	43,7	42,2	43,1
Indeks staranja, 1. 7. 2013, 1. 7. 2017	125,4	134,4	118,9	127,8
Skupni prirast/1000 prebivalcev, 2013, 2017	-3,6	-2,4	1,1	0,5
Število tujcev, 2013, 2018	3352	4085	91385	121875
Gospodarstvo in zaposlovanje				
BDP/prebivalca, tekoči tečaj, 2013, 2017	14.830	17.326	17.596	20.815
BDP/prebivalca, indeks ravni SLO=100, 2013, 2017	84,3	83,2	100	100
Bruto dodana vrednost, delež regije v Slo, 2013, 2017	3,1	3,0	100	100
Število podjetij, 2013, 2017	5210	5687	182.089	195.756
Število novonastalih podjetij, 2013, 2016	587	471	21.405	18.631
Število podjetij, ki je prenehalo poslovati 2013, 2016	400	347	14.233	12.529

	Posavska regija		Slovenija	
Št raziskovalcev (št. oseb), 2013, 2016	63	71	12.111	11.282
Bruto domači izdelek za RR dejavnost kot % regionalnega BDP, 2013, 2016	1,04	0,46	2,58	2,01
Število kmetijskih gospodarstev, 2013, 2016	5.024	5.189	72.377	69.902
Kmetijska zemljišča, ha, 2013, 2016	27.651	30.408	499.414	494.641
Število gozdnih posesti, 2010	18.300	Ni podatka	286.000	Ni podatka
Povprečna velikost gozdnih posestev, ha, 2010	2,2	Ni podatka	2,5	Ni podatka
Prihodi turistov, 2013, 2017	176.658	201.488	3.384.491	4.948.080
Nočitve turistov, 2013, 2017	621.633	674.982	9.579.033	12.591.562
Delovno aktivno prebivalstvo, 2013, 2016	27139	29949	791323	824485
Povprečna mesečna bruto plača v EUR, 2013, 2016	1474	1564	1598	1686
Stopnja registrirane brezposelnosti, %, 2013, 2017	14,8	10,6	13,1	9,5
Stopnja registrirane brezposelnosti, 15–29 let, 2015, 2017	25	13,4	24	13,1
Družbeni razvoj				
Delež otrok vključenih v vrtec, %, šolsko leto 2013/14, 2017/18	68,2	79,3	74,9	80,3
Število dijakov na 1000 prebivalcev, 2013/14, 2017/18	38,1	37,3	37,2	35,7
Število diplomantov na 1000 prebivalcev, 2013, 2017	9,65	7,72	9,30	7,96
Študenti terciarnega izobraževanja, 2013/14, 2017/18	3.068	2.590	92.769	76.534
Št. zdravnikov/1000 prebivalcev, 2013, 2018	1,8	1,9	2,7	2,4
Število uporabnikov pomoči na domu, 2013, 2017	394	379	6.888	7.731
Število oseb izpostavljenih tveganju socialne izključenosti, 2013, 2017	18.000	14.000	410.000	345.000
Stopnja tveganja revščine, 2013, 2017	20,1	18,5	14,5	13,3
Število oseb pod pragom tveganja revščine, 2013, 2017	14.000	13.000	291.000	268.000
Število muzejev in razstavišč na 10.000 prebivalcev, 2013, 2015	0,3	0,5	0,7	0,6
Narava in okolje				
Delež območij NATURA 2000, 2013, 2016	22 %	37 %	22 %	37 %
Ločeno zbrani komunalni odpadki (% nastalih), 2013, 2017	61,3	68,0	62,8	70,0
Odloženi komunalni odpadki, kg/prebivalca, 2013, 2017	116,0	14,1	109,0	32,4
Voda dobavljena gospodinjstvom iz javnega vodovoda na prebivalca (m3), 2013, 2017	31,7	33,4	38,2	38,3
Prečiščena odpadna voda izpuščeno v javno kanalizacijo, %, 2013, 2017	87,8	79,9	77,7	71,7

Opomba: Podatki za obdobje 2013–2015 veljajo za Spodnjeposavsko statistično regijo, ki je vključevala 4 občine.

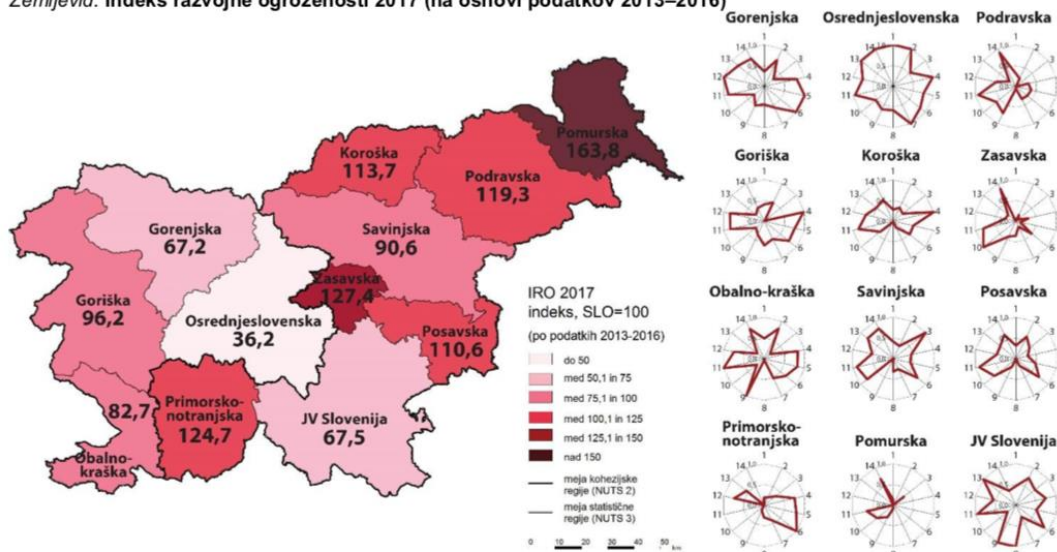
Regija Posavje se po stopnji razvitosti umešča na 7. mesto. Indeks razvojne ogroženosti (IRO) 101,5 po podatkih Pravilnika o razvrstitvi razvojnih regij po stopnji razvitosti za programsko obdobje 2014–2020 je bil na ravni slovenskega povprečja.

V obdobju 2013–2016 je po izračunih pristojnih inštitucij IRO 2017 za regijo Posavje celo narastel na 110,6, kar kaže na zaostajanje v primerjavi s slovenskim povprečjem za 10,6 indeksnih točk.

Slika 3: Indeks razvojne ogroženosti

Zemljevid: Indeks razvojne ogroženosti 2017 (na osnovi podatkov 2013–2016)

Vir: SURS, ARSO, URSZR, MGRT, DRI upravljanje investicij, 2017, izračuni UMAR.

Po sestavljenem kazalniku razvojne blaginje se regija Posavje uvršča na **predzadnje mesto med slovenskimi regijami**. Kazalnik na lestvici 0–10 za regijo znaša 3,5; najvišji je v Osrednjeslovenski regiji 8,3, povprečje Slovenije pa je 5,5 (UMAR, 2017).

Slika 4: Kazalnik blaginje v Posavski regiji, 2015

Vir: SURS, anketa SILC, FDV, NIJZ, DVK, FGG, preračuni avtorica.

2.2 Analiza človeških virov in kakovosti družbenega življenja v regiji

2.2.1 Demografski trendi

Število prebivalcev v regiji rahlo upada. Z izjemo občin Kostanjevica na Krki in Krško, kjer je indeks staranja precej pod slovenskim povprečjem, se ostale občine starajo bolj od povprečja Slovenije.

Tabela 2: Demografska podoba občin in regije Posavje

Občina	Št. prebivalcev na dan 1.7.		Povprečna starost na dan 1.7. 1.7.		Indeks staranja		Skupni prirast na 1000 prebivalcev	
	2013	2017	2013	2017	2013	2017	2013	2017
Bistrica ob Sotli	1.408	1.351	42,8	43,9	129,2	151,3	- 9,9	- 5,2
Brežice	24.311	24.143	43,7	44,5	140,7	152,1	- 1,2	-5,0
Kostanjevica na Krki	2.414	2.441	42,3	42,6	122,5	112,8	- 6,6	5,7
Krško	26.049	25.802	41,8	42,5	109,1	112,6	- 6,1	-1,0
Radeče	4.356	4.201	43,1	44,6	134,5	151,9	-14,7	-6,9
Sevnica	17.470	17.484	43,0	44,1	131,2	145,4	-2,8	-0,7
Regija POSAVJE	76.008	75.422	42,8*	43,7	125,4*	134,4	-3,6*	-2,4

Vir: SURS, 2018/*podatki za 4 občine Spodnjeposavske regije.

Število prebivalcev v regiji v zadnjih 3 letih stagnira oziroma rahlo pada. Leta 2015 je v regiji živelo 75.727, leta 2016 75.694 in leta 2017 75.422 prebivalcev. V obdobju od 2013 do 2017 se je prebivalstvo rahlo povečalo samo v občinah Kostanjevica na Krki in Sevnica. Slednja je tudi edina občina, ki ima v 2017 pozitiven prirast na 1000 prebivalcev.

Celotna stopnja rodnosti je bila v posavski regiji v letu 2017 1,89 (v Sloveniji 1,62), kar jo uvršča na 1. mesto med slovenskimi regijami. Število živorojenih otrok na 1000 prebivalcev glede na pretekla leta v občinah niha, razen v občini Kostanjevica na Krki, kjer že tri zadnja leta zapored narašča, medtem ko v občini Bistrica ob Sotli že tri leta zapored pada. Povprečno se je v regiji leta 2017 rodilo 10,3 otrok na 1000 prebivalcev. Največji negativni naravni prirast je bil zabeležen v občinah Sevnica in Brežice (kjer je negativen v vseh treh opazovanih letih), medtem ko je bil pozitiven naravni prirast v letu 2017 zabeležen v občinah Kostanjevica na Krki, Krško in Radeče. Glede na Slovenijo je naravni prirast v regiji precej nižji.

Skupni naravni prirast je bil v polovici občin negativen, enako na ravni regije, najbolj v Sevnici (-54). Največji pozitiven prirast pa beležijo v občini Krško (36). Glede na Slovenijo, kjer zadnja tri opazovana leta strmo pada in je v letu 2017 negativen, je v regiji ta v opazovanih letih vseskozi negativen.

V letu 2017 je bilo 505 priseljenih iz tujine, od tega 112 državljanov RS in 393 tujih državljanov, odselilo pa se jih je 577, od tega 290 državljanov RS in 287 tujih državljanov. Skupen selitveni prirast s tujino je negativen in znaša 72; od tega se je 178 državljanov RS več odselilo in 106 tujih državljanov več priselilo.

Prebivalstvo v regiji se stara. Povprečna starost prebivalcev rahlo raste, v letu 2017 je znašala 43,7 let. (2016 – 43,4 let, 2015 – 43,3 let). Povprečna starost prebivalcev v Sloveniji je bila v letu 2017 43,1 let. V letu 2017 je bilo 19,6 % prebivalcev v regiji starih več kot 65 let (največ v občinah Bistrica ob Sotli 20,9 % in Brežice 21,1 %).

Indeks staranja prebivalstva je za posavsko regijo v letu 2017 znašal 134,4 (leta 2016 – 131,3 in leta 2015 – 129,1), za Slovenijo pa 127,8 (leta 2015 – 122,7) in se povečuje hitreje od povprečja Slovenije, regionalna demografska struktura pa kaže stanje, ki je povezano z negativnimi ekonomskimi dejavniki.

2.2.2 Trg delovne sile

Število delovnih aktivnih prebivalcev v regiji raste, precej pa je zaposlenih izven regije. Zaposlovalcem v regiji primanjkuje kadrov v tehničnih poklicih, turizmu, zdravstvu in vrsti drugih dejavnostih. Stopnja brezposelnosti se zmanjšuje; ob neugodni izobrazbeni strukturi brezposelnih oseb je problematičen visok delež dolgotrajno brezposelnih in starejših. Na območju občine Radeče se izvaja poseben program za problemska območja z visoko brezposelnostjo.

Delovno aktivno prebivalstvo

Konec leta 2017 je bilo v regiji Posavje skupaj 31.227 delovno aktivnih prebivalcev, kar je 1278 oseb oz. 4,27 % več kot konec preteklega leta in 6,78 % več v primerjavi z letom 2012. Stopnja delovne aktivnosti (20–64 let) v letu 2017 je znašala 77,4 % in je bila nad slovenskim povprečjem (73,4 %), hkrati pa se je v obdobju od leta 2012, ko je znašala 68,8 %, v letih 2013 in 2014 padla pod slovensko povprečje.

Tabela 3: Delovno aktivno prebivalstvo po občinah v obdobju 2012–2017

Občina	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Bistrica ob Sotli	539	544	544	495	518	538
Brežice	8.967	8.961	8.999	9.066	9.103	9.594
Kostanjevica na Krki	959	973	1.000	991	1.036	1.071
Krško	10.217	10.198	10.236	10.117	10.394	10.758
Radeče	1.619	1.623	1.705	1.694	1.723	1.782
Sevnica	6.943	7.007	7.086	7.068	7.175	7.484
Skupaj Posavje	29.244	29.306	29.570	29.431	29.949	31.227

Vir: SURS, 2018

Število zaposlenih v regiji se je v letu 2016 v primerjavi z letom 2012 najbolj povišalo v dejavnostih uprava in obramba, obvezna socialna varnost, izobraževanje, zdravstvo, v predelovalnih dejavnostih ter strokovnih, znanstvenih, tehničnih in drugih poslovnih dejavnostih, medtem ko beležimo najvišji upad zaposlenih v dejavnostih gradbeništva, kmetijstva, gozdarstva in ribištva ter finančnih in zavarovalniških dejavnosti.

Primanjkljaji kadrov so bili v letu 2018 pri poklicih za opravljanje enostavnejših del v proizvodnji (upravljalci raznih strojev v različnih proizvodnih dejavnostih, sestavljavci izdelkov, ...), zlasti pa v poklicih s poklicno tehničnimi znanji in kompetencami – poklicna in srednja izobrazba zlasti tehnične smeri: področje kovinarstva (orodjarji, strugarji, varilci, monterji kovinskih konstrukcij, CNC operaterji, ...), na področju lesarstva (mizarji, monterji pohištva), inštalaterskih in vzdrževalnih del (avtomehaniki, ličarji, mehaniki strojev in naprav, monterji raznih strojnih inštalacij in naprav, elektromonterji, elektroinštalaterji) ter dimnikarstva. Pomanjkanje kadra ugotavljamo tudi v gostinstvu, živilstvu in s tem povezani prodaji (natakarji, kuharji, peki, slaščičarji, mesarji klavničarji, mesarji prodajalci), cestnem tovornem prometu (vozniki težkih tovornih vozil – špedicija), gradbeništvu z zaključnimi deli (zidarji, tesarji, krovci – kleparji, upravljalci strojev za zemeljska dela, pleskarji, izvajalci suhomontažne gradnje,

polagalci podov, ...), v zdravstvu in soc. varstvu (zdravniki družinske medicine in specialisti za pos. področja, fizioterapevti, bolničarji negovalci, psihologi) ter v vojski (vojaki). Iskani so delovodje in nadzorniki v proizvodnji, strojni inženirji za najzahtevnejša razvojna, konstruktorska dela, CNC programiranje, tehnologi, vodje proizvodnje, tudi lesni inženirji. Deficiti so tudi na področju informatike, razvijanja programske opreme, spletnih, rešitev, programiranja, na elektro področju, čeprav je povpraševanja v regiji Posavje po tovrstnih kadrih manj. Podobno velja tudi za veterinarje, zobozdravnike, inženirje gradbeništva, strokovnjake za računovodstvo, revizijo, pravne strokovnjake s specialističnimi znanji, ...

Delovne migracije

Niti regija niti posamezne občine nimajo dovolj delovnih mest, da bi zaposlile delovno aktivne prebivalce, ki v njih prebivajo, zato se ti vozijo na delo drugam. Indeks delovne migracije za posavsko regijo je leta 2007 znašal 83,5, leta 2013 80,9, leta 2017 pa 77,6. To pomeni, da je regija zmeroma bivalna. Število delovnih mest v regiji je za 33,7 % nižje od števila delovno aktivnih. Razmerje se je v obdobju 2009–2017 poslabšalo predvsem zaradi slabše gospodarske situacije v regiji Posavje – delež delovno aktivnega prebivalstva se je v obravnavanem obdobju povečal za 11,2 %, medtem ko se je delež delovno aktivnega prebivalstva, katerih delovno mesto je v regiji prebivališča, povečalo le za 1,5 %.

Podatki o delovni migraciji na ravni občin kažejo, da je največ delovnih mest glede na delovno aktivno prebivalstvo v občini Krško, kjer se indeks delovne migracije v obdobju zadnjih deset let (2007–2017) giblje med 85,9 in 89,4. Med najbolj bivalne sodita občini Radeče in Bistrica ob Sotli, saj mora kar 44 % delovno aktivnih prebivalcev na delo izven občine. Največji delež občanov, ki ima zaposlitev v domači občini, je v občinah Brežice in Krško, najmanjši pa v občini Kostanjevica na Krki.

Tabela 4: Delovno aktivno prebivalstvo (brez kmetov) po občinah v Posavski regiji

Občina	Delež delovno aktivnega prebivalstva [brez kmetov], katerih delovno mesto je v občini prebivališča			Indeks delovne migracije		
	2007	2013	2017	2007	2013	2017
Bistrica ob Sotli	21,1	31,9	26,7	59,7	58	56,4
Brežice	59,8	56,2	51,8	78,6	74,4	72,8
Kostanjevica na Krki	31,1	27,1	24,7	88,2	91,2	76,6
Krško	59,9	56,1	53,5	87,8	86,8	89,4
Radeče	41,1	32	35,1	60,9	50,4	56,5
Sevnica	55,3	51,3	48,8	78,9	74,0	73,4

Vir podatkov: SURS, 2018

Stopnja registrirane brezposelnosti

Stopnja registrirane brezposelnosti v Posavju se po letu 2013, ko je dosegla najvišjo vrednost 14,8 %, iz leta v leto znižuje in je v septembru 2018 znašala 9,5 %, kar pa je še vedno nad slovenskim povprečjem (8,3 %). Spodbudno je, da je v občinah Kostanjevica na Krki in Sevnica stopnja registrirane brezposelnosti od leta 2013 dalje pod slovenskim povprečjem.

Tabela 5: Stopnja registrirane brezposelnosti po občinah za obdobje 2008–september 2018

Občina	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	(1-9) 2018
Bistrica ob Sotli	11,7	14,0	13,8	11,9	12,7	12,5	13,0	13,5	10,7	8,7	8,2
Brežice	8,1	10,4	12,3	13,5	14,3	15,0	15,5	14,5	13,8	11,3	10,0
Kostanjevica na Krki	5,8	8,9	9,4	10,7	12,1	12,7	11,5	11,2	10,2	8,5	6,6
Krško	8,4	10,8	12,7	13,9	14,5	15,7	15,4	14,6	14,0	11,9	11,0
Radeče	6,9	7,7	10,8	12,2	17,2	19,0	16,2	12,3	11,6	9,5	8,1
Sevnica	6,5	9,2	12,0	12,9	12,8	13,2	12,9	11,4	10,5	8,5	7,3
Posavje	7,7	10,2	12,2	13,4	13,9	14,8	14,7	13,6	12,8	10,6	9,5
Slovenija	6,7	9,1	10,7	11,8	12,0	13,1	13,1	12,3	11,2	9,5	8,3

Vir podatkov: SURS in ZRSZ, 2018

Novembra 2018 je bilo v regiji 3.298 registriranih brezposelnih oseb, od tega 1.730 oz. 52,5 % žensk.

Za regijo je značilna dokaj neugodna izobrazbena struktura registriranih brezposelnih oseb. Po podatkih za november 2018 je 35 % brezposelnih oseb imelo I. ali II. stopnjo izobrazbe, najvišji delež teh je v občinah Krško in Kostanjevica na Krki; 28 % brezposelnih je imelo III. ali IV. stopnjo izobrazbe, najvišji delež teh je v občinah Brežice in Sevnica; 23 % brezposelnih oseb je imelo V. stopnjo izobrazbe z najvišjim deležem v občinah Bistrica ob Sotli in Radeče. 14 % brezposelnih oseb je imelo VI., VII. ali VIII. stopnjo izobrazbe, najvišji delež takih je bil v občinah Bistrica in Radeče.

V strukturi brezposelnih oseb je zelo visok tudi delež dolgotrajno brezposelnih oseb (nad 36 mesecev ali več), saj znaša 34,3 % in kar za 12 odstotnih točk presega slovensko povprečje (26,3 %). Višji delež dolgotrajno brezposelnih oseb imata le še Jugovzhodna in Pomurska regija.

Tudi starost brezposelnih je izredno visoka. Med 40 in 49 let starimi je 17,7 % brezposelnih, 41,3 % brezposelnih oseb pa je starih 50 let ali več, kar pomeni, da je med brezposelnimi osebami kar 59 % starejših od 40 let. Najvišja deleža teh starostnih kategorij sta med brezposelnimi v občinah Brežice in Kostanjevica na Krki.

Med mladimi (starimi do 29 let) je bilo zaznati upad iskalcev zaposlitve. V oktobru leta 2018 so predstavljali 22 % vseh brezposelnih. Največji delež predstavljajo iskalci brez strokovne izobrazbe (36 %). Iskalcev prve zaposlitve je bilo 585, kar predstavlja 18,9 % vseh brezposelnih. V regiji na področju zaposlovanja mladih deluje Regijska štipendijska shema Posavje, ki s kadrovskimi štipendijami dolgoročno vpliva na lažje vključevanje mladih v delovni proces pri delodajalcih.

Podpora zaposlovanju

Regionalna razvojna agencija Posavje skladno s pogodbo in Programom izvaja ukrepe razvojne podpore za problemsko območje občine Radeče.¹

¹ Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja v 25., 27. in 28. členu določa problemska območja z visoko brezposelnostjo. To so območja, na katerih se zaradi notranjih strukturnih problemov ali zunanjih vplivov gospodarske razmere tako poslabšajo, da stopnja registrirane brezposelnosti doseže kritično mejo. V prvih treh zaporednih mesecih leta 2013 je stopnja registrirane brezposelnosti na območju občine Radeče presegla 17 %, zato je Vlada RS s Sklepom št. 00726/19/2013 z dne 25.

V obdobju januar–oktober 2018 je bilo na območni enoti Zavoda za zaposlovanje Sevnica v ukrepe aktivne politike zaposlovanja (APZ) vključenih 1.096 oseb, in sicer v usposabljanje in izobraževanje 507 oseb, spodbude za zaposlitev je prejelo 343 delodajalcev, v kreiranje novih delovnih mest 229 oseb, od tega v javna dela 213, spodbude za samozaposlovanje pa je prejelo 17 oseb.

Glede na potrebe delodajalcev in v sodelovanju z njimi oblikujejo ter izvajajo programe neformalnega izobraževanja in usposabljanja za pridobivanje poklicnih znanj in kompetenc. Brezposelne osebe usposabljaajo za dela v kovinski dejavnosti, tekstilni, skladiščenju, potekajo tudi usposabljanja za varnostnike in socialne oskrbovalce. Glede na spremljanje vključenih v te programe v letu 2017 se je dve tretjini vključenih po zaključku usposabljanja tudi zaposlilo.

Z vidika realizacije zaposlitev so zelo uspešni tudi programi praktičnega usposabljanja na konkretnem delovnem mestu in po zaključenem delovnem preizkusu (po podatkih iz leta 2017 iz prvega 75 % realizacija zaposlitev, iz delovnega preizkusa pa 90 %).

Zaposlovanje ranljivih ciljnih skupin pa spodbujajo s subvencioniranjem njihovega zaposlovanja, z vključevanjem v programe javnih del, programe učnih delavnic, najbolj ranljive skupine pa v programe socialne aktivacije v sodelovanju z lokalnimi centri za socialno delo (CSD).

2.2.3 Izobraževanje in usposabljanje

Izobrazbena struktura prebivalcev se izboljšuje, je pa še vedno manj ugodna od slovenskega povprečja. Za regijo je značilna visoka vključenost v formalno izobraževanje na vseh ravneh. Dostopni so različni programi vseživljenjskega učenja. Regijska štipendijska shema spodbuja usklajevanje med izobraževanjem in potrebami delodajalcev.

Sodobna družba je družba znanja. Razvitost izobraževalnega sistema je eden od temeljnih gradnikov razvoja posavske regije in njene konkurenčnosti. Izobrazbena struktura prebivalstva v regiji se izboljšuj. Skladno s slovenskim povprečjem se povečuje delež višje in visoko izobraženih, zmanjšuje pa se delež najmanj izobraženih. Toda po podatkih za leto 2017 regija še vedno zaostaja, saj ima nadpovprečen delež najmanj izobraženih in podpovprečen delež najbolj izobraženih.

Tabela 6: Izobrazbena struktura prebivalstva, starega 15 ali več let v regiji Posavje

Izobrazba	Leto 2013				Leto 2017				
	Moški	Ženske	Skupaj	Delež	Moški	Ženske	Skupaj	Delež	Slovenija
OŠ ali manj	7.774	10.787	18.561	31 %	7.290	10.555	17.845	28 %	25 %
Srednješolska	18.659	13.809	32.468	54 %	20.213	14.454	34.667	54 %	52 %
Višješolska, visokošolska	3.842	5.424	9.266	15 %	4.862	7.161	12.023	19 %	23 %
Skupaj	30.275	30.020	60.295	100%	32.365	32.170	64.535	100%	100 %

Vir: SURS, 2018 I Opomba: podatki za l. 2013 se nanašajo na 4 občine, brez občin Bistrica ob Sotli in Radeče.

7. 2013 določila območje občin Hrastnik, Radeče in Trbovlje za problemsko območje z visoko brezposelnostjo. Sprejela je sklep o dodatnih začasnih ukrepih razvojne podpore za problemsko območje v obdobju 2013–2018 in dodatno še sklep, s katerim je Program spodbujanja konkurenčnosti in ukrepov razvojne podpore za območje občin Hrastnik, Radeče in Trbovlje v obdobju 2013–2018 podaljšal do leta 2020.

Predšolski in osnovnošolski izobraževalni sistem

V šolskem letu 2017/18 je bilo v 42 vrtcev vključenih 3.049 otrok oz. 79,3 % celotne populacije otrok v starosti od 1 ali manj do 6 ali več let (slovensko povprečje je 80,3 %). V regiji deluje 31 osnovnih šol, od tega 2 osnovni šoli s prilagojenim programom v Sevnici in Krškem. Osnovno šolo je v šolskem letu 2017/18 obiskovalo 6.439 učencev, od tega 82 učencev v prilagojenih programih osnovne šole in 788 prvošolcev. V regiji delujejo 4 glasbene šole, ki jih je v šolskem letu 2017/18 skupaj obiskovalo 1.378 otrok oz. vsak peti osnovnošolec.

Srednješolski izobraževalni sistem

V regiji so prisotne 3 srednje šole s programi srednjega poklicnega in strokovnega izobraževanja ter s programom splošnega izobraževanja. Največji srednješolski središči sta Krško (ŠC Krško-Sevnica: Gimnazija Krško, Srednja poklicna in strokovna šola Krško) in Brežice (Gimnazija Brežice, Ekonomska in trgovska šola Brežice), srednja šola pa je še v Sevnici (ŠC Krško-Sevnica: Srednja šola Sevnica), kamor se lahko dijaki vpišejo v nižje poklicno izobraževanje pomočnik v tehnoloških procesih, v srednje poklicno izobraževanje električar, oblikovalec kovin – orodjar, avtoserviser in trgovec, v srednje strokovno izobraževanje elektrotehnik, strojni tehnik, tehnik računalništva, ekonomski tehnik in predšolska vzgoja ter v srednje splošno izobraževanje tehniška in splošna gimnazija.

Navedeni programi le delno pokrivajo potrebe delodajalcev po delavcih, saj so v obdobju januar–november 2018 le-ti v največji meri povpraševali po voznikih težkih tovornjakov in vlačilcev, varilcih, čistilcih, strežnikih, natakarjih, prodajalcih, zidarjih, delavcih za preprosta dela v predelovalnih dejavnostih, orodjarjih, kuharjih, mehanikih in serviserjih industrijskih in drugih strojev, kuhinjskih pomočnikih, izvajalcih suhomontažne gradnje, sestavljavcih električne in elektronske opreme, strokovnih delavcih za zdravstveno nego, zdravnikov družinske medicine in specialistih, ...

V šolskem letu 2017/18 je bilo v srednješolsko izobraževanje vključenih 2.808 dijakov, od tega 39 oz. 1,4 % v nižje poklicno, 455 oz. 16,2 % v srednje poklicno, 1513 oz. 53,9 % v srednje tehniško in drugo strokovno ter 801 oz. 28,5 % v gimnazije. Število dijakov v zadnjih letih zaradi manjših generacij upada.

Višješolski in visokošolski izobraževalni sistem

Terciarno izobraževanje ponuja programe, prilagojene potrebam gospodarstva. V regiji delujejo Višja strokovna šola Brežice, Fakulteta za turizem ter dislocirani enoti Fakultete za energetiko in Fakultete za logistiko. Vse fakultete so članice Univerze v Mariboru. V šolskem letu 2017/18 je v regiji 34 študentov na 1000 prebivalcev, kar jo uvršča pod slovensko povprečje (37). Med prebivalci, starimi 19–26 let, jih je v terciarno izobraževanje vključenih 48 %.

Število diplomantov in diplomantk v Posavju po letu 2012 upada, z izjemo v letu 2016, ko se je zaključevalo izobraževanje po predbolonjskem sistemu, povečuje pa se delež oseb z višješolsko in visokošolsko izobrazbo med delovno aktivnim prebivalstvom. V primerjavi s Slovenijo je število diplomantov na 1000 prebivalcev v zadnjih desetih letih pod slovenskim povprečjem, razen v letu 2012, ko je bilo izenačeno s slovenskim povprečjem.

Usposabljanje

Pomembno vlogo na področju formalnega in neformalnega izobraževanja imata Ljudska univerza Krško, ki v sodelovanju s partnerji izvaja projekte za pridobivanje kompetenc zaposlenih v Posavju (računalniški tečaji, splošni tečaji, priprave za pridobitev kvalifikacije oz. certifikata in javnoveljavni programi) in večgeneracijski center Posavje, kjer potekajo aktivnosti, namenjene socialnemu vključevanju, izobraževanju ter medkulturnemu in medgeneracijskemu povezovanju. Različne oblike usposabljanja ponujajo tudi zasebni subjekti.

Regijska štipendijska shema v programskem obdobju 2014–2020

Regijska štipendijska shema je nadaljevanje Posavske štipendijske sheme, ki je bila vzpostavljena že leta 2002. Delodajalcem omogoča sofinanciranje kadrovskega štipendij z namenom usklajevanja ponudbe in povpraševanja po kadrih v smislu usklajenosti znanja mladih s potrebami na trgu dela, dviga ravni izobrazbene strukture, zniževanja strukturne brezposelnosti, vračanja oziroma ohranjanja izšolanih kadrov iz univerzitetnih središč v statistične regije, povezovanja izobraževanja z gospodarstvom in širšim družbenim okoljem, pridobivanja praktičnih izkušenj (znanj, kompetenc in spretnosti) že med izobraževanjem preko obvezne delovne prakse, kar zagotavlja uspešno vključevanje na trg dela, ter s pomočjo spodbujanja kadrovskega štipendiranja podjetij v statistični regiji in načrtovanja razvoja kadrov skladno s potrebami trga dela.

Regijska štipendijska shema (RŠS) v programskem obdobju 2014–2020 se je pričela v šolskem/študijskem letu 2016/2017. Do konca leta 2018 je bilo v RŠS vključenih 43 delodajalcev s 75 štipendisti, od katerih jih je šest vpisanih v srednje poklicno izobraževanje, devetnajst v srednje tehnično oz. splošno izobraževanje, pet na višješolske programe, petindvajset v visokošolske strokovne oz. univerzitetne programe in dvajset v magistrske programe.

2.2.4 Socialni razvoj in blaginja

V regiji so se od 2013 zmanjšale stopnje tveganja socialne izključenosti, tveganja revščine in resne materialne ogroženosti, še vedno pa so nad slovenskim povprečjem. Tveganju socialne izključenosti je izpostavljenih 14.000 oseb, regija pa ima nadpovprečen delež prejemnikov socialnih transferjev. Obseg pomoči na domu se približuje nacionalnemu cilju 3,5 %, starih 65 let+, hitreje od slovenskega povprečja.

Kazalniki življenjske ravni

Stopnja tveganja socialne izključenosti² je v Sloveniji v letu 2017 znašala 17,1 %, posavska in pomurska pa imata z 21,2 % najvišjo stopnjo med vsemi regijami. V 2017 je bilo v Posavju 14.000 oseb izpostavljenih tveganju socialne izključenosti, kar je 4000 manj kot leta 2013.

V Sloveniji je bila v letu 2017 stopnja tveganja revščine 13,3 %, v Posavju pa kar 18,5 %. To pomeni, da je 13.000 prebivalcev regije živelo pod pragom tveganja revščine.³ Stopnja

² Stopnja tveganja socialne izključenosti je odstotek oseb, ki živijo pod pragom tveganja revščine ali so resno materialno prikrajšane ali živijo v gospodinjstvih z zelo nizko delovno intenzivnostjo. Osebe se šteje samo enkrat, tudi če so zajete v dveh ali treh podkazalnikih.

³ Stopnja tveganja revščine je odstotek oseb, ki živijo v gospodinjstvih z neto razpoložljivim dohodkom, nižjim od praga tveganja revščine. Prag tveganja revščine za štiričlansko družino, sestavljeno iz dveh odraslih in dveh otrok, mlajših od 14 let, je znašal 1.335 EUR na mesec, za dvočlansko gospodinjstvo brez otrok 954 EUR na mesec, za enočlansko gospodinjstvo pa 636 EUR na mesec.

tveganja revščine je bila v regiji najvišja v letu 2013 (20,1 %), ko je pod pragom revščine živel 14.000 prebivalcev. Pred letom 2013 so imele višjo stopnjo tveganja revščine pomurska, podravska in koroška regija, v posameznem letu tudi obalno-kraška, savinjska in jugovzhodna, od leta 2013 dalje pa ima najvišjo stopnjo posavska regija, z izjemo v letu 2015.

Tabela 7: Kazalniki življenjske ravni 2008–2017

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stopnja tveganja socialne izključenosti										
Regija Posavje	21,5	19,9	20,2	21,1	23,2	26,1	24,4	21,6	22,6	21,2
Slovenija	18,5	17,1	18,3	19,3	19,6	20,4	20,4	19,2	18,4	17,1
Stopnja tveganja revščine										
Regija Posavje	14,9	12	14,3	14,6	16,5	20,1	19,9	16,1	17,3	18,5
Slovenija	12,3	11,3	12,7	13,6	13,5	14,5	14,5	14,3	13,9	13,3
Stopnja resne materialne prikrajšanosti										
Regija Posavje	9,0	9,0	5,4	6,1	8,1	6,0	5,0	6,4	4,4	2,5
Slovenija	6,7	6,1	5,9	6,1	6,6	6,7	6,6	5,8	5,4	4,6

Vir podatkov: SURS, 2018

Stopnja tveganja resne materialne prikrajšanosti je v 2017 znašala 2,5 %⁴, resno materialno prikrajšanih pa je bilo 2.000 oseb, kar je za 3.000 manj od leta 2015.

Regionalna blaginja

Regija Posavje ima za leto 2015 vrednost sestavljenega kazalnika regionalne blaginje 3,5, kar jo uvršča na enajsto mesto med dvanajstimi statističnimi regijami⁵. Nizke vrednosti ima na področju materialne blaginje, še nižje po kakovosti življenja in najnižje po subjektivni oceni blaginje (glej Sliko 4).

V okviru materialne blaginje ji vrednost zvišuje stopnja delovne aktivnosti, ki nekoliko presega slovensko povprečje, vendar je tudi stopnja registrirane brezposelnosti nadpovprečna. Tudi razpoložljivi dohodek na prebivalca je nekoliko pod povprečjem. Stopnja prenaseljenosti stanovanj je visoka, saj skoraj petina prebivalstva živi v stanovanjih s premajhnim številom sob glede na število članov gospodinjstva.

Po kakovosti življenja je skoraj pri vseh kazalnikih med najslabšimi. Pričakovano trajanje življenja je krajše le še v zasavski regiji, temu ustrezno je tudi stopnja umrljivosti visoka. Nekoliko boljša je le dostopnost z avtom do splošne bolnice. Delež zaposlenih s terciarno

⁴ Resno materialno prikrajšane so osebe, katerih življenjski pogoji so močno omejeni zaradi omejenih finančnih virov gospodinjstva in ne zaradi lastne izbire oz. navad. Gre za osebe, ki so materialno prikrajšane za najmanj 4 od 9 elementov materialne prikrajšanosti; ne morejo si privoščiti: 1) plačila najemnine ali hipoteke, rednih stanovanjskih stroškov, obrokov za kredit ali drugih odplačil posojil, 2) primerno ogrevanega stanovanja, 3) poravnave nepričakovanih izdatkov, 4) mesnega ali enakovrednega vegetarijanskega obroka vsaj vsak drugi dan, 5) enotedenskih letnih počitnic za vse člane gospodinjstva, 6) osebnega avtomobila, 7) pralnega stroja, 8) barvnega televizorja, 9) telefona.

⁵ Regionalna blaginja je sestavljen kazalnik z enajstimi kazalniki na devetih področjih blaginje. Področja so razdeljena v tri skupine. V prvo skupino so vključeni kazalniki, ki so povezani z materialnimi pogoji življenja (dohodek, zaposlitev, stanovanje/bivanje), v drugi skupini so kazalniki, ki vplivajo na kakovost življenja (zdravje, izobrazba, okolje, varnost, vključenost v družbo in dostopnost do storitev), v tretji skupini pa so kazalniki subjektivne blaginje (socialni kapital in zadovoljstvo z življenjem). Vir: UMAR

izobrazbo je podpovprečen. Po okoljskem kazalniku je v zadnji tretjini regij. Volilna udeležba je podpovprečna. Po varnosti je v slovenskem povprečju. Kakovost življenja pa izboljšuje nekoliko boljša dostopnost do storitev, saj je dostopnost z avtom do priključkov na AC in HC boljša kot v povprečju po regijah. Tudi zadovoljstvo prebivalstva z življenjem je na nizki ravni, socialni kapital (% prebivalstva, ki poroča, da ima nekoga, na katerega se lahko obrne v stiski) med prebivalci regije je med najslabšimi, slabši je le še v jugovzhodni regiji.

Socialno varstvo v regiji

V posavski regiji je na voljo več storitev in programov s področja socialnega varstva. Izvajajo jih javne (državne ali občinske) in nevladne organizacije. Na področju socialnega varstva delujejo Center za socialno delo Posavje, ki vključuje tri enote (Brežice, Krško in Sevnica), pet domov za starejše občane, tri varstveno-delovne centre ter 34 javnih in zasebnih ustanov ter pravnih oseb, ki opravljajo socialnovarstvene storitve (tudi pomoč na domu).

Po podatkih Inštituta RS za socialno varstvo je v regiji število upravičencev do denarne socialne pomoči (DSP) na 1000 prebivalcev naraslo iz 43,02 v letu 2016 na 44,93 v letu 2018, število upravičencev do varstvenega dodatka pa iz 4,33 na 4,35 na 1000 prebivalcev. Regija Posavje ima nadpovprečen delež oseb, ki prejemajo enega od treh socialnih transferjev (DSP, IDSP, VD).

Tabela 8: Učinki cilja Resolucije o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2013–2020 (ReNPSV) po občinah, 2017

Občina	Št. prebivalcev starih 65 let in več	3,5 % od populacije, stare 65 let in več	Št. vključenih uporabnikov v PND ⁶	Odstotek ciljne populacije RENPSV vključene v PND
Bistrica ob Sotli	283	10	15	5,3
Brežice	5.088	178	47	0,9
Kostanjevica na Krki	448	16	8	1,8
Krško	4.632	162	139	3,0
Radeče	849	30	34	4,0
Sevnica	3.495	122	74	2,1
POSAVJE	14.795	518	317	2,9

Vir: Inštitut RS za socialno varstvo, Izvajanje pomoči na domu, Analiza stanja v letu 2017, Ljubljana, junij 2018

Na podlagi Resolucije o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2013–2020 je cilj, da se 3,5 % odstotka ciljne populacije, stare 65 let ali več, oz. okoli 14.000 oseb dnevno vključi v obravnavo v različne (tudi nove) oblike pomoči na domu (PND), vključno z oskrbo v oskrbovanih stanovanjih. Odstotek ciljne populacije, vključene v PND na ravni regije, je z 2,9 % višji od povprečja Slovenije (1,7%), prav tako je ta delež višji v vseh občinah, z izjemo občine Brežice.

Tabela 9: Osnovni podatki o izvajanju pomoči na domu v letu 2017 po občinah

Občina	Izvajalec	Št. uporabnikov	Cena za uporabnika na uro Eur	Ekonomska cena na uro Eur	Subvencije občin brez oprostitve	Celotna sredstva Eur
Bistrica ob Sotli	Senior, center za pomoč starejšim	17	5,00	17,44	44.216,00	61.983,00
Brežice	CSD Brežice	59	6,58	19,28	99.896,24	150.680,40

Kostanjevica na Krki	CSD Krško	12	7,71	18,76	41.808,03	48.004,86
Krško	CSD Krško	172	5,63	18,76	547.918,58	583.020,37
Radeče	CSD Laško	38	4,13	13,52	65.511,00	86.082,00
Sevnica	CSD Sevnica	81	4,80	17,24	193.300,52	265.153,76

Vir: Inštitut RS za socialno varstvo, Izvajanje pomoči na domu, Analiza stanja v letu 2017, Ljubljana, junij 2018

Problematika romske skupnosti

Po podatkih iz projektne naloge Modeli urejanja romskih naselij v regiji živi 364 Romov v petih romskih naseljih, štiri so v krški in eno v brežiški občini.

Tabela 10: Pregled stanja romskih naselij v Posavju leta 2011

Naselje	Občina	Št. preb.	Komunalna opremljenost		Delež črnih gradenj	Lastništvo zemljišč	Možnost širitve	Možnost nakupa	Planska urejenost, status
			voda	elektrika					
Krušče	Brežice	60	pipa	ne	vse	zasebno	ne	da	ne
Drnovo	Krško	38	lastni	da	vse	zasebno, Romi	ne	da	urejen
Kerinov grm	Krško	170	JV	da	delno	Zasebno/občina	da	da	urejen
Leskovec/Loke	Krško	52	lokalni	ne	vse	zasebno	da	da	urejen
Rimš	Krško	44	dovoz	ne	vse	pravna oseba	ne	ne	ne

Vir: Modeli urejanja romskih naselij, J. Zupančič, november 2018

2.2.4 Zdravje in kakovost življenja

Zdravje prebivalcev Posavja je po precej kazalnikih slabše od slovenskega povprečja predvsem pri dejavnih tveganja za zdravje, na področju preventive in umrljivosti. V nekoliko slabšem položaju je tudi sistem zdravstvenega varstva; regija posebej izstopa po manjšem številu zdravstvenega osebja in ter nizkem številu bolnišničnih postelj na 1000 prebivalcev. V občini Bistrica ob Sotli ni lekarne.

Podatki o zdravju prebivalcev in zdravstvenem varstvu so povzeti iz pregleda Zdravje v regiji 2018.

Zdravje prebivalcev

Pričakovano trajanje življenja moških v Posavju je 75,4 leta, kar je za 2,6 nižje od slovenskega povprečja, medtem ko je pri ženskah blizu povprečja (regija: 83,1 let, Slovenija: 83,9 let). Kazalniki zdravja posavske regije v primerjavi s povprečjem Slovenije pokažejo:

- Delež prekomerno prehranjenih otrok je bil značilno višji kot v celotni Sloveniji.
- Odstotek prometnih nezgod z alkoholiziranimi povzročitelji je bil najvišji v državi. Med višjimi je bila tudi stopnja bolnišničnih zdravljenj zaradi bolezni, neposredno pripisljivih alkoholu.
- Odzivnost v Program Svit in presejanost v Programu Zora sta bila značilno nižji od slovenskega povprečja.
- Deleži oseb, ki prejemajo zdravila zaradi povišanega krvnega tlaka, sladkorne bolezni in zaradi duševnih motenj, so bili značilno višji od slovenskega povprečja.
- Stopnja bolnišničnih obravnav zaradi zlomov kolka pri starejši prebivalcih regije je bila med višjimi v državi.

- Delež uporabnikov pomoči na domu je bil značilno višji od slovenskega povprečja. Število bolnišničnih obravnav zaradi klopnega meningoencefalitisa je bilo med najnižjimi v državi.
- Značilno višji od slovenskega povprečja sta bili splošna umrljivosti ter umrljivost zaradi bolezni srca in ožilja.

Zdravstveno varstvo

Večje zdravstvene ustanove v posavski regiji so poleg Splošne bolnišnice Brežice še štirje zdravstveni domovi (Brežice, Krško, Radeče in Sevnica). Občina Bistrica ob Sotli sodi pod območje Zdravstvenega doma Šmarje pri Jelšah iz savinjske regije. V regiji je 10 lekarn in 2 lekarniški podružnici: po ena lekarna je v občinah Radeče in Kostanjevica na Krki, v občinah Sevnica in Krško so po tri lekarne ter v občini Brežice dve lekarni in dve lekarniški podružnici. V občini Bistrica ob Sotli lekarne nimajo, najbližji sta jim lekarniška podružnica na Bizeljskem ter lekarna v Kozjem.

Sistem zdravstvenega varstva v regiji Posavje je glede na slovensko povprečje v nekoliko slabšem položaju. Število prebivalcev v regiji na 1 zdravnika je 511,5, kar predstavlja 64 % slovenskega povprečja (325) in je tretje najvišje v Sloveniji, višjo vrednost imata le še zasavska in primorsko-notranjska regija. Podobno je stanje pri zobozdravnikih, kjer je število prebivalcev na 1 zobozdravnika 1682,1 in predstavlja 85 % slovenskega povprečja (1429,5) ter je četrto najvišje v Sloveniji; višjo vrednost imajo savinjska, jugovzhodna in primorsko-notranjska regija. V regiji je prav tako izjemno nizko število bolnišničnih postelj na 1.000 prebivalcev, in sicer 1,89, kar je le 42 % slovenskega povprečja in nas uvršča na dno lestvice po regijah. Značilnosti regije po drugih kazalnikih zdravstvenega varstva so sledeče:

- Značilno nižje od slovenskega povprečja je bilo število vseh zdravnikov, medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov.
- Število zdravnikov specialistov in specializantov, zaposlenih v ambulantah splošne in družinske medicine, se je v zadnjih letih povečevalo in postopno doseglo slovensko povprečje.
- Nižje od slovenskega povprečja je bilo število pediatrov in ginekologov na primarni ravni ter število zobozdravnikov in farmacevtov.
- Statistično značilno nižje od slovenskega povprečja je bilo število razpoložljivih bolnišničnih postelj.
- Značilno krajša od slovenskega povprečja je bila ležalna doba zaradi poškodb, značilno daljša pa zaradi bolezni. Zabeleženih je bilo značilno več bolnišničnih zdravljenj tako zaradi bolezni kot poškodb.
- Stopnje prvih kurativnih obiskov na primarni ravni so bile značilno nižje od slovenskega povprečja v vseh starostnih skupinah prebivalstva.
- Navzgor od slovenskega povprečja pa je odstopala stopnja vseh obiskov v ambulantah družinske medicine.

Po dostopnosti z avtom v minutah do splošnih bolnišnic v regijah 2015 je regija Posavje na 6. mestu; v povprečju je potrebnih 24 minut, najmanj v obalno-kraški 13 minut in največ v primorsko-notranjski, 39 minut.

2.2.5 Nevladni sektor kot razvojni potencial regije

Skoraj 1000 nevladnih organizacij v regiji predstavlja premalo izkoriščen potencial znanja in socialnega kapitala. Regija opravi največ prostovoljskih ur, zaposlitev v nevladnih organizacijah je še malo, priložnosti so v čezsektorskem sodelovanju.

Nevladne organizacije (NVO) kot prostovoljna združenja posameznikov, neodvisna od države, predstavljajo pomemben razvojni potencial regije. V letu 2018 je bilo po podatkih Ajpes v regiji Posavje registriranih 996 NVO, od tega 932 društev, 59 zasebnih zavodov in 5 ustanov. Največ NVO deluje v občinah Krško (371), Brežice (313) in Sevnica (200), sledijo občine Radeče (56), Kostanjevica na Krki (42) in Bistrica na Sotli (14). Status delovanja v javnem interesu ima 200 NVO oz. 20 %.

Po vrsti dejavnosti so najštevilčnejše športne, kulturne in humanitarne nevladne organizacije. Športna društva so profesionalna in neprofesionalna. Zaposlenost v posavskih NVO je nizka; v 55 NVO je bilo skupaj 108 zaposlenih, kar predstavlja 5 % NVO in je hkrati pod slovenskim povprečjem. V Posavju ima največji NVO zaposlovalec 12 zaposlenih, le 5 NVO jih ima 5 zaposlenih ali več. 14 NVO imajo manj kot 1 zaposlenega, v 10 NVO imajo zaposlenega za polovični ali še krajši čas. Spodbudno je, da število zaposlenih sicer narašča, a počasi (leta 2015 skupaj 90 zaposlenih, v 2016 91 in v 2017 105 zaposlenih). Spodbudno je tudi, da skupni prihodki organizacij naraščajo (2018: 15.745.289,64 EUR, 2017: 13.907.963,76 EUR, 2016: 13.228.173,55 EUR, 2015: 13.112.603,00 EUR). Je pa tudi razvidno, da je večina organizacij (678 oz. 69 %) imela letno manj kot 10.000 EUR prihodka, znotraj teh pa je 167 oz. 17 % brez prihodka v letu 2018.

V letu 2016 je bilo največ prostovoljskih ur opravljenih v posavski regiji, najmanj pa na Koroškem.

Tabela 11: Registrirane nevladne organizacije v letu 2018

Občina	društvo	zasebni zavod	ustanova	NVO skupaj
Brežice	299	11	3	313
Krško	345	24	2	377
Radeče	53	3		56
Sevnica	180	20		200
Bistrica ob Sotli	14			14
Kostanjevica na Krki	41	1		42
Skupaj Posavje	932	59	5	996
Slovenija	24.022	3.552	285	27.859

Vir: AJPES

NVO se srečujejo predvsem s kadrovsko in finančno podhranjenostjo, ki bi jim omogočala dolgotrajni razvoj in večjo stabilnost dela. Članske organizacije pogosto izpostavljajo težavo s pridobivanjem podmladka, kjer je tudi še veliko priložnosti za krepitev organizacij. Nevladni sektor je v veliki meri v družbi prepoznan skozi prostovoljstvo in humanitarne ter prostočasne aktivnosti, ki potekajo v organizacijah (kot npr. šport, turizem, ljubiteljska kultura), še vedno pa v manjši meri kot vir strokovnega znanja, ki ga ima, vendar se pogosto srečuje s predsodki, da delo NVO ni strokovno. NVO sektor si želi več sodelovanja in povezovanje znotraj in zunaj regije tako med NVO kot čez sektorsko, kar bi lahko tudi omogočilo hitrejše izkoriščanje priložnosti za ustvarjanje trajnostnih delovnih mest v sektorju. Nevladne organizacije v regiji imajo podporo v regionalnem stičišču nevladnih organizacij, ki ga vodi zavod Dobra družba.

2.3 Analiza gospodarstva regije

2.3.1 Gospodarska moč regije

Po BDP/prebivalca regija dosega 83 % slovenskega povprečja. V strukturi regionalne BDV prevladujejo predelovalne dejavnosti, nadpovprečen v primerjavi s Slovenijo je delež kmetijstva. Na poslovne rezultate družb v Posavju odločilno vpliva 18 družb na področju oskrbe z električno energijo, plinom in paro. V letu 2017 je v regiji poslovalo 1.492 gospodarskih družb, 19 zadrug in 2,087 podjetnikov. Regija je v obdobju 2013–2017 vlagala v osnovna sredstva več od povprečja Slovenije. Število raziskovalcev v regiji počasi raste, bruto domači izdatki za RRD pa se zmanjšujejo in so precej pod slovenskim povprečjem. V regiji so prepoznani potenciali za razvoj krožnega gospodarstva in socialnega podjetništva.

V Posavju sta bila nekdanj razvita predvsem kmetijstvo in obrt, med industrijskimi panogami pa se je že sredi osemnajstega stoletja pojavilo papirništvo, ki je še danes pomembna dejavnost regije. Današnja gospodarska podoba je zelo pisana. Med industrijskimi dejavnostmi prevladujejo kovinska, tekstilna in lesna industrija. V zadnjem obdobju je Posavje postalo izjemno pomembna energetska regija. Tu deluje edina slovenska jedrska elektrarna, ki skupaj s plinsko termoelektrarno in verigo hidroelektrarn pokriva kar dve petini slovenskih potreb po električni energiji. Na področju kmetijstva je regija prepoznana po sadjarstvu, vinarstva, velik potencial za nadaljnji razvoj pa ima tudi v trajnostnem turizmu.

Bruto domači proizvod (BDP) in bruto dodana vrednost

V letu 2017 je bruto domači proizvod (BDP) na prebivalca v regiji Posavje znašal 17.326 EUR in je dosegel 83,2 % nacionalnega povprečja (20.815 EUR) in 59 % povprečja osrednjeslovenske regije, kjer je bil ta najvišji (29.371 EUR). BDP na prebivalca v regiji se je v obdobju 2000–2017 povečal za 1,86-krat. Do začetka gospodarske krize v letu 2008 je hitro rasel in dosegel vrednost 15.025 EUR na prebivalca. V času krize je vrednost variirala, od leta 2012 pa ponovno narašča.

Regija je v letu 2017 ustvarila za 1.135 milijonov evrov bruto dodane vrednosti (BDV) oz. 3 % BDV Slovenije, medtem ko je osrednjeslovenska regija ustvarila skoraj 37 % vse BDV v Sloveniji. K regionalni BDV so skupno kar 43 % prispevale predelovalne dejavnosti, rudarstvo in druga industrija, od tega 21 % samo predelovalne dejavnosti, sledijo dejavnosti javnega sektorja s 15 % ter gostinstvo, trgovina in promet s 14 %. Kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo s 3,7 % regionalne BDV so v primerjavi s Slovenijo nadpovprečno zastopani.

Poslovanje gospodarskih družb in zadrug

Po podatkih AJPEŠ je v letu 2017 v Posavski regiji poslovalo 1.492 družb in 19 zadrug, ki so skupaj imele 11.345 zaposlenih, kar znaša 2,3 % vseh zaposlenih v Sloveniji, ter so ustvarile 4.168 milijonov evrov prihodkov, kar predstavlja 4,4 % vseh prihodkov Slovenije.

Rezultati poslovanja družb v Posavju so bili v letu 2017 ugodnejši in hkrati boljši od leta prej. Po pokritju vseh odhodkov in davka od dobička so družbe izkazale neto čisti dobiček v višini 80.134 tisoč EUR ali 7,3 % več kot leta 2016. Višji neto čisti dobiček v primerjavi z letom 2016 je izkazalo osem regij, največji neto čisti dobiček so izkazale družbe v osrednjeslovenski regiji, in sicer 1.483.225 tisoč EUR, kar je za osemnajstkrat več kot v posavski regiji.

Največje povečanje neto poslovnega izida so po reviziji beležile družbe, ki delujejo na področju oskrbe z električno energijo, plinom in paro, ter družbe s področja gostinstva, kar kaže na povečanje pomena te dejavnosti v regiji.

Največ neto čistega dobička v regiji so imele družbe, ki delujejo na področju oskrbe z električno energijo, plinom in paro, in sicer kar 45 % celotnega oz. 36.348 evrov. Sledijo družbe v predelovalni dejavnosti, ki zagotavljajo največ delovnih mest v regiji (43,1 %) in ustvarjajo 15,2 % prihodkov ter družbe v dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil, ki so zaposlovale 10 % vseh zaposlenih in ustvarile 7,5 % prihodkov. Družbe vseh občin so izkazale neto čisti dobiček, največ družbe iz občine Krško v višini 47.762 tisoč evrov, družbe iz občine Brežice v višini 15.312 tisoč evrov in družbe iz občine Sevnica v višini 12.217 tisoč evrov.

Na podatke regije torej pomembno vpliva 18 družb, ki delujejo na področju oskrbe z električno energijo, plinom in paro. Te so v letu 2017 dosegle skoraj dve tretjini (63,9 %) vseh prihodkov ter 45 % neto čistega dobička. Brez teh podatkov so druge družbe prav tako poslovale uspešno. V letu 2017 so dosegle 1.494 137 tisoč EUR prihodkov (8 % več kot v letu 2016) in hkrati 369.246 tisoč EUR dodane vrednosti (8 % več kot v letu 2016) ter neto dobiček v višini 43.786 tisoč EUR (0,8 % manj kot v letu 2016).

Velika razlika med »elektro družbami« in družbami drugih dejavnosti je tudi v podatku o neto dodani vrednosti na zaposlenega. Pri prvih znaša ta 125.605 EUR, kar je 291 % več od povprečja Slovenije. Pri drugih pa neto dodana vrednost na zaposlenega znaša 36.091 EUR, kar je za 16,4 % manj od povprečja Slovenije. Skupna neto dodana vrednost na zaposlenega je v Posavju znašala 43.980 EUR, kar je 1,9 % več od povprečja Slovenije.

Tabela 12: Pet največjih gospodarskih družb v regiji v letu 2017 po ustvarjenih prihodkih in številu zaposlenih

Občina	Kraj	Celotni prihodki	Čisti poslovni izid	Število zaposlenih
GEN-I, d.o.o.	Krško	2.455.697.964,00	13.538.452,00	228,49
GEN d.o.o.	Krško	175.308.897,00	19.538.927,00	58
NEK d.o.o.	Krško	158.691.003,00	-	608
VIPAP VIDEM KRŠKO d.d.	Krško	89.879.244,00	- 8.781.341,00	356
KOSTAK d.d.	Krško	59.068.274,00	1.034.996,00	372,97

Vir podatkov: Prva bonitetna agencija d.o.o., oktober 2018

Povprečna mesečna bruto plača v Posavju je v letu 2017 znašala 1.580,00 EUR. V primerjavi s povprečno plačo gospodarskih družb v Sloveniji so bruto plače v Posavju ob 2,6 % rasti za 0,1 % višje. V velikih družbah so plače presegale slovensko povprečje za 29,0 %, v srednje velikih za 1,0 %, v drugih družbah pa zaostajale za slovenskimi, v malih za 8,2 % in v mikro za 43,5 %.

Tabela 13: Razvrstitev gospodarskih družb po občinah v letu 2017

Občine (zneski v tisoč EUR)	Družbe		Zaposleni		Prihodki skupaj		Neto izid	
	število	delež	število	delež	znesek	delež	znesek	delež
Brežice	551	36,90%	2.564	22,90%	372.152	8,90%	15.312	19,10%
Krško	565	37,90%	5.317	47,60%	3.398.583	82,30%	47.762	59,60%
Radeče	71	4,80%	465	4,20%	72.229	1,80%	1.393	1,70%
Sevnica	257	17,20%	2.305	20,60%	236.451	5,60%	12.217	15,20%
Bistrica ob Sotli	15	1,00%	50	0,40%	4.047	0,10%	144	0,20%
Kostanjevica na Krki	33	2,20%	479	4,30%	55.504	1,30%	3.306	4,10%
SKUPAJ:	1.492	100%	11.180	100%	4.138.966	100%	80.134	100%

Vir podatkov: Ajpes, oktober 2018

Poslovanje samostojnih podjetnikov

Na območju regije Posavje posluje 3,7 % vseh samostojnih podjetnikov v Sloveniji. Po podatkih AJPEŠ je v letu 2017 v Posavju poslovalo 2.087 podjetnikov, ki so zaposlovali 2.050 delavcev, kar predstavlja 4,9 % vseh zaposlenih pri podjetnikih v Sloveniji. V letu 2017 je bilo v registru na novo vpisanih 389 podjetnikov in 316 izbrisanih samostojnih podjetnikov, kar pomeni, da se je število podjetnikov v letu 2017 povečalo za 73.

Po velikosti je 97,9 % mikro podjetnikov s skupno 1.537 zaposlenimi, ki so v letu 2017 ustvarili 69,4 % prihodkov. Majhnih podjetnikov je le 2,1 % in imajo 513 zaposlenih, medtem ko srednje velikih in velikih podjetnikov ni.

Podjetniki so v letu 2017 ustvarili 220.940 tisoč EUR poslovnih prihodkov, kar je za 8,6 % več kot v letu prej, in predstavljajo 4,5 % delež prihodkov v Sloveniji. Ustvarili so jih predvsem s čistimi prihodki od prodaje na domačem trgu, in sicer 85,7 %, na trgu EU 11,3 % in na trgu izven EU 1,4 %. Največ, za 13,9 %, so se povečali čisti prihodki od prodaje na tujem trgu, na domačem trgu pa za 8,0 %.

Čiste prihodke od prodaje na tujem trgu je ustvarilo 249 podjetnikov. Največji delež, 41,1 % je ustvarilo 40 podjetnikov v dejavnosti promet in skladiščenje, 18,1 % teh prihodkov je ustvarilo 54 podjetnikov v dejavnosti trgovine, vzdrževanje in popravil motornih vozil ter 15,4 % prihodkov 59 podjetnikov s področja predelovalne dejavnosti.

Podjetniki so v letu 2017 ustvarili 63.017 tisoč EUR neto dodane vrednosti. Največjo dodano vrednost (24,2 %) so ustvarili podjetniki s področja predelovalne dejavnosti in podjetniki v gradbeništvu (22,6 %). Neto dodana vrednost na zaposlenega je v Posavju leta 2017 znašala 30.738 EUR, kar je za 0,4 % več kot leto prej in hkrati 15,8 % manj kot v Sloveniji, kjer je bila 36.525 EUR. V primerjavi z dodano vrednostjo družb v Posavju je dodana vrednost podjetnikov na zaposlenega za 23,5 % nižja.

V letu 2017 je bila povprečna mesečna plača na zaposlenega pri podjetnikih 1.043 EUR, kar je za 33 EUR več kot leta 2016. V primerjavi s povprečno plačo zaposlenih v družbah je bila povprečna plača pri podjetnikih za 34 % nižja kot pri zaposlenih v družbah. Na ravni Slovenije so zaposleni pri podjetnikih prejeli v povprečju 1.001 EUR mesečne plače, kar je za 42 EUR manj kot v Posavju.

Tabela 14: Razvrstitev podjetnikov po občinah v letu 2017

Občine (zneski v tisoč EUR)	Podjetniki		Zaposleni		Prihodki skupaj		Neto podjetnikov dohodek	
	število	delež	število	delež	znesek	delež	znesek	delež
Brežice	671	32,2%	631	30,8%	69.760	31,6%	3.897	26,9%
Krško	711	34,1%	735	35,8%	69.091	31,3%	5.296	36,6%
Radeče	104	5,0%	66	3,2%	7.154	3,2%	598	4,1%
Sevnica	503	24,1%	516	25,2%	61.509	27,8%	3.959	27,4%
Bistrica ob Sotli	41	2,0%	27	1,3%	3.391	1,5%	182	1,3%
Kostanjevica na Krki	57	2,7%	75	3,6%	10.035	4,5%	534	3,7%
SKUPAJ:	2.087	100%	2.050	100%	220.940	100%	14.466	100%

Vir podatkov: Ajpes, oktober 2018

Pregled poslovanja po izbranih predelovalnih dejavnostih v preteklih 4 letih (2015–2018) kaže na rahel porast števila družb in precejšnjo rast št. zaposlenih v proizvodnji izdelkov iz gume in plastičnih mas, proizvodnji papirja in izdelkov iz papirja ter proizvodnji kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav. Povečanje zaposlenih v proizvodnji pohištva za 34 % in zmanjšanje števila družb se je odrazilo v podvojitvi prihodkov in 4-kratnem povečanju čistega dobička.

Področje dejavnosti	DRUŽBE					ZAPOSLjeni + S.P.					PRIHODKI SKUPAJ					NETO ČISTI DOBIČEK/IZGUBA				
	število				Indeks 2018/15	število				Indeks 2018/15	znesek v tisoč EUR				Indeks 2018/15	znesek v tisoč EUR				Indeks 2018/15
	2015	2016	2017	2018		2015	2016	2017	2018		2015	2016	2017	2018		2015	2016	2017	2018	
C16 Obdelava in predelava lesa, proizvodnja izdelkov iz lesa, plute, slame in protja, razen pohištva	12	13	14	14	117	181	192	192	190	105	10.033	11.205	11.541	13.156	131	324	531	340	388	120
C17 Proizvodnja papirja in izdelkov iz papirja	15	15	15	16	107	1.066	1.050	1.404	1.293	121	198.653	204.794	237.625	246.145	124	-3.571	-1.522	-2.990	2.180	-61
C22 Proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas	7	8	8	8	114	138	143	197	212	154	12.739	14.354	20.322	19.505	153	346	596	1.399	-821	-237
C24 Proizvodnja kovin	1	1	1	1	100	0	0	0	0	0	65	64	6	3	5	8	3	-8	-2	-25
C25 Proizvodnja kovinskih izdelkov razen strojev in naprav	47	51	51	55	117	1.010	1.069	1.075	1.249	124	82.173	87.585	95.960	114.093	139	5.095	6.117	5.762	7.881	155
C26 Proizvodnja računalnikov, elektronskih in optičnih izdelkov	6	6	10	8	133	452	416	449	423	94	46.338	41.508	49.399	47.952	103	3.049	2.640	2.896	2.431	80
C31 Proizvodnja pohištva	12	12	12	11	92	298	318	347	400	134	22.781	24.983	37.737	45.597	200	379	787	1.236	1.529	403
SKUPAJ:	100	106	111	113		3.145	3.188	3.664	3.767		372.782	384.493	452.590	486.451		5.630	9.152	8.635	13.586	

Investicije v osnovna sredstva

Bruto investicije v osnovna sredstva so se v obdobju 2013–2017 povečale iz 145 na 181 milijonov evrov oz. za 25 %, kar je precej več od slovenskega povprečja, ki znaša 8 %.

Inovacijsko-razvojna dejavnost v regiji

V Posavju je bilo v 2016 v RRD 193 zaposlenih, kar je najmanj med vsemi regijami, po številu raziskovalcev (skupaj 71, 41 moških in 30 žensk) pa je regija na predzadnjem mestu. Vendar pa regija od leta 2007, ko je bilo v RRD 58 zaposlenih, od tega 25 raziskovalcev, beleži rast zaposlitev v RRD, z izjemo v letih 2012 in 2014, ko se je število zmanjšalo glede na predhodno leto.

Bruto domači izdatki za RRD so v letu 2014 znašali 1,04 % regionalnega BDP, kar je precej manj od slovenskega povprečja (2,58 %); do leta 2016 so se več kot prepolovili na 0,46 % reg. BDP (SLO=2,01 %). Bruto domači izdatek za RRD je v letu 2016 za regijo znašal 5.637 tisoč EUR, kar je za 107 % manj kot v letu 2013, ko je bil v obdobju 2007–2016 najvišji bruto domači izdatek za RRD. Nižji izdatek, namenjen za raziskovalno razvojno dejavnost, je v letu 2016 imela le še primorsko-notranjska regija.

V regiji je bil v prejšnji finančni perspektivi vzpostavljen ZEL-EN, ki deluje na področju raziskovanja obnovljivi energetske virov (OVE), trajnostnih energetske virov in trajnostne gradnje.

Snovna učinkovitost gospodarstva

Krožni potencial Posavja je v industriji, kjer deluje več zelo inovativnih podjetij, npr. Tanin, v zdraviliškem turizmu, kmetijstvu in vinarstvu ter v čezmejnem povezovanju. Regionalne komunalne službe so med najbolj aktivnimi na področju ozaveščanja in inovativnih krožnih akcij.

Vzvodi za razvoj krožnega gospodarstva so: surovinska baza (les, gramoz in pesek), vodni viri (energetski potencial spodnje Save, termalni vrelci, viri pitne vode), ugodne razmere za kmetijstvo (ugodni pogoji za razvoj kmetijstva, predvsem sadjarstva in zelenjadarstva ter vinogradništva), geografski položaj, dobre cestne (npr. Ljubljana–Zagreb) in železniške povezave, bližina milijonskega mesta Zagreb, letališče Cerklje ob Krki, onesnaženje (avtocesta, NEK in deponija nevarnih odpadkov, gnojila, ki prihajajo v stik z vodnimi viri ter vojaško letališče ter odpadni materiali).

Socialno podjetništvo

Razvoj socialnega podjetništva kot ene od možnosti in v zadnjem času tudi priložnosti za ustvarjanje novih delovnih mest s poudarkom na trajnostni in pametni rasti postaja zanimivo tudi za Posavje. Na dan 1. 12. 2018 je bilo v Posavju registriranih 11 socialnih podjetij, v Sloveniji pa 260. Pravno-formalne oblike socialnih podjetij so različne; tako najdemo med registriranim socialnimi podjetji v Posavju društva, zavode in tudi družbe z omejeno odgovornostjo.

2.3.2 Podporno okolje za razvoj gospodarstva in podjetništva

V Posavju je mladim potencialnim podjetnikom pri razvoju poslovne ideje na voljo program Podjetno v svet podjetništva, Regijska garancijska shema Posavje pa omogoča malim in srednje velikim podjetjem dostop do kreditov in garancij. V regiji delujejo SPOT točke za podporo subjektom pri registraciji dejavnosti ter za podjetniško svetovanje in regionalno povezovanje. Neizodostno je razvito inovativno podporno okolje. Na voljo so proste površine v poslovnih conah. Potekajo naložbe v izgradnjo odprtih širokopasovnih omrežij na območju belih lis v občinah Krško in Sevnica.

SPOT točke

V Posavju deluje več SPOT točk za izvajanje elektronskih postopkov registracije in drugih postopkov preko portala SPOT (dosedanji portal VEM). To storitev v regiji izvajajo AJPES, območne obrtno-podjetniške zbornice Brežice, Krško in Sevnica, Upravna enota Brežice in trenutno 3 notarji. Nosilec SPOT svetovanja je Center za podjetništvo in turizem Krško. Poleg pomoči pri registracijskih postopkih in elektronskih postopkih preko portala SPOT nudi strokovno pomoč uporabnikom v obliki informiranja in svetovanja, organizacije delavnic in usposabljanj za potencialne podjetnike in podjetnike, izmenjave dobrih praks, odpira poslovne priložnosti, izvaja animiranje lokalnega okolja, splošno promocijo podjetništva na regionalni in lokalni ravni ter povezuje lokalne akterje za podporo poslovnim subjektom.

Podjetno v svet podjetništva

Regionalna razvojna agencija Posavje (RRA Posavje) je s podporo Evropskega socialnega sklada v letih 2013 in 2014 izvajala program Podjetno v svet podjetništva (PVSP). Program je namenjen spodbujanju podjetništva med mlajšimi brezposelnimi z višjo ali visoko stopnjo izobrazbe ter odpiranju novih delovnih mest za mlade. Udeležencem, izbranim na javnih razpisih, sta se zagotovila strokovna pomoč ter podjetniško usposabljanje pri razvoju podjetniške ideje v delujoče podjetje. V dveh letih je bilo vključenih pet skupin po deset udeležencev, ki so v petmesečnem obdobju pod vodstvom mentorjev razvijali svojo poslovno idejo, pripravljali poslovni načrt za ustanovitev podjetja in se usposabljali za podjetniško kariero.

Podjetno v svet podjetništva za občino Radeče

RRA Posavje izvaja program Podjetno v svet podjetništva za občino Radeče, ki je opredeljeno kot problemsko območje z visoko brezposelnostjo. Cilj vključitve brezposelnih iz občine Radeče je samozaposlitev ali zaposlitev pri drugem delodajalcu po končanem štirimesečnem usposabljanju. Program se izvaja od leta 2015, v letu 2019 je vključena že 7. skupina z 10 udeleženci programa.

Garancijske sheme

V regiji se je v obdobju julij 2015–maj 2018 pod okriljem Slovenskega regionalno-razvojnega sklada iz Ribnice izvajala Regijska garancijska shema Posavje. Shema je namenjena pospeševanju razvoja malega in srednjega gospodarstva, povečanju investicijske aktivnosti, zmanjšanju stopnje brezposelnosti, vzpostavljanju možnosti za prestrukturiranje regijskega gospodarstva, olajšanju dostopa mikro, malim in srednje velikim podjetjem do kreditov z zmanjšanjem stroškov obresti in bančnih zahtev za zavarovanje kreditov na območju regije. V obravnavanem obdobju so bile izdane tri garancije v višini 50 oz. 80 % bančnih kreditov za zavarovanje bančnih kreditov vlagateljev iz občin Brežice in Krško. Povprečna vrednost odobrenega bančnega kredita je bila 90.465,56 EUR in povprečna vrednost izdane garancije 57.233,66 EUR.

Garancijskega shema Posavje pa ponuja možnost pridobiti garancije za zavarovanje bančnih kreditov, najetih za pred-financiranje projektov v javnem interesu z odobrenimi evropskimi ali nacionalnimi sredstvi. V letu 2018 sta bili izdani dve garanciji za bančne kredite vlagateljev iz občin Krško in Kostanjevica na Krki.

Inovativno podporno okolje

Regija Posavje se sooča s pomanjkanjem inovativnega podpornega okolja, Tehnološki center Posavja ne deluje več, inkubator in co-working prostor se šele vzpostavljata, ostalih oblik inovativnega podpornega okolja razen SPOT točk in področnih zbornic pa ni organiziranih. V okviru poslovne skupnosti KNOF obstaja program, ki omogoča zagon novih poslovnih podjetij, nudi pa tudi manjši coworking prostor V Krškem in Sevnici, kar pa ne zadošča potrebam regije. Udeleženci posvetovanj so opozorili na potrebo po še večji informiranosti podjetij za koriščenje razvojno-raziskovalnih podpor in instrumentov ter po večjem sodelovanju tako med subjekti v regiji kot izven. Nosilce RR je treba upoštevati v najširšem kontekstu.

Obseg in zasedenost poslovnih con

V regiji Posavje je po stanju leta 2018 na razpolago nekaj manj kot polovica razpoložljivih površin. Kljub povpraševanju pa polnjenje razpoložljivih površin poteka počasneje, ker te še niso v celoti komunalno opremljene in so hkrati v lasti več zasebnih lastnikov, postopki urejanja pa so dolgotrajni in za investitorje pogosto predstavljajo visoko oviro za poslovno odločitev.

Tabela 15: Razpoložljivost površin v poslovnih conah

	Skupna površina v ha* (bruto)	Prosta površina v ha** (neto)
Poslovne cone občina Brežice	81,10	23,30
Industrijska cona Brezina	42,80	15,60
Industrijska cona Slovenska vas	32,20	5,70
Obrtna cona Dobova	6,10	2,00
Poslovne cone v občini Kostanjevica na Krki	3,00	2,15
Obrtno podjetniška cona Kostanjevica na Krki	3,00	2,15
Poslovne cone v občini Krško	154,50	88,00
PC Vrbina	66,00	40,00
PC Drnovo Zahod	44,00	21,00
PC Drnovo Vzhod	22,00	19,00
PC ob Vipapu	19,00	7,00
PC Raka-Ravno	3,50	1,00
Poslovne cone v občini Sevnica	72,00	27,85
PC Krmelja	6,06	6,03
Obrtna cona Krmelj	2,07	1,05
PC Boštanj (TC Mercator)	2,44	0,87
PC ob HE Boštanj	6,84	5,30
PC Blanca	2,41	2,24
Industrijska cona v Sevnici	28,81	1,59
Poslovna cona Radna	4,84	4,84
Trgovsko poslovni center Šmarje	1,87	0,00
OPPN Sv. Križ	11,37	2,63
Obrtno poslovna cona Dolenji Boštanj	5,29	3,30
Poslovne cone v občini Radeče	3,90	3,90
Poslovna cona Obrežje	1,20	1,20
Poslovna cona Jagnjenica	2,70	2,70
SKUPAJ VSE POVRŠINE V REGIJI	314,50	145,20

Širokopasovni dostop

Po podatkih AKOS je imelo v tretjem četrtletju leta 2015 v Sloveniji fiksni širokopasovni dostop do interneta 28,3 % prebivalcev oziroma 72,6 % gospodinjstev, kar je oboje pod povprečjem EU. Tržni deleži operaterjev fiksne širokopasovnega dostopa do interneta po številu priključkov so bili v tem obdobju naslednji: Telekom Slovenije 34,4-odstotni, Telemach 20,2-odstotni, T-2 18,6-odstotni, Amis 11,4-odstotni, vsi preostali manjši operaterji pa so imeli skupaj 15,4-odstotni tržni delež⁷.

Za sofinanciranje gradnje odprtih širokopasovnih omrežij z javnimi sredstvi na območju belih lis je bilo v finančni perspektivi 2007–2013 zagotovljenih 82 mio EUR finančnih sredstev iz

⁷ Načrt razvoja širokopasovnih omrežij naslednje generacije do leta 2020

Evropskega sklada za regionalni razvoj. Tako sta Občina Krško in Občina Sevnica prejeli sofinanciranje gradnje odprtih širokopasovnih omrežij v lokalnih skupnostih.

Še vedno velja, da je na podeželju regije razpoložljivost širokopasovne infrastrukture nesprejemljivo slaba, hkrati pa zasebni investitorji nimajo tržnega interesa za samostojna vlaganja. Zaradi redke in razpršene poseljenosti je gradnja draga in ni možno oblikovati vzdržnih zasebnih poslovnih investicijskih modelov.

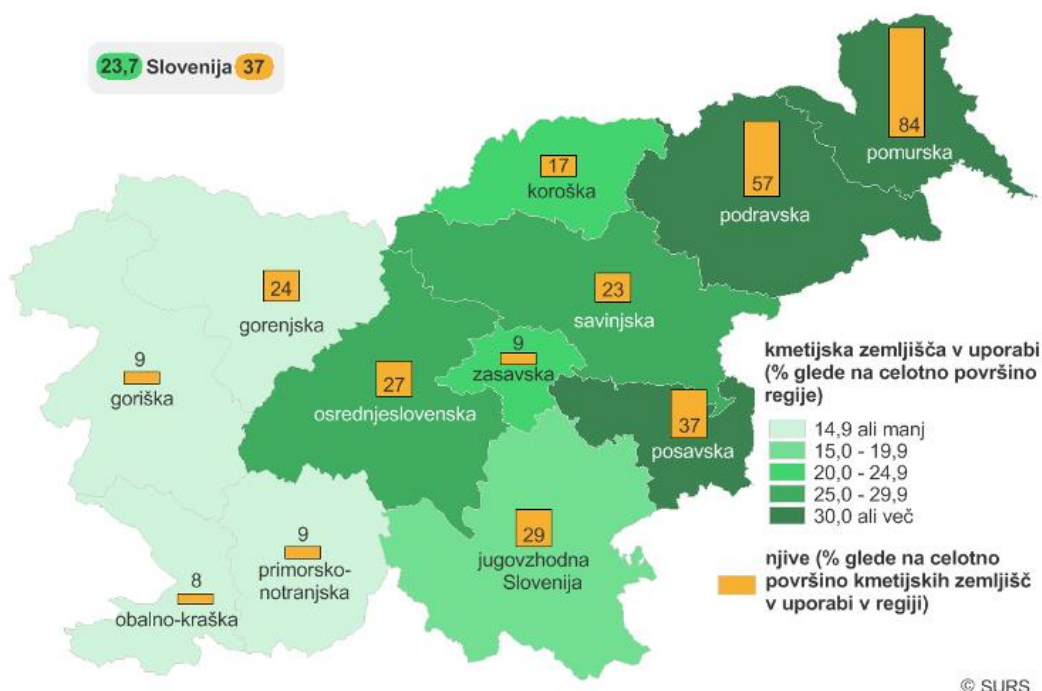
2.3.3 Kmetijstvo

Posavje je na 3. mestu v Sloveniji po deležu KZU v celotni površini regije. Kmetije so razmeroma majhne, prevladujejo družinske kmetije. Opazen je trend povečevanja KZU in števila kmetij v najvišjih velikostnih razredih. Prevladujoča dejavnost je še vedno živinoreja, okoli polovica kmetij se specializira v eno kmetijsko panogo. Starostna struktura na kmetijskih gospodarstvih je neugodna. Povečuje se število ekoloških kmetij, vzporedno pa se krepi infrastruktura za promocijo in trženje lokalno pridelane hrane.

Kmetijska gospodarstva v regiji Posavje

V Sloveniji je bilo leta 2016 skupaj 69.902 kmetijskih gospodarstev, kar je 3,4 % manj kot leta 2013; gospodarstva so imela v uporabi 479.589 ha kmetijskih zemljišč in so redila 418.684 glav velike živine (GVŽ). Številčno prevladujejo kmetijska gospodarstva, ki uporabljajo manj kot 3 hektarje kmetijskih zemljišč (40 %); se je pa število večjih kmetijskih gospodarstev, ki obdelujejo vsaj 20 ha, od leta 2013 povečalo za 11 %. Na 80 % kmetijskih gospodarstev v Sloveniji se je v letu 2016 redilo živino. Povprečno kmetijsko gospodarstvo je imelo v letu 2016 v uporabi 6,9 ha kmetijskih zemljišč, redilo 6,0 GVŽ in imelo za 0,3 ha več kmetijskih zemljišč v uporabi ter za 0,6 % GVŽ več kot leta 2013.⁸

Slika 6: Delež kmetijskih zemljišč v uporabi glede na celotno površino regije ter delež njiv glede na celotno površino kmetijskih zemljišč v uporabi, statistične regije, Slovenija, 2016

⁸ SURS, Struktura kmetijskih gospodarstev, Slovenija, 2016

Leta 2016 je bilo v regiji Posavje 5.189 kmetijskih gospodarstev (KMG). Po deležu kmetijskih zemljišč v uporabi (KZU) je regija na 3. mestu, pred njo sta le podravska in pomurska.

Tabela 16: Kmetijska gospodarstva v Posavju, 2010, 2013, 2016

Leto	Število kmetijskih gospodarstev	Kmetijska zemljišča v uporabi v ha
2010	5227	26.693
2013	5024	27.130
2016	5189	29.713

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

Kmetije v Posavju so majhne. Glede na velikostni razred KZU v regiji še vedno prevladujejo kmetijska gospodarstva do 5 ha, ki jih je kar 3.555 oz. 68 %. 18 % kmetij obdeluje od 5 do 10 ha in samo 9,2 % kmetij obdeluje več kot 10 ha kmetijskih zemljišč.⁹

Tabela 17: Kmetijska gospodarstva po velikostnih razredih v regiji Posavje

Velikostni razred KZU	Št. KMG v letu 2010	Št. KMG v letu 2013	Št. KMG v letu 2016
0 do pod 5 ha	3.567	3.459	3.555
5 do pod 10 ha	1.094	947	970
10 do pod 20 ha	399	438	479
20 do pod 30 ha	93	91	80
30 do pod 50 ha	53	59	72
50 ha ali več	16	19	30

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

V strukturi kmetijskih zemljišč v uporabi prevladujejo trajni travniki in pašniki s 56 %, sledijo njive 35 % in trajni nasadi z 9 %.¹⁰

Med trajnimi nasadi, ki jih je v regiji Posavje skupaj 2.833 ha, obsegajo sadovnjaki 1.084 ha, vinogradi pa 809 ha. Obseg intenzivnih nasadov je po podatkih KGZ Novo mesto, kmetijsko-svetovalne službe, 715,51 ha, od tega jih je zaščiteneh z mrežo proti toči 226,39 ha, namakanih pa od skupne površine le 147,50 ha. Pokritih, to je zavarovanih prostorov za pridelavo zelenjave, je skupaj 32,83 ha.

Prevladujoče trajno travinje pogojuje usmeritev v živinorejo, ki je še vedno najpomembnejša kmetijska panoga v regiji. GVŽ so leta 2016 redili na 4.379 kmetijskih gospodarstvih, kar je za 4,5 % več kot leta 2010. V okviru strukturnih sprememb v živinoreji je izrazito opuščanje predvsem mlečne prireje (oddaja mleka) na manjših kmetijah in usmerjanje le-teh v bolj ekstenzivno govedorejo – reja krav dojilj, kar je s tehnološkega vidika največkrat povezano s pašo. Ohranjanje določenega obsega živinoreje (predvsem reja prežvekovalcev) je v prihodnosti nujno zaradi naravnih danosti in preprečevanja zaraščanja (delež absolutnega travinja, delež kmetijskih površin, kategoriziranih v območja z omejenimi dejavniki za kmetijsko pridelavo).

Konkurenčnost slovenskega in posavskega kmetijstva omejuje relativno nizek nivo specializacije kmetijskih gospodarstev. V eno od kmetijskih panog (pridelava poljščin, vrtnarstvo, trajni nasadi, živinoreja – pašne živali, prašičereja in perutninarstvo) je v regiji specializiranih le okoli 50 % kmetijskih gospodarstev.

⁹ Statistični urad Republike Slovenije

¹⁰ SURS, Popis kmetijskih gospodarstev 2010

Skupni standardni prihodek kmetijskih gospodarstev v Sloveniji se je v 2016 glede na 2013 povečal za skoraj 15 % (na 1.159 milijonov EUR). Povprečni standardni prihodek na kmetijsko gospodarstvo je v letu 2016 znašal 16.577 evrov (v 2013: 13.944). KMG na območju Posavja ne dosegajo povprečja skupnega standardnega prihodka v Sloveniji.

Ekološko kmetovanje

V letu 2017 je bilo v Sloveniji v ekološko kontrolo vključenih 3.635 KMG s 46.224 ha kmetijskih zemljišč v uporabi. Od teh je 3.190 gospodarstev že končalo preusmeritveno obdobje, ki traja najmanj 24 mesecev od prve prijave v kontrolo, in pridobilo ekološki certifikat. V letu 2017 je bilo v kontrolo vključenih tudi 393 predelovalnih obratov (15 obratov javne prehrane). Skupno število KMG v sistemu nadzora tako zajema nekaj več kot 5 % vseh KMG.

Število KMG z ekološkim kmetovanjem v Sloveniji počasi narašča, vendar pa dinamika rasti ekološke pridelave ni zadovoljiva kljub finančnim podporam za ustanavljanje skupin proizvajalcev ter promocijo in trženje ter kljub podporam v obliki izravnalnih plačil na hektar za različno pridelavo kultur. Tudi struktura ekološke pridelave ne ustreza povpraševanju, saj je to največje pri svežih vrtninah, sadju in nemesnih predelanih živilih (mlevski in mlečni izdelki), v pridelavi pa prevladuje živinoreja oziroma travinje. Največje težave so na področju organiziranosti in povezovanja pridelovalcev, v premajhnem obsegu pridelave in predelave, zlasti sadja in zelenjave, ter na področju izobraževanja in svetovanja.

V letu 2018 se je v razvojni regiji Posavje število ekoloških kmetij, vključenih v kontrolo, glede na leto 2012 povečalo.

Tabela 18: Ekološke kmetije in kmetije z dopolnilno dejavnostjo v Posavju

Občina	KMG vključena v ekološko kmetovanje		KMG z registrirano dopolnilno dejavnostjo na kmetiji (september 2018)
	2012	September 2018	
Krško	35	68	46
Brežice	26	57	59
Bistrica ob Sotli	4	11	39
Kostanjevica ob Krki	2	4	17
Radeče	4	13	15
Sevnica	38	66	53
Skupaj regija Posavje	109	219	229
Slovenija	2.753	3.755	

Vir: ZEKPD BK – september 2012 in MKGP, Seznam izvajalcev, ki so vključeni v nadzor ekološke pridelave in predelave – september 2018/MKGP, Služba za Register kmetijskih gospodarstev, september 2018

Stanje dopolnilnih dejavnosti na kmetijah

Zakonska podlaga dopolnilnim dejavnostim je Zakon o kmetijstvu, natančneje pa jih opredeljuje Uredba o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji (Uradni list RS, št. 57/15 in 36/18). Med dopolnilnimi dejavnostmi so v ospredju dejavnosti, ki jih zaradi same vrste ne moremo več uvrščati med primarno kmetijsko pridelavo, storitve s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo ter različne oblike turizma na kmetiji. KMG imajo pogosto registriranih več dopolnilnih dejavnosti, največ jih je registriranih v občini Brežice (58), Sevnica (54), Krško (47), sledijo Radeče (15), Bistrica ob Sotli (12) in Kostanjevica na Krki (8). Najpogostejše dopolnilne dejavnosti so: proizvodnja sadnih in zelenjavnih sokov (19), proizvodnja električne energije

(18), storitve za rastlinsko predelavo (17), turistične kmetije brez sob (17), turistične kmetije s sobami (13), proizvodnja žganih pijač (13) ter proizvodnja kruha, svežega peciva in slaščic (12).

Trženje kmetijskih pridelkov in izdelkov

V prejšnjem programskem obdobju sta k trženju kmetijskih pridelkov in izdelkov bistveno pripomogla dva projekta »Lokalno pridelana hrana na posavskih tržnicah« in »Lokalna trajnostna oskrba s hrano v Posavju«. Namen prvega je bil povečati število ponudnikov kmetijskih pridelkov in živil ter njihovo raznovrstnost na posavskih tržnicah. Neposredna prodaja na tržnicah je v Posavju nadgradila obstoječe tržne poti za posavske kmete in kupcem na bolj prijazen način približala hrano s posavskega podeželja. V drugem projektu je bila izvedena študija preveritve možnosti in interesa za vzpostavitev lokalne trajnostne oskrbe s hrano na območju LAS Posavje, predvsem v javnih ustanovah. Na podlagi pridobljenega vpogleda v stanje pridelave in interesa za uvajanje lokalno pridelane hrane v javne ustanove je nastala Strategije lokalne trajnostne oskrbe s hrano v Posavju, s katero so bili določeni standardi in izdelan model za oskrbovanje javnih institucij z lokalno pridelano hrano.

Delovna sila na kmetijskih gospodarstvih

Glavnino kmetijske dejavnosti na območju regije Posavje predstavljajo družinske kmetije. Leta 2010 je na družinskih kmetijah živelo 14.688 oseb; med temi je 6.004 oseb delalo tudi zunaj kmetije, 875 jih je imelo status brezposelne osebe, 4.067 je bilo upokojenih, od tega 740 iz naslova kmetijske dejavnosti, 1.205 oseb ni imelo lastnih dohodkov, 1.550 je bilo otrok, učencev, dijakov ali študentov. Skupaj predstavljajo 4.787 polne delovne moči (PDM) na družinskih kmetijah (vir KGZ NM, opomba: podatki za 4 občine). Obseg razpoložljive delovne sile med leti 2000 in 2010 se je na kmetijskih gospodarstvih v Posavju zmanjšal.

Glede na starostno strukturo gospodarjev na teh družinskih kmetijah je bilo 41 % gospodarjev brez izobrazbe oziroma z največ dokončano osnovnošolsko izobrazbo, 35 % gospodarjev je imelo nižjo in srednjo poklicno izobrazbo, 18 % srednjo strokovno in splošno izobrazbo, 6 % gospodarjev pa višjo ali visoko izobrazbo. Starostna struktura delovne sile na kmetijah je izrazito neugodna, saj več kot polovico razpoložljivih delovnih moči predstavljajo ljudje, starejši od 55 let. Izrazito zaskrbljujoč je podatek, da mlajši od 35 let predstavljajo le 5 % razpoložljive delovne sile na kmetijah v Posavju.

2.3.4 Sladkovodna akvakultura

[Ribogojstvo v Posavju ima velik razvojni potencial. V regiji deluje največji rejec sladkovodnih rib. Podpora sektorju je izkazana tudi na lokalni ravni v okviru Strategije lokalnega razvoja LAS Posavje.](#)

V Sloveniji vzrejamo v sladkih vodah praktično le ribe, zato lahko govorimo kar o ribogojstvu, ki ga delimo na hladnovodno in toplovodno ribogojstvo. Razen nekaj večjih ribogojnic je značilnost slovenskih ribogojnic njihova relativno majhna povprečna proizvodnja, s katero se pokriva potrebe lokalnega trga. Večinoma gre za mala družinska podjetja.

Hladnovodne ribogojnice prevladujejo v centralnem in zahodnem delu Slovenije, kjer je tudi več čistih in hladnih voda, medtem ko se toplovodne ribogojnice nahajajo večinoma v severovzhodnem delu Slovenije, kjer so tudi boljši pogoji za izgradnjo ribnikov in vodnih

zadrževalnikov, v katerih se lahko voda poleti ogreje. Vališča so samostojna ali posebni deli ribogojnic, namenjeni za valjenje iker in vzrejo ribjega zaroda.

Področje sladkovodne akvakulture ima v regiji Posavje velik razvojni potencial glede na razpoložljive vodne vire (Vir: MKGP). Ukrepi v regiji bodo šli v smer varstva in izboljšanje stanja vodnih virov z namenom izboljšanje stanja sladkovodnih voda na območjih kmetijskih zemljišč in gozdnih ekosistemov. S tem bodo ustvarjeni tudi pogoji za krepitev proizvodnje sladkovodnih rib višje kakovosti.

Za območje so značilni dolgoletna tradicija panoge, visoka kakovost proizvodov in dobra lokalna oziroma regionalna prepoznavnost. Pridelovalci razpolagajo z dobro razpoložljivostjo domačih kakovostnih iker, zaroda in mladice. Na lokalnem trgu se dosegajo relativno ugodne prodajne cene. Izkoriščenost kapacitet, tehnološka opremljenost in produktivnost so nizke. Proizvajalci medsebojno še niso povezani, prav tako sveže ribe niso v zadostni meri prisotne na krožnikih lokalnega prebivalstva.

Na dan 10. 10. 2018 je bilo za vzrejo sladkovodnih organizmov po podatkih MKGP-ja v Register odobrenih proizvajalcev akvakulture vpisanih 10 subjektov, od teh so 3 kmetijska gospodarstva z registrirano dopolnilno dejavnostjo vzreje vodnih organizmov na kmetijskih gospodarstvih, 2 gospodarski družbi, 1 samostojni podjetnik posameznik in 4 ribiške družine. Gospodarska družba Ribogojstvo Goričar d.o.o. sodi med največje proizvajalce v slovenskem merilu, saj pokriva skoraj polovico slovenske proizvodnje sladkovodnih rib.

Od vseh navedenih subjektov so štirje, ki imajo na dan 10. 10. 2018 veljavno odločbo Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin o odobritvi proizvodnje akvakulture za namen gojenja za prehrano ljudi.

Težave se pojavljajo pri zadostni preskrbi z vodo v primarni dejavnosti. Izziv predstavlja tudi zagotavljanje neodvisnih podatkov o fizikalno/kemijskih lastnostih voda pred in po ribogojnici in v vodnih zajetjih ter zagotavljanje višje kakovosti voda. Tovrstne storitve v Posavju niso dostopne.

V programskem obdobju 2014–2020 so za razvoj sektorja prvič na voljo tudi sredstva iz Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo na lokalni ravni v okviru Strategije lokalnega razvoja LAS Posavje.

2.3.5 Gozdarstvo

Gozdovi se v Posavju razprostirajo na 46.181 ha, odlikuje jih rastiščna in vegetacijska pestrost. 90 % gozdov je zasebnih. Zanje je značilna visoka razdrobljenost gozdnih posesti, s tem pa se pojavljajo izzivi upravljanja, kot so nizki donosi, usposobljenost za nego gozdov in delo v gozdu za manjše lastnike.

Podatki v tem poglavju temeljijo na Gozdnogospodarskih načrtih gozdnogospodarskih enot območja Brežice in območja Celje 2011–2020.

Površina gozdov v razvojni regiji Posavje znaša 46.181 hektarov. Gozdnatost regije je pod slovenskim povprečjem. Gozd je v letu 2005 še preraščal 57,5 % površine regije (podatki SURS), po podatkih veljavnih gozdnogospodarskih načrtov gospodarskih enot pa je gozdnatost¹¹ regije 48 %, v Sloveniji 59 %.

---

¹¹ Gozdnatost pomeni delež gozdov v celotni površini.

Tabela 19: Površina gozdov po občinah posavske regije

Občina	Površina gozdov v hektarih	Gozdnatost v %	Delež zasebnih gozdov v %	Največji letni možni posek m ³	Površine v zaraščanju v hektarih
Bistrica ob Sotli	1.239	40	78	7.609	33
Brežice	9.617	36	81	56.718	429
Kostanjevica na Krki	3.855	66	97	23.100	21
Krško	12.378	43	90	70.678	255
Radeče	3.380	65	79	19.839	22
Sevnica	15.712	58	94	91.939	165
SKUPAJ REGIJA	46.181	48	90	269.883	925

Vir: Zavod za gozdove Slovenije Območna enota Brežice

Značilnost gozdov na tem območju je velika rastiščna in vegetacijska pestrost, ki izhaja iz raznolikih geoloških razmer, razgibanega reliefa ter lege regije na stičišču predalpskega, panonskega in dinarskega sveta. Med ohranjenimi gozdovi prevladujejo bukovi gozdovi na nekarbonatnih kamninah (48 %), sledijo bukovi gozdovi na karbonatih (35 %), dobovi in gradnovi (14 %) ter gozdovi na termofilnih, ekstremnih in ostalih legah (3 %). Skoraj 86 % gozdov ima naravno ohranjeno drevesno sestavo, kar predstavlja pomemben ekološki potencial tega prostora. Gozdnih sestojev s spremenjeno, rastiščem tujo drevesno sestavo (smreka, zeleni bor, duglazija) je le 14 %.

Lesna zaloga obravnavanega območja znaša 276 m³/ha. V zalogi prevladujejo listavci z 236 m³/ha (86 %), iglavcev je 40 m³/ha. Letni prirastek gozdov znaša 7,8 m³/ha. Poleg lesnoproizvodne vloge ima kar 57 % gozdov poudarjene še ekološke funkcije (varovalna, hidrološka, ohranjanje biotske raznovrstnosti, klimatska) in 33 % gozdov socialne funkcije (predvsem rekreacijsko in funkcijo varovanja naravnih vrednot).

V lastniški strukturi izrazito prevladujejo gozdovi v zasebni lasti – 41.421 ha oziroma 89 %. Državnih gozdov v upravljanju Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov je 4.941 ha, ostalih gozdov (gozdovi v lasti pravnih oseb, občinski gozdovi) je 143 ha. V večini državnih gozdov ima do leta 2016 koncesijo za izvajanje sečnje in gozdnogojitvenih del Gozdno gospodarstvo Brežice, d. o. o., s sedežem v Ljubljani.

Za posavske gozdove v zasebni lasti je značilna velika razdrobljenost gozdne posesti, kar močno otežuje gospodarjenje. Skupno število gozdnih posesti znaša 18.300, kar predstavlja 2,2 ha na gozdno posest. Zmanjševanje števila kmetij in neomejeno dedovanje še pospešujeta nadaljnje drobljenje gozdne posesti.

88,5 % gozdnih posesti, ki imajo v lasti 46,0 % gozdnih površin zasebnih gozdov, ima do 5 hektarjev gozdov. Za to skupino je značilno, da jim gozdovi ne zagotavljajo trajnih donosov in je njihov interes za gospodarjenje z gozdovi in delo v gozdu zelo nepredvidljiv. Gozdne posestnike v tej kategoriji zanima predvsem oskrba z drvmi in občasno posek asortimentov za prodajo. V gozdnih posestih, velikih od 5 do 30 ha (44,1 % površine zasebnih gozdov), je interes za sečnjo in izvajanje gojitvenih del sicer večji, vendar zelo odvisen od ekonomskega in socialnega statusa lastnikov. Šele lastniki velikih gozdnih posesti (9,9 % površine zasebnih gozdov) so pripravljeni trajno gospodariti z gozdovi v svoji posesti.

Tabela 20: Posestna sestava zasebnih gozdov

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posesti		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	55,6	55,6	9,1	9,1
1 do 5 ha	32,9	88,5	36,9	46,0
5 do 10 ha	8,0	96,5	24,4	70,4
10 do 30 ha	3,1	99,6	19,7	90,1
30 do 100 ha	0,3	99,9	6,0	96,1
nad 100 ha	0,1	100,0	3,9	100,0

Vir: Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Brežice 2011–2020

Odprtost gozdov s cestami je zadovoljiva. Zaradi prepletanja rabe prostora je veliko javnih cest pomembnih tudi za gospodarjenje z gozdovi, gozdne ceste pa so ohranile svoj status v neposeljenih in zaprtih gozdnih predelih. Na obravnavanem področju prevladuje spravilo lesa s traktorjem, delež ročnega spravila pa je zanemarljiv. Največ je gozdov s povprečno pravilno razdaljo¹² 200–400 m. Ocenjuje se, da je 18 % gozdov neodprtih, na 12 % gozdov pa je pravilna razdalja tako velika (nad 600 m), da jih lahko zaradi povečanih stroškov spravila štejemo med neodprte.

Lastniki gozdov še vedno večino del v gozdu opravijo sami. Ker prevladujejo lastniki z malo gozdno posestjo, ki samo občasno delajo v svojih gozdovih, so zato večinoma dokaj slabo usposobljeni za delo v gozdu. Večina malih lastnikov se ni pripravljena usposabljanje za delo v gozdu, saj menijo, da imajo premalo gozda, da bi se jim to izplačalo. Poleg tega običajno pri delu uporabljajo zastarelo in nepopolno opremo. Traktorji za delo v gozdu so nemalokrat stari preko dvajset let. Posledica tega so številne delovne nezgode. V območju zabeležimo vsaj eno smrtno nesrečo pri delu v gozdu letno. Pri tem je pomembna svetovalna dejavnost Zavoda za gozdove. Za uspešno svetovanje pa morajo biti zaposleni tudi usposobljeni. Kljub temu se stanje iz leta v leto počasi izboljšuje. Po eni strani je interes za delo s strani malih lastnikov vse manjši, saj je vse več lastnikov nekmetov, ki nimajo ne volje ne znanja in opreme za delo v gozdu. Zato za izvajanje del najpogosteje najamejo manjše lokalne izvajalce, med katerimi so najpogostejši dobro usposobljeni in opremljeni lastniki gozdov, ki preko strojnih krožkov, dopolnilne dejavnosti ali manjših podjetij opravljajo dela tudi v gozdovih drugih lastnikov. Takih manjših izvajalcev del je vse več¹³.

Na območju je samo en velik porabnik lesa – Tanin Sevnica, ki za svoje potrebe les uvaža tudi iz drugih delov Slovenije in iz tujine.

Večina lastnikov gozdov se ne zaveda odgovornosti za izvedbo gojitvenih in varstvenih del v svojih gozdovih. Hkrati je interes lastnikov za gospodarjenje na razdrobljeni gozdni posesti vse manjši, saj jim gozd ne prinaša zadovoljivega dohodka. Prav tako so zaradi ekonomske neodvisnosti od gozdov slabo poučeni o delu in negi gozdov. To se odraža v podatkih o uresničevanju gojitvenih del in številu nesreč pri delu. Majhna gozdna posest in neorganiziranost lastnikov gozdov se odražata tudi v opremljenosti za delo, saj so stroji in oprema za delo v gozdu stari, amortizirani ter v veliko primerih neustrezni. Prvi koraki na področju povezovanja lastnikov so bili narejeni z ustanovitvijo Društva lastnikov gozdov

¹² Spravilna razdalje je razdalja od težišča gozda, kjer se izvaja sečnja, do skladišča na kamionski cesti. Način spravila pri nas je lahko s traktorjem, žičnico, ročno ali kombinirano.

¹³ Vir: Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Brežice (2011–2020)

Mirenske doline, ki pokriva tudi del sevniške občine. Na področju Občine Radeče deluje kar nekaj študijskih krožkov, povezanih z gozdom in gospodarjenjem v njih. V letu 2012 je bilo v občini Radeče ustanovljeno še eno društvo, in sicer Društvo lastnikov gozdov Sopota – Laško.

Izobraževalno dejavnost za lastnike gozdov od leta 1995 izvaja Zavod za gozdove. Letno se udeleži predavanj, seminarjev in tečajev okoli 200 lastnikov. Zavod za gozdove opravlja svetovanje tudi ob izdaji odločb v upravnem postopku za opravljanje sečnje ter gojitvenih in varstvenih del v gozdovih, kar pomeni, da je v proces svetovanja s strani ZGS letno vključenih okoli 10 % lastnikov gozdov.

2.3.5 Izvajanje pristopa LEADER/CLLD

Pristop LEADER/CLLD v Posavju v programskem obdobju 2014–2020 nudi več sredstev za projekte lokalnih projektnih partnerstev.

Pristop LEADER, ki se izvaja kot del CLLD (lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost), predstavlja orodje pri spodbujanju skupnega lokalnega razvoja po pristopu »od spodaj navzgor«.

RRA Posavje je tudi za programsko obdobje 2014–2020 na ravni regije Posavje vzpostavila pogoje za nadaljevanje izvajanja pristopa LEADER. Sredstva za izvajanje CLLD so se povečala z vključitvijo Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo in Evropskega sklada za regionalni razvoj ter dodatnega deleža za problemsko območje Radeče. Javno-zasebno pogodbeno partnerstvo LAS Posavje povezuje javne, zasebne in nevladne partnerje z območja vseh šestih občin. LAS Posavje je za programsko obdobje 2014–2020 pridobila v upravljanje do največ 5.030.430 EUR. To se edina evropska sredstva, ki jih dobi v upravljanje lokalni nivo. LAS sama določi, za katere namene in projekte bodo ta sredstva namenjena. To je pravica in hkrati velika odgovornost, saj mora biti poraba sredstev skladna z vsemi evropskimi in nacionalnimi predpisi. Strategija se usmerja na štiri tematska področja: ustvarjanje delovnih mest, storitve na podeželju, varovanje narave in okolja ter večja vključenost mladih, žensk in drugih ranljivih skupin. V partnerstvu LAS Posavje je na dan 01. 08. 2018 štelo 98 članov, med njimi je tudi vseh 6 občin regije Posavje. Zakoniti zastopnik LAS Posavje in tudi njen upravljevec je v tem programskem obdobju RRA Posavje. Ta je izvajala v sodelovanju z organi LAS Posavje (upravnim odborom, nadzornim odborom, skupščino članov in predsednikom) celovito strokovno in administrativno-tehnično podporo ter skrbela za nemoteno delovanje LAS v skladu s pravili, ki jih določajo EU, MGRT in MKGP na tem področju.

2.3.6 Turizem

Vodilna destinacija Čatež in Posavje ustvarja preko 200.000 prihodov turistov in skoraj 675.000 nočitev (5.7 % vseh nočitev Slovenije). Ključni generator obiska in nočitev so Terme Čatež. Regija ima nadpovprečno število ležišč na 1000 prebivalcev. RRA Posavje je nosilec projektov promocije in razvoja turističnih produktov destinacije.

Organiziranost turizma v Sloveniji in Posavju

Slovenija je v letu 2017 dobila svoj krovni dokument Strategija trajnostne rasti slovenskega turizma 2017–2021.¹⁴

Turizem velja za eno izmed najhitreje rastočih gospodarskih panog, ki dosega rekordno rast z vzponom novih destinacij. Evropa še vedno ohranja svoj prednostni položaj kot najbolj

¹⁴ Vir: Strategija trajnostne rasti slovenskega turizma 2017-2021

obiskana turistična regija na svetu. Najpomembnejši motiv za potovanje so še vedno počitnice (prostočasni turizem), med katerimi večjo veljavo pridobivajo krajši oddihi in mestni turizem. Zdravje in dobro počutje bosta postala izjemno pomembna pri nakupnih odločitvah turistov. Trajnostno načrtovanje in upravljanje turizma sta postala glavna cilja in standarda turistične dejavnosti.

Cilj slovenskega turizma je pospešiti strategijo visoke vrednosti za 4 milijarde evrov iz naslova izvoza potovanj do leta 2021, z vizijo Slovenije kot destinacije za 5-zvezdična doživetja.

STO je v drugi polovici 2017 vzpostavila tesno povezavo z vsemi vodilnimi destinacijami, preko koordinacije štirih produktno-izkustvenih makro destinacij: Alpska Slovenija, Mediteranska & Kraška Slovenija, Termalna Panonska Slovenija in Osrednja Slovenija & Ljubljana. Strategija je opredelila 34 vodilnih destinacij, ki skupaj predstavljajo 97,8 odstotkov vseh prenočitev v Sloveniji, hkrati pa model spodbuja razvojno in trženjsko vključevanje tudi manjših destinacij.

Vodilna destinacija regije je Čatež in Posavje. RRA Posavje pa je njen predstavnik, ki s podporo MGRT izvaja projekt »Razvoj in promocija turistične ponudbe vodilne destinacije Čatež in Posavje«. Projekt nudi podporo razvoju novih integralnih turističnih produktov ter 5-zvezdičnega doživetja vodilne destinacije Čatež in Posavje, vključno z digitalno prenovo in nadgradnjo spletne strani www.posavje.com ter vzpostavitev novih digitalnih komunikacijskih orodij.

Skupno upravljanje destinacije temelji na partnerstvu oziroma povezovanju in sodelovanju turističnih ponudnikov, javnega in civilnega sektorja pri uresničevanju razvojnih prioritet in razvojnih projektov s področja turizma na ravni regije Posavje.

Nosilni produkti makro destinacije Termalna Panonska Slovenije, katere del je vodilna destinacija Čatež in Posavje, so:

1. ZDRAVJE & DOBRO POČUTJE (celoletni produkt, ki se osredotoča na zdravje, preventivo, wellness, sprostitev in termalna vodna doživetja za obiskovalce vseh starosti);
2. GASTRONOMIJA (srčna gastronomija, ki temelji na lokalni proizvodnji in receptih ter ki jo podpirajo kakovostna vina in pivo) in
3. TURIZEM NA PODEŽELJU (celoletni turizem, ki temelji na ponudbi turističnih kmetij, manjših ponudnikov in zidanic ter na avtentičnih doživetjih podeželja).

Sekundarni/podporni produkti makro destinacije Termalna Panonska Slovenije so:

- OUTDOOR,
- DOŽIVETJA NARAVE,
- KULTURA in
- POSEBNI INTERESI (zidanice, arheološki turizem, romarski turizem idr.)

Strategija razvoja turistične destinacije Posavje 2011–2015¹⁵ poudarja, da turistična ponudba Posavja temelji na sinergiji ponudbe Term Čatež, ki imajo visoko učinkovito prodajo in razdelane produkte, ki vedno bolj postajajo izrazito nišni (poudarek na odpravljanju določenih zdravstvenih težav, gusarski zaliv in indijanska vas ipd.), saj predstavljajo močno atrakcijo destinacije, in ponudbe turističnih posameznikov na drugi strani, predvsem vinarjev, gostincev, lastnikov zidanic idr., ki svoje storitve/izdelke tržijo predvsem neposredno in praviloma sami

¹⁵ Vir: Strategija razvoja turistične destinacije Posavje 2011–2015, RRA Posavje, 2011

na svojih bolj ali manj razdelanih neposrednih poteh. Tu je tudi največja neizkoriščena priložnost, ko lahko posamezne znamke s pravilno postavitvijo predstavljajo močno destinacijo znanih produktnih znamk. Zato je v posavski turistični ponudbi potrebno zgraditi vrednostni sistem, kjer že obstoječe močne znamke prepoznavajo drug drugega kot distribucijski, prodajni ter promocijski kanal ter hkrati gradijo skupno destinacijsko povezovanje preko znamke Posavje, ki jo tudi same soustvarjajo.

Kazalniki turizma v regiji Posavje

Posavje zadnja leta beleži porast števila prihodov in nočitev turistov. V Sloveniji je bilo leta 2017 evidentiranih 4.948.080 prihodov turistov oz. 28 % več kot v letu 2014, v regiji Posavje pa 201.488 prihodov turistov oz. 10 % več kot v letu 2014. Ustvarjeni prihodi v regiji pomenijo 4 % vseh prihodov turistov v Sloveniji. Tujih turistov je bilo 105.056 (52 %), med njimi največ iz Italije (28 %), Hrvaške 16 %, Avstrije 9 % in Srbije 9 %. V istem letu je bilo realiziranih 674.982 prenočitev oz. 5,3 % vseh nočitev v Sloveniji. Največ prenočitev med tujimi gosti so ustvarili Italijani 21 %, Hrvati 11 %, Avstrijci in Srbi pa po 7 %.

Tabela 21: Prihodi in prenočitve turistov v regiji Posavje, 2014–2017

Posavje	2014		2015		2016		2017	
	Prihodi	Nočitve	Prihodi	Nočitve	Prihodi	Nočitve	Prihodi	Nočitve
Skupaj	180.953	625.525	193.132	649.912	193.456	661.364	201.488	674.982
Tuji turisti	85.079	305.574	93.622	321.977	97.802	345.830	105.056	365.244
% tujih	47%	49%	48%	50%	51%	52%	52%	54%

Vir: SURS

Po podatkih za leto 2017 je kar 97,4 % vseh prenočitev v regiji ustvarjenih v občini Brežice, ki je turistično najbolj razvita občina v regiji. Tam posluje največje in najpomembnejše turistično podjetje v regiji Terme Čatež, d. d., ki poleg hotelov ponuja tudi avtokamp in apartmajsko naselje. V občini se nahaja 11 od 20 hotelov in podobnih nastanitvenih obratov v regiji. Glede na podatke o prihodih in prenočitvah turistov so turistično razvite še Kostanjevica na Krki, Krško in Sevnica.

V regiji je bilo v letu 2017 po podatkih SURS na voljo 5.670 ležišč, kar je 75 ležišč na 1000 prebivalcev in je več od slovenskega povprečja (65 ležišč na 1000 prebivalcev). V zadnjih štirih letih se je število prenočitvenih zmogljivosti v Posavju povečalo, in sicer največ v hotelih in podobnih nastanitvenih obratih ter ostalih prenočitvenih zmogljivostih. Največje zvišanje števila prenočitvenih zmogljivosti je opaziti v občinah Brežice, Krško in Sevnica, medtem ko se je število v občinah Kostanjevica na Krki in Radeče zmanjšalo.

V Posavju so domači in tuji turisti v letu 2017 prenočili v turističnih nastanitvenih objektih povprečno trikrat. V primerjavi s Slovenijo so domači turisti v letu 2017 prenočili v turističnih nastanitvenih objektih povprečno trikrat, tuji turisti pa povprečno 2,4-krat. V Sloveniji je 850 turističnih kmetij (Vir: STO), od tega je v Posavju registriranih 33 turističnih kmetij z ali brez sob.

Glede na podatke SURS o zasedenosti ležišč v Sloveniji leta 2017 je bilo v poletni sezoni (junij–september 2010) zasedenih 67,58 % ležišč, v zimski sezoni (december 2009–marec 2010) pa samo 44,95 % ležišč.

Zdraviliško-termalna ponudba v Sloveniji predstavlja pomemben del slovenske turistične ponudbe. Največ prenočitev turistov v letu 2017 je zabeleženih v zdraviliških občinah. Po

deležu ustvarjenih prenočitev je bila regija v letu 2016 s 6 % vseh prenočitev v Sloveniji na 6. mestu med statističnimi regijami v Sloveniji, s 5,2 % prenočitvami tujih turistov na 8. mestu ter z 8,8 % prenočitev domačih turistov na 5. mestu med statističnimi regijami, kar kaže na večji delež prenočitev domačih kot tujih turistov.

Tabela 22: Prenositvene zmogljivosti po občinah, 2014–2017

	2014		2015		2016		2017	
	Št. sob	Ležišča	Št. sob	Ležišča	Št. sob	Ležišča	Št. sob	Ležišča
Brežice	1.572	4.889	1.588	4.945	1.585	4.944	1.601	5.005
Bistrica ob S.	7	33	5	25	4	26	4	26
Kostanjevica	25	72	27	78	25	72	25	72
Krško	146	357	152	374	148	371	148	381
Radeče	8	20	8	20	1	6	1	6
Sevnica	37	111	61	167	57	159	67	180
Posavje	1.795	5.482	1.841	5.609	1.820	5.578	1.846	5.670

Vir: SURS

Podatki o poslovanju v sektorju gostinstvo¹⁶

Na področju dejavnosti »I« Gostinstvo¹⁷ je v obdobju 2012–2017, upošteva številu aktivnih poslovnih subjektov, opaziti rast števila poslovnih subjektov iz 143 (2012) na 222 (2017). V letu 2012 je 5,4 % poslovnih subjektov v regiji opravljalo zgoraj navedeno dejavnost, ki je bila po številu poslovnih subjektov na 7. mestu od 19 dejavnosti, leta 2018 pa 4,7 % poslovnih subjektov, ki je po številu poslovnih subjektov padlo na 8. mesto. V zadnji petih letih je bilo v regiji na področju dejavnosti G »Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil«, R »Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti« in S »Druge dejavnosti« novo ustanovljenih subjektov več kot 200, kar kaže na večanje pomena dodatnih turističnih vsebin v regiji.

Iz podatkov o poslovnih subjektih posavske regije je razvidno, da je v dejavnosti gostinstvo, 222 gospodarskih družb s 923,53 zaposlenimi ustvarilo 67.259.100 EUR celotnih prihodkov in 2.962.646 EUR poslovnega izida, kar je v primerjavi s celotno državo, kjer je 726 družb z 12.726,53 zaposlenimi ustvarilo 922.081.333 EUR prihodkov in 35.830.837 EUR poslovnega izida, zelo spodbuden podatek za razvoj turizma v regiji.

Pri tem je potrebno omeniti, da je družba Terme Čatež, d. d., kot največji ponudnik turističnih storitev v regiji leta 2017 s 405 zaposlenimi ustvarila 30.311.262 EUR celotnih prihodkov in 1.916.207 EUR poslovnega izida ter bila na seznamu 10 največjih gospodarskih družb v posavski regiji.

Med šestimi ključnimi politikami, ki so opredeljene v Strategiji trajnostne rasti slovenskega turizma 2017–2021, je tudi "Politika kadrov". Poklici v turizmu so primerjalno z drugimi slabše plačani. Zaposleni imajo zelo malo možnosti dodatnega izobraževanja in izpopolnjevanja.

¹⁶ Vir: EBONITETE.SI, 2017

¹⁷ Po SKD 2008 kategorija Gostinstvo vključuje sledeče: Gostinske nastanitvene dejavnosti, Dejavnost hotelov in podobnih nastanitvenih obratov, Dejavnost počitniških domov in podobnih nastanitvenih obratov za kratkotrajno bivanje, Počitniški domovi in letovišča, Turistične kmetije s sobami, Oddajanje zasebnih sob gostom, Planinski domovi in mladinska prenočišča, Druge nastanitve za krajši čas, Dejavnost avtokampov, taborov, Dejavnost dijaških in študentskih domov ter druge nastanitve, Dejavnost strežbe jedi in pijač, Dejavnost restavracij in druga strežba jedi, Dejavnost restavracij in druga strežba jedi, Restavracije in gostilne, Okrepčevalnice in podobni obrati, Slaščičarne in kavarne, Začasni gostinski obrati, Turistične kmetije brez sob, Priložnostna priprava in dostava jedi ter druga oskrba z jedmi, Priložnostna priprava in dostava, Druga oskrba z jedmi in Strežba pijač.

Podjetja, ki poslujejo na področju hotelske in podobne dejavnosti, so v slabi finančni in gospodarski kondiciji. Od leta 2009 so občutno padle cene storitev, precej so se zmanjšale naložbe, zmanjšalo se je tudi število zaposlenih v hotelski dejavnosti (Vir: STO).

2.4 Kulturni in naravni potenciali

2.4.1 Kulturne znamenitosti

Posavje z bogato kulturno dediščino in programi predstavlja pomemben element kakovosti življenja ter identitete regije in hkrati še ne dovolj izkoriščen turistični potencial.

Kulturna dediščina

Posavje odlikujeta bogata kulturna dediščina in pestro kulturno dogajanje. V območju domujejo številne kulturne institucije (kulturni domovi, knjižnice, galerije in muzeji, društva in zavodi).

V regiji je 1.268 enot kulturne dediščine: 14 spomenikov državnega pomena, 361 spomenikov lokalnega pomena, 269 objektov sakralne dediščine (cerkve, samostani, kapelice), od tega 128 s statusom spomenika. Veliko spomenikov je posvečenih NOB, sledijo spominske plošče, spomeniki pomembnim osebnostim ter spomeniki v spomin na posebne dogodke (spomenik Matije Gubca, Valvasorjev spomenik ...).

Izpostavljamo naslednjo kulturno dediščino:

- Gradovi, graščine, utrdbe in muzeji: V Gradu Brežice se nahajata Posavski muzej Brežice in Viteška dvorana, Grad Mokrice je preurejen v hotel. Drugi gradovi: Grad Pišce, Grad Leskovec, Grad Brestanica – Rajhenburg, poznan po trapistih, ki so delali sire, čokolado in likerje (danes muzej slovenskih izgnancev, internirancev in političnih zapornikov; razstava Brestanica skozi čas), Grad Sevnica in Lutrova klet, grad Raka in grad Kunšperk. V Kostanjevici na Krki sta Galerija Božidarja Jakca in Forma viva.
- Etnološka/Naselbinska dediščina: številne etnološke zbirke: Etnografska zbirka Marije Sušnik na Bizeljskem, Etnološka zbirka Šribar, rojstna hiša Maksa Pleteršnika in Kovaški muzej v Pišecah ter številni kozolci, hrami, vodnjaki, mlini, preše, klopotci, čebelnjaki, razpela in znamenja.
- Znamenite hiše in mavzoleji velikih osebnosti: Ohranjene so Mencingerjeva hiša, Valvasorjeva hiša, rojstna hiša Patra Simona Ašiča, Hočevarjev mavzolej, Mavzolej Anastazija Grüna. Prav tako je ohranjena dediščina ostalih zgodovinskih osebnosti: Primož Trubar – deloval v Loki pri Zidanem Mostu, Jurij Dalmatin je učil v lutrovi kleti luteranov nauk, Pater Simon Ašič, Adam Bohorič, Veronika Deseniška.
- Arheološka najdišča: v Posavskem muzeju so izdelki z različnih arheoloških najdišč: Ajdovska jama pri Nemški vasi (najdbe iz starejše in mlajše kamene dobe), Drnovo – Neviodunum (ostanki rimskega pristanišča), arheološko najdišče na Libni, najdišče nad Dunajem, Ajdovski gradec – Vranje pri Sevnici, najdišče na Dobah, arheološko območje Dobova – ostanki grobov iz Dobove, Rigonce – antična naselje, Cerklje ob Krki – trasa rimskega vodovoda.
- Tehniška dediščina: Rudnik rjavega premoga – Reštanj, Senovo; Rudnik svinca in cinka – Stranje, Bohor.
- Repnice: Na področju Bizeljskega in Pišec je bilo več kot 150 repnic, trenutno pa je v okolici Brezovice urejenih 5, v katerih shranjujejo in zorijo vina, saj je temperatura med 8 in 10 °C.

Tradicionalne prireditve

Tradicionalne prireditve večinoma organizirajo turistična, kulturna, planinska, športna in druga društva. Sem štejemo koncerte in festivale glasbe, prireditve z etnološko in kulinarčno vsebino (poticijade, bučarijade, salamijade v občini Sevnica), praznovanja ob verskih in drugih praznikih, povezana z ljudskimi šegami in običaji, občinske in krajevne praznike ter športno-rekreacijske prireditve, kot so planinski pohodi in kolesarski maratoni.

Najbolj znani v občini Brežice sta prireditvi Festival Brežice ter Brežice moje mesto, v Radečah Dnevi splavarjenja, v Dobovi in Kostanjevici na Krki pustovanje, v Sevnici viteške igre, v Kostanjevici na Krki Kostanjeviška noč, na Bizeljskem martinovanje, v Boštanju pri Sevnici kresovanje, v Šentjanžu bučarijada, na Zdolah jurjevanje ter na Razborju pod Lisco pasijonske igre. Značilna so tudi srečanja ljudskih pevcev, prikazovanje starih kmečkih opravil (žetev na stari način, košnja ...), trgatev, koline, ličkanje, praznovanje cvetne nedelje, žegnanje. V Posavju je približno 100 prireditev na leto.

Obiskovalci razstav in muzejev

Pri pregledu stalnih in občasnih razstav ter obiskovalcev po občinah v razvojni regiji se v povprečju glede na preteklo leto število razstav in obiskovalcev povečuje.

Po podatkih SURS je bila regija v letu 2015 glede na število obiskovalcev razstav v muzejih in razstaviščih (557 obiskovalcev na razstavo) na 11. mestu med dvanajstimi slovenskimi regijami, kar je zaskrbljujoč podatek. Prav tako je bil odstotek obiskovalcev muzejev in razstavišč v Spodnjeposavski statistični regiji v letu 2015 med najnižjim v Sloveniji: samo 4,32 % vseh obiskovalcev razstav v muzejih in razstaviščih v državi. Spodnjeposavska statistična regija je sicer po številu muzejev in razstavišč na 10.000 prebivalcev na 6. mestu v Sloveniji. Glede na število občasnih razstav v muzejih in razstaviščih je Spodnjeposavska regija v letu 2015 s 73 razstavami na 6. mestu med devetimi regijami v Sloveniji.

2.4.2 Naravne znamenitosti

[Območja Natura 2000 obsegajo 22 % površine regije. Del ozemlja spada v biosferno območje Kozjansko in Obsotelje. Izjemna pestrost rastlin in živali; tukaj najdemo več vrst v Sloveniji in širše ogroženih ptic.](#)

Posavje je podeželska krajina, posejana s sadovnjaki in vinogradi, prav tako je bogata z gozdovi. Poleg lesno-proizvodne vloge ima kar 57 % gozdov poudarjene še ekološke funkcije (varovalna, hidrološka, ohranjanje biotske raznovrstnosti, klimatska) in 33 % gozdov socialne funkcije (predvsem rekreacijsko funkcijo in funkcijo varovanja naravnih vrednot).

Območja Natura 2000

Natura 2000 je evropsko omrežje posebnih varstvenih območij, ki so jih določile države članice Evropske unije. Njen glavni cilj je ohraniti biotsko raznovrstnost za prihodnje rodove. Na varstvenih območjih želimo ohraniti živalske in rastlinske vrste ter habitate, ki so redki ali pa so v Evropi že ogroženi. Nekaterim evropsko pomembnim vrstam in habitatnim tipom, zlasti tistim, vezanim na kmetijske in vodne površine, se stanje ohranjenosti poslabšuje.

V Sloveniji je določenih 354 območij Natura 2000, od tega jih je 323 določenih na podlagi direktive o habitatih in 31 na podlagi direktive o pticah. Zajemajo 37 % površine Slovenije.

V regiji Posavje območje Nature 2000 zajema 22 % površine regije.

Občina	Površina občine (ha)	Površina Natura 2000 (ha)	Delež površine Natura v občini %
Bistrica ob Sotli	3.114	3.099	99,54
Brežice	26.811	4.986	18,60
Kostanjevica na Krki	5.833	4.079	69,93
Krško	28.653	6.082	21,23
Radeče	5.197	1.472	28,32
Sevnica	27.217	1.626	5,98
Posavje	96.855	21.344	22,00

Vir: Geodetska uprava RS, Zavod RS za varstvo narave, 2013

Natura 2000 obsega naslednja območja: Jovsi, Dobrava, Krakovski gozd, Ajdovska jama, Kostanjeviška jama, Bohor, Gorjanci ter del Kozjanskega parka.

Tabela 24: Pregled območij Natura 2000

Območje Natura 2000	Predstavitev
Kozjanski park	Kozjanski park je zavarovano območje narave, veliko 20.600 ha z 10.700 prebivalci. Kozjanski park je bil ustanovljen leta 1981 (Ur. l. SRS 1/86 in 42/86). Tukaj so razvite dobre parkovne prakse (visokodebelni travniški sadovnjaki, suhi travniki, podpora ekološkemu kmetijstvu in zelenemu turizmu.) Od leta 2004 spada večji del parka (70 %) v evropsko pomembna posebna varstvena območja Natura 2000. Leta 2010 je bilo območje sprejeto v svetovno mrežo biosfernih območij in Kozjanski park je postal upravljavec biosfernega območja Kozjansko in Obsotelje. Biosferno območje je veliko 94.700 ha in je razdeljeno na osrednji (29.400 ha), robni (20 700 ha) in tranzicijski del (44 700 ha). Pripada enajstim občinam, med posavskimi občinami so to Bistrica ob Sotli (100 %), Brežice (22 %), Krško (12 %), Sevnica (17 %) in Radeče (1,5 %).
Jovsi in Dobrava	Jovsi so obsežna poplavna ravnica vzdolž reke Sotle, kjer prevladujejo močvirna in vlažna travišča, ki predstavljajo pomemben življenjski prostor številnim živalskim vrstam, predvsem pticam. Park spada med eno najpomembnejših ornitoloških območij v Sloveniji. Med preko 80 vrstami ptic so tudi najbolj ogrožene vrste – kozica, kosec, črnočeli srakoper in zlatovranka ¹⁸ . Kar 50 vrst ptic gnezdi v parku in dobra četrtina vrst je uvrščena na seznam ogroženih gnezdičk Slovenije. V parku domuje tudi ptica kosec, ki je ogrožena v svetovnem merilu. Na območje Jovsov lahko pridete po Koščevi pešpoti, v kraju Kapele pa je urejena informacijska soba. Dobrava je ohranjen poplavni gozd, kjer prevladuje hrast dob. Tu gnezdi srednji detel.
Krakovski gozd	Krakovski gozd je eden redkih ohranjenih pragozdov v Evropi. Leži med Zakrakovjem na zahodu, Krko na jugu in Krškem poljem na vzhodu. Na severu se nadaljuje v gozd Šumo zahodno od Velike vasi pri Krškem in gozd Dobravo na jugovzhodnem vznožju Krškega gričevja. V Krakovskem gozdu, ki meri okrog 30 km ² , med drevesi prevladujeta hrast dob in beli gaber. V južnem osrčju Krakovskega gozda je iz gospodarjenja izločen 40,5 ha velik del, ki je od leta 1952 zavarovan kot naravni rezervat z ohranjenimi pragozdniimi značilnostmi. Prek Krakovskega gozda ne pelje nobena pot, zato je otok prave divjine z mokratimi tlemi in orjaškimi stoletnimi debli. Znamenitosti gozda so: depresija Trstenik, redke vrste ptic, drstišče ščuk in mrestišče žabe plavček ter rastišče zaščitene rastlin, kot sta močvirna logarica ali tulipan. Oglede gozda je mogoč po Resslervi poti.
Gorjanci in Kostanjeviška jama	Gorjanci so planotasto hribovje, ki se nad Krško kotlino dvigujejo do Trdinovega vrha (1178 m). Za krajinsko in ekološko podobo Gorjancev so pomembne košenice z redkimi rastlinskimi vrstami. Posebnost so številne kraške jame, med katerimi je najpomembnejša Kostanjeviška jama, ki leži ob vznožju Gorjancev pri izviru potoka Studena, približno 1 km od Kostanjeviškega otoka. Odkrili so jo leta 1937, za turistične ogleda pa so jo uredili leta

¹⁸ Zavod RS za varstvo narave, http://www.zrsvn.si/life/sl/informacija.asp?id_meta_type=43&id_informacija=281

	1971. Je ena izmed štirih najbolj obiskanih kraških jam v Sloveniji, ki ima na voljo 300 m urejenih in osvetljenih poti, namenjenih za turistične ogleda.
Ajdovska jama	Ajdovska jama je opredeljena kot geomorfološka podzemeljska in zoološka naravna vrednota državnega pomena. Nahaja se na pokrajinsko zelo občutljivem kraškem območju in predstavlja pomemben življenjski prostor netopirjev. Mineral taranakit, ki je nastal z diagenezo iz gvana netopirjev, nakazuje, da so Ajdovsko jamo netopirji uporabljali že pred približno 5000 leti. Ajdovska jama nudi zatočišče določenih vrst netopirjev, predvsem pa je ugotovljena kot največje zatočišče porodniške kolonije ogroženih netopirjev južnih podkovnjakov v Sloveniji. Ajdovska jama je funkcionalno povezana tudi z naravno vrednoto lokalnega pomena – Ponikalnico pri Nemški vasi, ki pa je hkrati tudi del ekološko pomembnih območij Ajdovska jama in Natura 2000. Na tem varstvenem območju so tudi kmetijske površine in območje sooblikuje človek.
Hribovje Bohor	Hribovje Bohor je geološka posebnost. Razteza se v 20 km dolgem loku med reko Savo ter izlivom Savinje in Sotle v Savo. Pogorje Bohor in Orlica sta vzhodni podaljšek Posavskih gub in odličen prikaz delovanja narave. Neutrudna voda že tisočletja dolbe globoke soteske v trden dolomit iz dobe triasa, ob trdnih kamnitih pregradah pa ustvarja številne slapove in slapiče: Bojanca nad Stranjskim potokom, Pekel na Blanščici, Ubijavnik na Dobrovskem potoku in Bojavnik na Globokem grabnu ter slap Zapečje. Večji del hribovja je pokrit z gozdovi, njegov najvišji vrh je Veliki Javornik s 1024 m nadmorske višine.

Druge naravne vrednote in znamenitosti

V Posavju so poleg območij Natura 2000 še številne druge naravne vrednote in znamenitosti:

- Magolnik: območje hriba je prepleteno s številnimi gozdnimi potmi, ki poleg pohodništva omogočajo tudi gorsko kolesarjenje in ježo s konji. Med vodenim ogledom je mogoče videti naravno rastišče zdravilne arnike, gozdno območje Jatne, znamenito Jeračevo smreko ter termofilno rastje.
- Soteska reke Bistrice – Prišjek je geomorfološka, hidrološka in ekosistemska naravna znamenitost. Je ena najbolj ohranjenih in slikovitih rečnih sotesk z odlično ohranjenim delom rečnega biotopa. V soteski rastejo nekatere manj znane in tudi ogrožene rastlinske vrste: kranjska lilija, rumenkasti luk, srhkodlakavi netreskovec, gladnica, šopasta zvončnica in bodeča lobodika. Zanimivi predstavniki živalskega sveta so škorpioni, številni kačji pastirji, dvoživke, ujede in gamsi.
- Med drevesnimi vrstami izstopajo: najdebelejši in drugi najdebelejši hrast dob v Sloveniji – prvi v Cundrovcu pri Brežicah in drugi Cvelberjev hrast na robu Krakovskega gozda v Malencah pri Kostanjevici, najdebelejši kostanj v Sloveniji je Gašperjev kostanj na dvorišču kmetije Kišek v Močilnem, Žurajev hrast ter bukev 'Konjska glava' na Bohorju.
- Parki: Park Dvor pri graščini Dvor v Radečah, Park Pišce s tujerodnimi vrstami – več kot 50 m sekvojami, Park Sevnica ob Gradu Sevnica.
- Redke in cenjene cvetlice: opojna zlatica, kranjski šebenik, clusijev svišč ali encijan, rumeni sleč, navadna jarica, arnika, močvirska logarica, osjeliko mačje uho.
- Redke in ogrožene ptice: v parku Jovsi najdemo najbolj ogrožene vrste, kot so kozica, črnočeli srakoper, prepelica in kosec; črna štoklja, belorepec, mali klinkač in sova kozača so med največjimi in najredkejšimi ter jih najdemo v Krakovskem gozdu, prav tako srednjega detla.
- Druge živali: Na območju gozda je v porečju reke Krke eno največjih drstišč ščuk v Evropi ter mrestišče žabe plavček v Krakovskem gozdu in Dobravi. Bobra najdemo v Radulji, pritoku Krke. Leta 2009 so v termalni mrtvici Topla pri Čatežu (mrtvica na Prilipah – zadnja mrtvica reke Save) odkrili populacijo raka rdečeskarjevca. Tako na tleh kot na deblih dreves uspevajo številne izredno redke vrste gob. Netopirji imajo svoje zatočišče v Ajdovski jami.
- Vode: reke Sava, Krka, Sotla, Bistrica, Bohorski slapovi – Bojanca, Pekel, Ubijavnik in Bojavnik, kraški izvir Davjek, ribnik Trebče, Sopota, termalna mrtvica Topla, ki je dolga kar 4 km.

2.5 Ravnanje z naravnimi viri in skrb za okolje

2.5.1 Oskrba s pitno vodo

89 % prebivalcev v Posavju je priključenih na javni vodovod. Vodovodni sistemi se posodablajo, izgube na zastarelem omrežju so visoke.

V vseh šestih občinah se srečujejo s podobnimi problemi glede vodooskrbe. Ti se kažejo v:

- padcu nivoja podtalnice in nivoja podzemnih vodonosnikov,
- povečanju vsebnosti nitratov in pesticidov, ostankov fitofarmacevtskih sredstev v podtalnici Krškega polja,
- zamašitvi in kolmataciji globinskih vrtin zaradi prevelikega izkoriščanja teh,
- zakalitvi površinskih vodnih virov (povečana motnost), ki jih povzročajo vsako leto bolj pogosta in intenzivna neurja, posledično pa prihaja do spiranja fitofarmacevtskih sredstev in umetnih gnojil (nitratov) v podtalnico,
- negativnem vplivu gradnje verige hidroelektrarn na kakovost pitne vode, saj prihaja do naključnega onesnaženja vrtin, zaradi katerega je potrebno vodo pred distribucijo ustrezno pripraviti,
- velikih vodnih izgubah,
- starosti vodovodnih sistemov in posledično okvarah na vodovodih,
- trdoti pitne vode,
- kritični izkoriščenosti obstoječih vodnih virov zaradi prevzemov zasebnih vodovodov.

Povprečna stopnja priključenosti na javne vodovodne sisteme v regiji Posavje je 89 % in je še pod slovenskim povprečjem. Po podatkih iz leta 2018 je najnižja stopnja priključitve na javni vodovod na območju občine Radeče (78 %), Kostanjevica na Krki pa zagotavlja kar 99 % priključitev. Vodne izgube se zaradi dotrajanosti vodovodnih cevi pojavljajo na celotnem območju Posavja. Največje vodne izgube imajo v občini Bistrica ob Sotli (45 %), sledi občina Kostanjevica na Krki (27 %). Najmanj vodnih izgub imata občini Radeče (23 %) in Brežice (24,52 %). V obdobju 2013–2016 je v občinah Brežice, Krško in Kostanjevica na Krki potekal projekt »Hidravlične izboljšave vodovodnega sistema na območju Posavje«. S tem se je povečalo število prebivalcev (40.298), ki so deležni boljše in varnejše oskrbe s pitno vodo, in tudi povečanje števila prebivalcev, oskrbovanih iz vodovodnih sistemov z zagotovljenim monitoringom.

Tabela 25: Priključenost na javno kanalizacijsko omrežje, 2018

Občina	Upravitelj	Število vodovodnih sistemov	Delež prebivalcev z oskrbo iz javnega vodovoda, %
Bistrica ob Sotli	OKP Rogaška Slatina d.o.o.	1	84
Brežice	KOP Brežice	7	90
Kostanjevica na Krki	Kostak d.d.	2	100
Krško	Kostak d.d.	8	90
Radeče	JP Komunala Radeče d.o.o.	4	78
Sevnica	Komunala Sevnica d.o.o.	7	83,9

Vir: Komunalna podjetja, 2018

Slovenija velja za vodno zelo bogato, kar v času klimatskih sprememb predstavlja strateško dobrino. V regiji Posavje so prednosti glede oskrbe s pitno vodo sledeče:

- veliko število vodnih virov,

- relativno dobra ozemeljska pokritost,
- relativno dobro spremljanje stanja kakovosti vode (viri, dobave),
- razširjenost merjenja količin porabe pitne vode.

2.5.2 Odvajanje in čiščenje odpadnih voda

V Posavju je na javno kanalizacijo priključenih 34 % prebivalcev. V vseh občinah so zgrajene čistilne naprave, delež prečiščene odpadne vode v regiji je nad slovenskim povprečjem. Potekajo aktivnosti za ureditve malih čistilnih naprav na območjih, kjer ni javne mreže.

Ureditev odvajanja odpadnih voda je eden od ciljev okoljske direktive o varstvu voda. V regiji je na javno kanalizacijo priključena dobra tretjina prebivalcev (34,3 %); najvišji delež je v občini Radeče (60 %), najnižji pa v občini Bistrica ob Sotli. Ta kazalnik prikazuje razmerje med skupnim številom prebivalstva in tistimi, ki živijo v stanovanjskih objektih, priključenih na javno kanalizacijo. Po podatkih SURS je bil v regiji Posavje v letu 2017 delež odpadne vode, ki je prečiščen spuščen v javno kanalizacijo, 79,9 %, kar je nad slovenskim povprečjem (71,1 %).

Tabela 26: Priključenost na javno kanalizacijsko omrežje, 2018

Občina	Upravljavce	Skupno št. prebivalcev v občini	Št. prebivalcev, priključenih na javno kanalizacijsko omrežje	Delež v %
Bistrica ob Sotli	OKP Rogaška Slatina d.o.o.	1.431	218	16
Brežice	Komunala Brežice d.o.o.	24.473	8.818	36,03
Kostanjevica na Krki	Kostak d.d.	2.411	870	46
Krško	Kostak d.d.	25.946	13.157	50
Radeče	JP Komunala Radeče d.o.o.	4.471	2.788	60
Sevnica	Komunala Sevnica d.o.o.	17.560	5.413	31,0
Skupaj			25.851	34,3

Vir: Komunalna podjetja, 2018

Čiščenje odpadnih voda poteka na komunalnih čistilnih napravah Kostanjevica na Krki, na območju občine Krško, na KČN Brestanica za območje Senovega in Brestanice, na industrijski čistilni napravi Vipap v upravljanju družbe Vipap d. d. pa za preostali del mesta Krško. V Brežicah čiščenje poteka na CČN Brežice ter ČN Obrežje in ČN Globoko. V občini Sevnica so poleg CČN Sevnica na Logu še tri, ČN Orehovo, ČN Kampilje in ena rastlinska ČN Gabrijele. V občini Bistrica ob Sotli so zgradili lastno centralno čistilno napravo Kunšperk, v občini Radeče pa prav tako deluje CČN Radeče.

Leta 2016 je začela veljati nova Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode, ki pravi, da morajo lastniki objekta, ki odvaja komunalno odpadno vodo brez predhodnega čiščenja (neposredno v okolje – brez greznice), zagotoviti odvajanje in čiščenje odpadne vode skladno z uredbo najpozneje do 31. 12. 2021. To velja tudi za lastnike objekta, kjer obstoječa ureditev odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode ni skladna s predpisi, ki so veljali v času gradnje njegovega objekta. Glede na dejstvo, da si morajo posamezniki sami urediti MČN, kjer ni mogoč priklop na javne, so vse občine v Posavju razen občine Radeče že objavile javne razpise za sofinanciranje individualnih in malih čistilnih naprav za komunalne odpadne vode.

2.5.3 Odvoz in ravnanje z odpadki

Vse občine so uvedle ločeno zbiranje odpadkov. Mešani odpadki se odlagajo na centralnih regionalnih odlagališčih. Osrednji izzivi so povezani z zmanjšanjem količin odloženih odpadkov in povečanjem ponovne uporabe.

Po podatkih posavskih komunalnih podjetjih se količina odpadkov v regiji med leti 2015–2017 ni bistveno spreminjala.

Tabela 27: Količina odpadkov, javni odvoz po občinah v tonah

Občina	Upravljavec	2015	2016	2017
Bistrica ob Sotli	OKP Rogaška Slatina	257	283	298
Brežice	Javno podjetje Komunala Brežice d.o.o.	7.180	7.390	7.920
Kostanjevica na Krki	Kostak d.d.	832	831	590
Krško	Kostak d.d.	10.148	10.513	10.078
Radeče	JP Komunala Radeče d.o.o.	1.246	1.274	1.269
Sevnica	Komunala Sevnica	5234	5216	5082
Skupaj		24.897	25.507	25.237

Vir: Komunale v Posavju

Občine Brežice, Krško, Kostanjevica na Krki in Sevnica mešane komunalne odpadke odlagajo na regijskem odlagališču CeROD v Leskovcu pri Novem mestu. Na območju zaprtega odlagališča nenevarnih odpadkov Spodnji Stari Grad je bil zgrajen sodoben center za ravnanje z odpadki, katerega nova pridobitev v letu 2012 je bila avtomatska sortirna linija za mehansko biološko obdelavo mešanih komunalnih odpadkov. V letu 2015 je bila izgrajena pokrita kompostarna, ki omogoča obdelavo bioloških odpadkov, celovit sistem ravnanja z odpadki pa je zaključila proizvodna linija za alternativna goriva, ki deluje od leta 2016. Na lokaciji Vipap obratuje dislocirana sortirna linija za mešan odpadni papir, ki ga družba Kostak pridobiva v Sloveniji in tujini. Za komunalne odpadke v občini Bistrica ob Sotli skrbi podjetje OKP Rogaška Slatina, d. o. o. Odpadke zbirajo ločeno in jih odvažajo v Zbirni center Tuncovec pri Rogaški Slatini. V občini Radeče se deponiranje preostalih komunalnih odpadkov izvaja na regijski deponiji Unično, ki jo uporabljajo še občine Hrastnik, Trbovlje, Zagorje in Litija.

Izzivi na področju ravnanja z odpadki v regiji so zlasti:

- zmanjšanje količin odloženih odpadkov – predvsem embalaže;
- ločevanje odpadkov že na izvoru – ločeno zbiranje odpadkov in kasnejša ponovna uporaba.

2.5.4 Raba energije in obnovljivih virov energije

Občine so po predhodnem soglasju ministrstva sprejele lokalne energetske koncepte (v nadaljnjem besedilu: LEK) kot programe ravnanja z energijo v lokalni skupnosti. V posavski regiji so lokalne energetske koncepte občine sprejele v naslednjih letih: občina Radeče (2015), občina Sevnica (2012), občina Krško (2018), občina Brežice (2012), občina Bistrica ob Sotli (2012).

LEK predstavlja pripomoček pri načrtovanju strategije lokalne energetske politike. V njem najdemo rešitve za učinkovito, gospodarno in okolju prijazno energetske storitve v stanovanjih, podjetjih in javnih ustanovah na nivoju lokalnih skupnosti. Na podlagi LEK se načrtujejo prostorski in gospodarski razvoj lokalne skupnosti, razvoj lokalnih energetskih gospodarskih javnih služb, učinkovita raba energije in njeno varčevanje, uporaba obnovljivih virov energije ter izboljšanje kakovosti zraka na območju lokalne skupnosti.

V letu 2007 je bila s strani občine Krško ustanovljena Lokalna energetska agencija Dolenjska-Posavje-Bela krajina (LEAD). Poslanstvo LEAD je pospeševanje promocije in izboljševanja

energetske učinkovitosti ter uvajanja uporabe obnovljivih virov energije v širši regiji. S programom in razvojem sledi ciljem nacionalne in evropske energetske politike v prid lokalne energetske samooskrbe in krepitve blaginje tukaj živečih ljudi.

V posavskih občinah so bile v preteklem obdobju izvedene pomembne energetske rešitve:

- energetske sanacije javnih zgradb (šol, vrtcev, javnih institucij, ...);
- energetske sanacije in modernizacije javne razsvetljave;
- postavitve polnilnih postaj za električna vozila;
- črpanje ugodnih kreditov in subvencij za različne ukrepe učinkovite rabe energije in rabe obnovljivih virov energije Eko sklada, Slovenskega okoljskega javnega sklada.

Največji projekt s področja energetike je projekt izgradnje verige hidroelektrarn na spodnji Savi. Večnamenski projekt obsega izgradnjo šestih hidroelektrarn, in sicer že zgrajenih HE Vrholo, HE Boštanj, HE Arto – Blanca, HE Krško in HE Brežice ter HE Mokrice, ki je v postopku pridobivanja okoljevarstvenega dovoljenja.

Izzivi na področju učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije v regiji so zlasti:

- informiranje in ozaveščanje o učinkoviti rabi energije ter pomoč pri pridobivanju sredstev na javnih razpisih;
- povečati energetske sanacije in trajnostne gradnje javnih objektov;
- uvesti sistem učinkovitega upravljanja z energijo;
- povečati rabo obnovljivih virov energije.

2.5.6 Poplavna območja

Poplavni območji ob Savi in Krki skupno zajemata 9.000 ha.

Poplave so ena najpogostejših naravnih nesreč v Sloveniji. Najbolj razširjene so v nižinskih delih z nihanjem vodnega toka po dolinah ali na kraških poljih. Spadajo med naravne pojave, ko narasla voda, t. i. poplavna voda, prestopi bregove in preplavi bližnja obrežja oz. površje ter postopoma prehaja v poplavno področje. V Sloveniji je kar 15 % ozemlja poplavno ogroženega.

Ob Savi so poplavna območja večinoma urejena z izgradnjo hidroelektrarn. Največje poplavno območje je med Krškim in Brežicami; pod Brežicami se združi s poplavnim območjem ob Krki, ob meji s Hrvaško pa s poplavnim območjem ob spodnji Sotli. Poplavno območje ob Savi zajema okoli 5.500 ha, ob reki Krki pa 3.500 ha.

Tabela 28: Pretoki, pri katerih začne Sava poplavljeni

Območje prelivanja	Začetek prelivanja pri pretoku (m ³ /s)	
	Sedanje stanje	Bodoče stanje*
Desni breg gorvodno od jezua NEK	2190	2560
Levi breg v območju Racelanda	2560	2900
Desni breg med avtocesto in Savo pri Krški vasi	2190	2900
Levi breg Brežiška Vrbina	1000–1200	2000

Vir: IBE, d. d., 2012 *bodoče stanje je po izgradnji hidroelektrarn na spodnji Savi.

2.5.7 Spremljanje kakovosti okolja

Na delavnicah za pripravo RRP je bilo večkrat poudarjeno, da regija nima ustrezno vzpostavljenih sistemov za spremljanje kakovosti vode, tal in zraka. Občine posledično individualno izvajajo analize kakovosti vodnih virov, obdobjne analize kakovosti kopalnih voda

ter meritve kakovosti zraka. Meritve služijo izvajanjem nadaljnjih ukrepov, če se izkažejo za potrebne.

2.6 Analiza prostora

2.6.1 Naselja in njihova opremljenost

Regija Posavje je pretežno podeželska in nima večjega regionalnega središča, temveč to vlogo nosi somestje Brežice – Krško – Sevnica, kjer deluje preko 30 regijskih institucij.

Policentrično omrežje naselij

Strategija prostorskega razvoja Slovenije prioritetno usmerja razvoj regijskih funkcij v somestje Brežice – Krško – Sevnica s porazdelitvijo in dopolnjevanjem upravnih, zdravstvenih, izobraževalnih, športnih in turističnih funkcij. Občine v regiji so si v občinskih prostorskih načrtih zadale, da bodo spodbujale razvoj policentričnega omrežja naselij, ki ga tvorijo štiristopenjsko strukturirano omrežje, središče nacionalnega pomena (somestje Brežice – Krško – Sevnica) oziroma medobčinska središča (Brežice, Krško, Sevnica), lokalna središča in pomembnejša ostala naselja.

Regija Posavje ima šibko gravitacijsko zaledje, zato ni uspela razviti večjega regionalnega središča. To funkcijo si delita občinski središči Krško in Brežice, Sevnica pa kljub večji odmaknjenosti dopolnjuje njuno vlogo v severozahodnem delu regije. Vsa tri mesta skupaj tvorijo somestje s porazdelitvijo in dopolnjevanjem upravnih, zdravstvenih, izobraževalnih, športnih in turističnih funkcij.

Stopnja urbanizacije je v regiji izjemno nizka – močno nižja od slovenskega povprečja, kjer v mestih živi približno polovica prebivalcev. Za podeželska naselja sta značilni majhnost in teritorialna razpršenost. Podeželsko območje predstavlja ves hribovit in gričevnat svet, kjer so naselja razprostrta na vrhu položnih slemen, kopastih vrhov in po pobočnih policah. Podeželski značaj ima tudi Krško-Brežiško polje, kjer so se oblikovale gručaste in obcestne vasi.

Opremljenost s storitvami javnega pomena

Po podatkih iz leta 2018 je bilo v medobčinskih središčih Brežice – Krško – Sevnica več kot 30 regijskih institucij:

- V Brežicah so locirani: Finančna uprava RS – finančni urad Brežice; Zavod za gozdove Slovenije, OE Brežice; Kmetijsko-gospodarska zbornica Slovenije, OE Brežice; Splošna bolnišnica Brežice; Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, OE Brežice; Posavski muzej Brežice, Fakulteta za turizem Univerze v Mariboru, Ekonomska in trgovska šola, Višja strokovna šola Brežice, Gimnazija Brežice, Delovno socialno sodišče v Ljubljani, oddelek v Brežicah; Uprava RS za zaščito in reševanje – Regionalni center za obveščanje; Inšpektorat RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami – izpostava Posavje; Javni sklad za kulturne dejavnosti – območna izpostava Brežice.
- V Krškem so locirane naslednje regijske institucije: Okrožno državno tožilstvo, Okrožno sodišče, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, OE Krško; Fakulteta za logistiko, Šolski center Krško–Sevnica, Regionalna razvojna agencija Posavje, Gospodarska zbornica Slovenije, OZ Posavje; Agencija republike Slovenije za Javnopravne evidence in storitve – izpostava Krško; Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije izpostava Krško; Medobčinski inšpektorat, Lokalna energetska agencija Dolenjska, Posavje, Bela krajina.

- V Sevnici so locirane naslednje regionalne institucije: Geodetska uprava RS, Zavod RS za zaposlovanje.

V vseh treh mestih so locirani tudi centri za socialno delo, okrajna sodišča in upravne enote. V letu 2011 se je na podlagi odločitve države Policijska uprava Krško preselila v Novo mesto.

2.6.2 Prometni sistemi, dostopnost

V regiji so najhitreje dostopna mesta Krško, Brežice in Sevnica. Do priključka AC v povprečju v 19 minutah. Zaposlitveni centri izven regije so relativno hitro dostopni.

Glede na opravljene raziskave geografov je za prebivalce regije v povprečju s 13,9 minute najbolj dostopno Krško, ki mu sledita Brežice (18,7 minute) in Sevnica (21,5 minute). Potovalni čas do Krškega je tako za 26 % oz. 35 % krajši kot do obeh drugih središč v somestju. Ob upoštevanju tega dejstva, z ustreznim regionalno-prostorskim načrtovanjem, bi bilo možno zmanjšati prometne obremenitve znotraj regije največ za dobro četrtno oz. dobro tretjino. Prav tako je v teh okvirih mogoče izboljšati dostopnost do interventnih služb ter zmanjšati porabo časa za prevoz prebivalcev in stroške gospodarstva regije (Kozina, 2010).

Po dostopnosti z avtom z lokacij z vsaj enim prebivalcem do priključkov avtoceste ali hitre ceste je regija Posavje z 19 minutami na 7. mestu; najhitrejši dostop imajo v Obalno-kraški regiji 9 minut, najslabšega pa v Koroški regiji, 1 uro.

Regijo Posavje je specifična zaradi svoje obmejne lege in bližine hrvaške prestolnice, milijonskega mesta Zagreb Severozahodni in severovzhodni del regije (Radeče, Bistrica ob Sotli) precej gravitirata k prestolnici Savinjske oz. Štajerske.

Cestno omrežje/Omrežje kolesarskih poti

Glavni prometni povezovalni osi v območju sta avtocesta Ljubljana–Obrežje in glavna cesta v smeri Celja, ki gre preko Krškega, Sevnice in Radeč. Pomembne povezave so še v smereh Krško–Brežice, od Brežic preko Bizeljskega do Bistrice ob Sotli ter Krško–Kostanjevica na Krki proti Novemu mestu. Od skupaj 2.761,2 km javnih cest je 86 % občinskih in 12,5 % državnih. Bolj odmaknjene od avtocestnega križa so Radeče (37 km, 36 min), sledita Sevnica in Bistrica ob Sotli (25 km oz. 25 min). Območje je specifično zaradi bližine hrvaške prestolnice. Iz Brežic do centra milijonskega Zagreba je le pol ure vožnje, relativno hitro dostopna so tudi večja zaposlitvena središča: Novo mesto – pol ure ter Ljubljana, Celje in Maribor eno uro. Glavne cestne povezave v regiji so vzdrževane, v večini primerov občine vzdržujejo tudi državne ceste. Ceste do oddaljenejših naselij so slabše vzdrževane.

Na območju je zabeleženih 50 kolesarskih tur, dolgih od 16 do 60 km, ki so del 1.500 km kolesarske mreže po Posavju. Poti niso označene in tudi ne kategorizirane. V zadnjih letih je opazen porast števila kolesarjev, ki pa se soočajo z nepovezano in premalo opremljeno kolesarsko infrastrukturo (parkirišča, nadstrešnice, ...) in slabimi možnostmi prevoza koles z javnim prevozom. Projekt »Sava – Krka bike« povezuje vse občine v Posavju in osem občin jugovzhodne regije, ki skupaj z Direkcijo RS za ceste načrtujejo vzpostavitev infrastrukture za državne kolesarske povezave. Namen projekta je umestiti v prostor in zgraditi državne kolesarske povezave ter v naslednjih fazah vzpostaviti mrežo regionalnih kolesarskih poti. Načrtovane kolesarske povezave: • D2: Žužemberk – Dolenjske Toplice – Straža – Novo mesto – Šentjernej – Kostanjevica na Krki – Brežice (Obrežje) – Bregana (R Hrvaška); • D5: Brežice – Bistrica ob Sotli – Podčetrtek; • G17: Radeče – Sevnica – Krško – Brežice – (Rigonca) –

(Harmica, R Hrvaška); • G19: Sevnica – Mokronog – Trebelno – Škocjan – Šmarješke Toplice – Novo mesto.

Javni potniški promet

Redne avtobusne povezave so večinoma zagotovljene le v smeri glavnih regionalnih prometnic, vendar so redke, slabo zasedene, njihovo število pa upada. Dostop z javnim prevozom do centralnih dejavnosti v središčih (zdravstvo, izobraževanje, uprava) je za prebivalce na razpršenih območjih poselitve slab. Poskrbljeno je za šolske prevoze. Sicer v regiji prevladuje osebni potniški promet. Javni prevozi do večjih mest izven regije so neurejeni oz. jih sploh ni. Železniške povezave do Novega mesta ni, avtobusne linije pa so vezane izključno na šolske prevoze. Do mesta Zagreb obstajajo zasebni avtobusni prevozi, ki v večini primerov niso evidentirani. Železniške povezave so zagotovljene le z mednarodnimi vlaki, ki se ustavljajo le enkrat ali dvakrat na dan. Ključni izziv so neurejene povezave med okoliškimi vasi in mestnimi središči ter dolgotrajne vožnje, kar najbolj prizadene starejše ljudi brez lastnega prevoza.

Železniško omrežje

Čez centre območja v Posavju – Sevnico, Krško, Brežice in naprej proti mejnemu prehodu Dobova poteka 10. panevropski koridor (Salzburg–Solun). Prednost železniške proge je, da je dvotirna in ima dovoljeno obremenitev 22,5 ton/os, vendar je v primerjavi s sodobnimi evropskimi sistemi zastarela. Modernizacija je strateškega pomena tako za razvoj tovornega kot potniškega, predvsem pa mednarodnega železniškega prometa. Dostopnost železnice predstavlja pomemben potencial za nadaljnji gospodarski razvoj območja. Potekajo prizadevanja za ponovno vzpostavitev železniške proge Imeno–Bistrica ob Sotli–Zagreb, ki bi na tem območju pomenila nov gospodarski in tudi turistični razvoj.

Letališka infrastruktura

Letališče Cerklje ob Krki je edino vojaško letališče v Sloveniji, uporablja ga Slovenska vojska. Vzpostavljen je tudi civilni del letališča, ki pa še ni zaživel in predstavlja priložnost za razvoj turizma in drugih dejavnosti. Na območju letališča posluje javni zavod Letalski center Cerklje ob Krki in helioport. Individualni helioport ima za svoje lastne potrebe v neposredni bližini tudi bolnišnica Brežice. Danes so za območje najbližja letališča v Zagrebu (50 km), Ljubljani (110 km) in Mariboru (90 km).

2.6.3 Stanovanjska politika

Regija Posavje je na 3. mestu po prenaseljenosti stanovanj med slovenskimi regijami.

V skladu z nacionalnimi usmeritvami mora biti izvajanje stanovanjske politike na lokalni ravni izvedeno skozi lokalne prostorske akte (upoštevanje usmeritev na nacionalni ravni); voditi se mora tudi aktivna zemljiška politika za zagotavljanje javne stanovanjske oskrbe na lokalni ravni. Poleg tega se morajo na lokalni ravni določiti potrebe po stanovanjih za ranljive skupine prebivalstva ter ustvariti pogoji in sodelovanje za njihovo zagotavljanje s stanovanjskega sklada. Prav tako je potrebno razviti tudi modele upravljanja z javnim stanovanjskim skladom.

Stanovanjske razmere so pomembna sestavina merjenja materialne blaginje. Primerno bivališče je, poleg vode in hrane, ena najbolj osnovnih človeških potreb. Pri tem sta pomembni tako razpoložljivost stanovanj kot tudi njihova finančna dostopnost, saj so običajno stanovanjski stroški visoki v primerjavi z dohodkom gospodinjstva. V Sloveniji po podatkih

UMAR za leto 2015 živi v povprečju 14 % oseb v stanovanjih s premajhnim številom sob glede na število članov gospodinjstev, v regiji Posavje pa 17 %, kar jo uvršča na 3. mesto po stopnji prenaseljenosti stanovanj.

Stopnja stanovanjske prikrajšanosti kaže delež gospodinjstev, ki imajo težave s streho, ki pušča, vlažnimi strehami/telji/tlemi, s trhlimi okenskimi okvirji in trhlimi tlemi. S tem ima v regiji Posavje po podatkih iz leta 2017 težave 29 % gospodinjstev.

2.6.4 Prostorsko načrtovanje

V pripravi so državni prostorski načrti za prometno in energetska infrastrukturo. Usmeritve prostorskega načrtovanja v regiji se nanašajo na krepitev gospodarskih dejavnosti v somestju Brežice – Krško – Sevnica, spodbujanje trga javnih stanovanj za ranljivejša skupine, spodbujanje trajnostne mobilnosti in vzdržan turistični razvoj regije.

Na območju posavske razvojne regije je v postopku priprave štirih državnih prostorskih načrtov:

- 282 Državni prostorski načrt za državno cesto med avtocesto A1 (Celje–Lopata) in avtocesto A2 (Novo mesto);
- 287 Državni prostorski načrt za cestno povezavo od Krškega do Brežic;
- 346 Državni prostorski načrt za ureditev izven nivojskega prehoda Dobova izvoz v Občini Brežice;
- 379 Državni prostorski načrt za daljnovod 2x110 kV Trebnje–Mokronog–Sevnica.

Sprejeti državni prostorski načrti so:

- DPN za cesto G2-108 Hrastnik–Zidani Most in G1-5 Rimske Toplice–Zidani Most–Radeče, ki je bil sprejet dne 27. 09. 2012;
- DPN za projekt Feniks, ki je bil sprejet na Vladi RS, dne 22. 3. 2012;
- DPN za Hidroelektrarno Brežice, ki je bil sprejet na Vladi RS, dne 27. 6. 2012;
- DPN za Hidroelektrarno Krško, ki je bil sprejet na Vladi RS 2006;
- DPN za območje hidroelektrarne Mokrice, ki je bil sprejet na Vladi RS dne 22. 8. 2013;
- Državni lokacijski načrt za daljnovod 2x400 kV Beričevo–Krško;
- Državni prostorski načrt za odlagališče nizko in srednje radioaktivnih odpadkov na lokaciji Vrbina v občini Krško;
- Lokacijski načrt za avtocesto na odseku Smednik–Krška vas;
- Državni lokacijski načrt za hidroelektrarno Blanca;
- Lokacijski načrt za avtocesto na odseku Smednik–Krška vas.

Na lokalni ravni imajo sprejet občinski prostorski načrt občin Radeče, Sevnica, Kostanjevica na Krki, Brežice, Krško. Občina Bistrica ob Sotli je v začetnem postopku priprave občinskega prostorskega načrta.

Usmeritve na področju prostorskega razvoja

Prednostno območje poselitvenega razvoja regije je s Strategijo prostorskega razvoja omejeno na somestje Brežice – Krško – Sevnica. Znotraj somestja je predvidena krepitev gospodarskih dejavnosti, predvsem na območju poslovnih con, ki so v precejšnji meri še nezasedene. Njihova ugodna prometna lega (ki izhaja iz splošno dobrega prometnega položaja regije in umestitve con v prostor) predstavlja bistveno razvojno prednost. Prav tako je za potrebe gospodarskih dejavnosti predvidena revitalizacija degradiranih območij, kjer pa so predvidene tudi druge oblike rabe prostora: površine javnih služb, zelena območja ipd. Po študiji B. Lampič iz l. 2017

je v Posavju 40 funkcionalno degradiranih območij (FDO) na skoraj 351 ha površin in s povprečno velikostjo 8,8 ha. Potrebno je zagotoviti, da bo razvoj gospodarskih (pa tudi preostalih) dejavnosti na ravni regije potekal kolikor je mogoče skladno. S tem bosta omogočena dober dostop prebivalstva iz urbanih in podeželskih območij ter skladen, enakomeren razvoj regije.

Na področju stanovanjske politike sta prednostni usmeritvi spodbujanje trga javnih stanovanj za ranljivejše skupine in sanacija teh stanovanj. Stanovanjske soseske morajo biti tudi funkcionalno vključene v delovanje somestja, kar pomeni ustrezno dostopnost do ostalih funkcij mesta oz. somestja, upoštevajoč načelo trajnostne mobilnosti. V ta namen sta potrebni posodobitev in okrepitev javnih potniških povezav ter vzpostavitev možnosti za alternativne (mehke) oblike prometa (npr. kolesarjenje). Trajnostno mora biti usmerjen tudi poselitveni načrt v obmestnih naseljih in na podeželju. Ključno je preprečevanje nadaljnje razpršene gradnje in usmerjanje poselitve v obstoječa naselja, nikakor pa ne širitev na območja kmetijske rabe, potencialnih poplavnih in plazovitih terenov.

Prostorsko vzdržen mora biti tudi turističen razvoj regije, za kar morajo občine vzpostaviti tvorno sodelovanje, skrbno načrtovati območja razvoja turizma ter se osredotočiti predvsem na mehke pristope. Ključna turistična destinacija je vsekakor območje Čateža in Brežic, prioriteten pa mora prostorski razvoj turizma zasledovati načela trajnosti in sonaravnosti. Veliko priložnost za turistični razvoj ponuja bogata kulturna dediščina (stara mestna jedra in gradovi), ki jo je potrebno z drugimi turističnimi dejavnostmi povezati v celovite, integralne in inovativne turistične produkte.

Tabela 29: Funkcionalno degradirana območja (FDO) v Sloveniji, 2017

Regije	Število FDO	Površina FDO (ha)	Povprečna velikost FDO (ha)
Osrednjeslovenska	384	1.103,2	2,9
Obalno-kraška	56	210,2	3,8
Gorenjska	74	238,6	3,2
Goriška	59	159,9	2,7
Savinjska	93	192,4	2,1
Jugovzhodna Slovenija	76	500,6	6,6
Pomurska	67	97,4	1,5
Primorsko-notranjska	42	132,1	3,1
Podravska	84	213,9	2,5
Koroška	50	64,4	1,3
Posavska	40	350,8	8,8
Zasavska	56	159,3	2,8
Zahodna Slovenija	573	1.711,9	12,6
Vzhodna Slovenija	508	1.710,9	28,7
SLOVENIJA	1081	3422,7	3,2

Vir: Lampič, B. in Bobovnik N., 2017; Lampič, B., Kušar, S. in Zavodnik Lamovšek, A. 2017.

2.6.5 Položaj regije v mednarodnem prostoru

Regija Posavje je obmejna regija, ki se vključuje predvsem v programe čezmejnega sodelovanja s sosednjo Hrvaško. V primerjavi z drugimi regijami potenciali teritorialnega sodelovanja še niso dovolj izkoriščeni.

V skladu z državnimi usmeritvami regija sodeluje s sosednjimi regijami in državami pri urejanju zadev skupnega pomena, še zlasti pri vrstah infrastrukture, varstvu okolja, skupnem urejanju in izkoriščanju voda, urejanju območij varstva narave in skupnih turističnih regij ter gospodarskem in maloobmejnem sodelovanju.

Sosednje regije v državi medsebojno usklajujejo razmestitev javnih (družbenih) in drugih funkcij najvišje ravni, kot so univerze, bolnišnice, letališča, športni stadioni in dvorane, sežigalnice odpadkov in podobno.

Regija se ob podpori države intenzivno vključuje v ustrezno evroregijo ali drugo ustrezno meddržavno regionalno povezavo (Alpsko, Mediteransko, CADSES, Podonavsko regijo, skupnost Alpe-Jadran, Jadransko-Jonsko pobudo, širšo Črnomoško regijo in druge).

Obmejne regije krepijo sodelovanje ob meji, pri čemer se stremi k izboljšanju življenjskih pogojev ljudi, zlasti v odmaknjenih, hribovitih in podeželskih območjih, ter h krepitvi stikov s slovenskimi manjšinami.

Obmejna regija na območju, ki meji na veliko mesto v sosednji državi oziroma se nahaja v njegovem vplivnem območju, skupaj z občinami ustvarja pogoje za konkurenčnost, enakopravno sodelovanje in zmanjševanje gravitacijskega vpliva sosednje države (ukrepi so na primer obmejna industrijska in nakupovalna cona, turistično središče, prometno-logistični terminal, kulturne, zdravstvene, sejemske, izobraževalne dejavnosti ipd.).

Regija Posavje ima vzpostavljeno dolgoletno sodelovanje s partnerji in prebivalci sosednje države Hrvaške. Še bolj se je to okrepilo s pomočjo čezmejnega programa Slovenija–Hrvaška. Posavska mesta in kraji ob meji imajo bogato tradicijo sodelovanja s hrvaškimi kraji na več področjih, čezmejna usmerjenost pa predstavlja tudi svojevrsten potencial. Med središči na obeh straneh meje poteka intenzivna delovna migracija (primer NEK). Kakovostne storitve na naši strani meje privabljajo številne hrvaške potrošnike (predvsem Brežice in obmejni kraji). Dodatna prednost je relativno visoka kupna moč, saj gre za vpliv hrvaške prestolnice Zagreba. Prav gravitacijska moč velemesta predstavlja enega ključnih potencialov za Slovence, ki živijo v tem zaledju. Poznavanje jezika in bogata tradicija čezmejnih odnosov omogočata lažje sklepanje partnerskih sodelovanj. Ta so postala še bolj intenzivna z vstopom Hrvaške v EU in kohezijskimi sredstvi, ki jih je EU namenila hrvaškemu razvoju.

Kot majhna država ima Slovenija dolgo državno mejo in skoraj vse razvojne regije so obmejne regije. Izkoriščanje razvojnih potencialov, ki se nahajajo čez mejo (čezmejno sodelovanje), in globalnih priložnosti (transnacionalno in medregionalno sodelovanje) so ključna usmeritev regionalne politike in obvezna vsebina RRP po ZSRR-2. Glede na konkretne danosti in priložnosti bo vsaka regija na svoj način konkretizirala tretji specifični cilj. V splošnem pa se želi z njim spodbuditi mednarodno razvojno povezovanje in sodelovanje regij.

V obdobju 2007–2013 je v projektih evropskega teritorialnega sodelovanja sodelovalo 18 projektnih partnerjev, ki jim je bilo dodeljenih 1.438.303 evrov. V primerjavi z drugimi regijami je Posavje na zadnjem mestu.

3. SWOT analiza

Prednosti	Slabosti
- Geostrateška lega ob X. koridorju - Nadpovprečna rodnost - Močni gospodarski subjekti v sektorju energetike in predelovalnih dejavnosti z usposobljenimi kadri - Razpoložljive površine za razvoj in širitev gospodarskih dejavnosti - Relativno dobra dostopnost storitev javnega pomena - Dobro razvita mreža institucij na področju izobraževanja, zdravja, socialnega varstva, kulture - Projekti na področju kariernega načrtovanja, poklicnega in študijskega informiranja - Vzpostavljeno podporno okolje za nevladne organizacije - Dobro razvito podporno okolje za mlade - Potencial nevladnega sektorja - Obstoječi regijski podporni instrumenti in podporno okolje za podjetništvo (štipendijske sheme, garancijske sheme, PVSP, SPOT točke, ...) - Ugodni pogoji za kmetijsko pridelavo, vključno z možnostmi za povečanje namakanja - Diverzifikacija kmetijske dejavnosti - Tradicija trajnostnega gospodarjenja z gozdovi in predelave lesa v regiji - Krepitev organiziranosti na področju upravljanja in promocije turizma, rast obiska in nočitev - Bogata naravna in kulturna dediščina - Bogati vodotoki, termalni viri - Izboljšanje stanja oskrbe z vodo in upravljanja z odpadnimi vodami ter ravnanja z odpadki - Nekateri občine že imajo izdelano celostno prometno strategijo - Izkušnje in vzpostavljeno čezmejno sodelovanje predvsem s sosednjo Hrvaško	- Razvitost in blaginja pod slovenskim povprečjem - Nadpovprečno staranje prebivalstva - Odliv mladih v večje zaposlitvene centre izven regije - Pomanjkanje kadrov s specifičnimi znanji - Premalo podjetniške miselnosti - Strukturna brezposelnost - Šibek razvojno raziskovalni ekosistem, zmanjšanje vlaganj v RRD - Pomanjkanje programov za spodbujanje ustvarjalnosti, izobraževanje in realno okolje premalo povezana - Ne zadostno opremljene poslovne cone in degradirane površine - Male kmetije niso konkurenčne, neugodna starostna in izobrazbena struktura - Neizkoriščen potencial gozdov, razdrobljenost posesti, slabša usposobljenost lastnikov gozdov - Nizka tehnološka opremljenost v akvakulturi - Turistična ponudba premalo povezana, regijska blagovna znamka še ni dovolj prepoznavna, regijsko upravljanje turizma odvisno od projektnega financiranja, pomanjkanje kadrov - Naravna in kulturna dediščina premalo izkoriščeni kot potencial za razvoj turizma, kreativnega sektorja in zaposlovanja - Neurejenost vodovarstvenih območij - Izgube na vodovodnih sistemih - V manjših naseljih ni kanalizacijskih sistemov, čiščenje odpadnih voda v območjih razpršene poselitve ni urejeno (MČN) - Nizka količina ločeno zbranih odpadkov - Nizka osveščenost prebivalcev o pomenu varovanja narave, virov in okolja - Visoka stopnja socialne izključenosti, nadpovprečen delež prejemnikov socialnih transferjev - Zastarela prometna infrastruktura (železnice, ceste), premalo skladiščnih in logističnih površin - Slabša dostopnost mejnih in razvojno problematičnih območij - Administrativne ovire za boljše dostopanje do razvojnih sredstev - Pomanjkanje regijske identitete

Priložnosti	Nevarnosti
- Močnejše povezovanje akterjev v regiji in navzven za boljše koriščenje EU sredstev na ključnih področjih razvoja - Krepitev sodelovanja med svetom dela in izobraževanjem - Povečati RRD na vseh področjih (gospodarstvo, okolje, človeški viri idr.) - Izkoristiti podporo za večjo mobilnost mladih in zaposlenih v usposabljanju in izobraževanju - Nadgradnja regijskih instrumentov razvojne podpore za gospodarstvo in podjetništvo - Izkoristiti potenciala za razvoj socialne ekonomije in srebrne ekonomije, krožnega gospodarstva - Izkoristiti instrumente za razvoj podeželja in mest za zagotavljanje boljše kakovosti življenja in privlačnosti za bivanje za vse generacije - Izkoristiti ugodne turistične trende in bližino osrednjih emitivnih trgov ter ugodno geografsko in prometno lego za razvoj turizma - Razvoj kulturne dediščine kot potenciala za turizem in kreativne industrije - Koriščenje spodbud za razvoj nosilnih in podpornih turističnih produktov destinacije Čatež in Posavje ter povezovanje s sosednjimi regiji pri promociji turizma - Izkoriščanje potenciala rek in akumulacij za namene turizma in rekreacije - Krepitev kratkih dobavnih verig v kmetijstvu in sladkovodni akvakulturi, izkoriščanje rastočega zavedanja o pomenu lokalno pridelane in ekološko pridelane hrane - Spodbude za razvoj gozdno-lesne verige - Izkoristiti spodbude za večanje odpornosti regije na podnebne spremembe - Aktivnosti za krepitev ozaveščenosti o varovanju naravnih virov in okolja - Razvoj inovativnih storitev in produktov za aktivno staranje, oskrbo starejših in zdravje na delovnem mestu - Izkoristiti naravne danosti za večjo rabo OVE (npr. geotermalna energija v kmetijstvu) - Razvoj 3. razvojne osi in ureditev letališča Cerklje ob Krki, spodbujanje bolj trajnostne mobilnosti ter posodabljanje lokalne cestne infrastrukture - Razvoj delovnih mest na področju varovanja okolja in tehnologij ponovne uporabe, uvajanje pametnih rešitev - Krepitev čezmejnega sodelovanja s Hrvaško s podporo instrumentov teritorialnega sodelovanja	- Nadaljevanje trenda hitro rastočega staranja prebivalcev - Nadaljnje odseljevanje mladih iz regije - Nezmožnost zagotavljanja ustrezno usposobljenih kadrov - Gospodarsko ohlajanje v svetu hromi regijsko gospodarstvo - Dolgotrajnost postopkov za pridobivanje novih izobraževalnih sistemov - Visoki stroški za reševanje okoljskih in prostorskih izzivov - Dolgotrajnost postopkov za pridobivanje upravnih dovoljenj, soglasij ipd. - Opuščanje kmetovanja, izguba tradicionalne krajine - Globaliziranost trga izloča velik del kmetij - Večanje škode v kmetijstvu in gozdarstvu zaradi podnebnih sprememb - Nekontrolirana širitev tujerodnih invazivnih vrst, upadanje biotske raznovrstnosti - Rast stroškov ravnanja z odpadki - Odliv tranzitnih tokov in povečanje zastojev v prometu zaradi prepočasnega posodabljanja železniške in cestne infrastrukture

4. Ključni izzivi regije

Na osnovi analize stanja in v sodelovanju z regionalnimi deležniki so opredeljeni ključni izzivi regije. Regija se po razvitosti uvršča na 7. mesto in zaostaja za slovenskim povprečjem, prav tako tudi po kazalniku regionalne blaginje. Osrednji izziv regije Posavje je v zmanjševanju razvojnega zaostanka in boljšem pozicioniranju obmejne regije v širšem prostoru.

Po posameznih področjih so izzivi regije sledeči:

1. Demografski in socialni izzivi

Ključni izziv regije je zaustavitev trenda nadpovprečno hitrega staranja prebivalstva regije in povečanje njene vitalnosti, saj je z izjemo občin Krško in Kostanjevica na Krki, kjer je indeks staranja še pod slovenskim povprečjem, v vseh drugih občinah izrazito višji. Staranje prebivalstva pomeni potrebo po nadgradnji storitev oskrbe starejših in zagotavljanja aktivne in zdrave starosti ter s tem povezan tudi razvoj novih delovnih mest. Za vitalnost regije je ključni izziv, kako zadržati mlade in jim zagotoviti ustrezne pogoje bivanja ter druge vidike kakovosti življenja, povezane z dostopnostjo storitev otroškega varstva, šolstva, športa, prostoračasnih dejavnosti in seveda primerno zaposlitev, še zlasti za višje izobražene. Izziv Posavja je tudi v ustrezni integraciji priseljencev.

Z vidika družbenega razvoja je naslednji izziv zmanjševanje števila ljudi v regiji, ki živijo na robu socialne izključenosti in tveganja revščine. Čeprav se je stanje v zadnjih letih izboljšalo, je v primerjavi z drugimi regijami precej pod povprečjem. Ključni izziv je v zagotavljanju ustreznih programov aktivacije izključenih ter zagotavljanju ustrezne dostopnosti do pomoči.

Povezano s socialnim položajem in drugimi determinantami je tudi zdravje prebivalcev, kjer je ključnega pomena krepitev preventivnih dejavnosti, zdravega življenjskega sloga ter uvajanja ukrepov aktivnega staranja. Zmanjšanje neenakosti v zdravju je med ključnimi izzivi SRS 2030 pri ustvarjanju razmer za kakovostno življenje, pri čemer je treba izboljšati zdravstveno stanje prebivalstva v vseh regijah, zlasti med starejšimi, socialno šibkejšimi in manj izobraženimi. Še dodatni ukrepi pa so nujni v regijah, kjer so zaostanki največji (Pomurska, Podravska, Koroška in Posavska).

2. Izzivi konkurenčnosti in gospodarskega razvoja regije

Regija je gospodarsko prepoznana predvsem po močnem energetskega sektorju in predelovalnih dejavnostih, medtem ko so druge dejavnosti po dodani vrednosti pod slovenskim povprečjem. Izzivi so povezani s krepitvijo internacionalizacije, povečanjem vlaganj v razvojno-raziskovalno dejavnost, v krepitev inovacijskega okolja, digitalizacijo in gospodarsko preobrazbo v dejavnosti z višjo dodano vrednostjo.

Stanje na trgu dela se je po ekonomski krizi izboljševalo, povečalo se je število zaposlenih, hkrati pa se v mnogih panogah srečujejo s pomanjkanjem specifičnih kadrov. Tako kot sicer v Sloveniji je tudi v Posavju prepoznana potreba po boljšem povezovanju izobraževanja s svetom dela ter boljšimi storitvami na področju kariernega svetovanja. V zadnjih letih se je povečala tudi ponudba izobraževanja na terciarni ravni, izzivi pa ostajajo na področju zagotavljanja ustreznih kompetenc zaposlenih na vseh ravneh skozi celotno kariero.

Poseben izziv za regijo je velik delež oseb, ki so dolgotrajno brezposelne in ki ne ustrezajo potrebam na trgu dela. Zagotavljanje boljšega dostopa do zaposlitve tako za iskalce zaposlitve kot tudi neaktivne osebe bo še toliko bolj pomembno ob pričakovanem krčenju delovne sile v prihodnosti.

Podporno okolje za podjetništvo je vzpostavljeno in se postopoma razvija, vendar je v veliki meri odvisno od ukrepov in instrumentov države, kar ne zagotavlja kontinuirane ponudbe. Poslovne cone v regiji so še nezasedene, hkrati pa tudi niso ustrezno komunalno opremljene in kot take za podjetja niso zanimive, saj postopki urejanja trajajo predolgo. Podporno okolje za razvoj visokotehnoloških in inovativnih dejavnosti ter podjetij je šibko razvito in je v zadnjih letih nazadovalo.

V regiji so zaenkrat slabše razviti tudi pristopi in koncepti, ki so povezani s trajnostnimi oblikami gospodarjenja in bodo v prihodnosti pridobivali na veljavi. Prepoznani so potenciali za razvoj krožnega gospodarstva, vendar je na tem področju še premalo znanja in pobud. Premalo so izkoriščeni tudi potenciali za razvoj socialne ekonomije.

Izzivi na področju kmetijstva in razvoja podeželja so povezani z ohranjanjem vitalnega podeželja, poseljenosti in krajine. Osrednji izzivi so povezani s pomlajevanjem in krepitvijo konkurenčnosti majhnih kmetij. Prepoznani so potenciali za povečanje lokalne preskrbe s hrano, ekološko pridelavo hrane ter za pametno rabo virov v kmetijstvu, vključno z bolj organiziranim trženjem, zlasti pri oskrbi javnega sektorja. Ovira razvoju kmetijske dejavnosti so nemalokrat prostorske omejitve in predpisi. Vse večji izzivi so povezani z naravnimi nesrečami in prilagajanjem na podnebne spremembe.

V gozdarstvu so ključni izzivi povezani z upravljanjem gozdov, ki so v lasti številnih malih lastnikov, za katere so donosi iz te dejavnosti zanemarljivi. Prav tako je osrednji izziv vzpostavitev oz. okrepitev gozdno-lesne verige v regiji.

Na področju turizma so izzivi v nadaljnjem učinkovitem organiziranju vodilne destinacije in hierarhije turističnih produktov, razvoju vodilnih in podpornih turističnih proizvodov, ki temeljijo na povezovanju ponudnikov, inovativnih vsebinah in visoki kakovosti storitev ter omogočanju celoletnega trženja in postopno večje profesionalizacijo dejavnosti tam, kjer turizem ne predstavlja osnovne dejavnosti. Regija oz. vodilna destinacija mora povečati prepoznavnost blagovne znamke Posavje polno priložnosti, še zlasti v digitalnem svetu, in zagotoviti ustrezno usposobljen kader na vseh ravneh, hkrati pa zagotoviti stimulatívne pogoje dela.

3. Klimatske spremembe in prilagajanje nanje

Osrednji izziv regije in države je v prehodu na zeleno, nizkoogljično Evropo ter prilagajanje podnebnim spremembam.

Regija Posavje je ena vodilnih na področju proizvodnje energije, tudi iz obnovljivih virov. Hkrati pa so izzivi regije povezani s povečevanjem učinkovite rabe energije ter zmanjšanjem emisij toplogrednih plinov.

Klimatske spremembe so se v zadnjih letih odražale zlasti v pogostejših poplavih, hkrati pa so tudi pomemben izziv za kmetijstvo in gozdarstvo, saj se v celotni Sloveniji povečuje tveganje za naravne nesreče, kot so suše, zmrzali, žledolomi ipd.

Ena ključnih nalog regije bo tudi povečanje razumevanja klimatskih sprememb in ukrepov za prilagajanje nanje.

4. Varovanje okolja, naravnih virov in bolj trajnostne mobilnosti

Regija je v preteklih letih naredila precejšen napredek na področju vodooskrbe, odvajanja in čiščenja odpadnih voda ter upravljanja z odpadki. Izzivi ostajajo na področju zagotavljanja kakovosti, ekonomičnosti in racionalne rabe naravnih virov ter varovanja okolja in uvajanja naprednih tehnologij za povečanje ponovne uporabe. Z vidika zaščite vodnih virov ostaja nezadovoljivo rešeno vlaganje v kanalizacijsko omrežje v malih aglomeracijah.

Promet velja za enega glavnih generatorjev emisij toplogrednih plinov, zato je tudi za Posavje ključnega pomena uvajanje bolj trajnostnih oblik mobilnosti tako v urbanih središčih kot s krepitvijo javnega prometa in povezav s podeželjem.

5. Povezovanje podeželja in urbanih središč

Regija Posavje je pretežno podeželska in nima enotnega regionalnega središča, temveč to funkcijo opravlja somestje Brežice – Krško – Sevnica. Regija tako v obdobju 2014–2020 ni bila upravičena do sredstev celostnih teritorialnih naložb na osnovi trajnostne urbane strategije, ki so jih pripravile mestne občine. Izziv regije je zagotavljati ustrezno dostopnost storitev tako v urbanih središčih kot na podeželju, tako z izvajanjem pristopa CLLD kot drugih virov.

Ključna izziva sta preseganje lokalnih meja in vzpostavitev celostnega regionalnega prostorskega načrtovanja za ključna področja, kot so razvoj mest, trgovskih površin, poslovnih con, revitalizacije in prenove razvrednotenih površin.

6. Okrevanje in krepitev odpornosti po posledicah epidemije Covid-19

Strateški del RRP je nastajal v času pred epidemijo in bo še dopolnjen po izvedenih analizah za leto 2020. Epidemija je v regiji vplivala na vse sektorje, še zlasti na turizem in druge dejavnosti, ki so bile dalj časa zaprte ali so poslovale v omejenem obsegu. Vpliv se kaže tudi na trgu dela in v socialnem položaju prebivalstva. Pokazale so se številne potrebe na področju zdravstva, skrbi za starejše in šolstva.

Ključni izziv regije bo v krepitvi odpornosti in pa v okrevanju številnih dejavnosti, ki so bile neposredno ali posredno prizadete zaradi posledic pandemije.

5. Vizija razvoja regije

Vizija regionalnega razvoja

V skladu z osrednjim ciljem SRS 2030 zagotoviti kakovostno življenje za vse so vizija regionalnega razvoja Slovenije dinamične in ustvarjalne regije z lastno identiteto (prepoznavne, specializirane), ki so učinkovito upravljane ter sposobne zaznavati in izkoriščati globalne razvojne priložnosti. Njihov razvoj bo temeljil na ekonomski učinkovitosti, socialni pravičnosti in okoljski odgovornosti. Regijska žarišča brezposelnosti bodo z ukrepi razvojne podpore prestrukturirana in odpravljena, obmejna problemska območja pa bodo ohranila poseljenost in razvojno vitalnost.

Posavje 2030 +

Trajnostno, vitalno, zeleno in povezano.

Posavje 2030 je **trajnostna regija**. Je gospodarsko uspešna regija, ki z odličnim poslovnim okoljem omogoča razvoj obstoječih perspektivnih dejavnosti in privablja nova, dinamična podjetja z višjo dodano vrednostjo. Prebivalcem zagotavlja bolj kakovostna in trajnostna delovna mesta ter jim omogoča nadpovprečno kakovost življenja in blaginjo, pri tem pa ohranja visoko stopnjo odgovornosti do okolja in naravnih virov.

Posavje je **vitalna in vključujoča regija**. Poskrbljeno je za vse generacije, manj je prikrajšanih oseb. Vse več mladih v Posavju uresničuje svoje ustvarjalne potenciale, s podjetniško dejavnostjo so povezani s svetom, v regiji pa cenijo dostopnost in kakovost stanovanj ter ponudbe vzgojno-izobraževalnih, kulturnih, rekreativnih in zabavnih vsebin. Regija je prijazna mladim družinam in prepoznana po visoki stopnji medgeneracijskega sodelovanja in aktivnega državljanstva.

Posavje je **zeleno, zdrava in varna regija**. Odlikuje jo visoka stopnja oskrbe z zdravo, lokalno pridelano in predelano hrano ter prepoznavnimi lokalnimi produkti in storitvami. Prebivalci živijo v zdravem bivalnem okolju, z urejeno komunalno in drugo infrastrukturo. Regija ščiti in preudarno uporablja naravne vire ter se prilagaja podnebnim spremembam. Okoljska zavest prebivalcev je na visoki ravni. Regija je kljub živahnim mednarodnim tokovom varna in privlačna za turiste.

Posavje je **prostorsko, institucionalno in funkcionalno povezana** regija. Ima posodobljeno cestno in železniško infrastrukturo ter razvite logistične storitve in površine za gospodarske dejavnosti. Vse bolj so razširjene trajnostne oblike mobilnosti, vzpostavljena je razvejana mreža kolesarskih in peš povezav. Javni potniški promet odlikujejo kakovost, točnost, frekventnost povezav do zaposlitvenih, upravnih in izobraževalnih središč. Posavsko podeželje je živo, obdelano in poseljeno ter dobro povezano z dinamičnimi urbani središči, z živahnimi starimi mestnimi jedri in urejenimi stanovanjskimi soseskami z veliko zelenimi površinami. Vzpostavljena je visoka stopnja medinstitucionalnega sodelovanja znotraj regije in navzven.

6. Opredelitev in utemeljitev razvojne specializacije regije

Razvojna specializacija izhaja iz obstoječe gospodarske strukture in prepoznanih potencialov udeležencev posvetovanj.

Ob energetiki, ki nadpovprečno izstopa v gospodarski sliki regije, so potenciali za razvoj prepoznani v več sektorjih:

- Predelovalne dejavnosti so osrednji steber gospodarstva regije, ki ga je treba nadalje krepiti ob sočasnem prehodu na nove tehnologije s krepitvijo digitalizacije in bolj trajnostnih oblik poslovanja,
- Kmetijstvo in živilsko-predelovalna industrija sta strateškega pomena tako za regijo kot za Slovenijo. Regija ima ugodne pogoje za pridelavo in tudi visok delež kmetijskih površin, kar ostaja eden ključnih razvojnih potencialov. Priložnosti se kažejo tudi v povečevanju ekološke pridelave in predelave. Med dejavnostmi so deležniki izpostavili zlasti nadaljnji razvoj živinoreje, zelenjadarstva (stročnice), sadjarstva, vinogradništva, krepitev lokalnih verig vrednosti ter odpiranje novih podjetij.
- Turizem pomembno prispeva h kazalniku ustvarjenih nočitev v Sloveniji, nadaljnje priložnosti pa so v razvoju novih povezovalnih produktov, ki gradijo na potencialnih Posavja (aktivni oddih, kulinarika, kulturna in naravna dediščina) ter razvoju kapacitet in drugih storitev. Danes so osrednji generator nočitev Terme Čatež, cilj regije pa je sočasno na osnovah trajnostnega turizma razvijati celotno regijo in jo trdneje povezati ter upravljati pod skupno blagovno znamko.
- Logistika je zaenkrat premalo izkoriščena dejavnost, ki jo regija prepozna kot področje specializacije zaradi svoje geostrateške lege in prometne infrastrukture. Dejstvo je, da so s tem povezani številni dejavniki (državni interesi – zemljišča in infrastruktura v državni lasti, interesi potencialnih investorjev), hkrati pa regija razpolaga s še neizkoriščenimi površinami v poslovnih conah, kjer bo treba razviti nove oblike spodbud in mehanizmov. Dodatni potenciali za razvoj te dejavnosti pa se bodo pokazali tudi z izgradnjo 3. razvojne osi.
- V povezavi s potrebo po krepitvi kompetenc in novih tehnologij na vseh razvojnih področjih regije se kot horizontalno razvojno področje specializacije regije krepí področje digitalizacije oz. IKT ter z njimi povezane izobraževalne, razvojno-raziskovalne in storitvene dejavnosti.

7. Opredelitev in opis (strateških) razvojnih ciljev regije

Osrednji strateški cilj razvojne regije Posavje je **zmanjšati razvojni zaostanek** za drugimi slovenskimi regijami, razvojno dohitevati razvite evropske regije in se strateško **pozicionirati v obmejnem prostoru**, kar pomeni:

- **prehod v nizkoogljično družbo** - dinamičen gospodarski razvoj na temelju regionalnih potencialov in priložnosti s poudarkom na trajnostnem upravljanju z naravnimi viri ter uvajanju modelov krožnega gospodarstva;
- maksimiziranje človeških ustvarjalnih potencialov regije za trajnostna delovna mesta z višjo dodano vrednostjo;
- dvig kakovosti življenja in povečanje vitalnosti regije s preprečevanjem odliva mladih;

- doseganje večje socialne vključenosti vseh skupin prebivalcev;
- visoko kakovost okolja in trajnostno upravljanje z **naravnimi** viri za sedanje in prihodnje generacije;
- trajnostno upravljanje s prostorom;
- ohranjanje poseljenosti ter celosten teritorialni razvoj mest in podeželja;
- dostopnost regije ter njeno povezanost znotraj regije in navzven;
- močno regionalno identiteto in prepoznavnost v slovenskem in širšem prostoru;
- okrepljeno čezmejno in transnacionalno sodelovanje na temelju skupnih interesov.

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2017	Ciljna vrednost 2027	Vir za spremljanje
Indeks razvojne ogroženosti (IRO)	110,6 (2017)	100 (slovensko povprečje)	UMAR

8. Opredelitev in opis razvojnih prioritet regije s kvantificiranimi kazalniki ter ukrepov v okviru posamezne prioritete

8.1 Gospodarsko močno in pametno Posavje

Cilj prioritete je zagotavljanje dinamičnega in konkurenčnega gospodarstva Posavja, temelječega na znanju, inovativnosti in podjetnosti, ter ustvarjanje novih delovnih mest in doseganje višje stopnje zaposlenosti.

V gospodarski strukturi regije prevladujejo predelovalne dejavnosti. Gospodarske kazalce sicer odločilno zaznamuje sektor energetike, vendar ima Posavje precej potencialov tudi v drugih perspektivnih dejavnostih. Ključne usmeritve regije so povezane z dodajanjem vrednosti proizvodom in storitvam, izkoriščanjem prednosti digitalizacije za bolj učinkovite procese in rešitve ter prehodom na bolj trajnostne oblike delovanja z uvajanjem zelenih tehnologij in krožnega gospodarstva. Za tovrstno preobrazbo regija potrebuje spodbudno podporno okolje, usposobljene in motivirane kadre ter več delovnih mest za višje in visoko izobražene kadre. Znatno mora okrepiti razvojno inovacijsko dejavnost in sodelovanje med izobraževanjem in z realnim okoljem ter trgom dela.

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2017	Ciljna vrednost 2027	Vir za spremljanje
BDP/prebivalca	17.326 Eur (83,2 % SI)	Vsaj 90 % slovenskega povprečja	SURS
Stopnja delovne aktivnosti	59,2 % (2016)	63 %	SURS

Ukrepi:

U1.1: Inovativno
razvojno okolje

U1.2: Podjetno
Posavje

U1.3: Gospodarska
poslovna
infrastruktura

U1.4: Izobraževanje
in razvoj človeških
virov

U1.5: Podpora
perspektivnim
dejavnostim

U1.5.1: Razvoj kmetijstva, gozdarstva in
ohranjanje vitalnosti podeželja

U1.5.2: Razvoj akvakulture

U1.5.3: Trajnostna turistična destinacija
Čatež – Posavje

Ukrep 1.1: Inovativno razvojno okolje

Namen ukrepa je spodbuditi razvojne akterje, da povežejo dosedanja razvojna prizadevanja, programe in projekte v sklenjen ter medsebojno povezan ekosistem s ciljem zagotavljanja učinkovitega razvojno-inovativnega okolja, ki bo sposobno trajnostno aktivirati razpoložljive razvojne potenciale regije. Predvidene aktivnosti:

- podpora vzpostavljanju in povezovanju RR subjektov ter ostalih, ki delujejo na področju raziskav in razvoja v regiji ter krepitvi sodelovanja z gospodarstvom in izobraževanjem, krepitev mednarodnega sodelovanja;
- vzpostavitev vsaj enega kompetenčnega centra na področjih razvojne specializacije regije ali širitev dejavnosti kompetenčnih centrov izven regije na subjekte v regiji;
- aktivnosti za povečanje RR dejavnosti v podjetjih, zlasti na področjih razvojne specializacije regije;
- spodbujati prenos znanj in raziskovanja v perspektivne dejavnosti;
- uvajanje pametnih rešitev ter krepitev digitalizacije v podjetjih in drugih poslovnih subjektih;
- ozaveščanje in podpora prehodu na krožno gospodarstvo;
- spodbujanje mladih za RR dejavnost: vzpostavitev lokalnega/regionalnega fonda za podporo raziskovalnim projektom za mlade;
- aktivnosti za privabljanje visoko izobraženih mladih v regijo;
- pridobivanje neformalnih kompetenc, znanj in izkušenj mladih za uspešen vstop na trg delovne sile;
- spodbujanje razvoja delovnih mest z visoko dodano vrednostjo za visoko izobražene kadre;
- nadgradnja razvojno-raziskovalne infrastrukture (tehnološki in inovacijski parki).

Časovni načrt za izvedbo: programsko obdobje 2021-2027

Okvirna finančna vrednost: 4.254.317 EUR

Predvideni viri financiranja:

Kvantificirani kazalniki in viri spremljanja kazalnikov:

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2017	Ciljna vrednost 2027	Vir za spremljanje
Bruto domači izdatki za RR kot % BDP	0,46 % (2016)	0,9 %	SURS

Št. raziskovalcev	71 (2016)	85	SURS
Število podprtih projektov s področja digitalizacije in pametne specializacije	0 (2017)	10	SPS, MGRT

Ukrep 1.2: Podjetno Posavje

Namen ukrepa je zagotavljati uporabniku prijazno in spodbudno podporno okolje za razvoj podjetniške kulture in podjetništva, kar vključuje podjetniško infrastrukturo, kakovostne podporne storitve ter platformo za mreženje in sodelovanje. Predvidene aktivnosti:

- nadgradnja in razvoj inovativnega podjetniškega podpornega okolja (podjetniški centri, podjetniški inkubator in spremljajoče storitve v Krškem, vzpostavljanje co-working prostorov in drugih oblik podporne infrastrukture za potencialne podjetnike) ter nadgradnja vsebinske podpore potencialnim podjetjem in rast obstoječih podjetij;
- promocija podjetništva in podjetniške kulture: organiziranje dogodkov za razvoj poslovnih idej, mreženje, razvoj podjetniške kulture;
- razvoj inovativnih programov spodbujanja podjetnosti in podjetništva za otroke v šolah in v predšolskem obdobju;
- povezovanje formalnega in neformalnega izobraževanja z uspešnimi podjetji v regiji;
- izvajanje informativnih, svetovalnih in izobraževalnih dejavnosti za podjetnike v okviru nacionalnih projektov in programov;
- približevanje podpornih storitev podjetjem – vzajemno sodelovanje vseh podpornih institucij v regiji, mreženje in povezovanje, hitro reševanje problemov;
- promocija in približevanje perspektivnih in iskanih poklicev v regiji mladim;
- spodbujati potenciale regije za razvoj socialnega podjetništva;
- ekonomsko aktiviranje starejših – razvoj srebrne ekonomije;
- regionalni finančni instrumenti za podporo pri ustanavljanju in rasti podjetij: prilagoditev obstoječih shem potrebam regije in nudenje podpore podjetjem pri koriščenju podpornih shem.

Časovni načrt za izvedbo: programsko obdobje 2021-2027

Okvirna finančna vrednost: 4.801.850 EUR

Predvideni viri financiranja:

Kvantificirani kazalniki in viri spremljanja kazalnikov:

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2017	Ciljna vrednost 2027	Vir za spremljanje
Število novonastalih podjetij na 10.000 preb.	471 (2016)	500	SURS
Površine, namenjene inkubiranju podjetij	0	423 m ²	občine
Delež 5 let preživelih podjetij med novonastalimi podjetji (%)	50,27	53,0	SURS
Število socialnih podjetij	11 (1. 1. 2018)	15	Register so.p.

Ukrep 1.3: Gospodarska poslovna infrastruktura

Namen ukrepa je spodbuditi razvoj gospodarske dejavnosti na območjih industrijskih, industrijsko-obrtnih, obrtnih in poslovnih dejavnosti ter aktivno pristopiti k trženju poslovnih lokacij in pridobivanju investorjev. Predvidene aktivnosti:

- vzpostavitev mehanizmov za hitrejše aktiviranje obstoječih poslovnih con, vlaganje v komunalno opremljanje stavbnih zemljišč, vlaganje v prenovu degradiranih površin za namene zagotavljanja poslovnih površin;
- gradnja javnih zgradb iz obnovljivih virov (les);
- oblikovanje regionalne ponudbe podpornih storitev za investitorje ter izvajanje aktivnosti za promocijo in pridobivanje vlagateljev;
- skupno upravljanje poslovnih con, kjer obstaja interes;
- pozicioniranje regije v ukrepih države za pridobivanje (tujih) vlagateljev – internacionalizacija.

Časovni načrt za izvedbo: programsko obdobje 2021-2027

Okvirna finančna vrednost: 8.222.062 EUR

Predvideni viri financiranja:

Kvantificirani kazalniki in viri spremljanja kazalnikov:

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2017	Ciljna vrednost 2027	Vir za spremljanje
Površina in zasedenost poslovnih con	314,50 ha 50 % (2018)	320 ha 80 %	RRA Evidenca poslovnih con in subjektov inovativnega okolja v Sloveniji (UIRS, GIS) https://poslovnecone.urs.si/sl-si/ in podatki občin

Ukrep 1.4: Izobraževanje in razvoj človeških virov

Namen ukrepa je spodbuditi razvoj človeških virov za skladnejši razvoj regije ter povezati izobraževanje z realnim okoljem, poklicno usmerjati mlade za potrebe gospodarstva ter nadgrajevati kompetence zaposlenih, še zlasti starejših. Predvidene aktivnosti:

- dejavnosti za povečanje kakovosti formalnega in neformalnega izobraževanja v regiji s poudarkom na kompetencah za 21. stoletje ter odpravljanje vrzeli med znanjem in kompetencami, ki jih pridobimo z izobraževanjem, s tistimi, ki jih potrebujejo delodajalci;
- krepitev in povezovanje formalnega in neformalnega izobraževanja na vseh ravneh, pridobivanje novih programov v skladu s potrebami regije;
- vzpostavljanje rednega sodelovanja med izobraževalnim sektorjem in gospodarstvom ter drugimi delodajalci, krepitev stalnega izobraževanja na delovnem mestu in kulture vseživljenjskega učenja;
- karierno usmerjanje mladih in promocija iskanih poklicev, več poudarka na raznovrstnosti poklicev;
- razvoj programov za osipnike iz šolskega sistema;
- dejavnosti za lažji prehod iz izobraževanja v zaposlitev;
- štipendiranje dijakov in študentov za v regiji iskane poklice;

- dejavnosti za povečanje povezovanje izobraževanja in usposabljanja z realnim okoljem za pridobivanje kompetenc, ki jih delodajalci potrebujejo, več praktičnega usposabljanja, mentorstva in vajeništva;
- spodbujanje mobilnosti mladih, izobraževalnih institucij in zaposlenih;
- sofinanciranje počitniškega dela dijakov in študentov v poklicih, ki so iskani;
- krepitev vseživljenjskega učenja z vključevanjem ciljnih skupin, ki so manj zastopane;
- povečanje sodelovanja z organizacijami v tujini, spodbujanje mobilnosti mladih in učiteljev ter zaposlenih;
- promocijski programi za šolsko in predšolsko populacijo s področij inženirstva, znanosti in tehnologije;
- nadgradnja in posodobitev izobraževalne infrastrukture za kakovostno izvajanje izobraževalnih vsebin.

Časovni načrt za izvedbo: programsko obdobje 2021-2027

Okvirna finančna vrednost: 60.005.656 EUR

Predvideni viri financiranja:

Kvantificirani kazalniki in viri spremljanja kazalnikov:

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2017	Ciljna vrednost 2027	Vir za spremljanje
Delež prebivalstva, starega 15 in več let, z vsaj SŠ izobrazbo	53,71 %	55 %	SURS
Število diplomantov na 1000 prebivalcev	7,7	9	SURS

Ukrep 1.5: Podpora razvoju perspektivnih dejavnosti

Namen ukrep je ustvarjanje pogojev za razvoj perspektivnih dejavnosti v regiji:

- razvoj energetike v povezavi s pridobivanje energije iz obnovljivih virov (voda, geotermalna, sončna idr.);
- spremljanje stanja in povezovanje deležnikov v in med sektorji za izkoriščanje prepoznanih priložnosti (v povezavi s strategijo pametne specializacije);
- priprava strategij, aktivnosti in projektov na področju vzpostavljanja gozdno-lesne verige, gradbeništva s poudarkom na trajnostni gradnji, oskrbi s hrano in zagotavljanju prehranske varnosti;
- razvoj logistične dejavnosti;
- podpora razvoju socialne ekonomije.

Na osnovi aktivnosti predhodnega programskega obdobja posebej obravnavamo usmeritve za sledeče dejavnosti:

Podukrep 1.5.1: Razvoj kmetijstva, gozdarstva in ohranjanje vitalnosti podeželja

Podukrep je namenjen pospeševanju lokalnega razvoja podeželskih območij, da ostanejo vitalna in ustrezno povezana z urbanimi središči. Z izkoristkom lokalnih potencialov, znanja in

sodobnih tehnologij želimo izboljšati konkurenčne sposobnosti v panogah kmetijstva, gozdarstva, akvakulture in v drugih perspektivnih dejavnostih na podeželju, ki bodo prebivalcem omogočile večjo stopnjo zaposlenosti ter izboljšan družbeno-ekonomski in socialni položaj. Izvajanje ukrepa poteka ob enakovredni in istočasni skrbi za okolje, naravne vire ter naravno in kulturno dediščino. Predvidene aktivnosti:

Konkurenčnost kmetijstva in gozdarstva:

- spodbujanje povečevanja **homogenosti kmetijskih** zemljišč, skupne naložbe v mehanizacijo ...;
- razvoj infrastrukture za kmetijsko pridelavo (namakalni sistemi, rastlinjaki ...);
- spodbujanje specializacije kmetij po panogah (pridelava poljščin, vrtnarstvo, trajni nasadi, živinoreja, vinogradništvo) in povečanje obsega oz. količin pridelave sadja in zelenjave ter (sonaravne) živinoreje na kmetijskih površinah;
- spodbujanje prenosa kmetij na mlade gospodarje;
- dvig izobrazbene strukture nosilcev kmetijske dejavnosti;
- prenos znanja med deležniki – z univerz/inštitutov v kmetijsko in gozdarsko prakso, implementacija pametnih rešitev v kmetijstvu in gozdarstvu;
- povečanje informiranosti pridelovalcev in predelovalcev o tehnoloških, trženjskih in ekoloških znanjih v povezavi s kmetijstvom ter kmetijstvom povezanimi dejavnostmi;
- promocija samooskrbe, kratkih lokalnih oskrbnih verig, povezovanje pridelovalcev, predelovalcev hrane in končnih porabnikov, posodobitev pravil javnega naročanja za povečanje lokalne oskrbe, spodbujanje skupne prodaje in promocije na trgu, širitev ponudbe lokalnih proizvodov na tržnicah in razvoj drugih oblik prodaje (npr. spletna prodaja);
- spodbujanje predelave, podpora razvoju dopolnilnih dejavnosti, zlasti razvoju trajnostnega turizma, **izrabi OVE**, predelavi in storitvam (npr. butični zdravstveni turizem);
- povezovanje za učinkovito gospodarjenje v kmetijstvu in gozdarstvu (npr. spodbujanje združništva, skupin proizvajalcev idr.).

Skrb za ohranjanje narave in okolja:

- preusmerjanje v ekološko kmetovanje;
- ohranjanje, spodbujanje vzgoje in promocija avtohtonih vrst in sort;
- spodbujanje trajnostno naravnega razvoja kmetijstva za ohranjanje naravne in biotske raznovrstnosti območja (Natura 2000, biosferno območje, varovana območja narave ...);
- spodbujanje razvoja krožnih pristopov v kmetijstvu in gozdarstvu;
- spodbujanje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi (zlasti gozdov v zasebni lasti);
- prilagajanje na podnebne spremembe (uvajanje bolj odpornih sort, zaščita proti toči, namakanje, ...);
- uporaba obnovljivih virov energije v kmetijstvu, ozaveščanje o ukrepih za varovanje tal in vode (odgovorno ravnanje z odpadki, zmanjševanje oz. nadomeščanje uporabe fitofarmacevtskih sredstev z naravnimi sredstvi ...).

Podporno okolje in dostopnost storitev:

- krepitev prisotnosti svetovalne službe na terenu;

- učinkovita podpora pri koriščenju sredstev PRP;
- razvoj programov za mlade na podeželju;
- učinkovitejše reševanje ovir, ki onemogočajo razvoj in rast kmetij (npr. prostorska politika);
- spodbujanje dostopnosti/ohranjanja lokalne infrastrukture na podeželju (kulturna, izobraževalna, rekreativna ...) za ohranjanje vitalnosti podeželja.

Časovni načrt za izvedbo: programsko obdobje 2021-2027

Okvirna finančna vrednost: 13.000.000 EUR

Predvideni viri financiranja:

Kvantificirani kazalniki in viri spremljanja kazalnikov:

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2017	Ciljna vrednost 2027	Vir za spremljanje
Povprečna velikost KZU na KMG	5,73 ha (2016)	5,8 ha	SURS
KMG z registrirano DD/kmetiji	229 (2018)	235	AJPES
Delež površin z ekološko proizvodnjo	Se dopolni		Zbirne vloge

Podukrep 1.5.2: Razvoj akvakulture

Namen ukrepa je nadalje razvijati akvakulturo v Posavju, ustvarjati nove zaposlitvene priložnosti ter povečati prepoznavnost in potrošnjo posavskih rib. Predvidene aktivnosti:

- podpora rasti, razvoju in povezovanju obstoječih proizvajalcev – posodabljanje kapacitet, uvajanje novih tehnologij in pametnih rešitev, novi pristopi in tehnologije pri ravnanju z odpadki iz dejavnosti;
- spodbude za zaposlovanje mladih kadrov v sektorju;
- skupno trženje in krepitev lokalne oskrbe;
- aktivnosti za promocijo lokalno pridelane hrane;
- naložbe v predelavo sladkovodnih rib;
- povezovanje dejavnosti s turizmom, pristočnimi dejavnostmi;
- povezovanje akvakulture z varovanjem okolja;
- varovanje območij, pomembnih za naravo (reke, akumulacije);
- urejanje biotopov za spodbujanje biotske raznovrstnosti v sožitju s športno-rekreativnimi dejavnostmi (gramoznica pri Stautu – bregulje, krapi – ribolovni poligon).

Časovni načrt za izvedbo: programsko obdobje 2021-2027

Okvirna finančna vrednost: 2.000.000 EUR

Predvideni viri financiranja:

Kvantificirani kazalniki in viri spremljanja kazalnikov:

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2017	Ciljna vrednost 2027	Vir za spremljanje
Št. proizvajalcev	10 (10. 10. 2018)	12	Register MKGP

Št. podprtih projektov s podporo ESPR	0	20	LAS Posavje

Podukrep 1.5.3: Trajnostna turistična destinacija Čatež – Posavje

Namen ukrepa je nadgradnja prizadevanj za večanje prepoznavnosti turistične destinacije Čatež – Posavje s poudarkom na povezovanju obstoječe in nove ponudbe v skupne turistične proizvode, povečevanju dodane vrednosti v turizmu in ustvarjanju bolj kakovostnih delovnih mest. Predvidene aktivnosti:

- upravljanje in promocija destinacije – krepitev DMO;
- promocija znamke Posavje – polno priložnosti in njenih glavnih produktov;
- krepitev digitalnega trženja in promocije, razvoj aplikacij/pametnih rešitev za turiste;
- spodbujanje sodelovanja vseh ključnih akterjev v destinaciji;
- vzpostavitev piramide ITP in razvoj/nadgradnja ključnih produktov, večanje dodane vrednosti produktom, povezovanje in dopolnjevanje ponudbe, aktivnosti za zmanjševanje sezonskih nihanj;
- razvoj naravne in kulturne dediščine skozi turizem, spodbujanje in krepitev kulturnega turizma;
- razvoj turistične dejavnosti ob in na akumulacijah (splavarjenje, turistične ladje, ...);
- povezovanje ponudnikov v inovativne skupne zgodbe in doživetja, razvoj interpretacije, usposabljanje turističnih vodnikov;
- krepitev profesionalizacije v turizmu;
- vključevanje turističnih akterjev v nacionalna združenja;
- spodbujanje kakovosti v turizmu – uvajanje znaka Green, razvoj kakovostnih doživetij usposabljanje ponudnikov;
- razvoj človeških virov v turizmu – v sodelovanju z izobraževalnimi institucijami izvajati krajša usposabljanja za turistično osebje, izvedba usposabljanja za turistične vodnike, vzpostaviti regijski mehanizem za mentorstvo;
- podpora nosilcem pri razvoju nočitvenih kapacitet ter drugih proizvodov in storitev v turizmu (dostop do razvojnih spodbud, svetovanje, ...);
- razvoj turistične infrastrukture, spodbude za povečanje nočitvenih kapacitet v regiji (javne, zasebne).

Časovni načrt za izvedbo: programsko obdobje 2021-2027

Okvirna finančna vrednost: 25.020.000 EUR

Predvideni viri financiranja:

Kvantificirani kazalniki in viri spremljanja kazalnikov:

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2017	Ciljna vrednost 2027	Vir za spremljanje
Št. ležišč	5.670	6.000	SURS
Št. ustvarjenih nočitev	674.982	700.000	SURS

8.2 Družbeni razvoj Posavja

Cilj prioritete je zagotavljati visoko socialno kohezijo in ustvarjati regijo, ki omogoča dostojno, kakovostno in privlačno bivanje vsem skupinam prebivalcev s povečanjem dostopnosti, raznovrstnosti in kakovosti storitev.

V okviru te prioritete posebno pozornost namenjamo skupinam, ki tvegajo izključenost iz družbe ali se soočajo z izzivi na trgu dela. Posebej se usmerjamo na izboljšanje pogojev za mlade in mlade družine, da bi jim omogočili boljše pogoje za delo in življenje v regiji.

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2017	Ciljna vrednost 2027	Vir za spremljanje
Indeks razvojne blaginje	3,5 (2017)	4,5	UMAR

Ukrepi

U2.1: Večja socialna vključenost in razvoj skupnosti

U2.2: Trg dela in zaposlovanje

U2.3: Aktivno in zdravo staranje

U2.4: Zdravstveno varstvo in krepitev zdravja

U2.5: Podpora mladim v Posavju

U2.6: Razvoj kulturnih, športnih in prostora vseh vsebin

U2.7: Razvoj naravne in kulturne dediščine

Ukrep 2.1: Večja socialna vključenost in razvoj skupnosti

Namen ukrepa je podpreti različne pristope socialne aktivacije skupin, ki tvegajo socialno izključenost, so dolgotrajno brezposelne in neaktivne ali so kako drugače prikrajšane, da bi se lažje vključile v družbo in povečale zaposlitvene možnosti. Predvidene aktivnosti:

- nadgradnja in razvoj programov in storitev za povečanje socialne vključenosti in aktivacije ranljivih skupin (starejši, mladi z manj priložnostmi brezposelni, nižje izobraženi, osebe s posebnimi potrebami, brezdomci, invalidi, Romi idr.) – dnevni centri, delovni centri in druge oblike vključevanja (doseganje neaktivne populacije skozi terensko delo);
- krepitev aktivnosti za boljše vključevanje priseljencev in njihovih družin v družbo (učenje jezika, multikulturnost, integracija žensk, ...);
- spodbujanje medgeneracijskega sodelovanja in solidarnosti s poudarkom na prenosu znanja in usposobljenosti med generacijami ter prostovoljstva;
- identifikacija in prenos javnih storitev na nevladne organizacije;
- krepitev vloge nevladnega sektorja pri razvoju skupnosti;
- spodbude za zaposlovanje v NVO (tudi s prenosom nekaterih javnih storitev na NVO);
- krepitev mreže prostovoljcev;
- aktivnosti za spodbujanje razvoja socialnih inovacij;
- nadgradnja in razvoj programov za zmanjševanje vseh oblik nasilja v družbi;
- spodbujanje medsektorskega sodelovanja pri izvajanju projektov;
- spodbujanje razvoja preventivnih aktivnosti za ranljive skupine mladih;
- večanje vključevanja javnosti v procese odločanja (kot npr. participativni proračun idr.);
- razvoj in nadgradnja infrastrukture.

Časovni načrt za izvedbo: programsko obdobje 2021-2027

Okvirna finančna vrednost: 4.589.602 EUR

Predvideni viri financiranja:

Kvantificirani kazalniki in viri spremljanja kazalnikov:

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2017	Ciljna vrednost 2027	Vir za spremljanje
Socialni kapital	90,4 % (2010–2014)	94,5 % (SI-povprečje)	UMAR, Kako živimo v regijah
Stopnja tveganja revščine	18,5 %	16 %	SURS
Število oseb pod pragom tveganja revščine	13.000	Manj kot 11.000	SURS

* Kazalnik, s katerim merimo, koliko prebivalcev ima nekoga, s katerim se lahko pogovori o osebnih in intimnih zadevah, smo poimenovali socialni kapital, čeprav gre bolj za kazalnik socialne opore oz. socialnih stikov in ga tako v naši analizi tudi razumemo. Anketa (UMAR)

Ukrep 2.2: Trg dela in zaposlovanje

Namen ukrepa je povečanje zaposljivosti in zaposlenosti, zlasti dolgotrajno brezposelnih, starejših in drugih skupin brezposelnih oseb, ki so v danem trenutku problematične. Predvidene aktivnosti:

- razvoj ukrepov in spodbud za vključevanje brezposelnih oseb na trg dela (pridobivanje ključnih kompetenc, digitalnih spretnosti, idr. kompetenc za povečanje zaposljivosti);
- podpora delodajalcem za razvoj programov za ohranjanje delovne aktivnosti starejših;
- spodbujanje daljše delovne aktivnosti starejših (več karier, izobraževanje, prilagodljive oblike dela);
- prilagajanje delovnih mest in procesov starejšim;
- prilagajanje delovnih mest ranljivim skupinam (invalidi, mamice samohranilke ...), uvajanje prilagodljivega delovnega časa in prostora;
- krepitev sposobnosti za upravljanje različnih starostnih skupin;
- spodbujanje dejavnosti za krepitev sposobnosti delovne sile (fizično zdravje, telesna sposobnost);
- spodbujanje medgeneracijskega sodelovanja in prenosa znanja med generacijami;
- podpora razvoju mentorskih shem;
- podpora območjem z nadpovprečno visoko brezposelnostjo;
- spodbude za usmerjanje v iskanе poklice v regiji, zlasti na področju turizma in gostinstva, predelovalnih in drugih dejavnosti z izrazitim primanjkljajem;
- spodbujanje zaključevanja izobrazbe brezposelnih.

Časovni načrt za izvedbo: programsko obdobje 2021-2027

Okvirna finančna vrednost: 687.000 EUR

Predvideni viri financiranja:

Kvantificirani kazalniki in viri spremljanja kazalnikov:

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2017	Ciljna vrednost 2027	Vir za spremljanje

Stopnja brezposelnosti	10,6 %	9.6 %	SURS
Delež dolgotrajno brezposelnih oseb	57,0 %	55 %	ZRSZ

Ukrep 2.3: Aktivno in zdravo staranje

Namen ukrepa je razvijati pogoje za aktivno, zdravo in dostojno staranje prebivalcev regije. Posavje se stara hitreje od slovenskega povprečja, z ukrepom pa želimo zagotoviti, da starejši čim dlje ostanejo aktivni in samostojni ter da ohranjajo svojo socialno mrežo. Predvidene aktivnosti:

- razvoj ponudbe storitev in programov, prilagojenih potrebam starejših;
- naložbe v socialno infrastrukturo za izvajanje dolgotrajne oskrbe (domovi za starejše, varovana oz. oskrbovana stanovanja, gospodinske skupnosti za starejše, ...);
- družbeno inoviranje za razvoj kakovostnih in dostopnih storitev;
- spodbujanje medsebojne pomoči;
- nadgradnja storitev Sopotnika in postopna profesionalizacija;
- spodbude za sobivanje starejših;
- krepitev VŽU za starejše, širitev obstoječih modelov, zlasti na podeželje.

Časovni načrt za izvedbo: programsko obdobje 2021-2027

Okvirna finančna vrednost: 17.430.000 EUR

Predvideni viri financiranja:

Kvantificirani kazalniki in viri spremljanja kazalnikov:

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2017	Ciljna vrednost 2027	Vir za spremljanje
Delež prebivalcev, vključenih v pomoč na domu ali skupnostne oblike bivanja (bivalne enote)	2,9 %	3,5 %	Inštitut RS za socialno varstvo

Ukrep 2.4: Zdravstveno varstvo in krepitev zdravja

Namen ukrepa je izboljšati kazalnike zdravja Posavcev, zmanjšati neenakosti v zdravju v primerjavi z drugimi regijami ter nadgraditi kakovost, obseg in dostopnost zdravstvenih storitev. Predvidene aktivnosti:

- dejavnosti za povečanje dostopnosti in kakovosti zdravstvenih storitev;
- spodbude, da zdravniki ostanejo v domačem okolju, štipendiranje zdravnikov specialistov;
- posodabljanje zdravstvene infrastrukture;
- uvajanje sodobnih poti do družinskega zdravnika (digitalni pripomočki, usposabljanje starejših za uporabo aplikacij na pametnih telefonih idr.);
- razvoj podpornega okolja za promocijo in krepitev zdravja, okrepitev področja duševnega zdravja;
- razvoj mreže za akterjev za boljše naslavljanje ciljnih skupin na področju krepitev zdravja;

- povezava zdravstva ter zaščite in reševanja (prvi posredovalci, uporaba defibrilatorja, mreža, izobraževanje itd.);
- aktivnosti za boljšo integracijo programov na področju zdravstvenega in socialnega varstva;
- vlaganja v posodabljanje infrastrukture v lasti lokalnih skupnosti;
- aktivnosti za pridobivanje manjkajočih zdravnikov in druge zdravstvenega osebja;
- aktivnosti za podporo delodajalcem pri skrbi za fizično in duševno zdravje na delovnem mestu;
- spodbujanje razvoja psihoterapije in svetovalnega dela;
- spodbujanje komplementarnih metod zdravljenja;
- spodbujanje opolnomočenja mladih družin;
- razvoj in nadgradnja programov krepitve duševnega zdravja za različne starostne skupine;
- krepitev programov za več vlaganj delodajalcev v zdravje zaposlenih.

Časovni načrt za izvedbo: programsko obdobje 2021-2027

Okvirna finančna vrednost: 23.150.501 EUR

Predvideni viri financiranja:

Kvantificirani kazalniki in viri spremljanja kazalnikov:

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2017	Ciljna vrednost 2027	Vir za spremljanje
Splošna umrljivost Sss/100.000	1086	943 (SI-povprečje)	NIJZ, Zdravje v regiji
Pričakovano trajanje življenja ob rojstvu, moški, ženske	75,4 (m, 2016) 83,1 (ž, 2016)	78,00 (SI-povprečje) 83,9 (SI-povprečje)	Zdravje v regiji, NIJZ

Ukrep 2.5: Podpora mladim v Posavju

Namen ukrepa je izpostaviti problematiko mladih in jo ustrezno vključevati v ostala tematska področja in politike ter spodbuditi aktivno vključevanje mladih v razvojne procese v regiji:

- podpora pri oblikovanju strategije razvoja mladih v regiji in akcijskih načrtov;
- vključevanje mladinske problematike v regionalne in lokalne politike (stanovanjska, zdravstvena, izobraževanje, trg dela in zaposlovanje, ...);
- podpora razvoju mladinske dejavnosti;
- razvoj psihosocialne podpore mladim, aktivnosti ozaveščanja in preventive dejavnosti za mlade;
- spodbude mladim, da ostanejo v regiji;
- krepitev zastopanosti mladih pri odločanju;
- povezovanje mladih z drugimi akterji;
- krepitev vrednot skupnosti (solidarnost, medsebojna pomoč idr.).

Časovni načrt za izvedbo: programsko obdobje 2021-2027

Okvirna finančna vrednost: 780.000 EUR

Predvideni viri financiranja:

Kvantificirani kazalniki in viri spremljanja kazalnikov:

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2017	Ciljna vrednost 2027	Vir za spremljanje
Stopnja brezposelnosti mladih	9,5 %	8,5 %	ZRSZZ

Ukrep 2.6: Razvoj kulturnih, športnih in prostočasnih vsebin

Namen ukrepa je spodbujati razvoj vsebin, ki povečujejo kakovost in privlačnost bivanja ter krepijo družbeno vključenost in povezovanje prebivalcev v regiji in navzven. Predvidene aktivnosti:

- razvoj inovativnih kulturnih, umetnostnih, prostočasnih, športnih in drugih vsebin, ki naslavlja aktualne družbene potrebe;
- podpora lokalnim akterjem za realizacijo projektov;
- aktivnosti za krepitev mednarodnih izmenjav in prepoznavnosti Posavja v slovenskem in mednarodnem prostoru;
- posodabljanje družbene infrastrukture (športne, kulturne, večnamenske), nabava opreme;
- izkoriščanje akumulacij za razvoj rekreativne infrastrukture na in ob akumulacijah (veslaške, kajak, rafting steze, vadbeni poligoni, urejanje kolesarskih in peš poti);
- večgeneracijski dnevni centri razpršeni po različnih krajih, še posebej po podežlju;
- dejavnosti za krepitev regionalne identitete.

Časovni načrt za izvedbo: programsko obdobje 2021-2027

Okvirna finančna vrednost: 29.727.520 EUR

Predvideni viri financiranja:

Kvantificirani kazalniki in viri spremljanja kazalnikov:

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2017	Ciljna vrednost 2027	Vir za spremljanje
Št. muzejev in razstavišč/10000 preb.	0,5 (2015)		SURS
Zadovoljstvo z življenjem (0–10)*	6,8 (2013-2015)	7,0 (SI-povprečje)	UMAR, Kako živimo v regijah

Ukrep 2.7: Razvoj naravne in kulturne dediščine

Namen ukrepa je boljše izkoristiti potenciale naravne in kulturne dediščine v smislu njene revitalizacije za razvoj turizma in drugih dejavnosti, ki bogatijo ponudbo regije ter hkrati omogočajo ustvarjanje trajnostnih delovnih mest in večajo kakovost življenja. Predvidene aktivnosti:

- spodbujanje povezovanja akterjev v regiji za razvoj inovativne ponudbe, temelječe na kulturni in naravni dediščini (prenove z namenom ustvarjanja novih turističnih in kulturnih proizvodov), in prispevanje k socialno-ekonomskemu razvoju mest in podeželja v Posavju;
- varovanje in promocija kulturne in naravne dediščine;
- spodbujanje večkulturnega sodelovanja in razvoj spretnosti in znanj za razvoj novih proizvodov in storitev na osnovi kulturne in naravne dediščine ter v povezavi z novimi

tehnologijami in digitalizacijo, spodbujanje socialnih inovacij na področju kulturne in naravne dediščine;

- krepitev mobilnosti zaposlenih v kulturnem in kreativnem sektorju ter spodbujanje kulturne participacije.

Časovni načrt za izvedbo: programsko obdobje 2021-2027

Okvirna finančna vrednost: 9.400.000 EUR

Predvideni viri financiranja:

Kvantificirani kazalniki in viri spremljanja kazalnikov:

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2017	Ciljna vrednost 2027	Vir za spremljanje
Št. novih produktov na področju digitalizacije kulturne dediščine	0	3	Lastni podatki

8.3. Zeleno in nizkoogljično Posavje

Cilj prioritete je zagotavljati visoko kakovost **prostora in bivanja z ohranjenjem** in izboljšanjem naravnih virov, biotske pestrosti, ekosistemski storitev ter spodbuditi prehod na nizkoogljično družbo in se prilagajati na podnebne spremembe.

Posavje je v preteklih letih veliko vlagalo v gospodarsko javno infrastrukturo in tako prispevalo k boljšemu ravnanju z odpadki, odpadnimi vodami, prav tako pa tudi k boljši oskrbi s pitno vodo. Prihodnji izzivi se zlasti nanašajo na trajnostno ravnanje z odpadnimi vodami na aglomeracijah pod 2000 PE, prav tako pa tudi na zagotavljanju optimalne izrabe obstoječih kapacitet. **Na področju ravnanja z odpadki so izzivi v zmanjšanju nastajanja odpadkov, povečanju deleža recikliranja in ponovne uporabe surovin.**

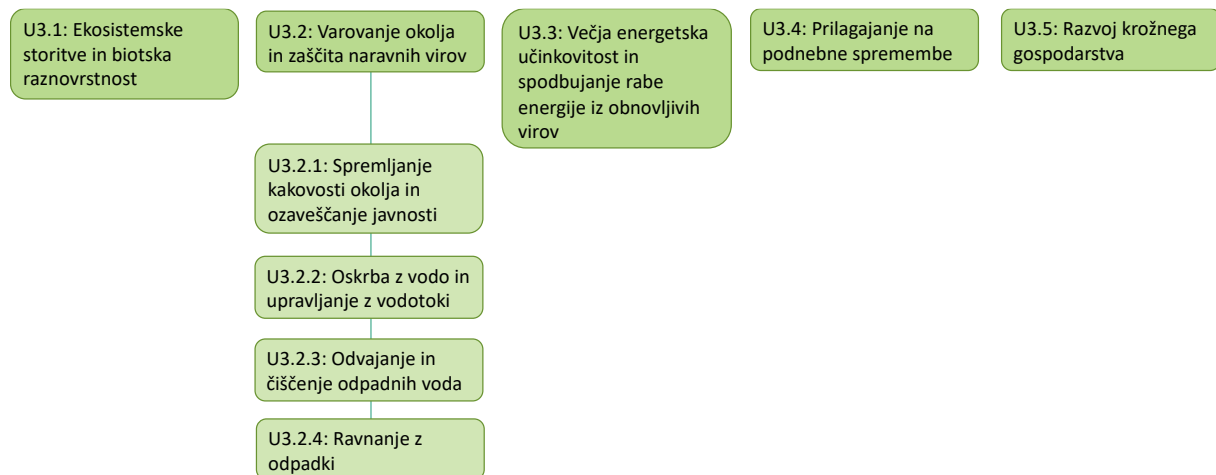
Za prehod na nizkoogljično družbo bo potrebno vlagati v bolj učinkovito rabo energije, proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, **lokalizacijo in implementacijo krožnih modelov** ter povečati aktivnosti za doseganje bolj trajnostne mobilnosti. Tudi v Posavju se kažejo posledice podnebnih sprememb in povečanje razumevanja teh procesov, **odprava posledic** ter preprečevanje tveganj in krepitev odpornosti regije na naravne nesreče sta med ključnimi usmeritvami.

Ogrodje zelenega sistema Posavja tvorijo območja Natura 2000. **Izzivi pri trajnostnem zagotavljanju ekosistemskih storitev v regiji se nanašajo zlasti na izboljšanje stanja biotske pestrosti, preprečevanja erozije in onesnaženja tal ter pitne vode, kot tudi varstvo gozdov. V urbanih okoljih pa so izzivi povezani z revitalizacijo in izboljšanje funkcij zelenih površin.**

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2016	Ciljna vrednost 2027	Vir za spremljanje
Razmerje med ekološkim odtisom (EF) in biokapaciteto regije (BC)	1.71 Vir: Slovenia's Ecological Footprint, 2020		MOP, triletno

Ukrepi

Ukrep 3.1: **Ekosistemske storitve** in biotska raznovrstnost

Namen ukrepa je prispevati k ohranjanju in izboljšanju **ekosistemskih storitev**, **biotske raznovrstnosti**, **ekološkega stanja** na varovanih območjih narave, kmetijskih in gozdnih zemljiščih, urbanih okoljih ter razskovalne, učne in varstvene infrastrukture.

Sklopi aktivnosti:

Varovana in zavarovana območja

- dejavnosti za zaščito biotske raznovrstnosti, ohranjanje oz. izboljšanje ugodnega stanja habitatov na območjih Natura 2000, dejavnosti za zmanjševanje oz. preprečevanje širjenja invazivnih tujerodnih vrst;
- renaturacija in revitalizacija vodotokov, travišč, mokrišč in drugih habitatov;
- nadaljnji razvoj biosfernega območja, valorizacija naravne dediščine s spodbujanjem trajnostnega turizma;
- dejavnosti ozaveščanja prebivalcev o pomenu ohranjanja narave;
- trajnostni razvoj v območjih Natura 2000;
- **dejavnosti za izboljšanje spremljanja stanja narave in biotske raznovrstnosti**
- **spodbujanje raziskovalne in učne vloge varovanih območij**
- **valorizacija ekosistemskih storitev varovanih območij narave.**

Biotska raznovrstnost na kmetijskih zemljiščih in gozdnih ekosistemih

- **dejavnosti ozaveščanja kmetovalcev o pomenu varstvenih ukrepov in ohranjanja biotske pestrosti na kmetijskih površinah;**
- **spodbujanje agroekoloških ukrepov na kmetijskih površinah;**
- **dejavnosti za ohranjanje ekološke povezljivosti, varstvo habitatov in voda ter krajinske prepoznavnosti;**
- **dejavnosti za izboljšanje spremljanja stanja biodiverzitete na kmetijskih zemljiščih...**
- **renaturacija in revitalizacija vodotokov, travišč, mokrišč in drugih habitatov**
- **ozaveščanje lastnikov gozdov o pomenu primerne upravljanja z gozdovi;**
- **aktivnosti glede trajnostne rabe javnih gozdnih dobrin;**
- **spodbujanje raziskovanja na področju trajnostnega upravljanja z gozdovi**

Zelene površine v urbanih okoljih

- izkoriščanje možnosti mešane rabe kmetijskih in gozdnih površin v urbanih naseljih za rekreacijske, raziskovalne ter učne namene;
- ohranjanje, obnova in razvoj zelenih površin v urbanih naseljih;
- renaturacija in revitalizacija vodotokov, travnišč, mokrišč in drugih habitatov na območju zelenih površin.

Časovni načrt za izvedbo: programsko obdobje 2021-2027

Okvirna finančna vrednost: 6.550.000 EUR

Predvideni viri financiranja:

Kvantificirani kazalniki in viri spremljanja kazalnikov:

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2017	Ciljna vrednost 2027	Vir za spremljanje
Delež območij NATURA	37 % (2016)	37 %	Zavod za varstvo narave

Ukrep 3.2: Varovanje okolja in zaščita naravnih virov

Nameni ukrepa so zaščita, varovanje in trajnostna raba naravnih virov ter **zmanjševanje antropogenih vplivov na okolje**. Ukrep smo zaradi večje preglednosti razdelili na naslednje podukrepe:

Podukrep 3.2.1: Spremljanje kakovosti okolja in ozaveščanje javnosti

Podukrep je namenjen krepitvi ozaveščenosti različnih ciljnih skupin o pomenu varovanja naravnih virov in spodbujanju razvoja konkretnih **inovativnih** rešitev, ki bodo prispevale k **izboljšanju okoljskih kazalnikov**.

- ozaveščanje ciljnih javnosti o pomenu odgovornega ravnanja z viri (ravnanje z odpadki, varovanje voda, raba virov v proizvodnji, ...);
- priprava in izvedba pilotnih in demonstracijskih projektov za promocijo zaščite in trajnostne rabe naravnih virov, uvajanje pametnih rešitev;
- povezovanje akterjev na lokalni in regionalni ravni za pripravo skupnih strateških projektov;
- uvedba sistemov spremljanja kakovosti okolja (tla, voda, zrak – namestitve stalnih pametnih merilnikov zraka v mestnih središčih), kjer so ti pomanjkljivi, in obveščanje ciljnih javnosti, spodbujanje raziskovanja na področju varovanja okolja;
- **aktivnosti za sanacijo degradiranih površin**
- dejavnosti za povečanje nadzora nad ravnanjem z viri.

Časovni načrt za izvedbo: programsko obdobje 2021-2027

Okvirna finančna vrednost: 300.000 EUR

Predvideni viri financiranja:

Kvantificirani kazalniki in viri spremljanja kazalnikov:

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2017	Ciljna vrednost 2027	Vir za spremljanje

Število merilnikov za spremljanje kakovosti zraka	0	3	občine
Delež investicij za varstvo zraka in podnebja	0,1 %	0,5 %	SURS

Podukrep 3.2.2: Oskrba z vodo in upravljanje z vodotoki

Namen ukrepa je zagotavljati vsem prebivalcem in porabnikom kakovostno in nemoteno oskrbo z vodo ter nadalje posodabljati infrastrukturo in izboljšati upravljanje. Predvidene aktivnosti:

- optimiziranje upravljanja z vodovodnimi sistemi;
- naložbe v tehnične izboljšave za zmanjšanje izgub, obnova/rekonstrukcija zastarelih sistemov (izgube) in izgradnja novih vodovodnih sistemov;
- sprejem uredbe vodovarstvena območja, ki upošteva regijske specifične in vlaganja;
- vlaganje v raziskave v vodne vire – analiza glede vodnih zalog;
- izdelava pregleda nad upravljanjem z vodotoki in pritoki (Sava, Krka, Sotla) ter spremljanje in zagotavljanje ukrepov za ohranjanje kakovosti površinskih in podzemnih voda;
- upravljanje in izkoriščanje vodotokov za izgradnjo večjih namakalnih sistemov;
- podpora uvajanju praks, ki ne ali manj ogrožajo vodne vire
- ozaveščanje in podpora naložbam za zajem in uporabo padavinskih voda.

Časovni načrt za izvedbo: programsko obdobje 2021-2027

Okvirna finančna vrednost: 13.837.030 EUR

Predvideni viri financiranja:

Kvantificirani kazalniki in viri spremljanja kazalnikov:

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2017	Ciljna vrednost 2027	Vir za spremljanje
Voda dobavljena gospodinjstvom iz javnega vodovoda/prebivalca	33,4 m3	32 m3	SURS

Podukrep 3.2.3: Odvajanje in čiščenje odpadnih voda

S podukrepom želimo nadgraditi sistem odvajanja, čiščenja in ponovne uporabe odpadnih voda na vseh območjih poselitve v regiji, posebej za manjše aglomeracije:

- obnova kanalizacijskih sistemov, kjer je to potrebno;
- urejanje čiščenja voda in ponovne uporabe za manjše aglomeracije pod 2000 PE in na območjih razpršene poselitve, širjenje območij aglomeracij;
- podpora pri vzpostavljanju čistilnih naprav za industrijo;
- podpora pri vzpostavljanju MKČN (strokovno informiranje, finančne spodbude, ...) in uvajanju novih/alternativnih rešitev za čiščenje in ponovno uporabo odpadnih voda;
- uvajanje pametnih in sonaravnih rešitev in tehnologij;

- spodbujati pilotne projekte za spremljanje kvalitete prečiščene odpadne vode.

Časovni načrt za izvedbo: programsko obdobje 2021-2027

Okvirna finančna vrednost: 69.427.256 EUR

Predvideni viri financiranja:

Kvantificirani kazalniki in viri spremljanja kazalnikov:

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2017	Ciljna vrednost 2027	Vir za spremljanje
% prečiščenih odpadnih voda	79,9 %	85 %	SURS
% investicij za upravljanje odpadnih voda	2,5 %	3 %	SURS

Podukrep 3.2.4: Ravnanje z odpadki

S podukrepom želimo nadalje krepiti ozaveščenost gospodinjstev za pravilno ravnanje z odpadki in povečati raven ponovne uporabe ter zmanjševati količine odpadkov.

- ozaveščanje in spodbude za zmanjševanje nastajanja odpadkov (npr. brezembalažna prodaja izdelkov, zmanjševanje uporabe embalaže za enkratno uporabo)
- spodbude za ustrezno ravnanje z odpadki (povečanje kakovosti zbranih odpadkov, ločevanje na izvoru);
- aktivnosti za povečanje ponovne uporabe in vzpostavitev centra ponovne uporabe, rabe sekundarnih surovin in uvajanje koncepta krožnega gospodarstva;
- preučitev in uvajanje rešitev za energetska izrabo ostanka odpadkov;
- sanacija divjih odlagališč odpadkov;
- aktivnosti za izboljšanje sistema odvoza odpadkov (npr. sofinanciranje pilotnih projektov za avtomatsko poročanje količin odpadkov na ekoloških otokih).

Časovni načrt za izvedbo: programsko obdobje 2021-2027

Okvirna finančna vrednost: EUR

Predvideni viri financiranja:

Kvantificirani kazalniki in viri spremljanja kazalnikov:

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2017	Ciljna vrednost 2027	Vir za spremljanje
Ločeno zbrani komunalni odpadki (% nastalih)	68 %	75 %	SURS
Odloženi komunalni odpadki, kg/preb.	14,1	12	SURS
Število centrov ponovne uporabe	2	3	OBCINE (www.cpu-reuse.com)

Ukrep 3.3: Večja energetska učinkovitost in spodbujanje rabe energije iz obnovljivih virov

Namen ukrepa je nadalje spodbujati naložbe v večjo energetske učinkovitost in povečanje rabe energije iz obnovljivih virov. Predvidene aktivnosti:

- spodbujanje naložb v povečanje energetske učinkovitosti javnih in zasebnih stavb (energetske prenove, gradnja skoraj ničenergetskih stavb, posodabljanje kurilnih naprav);
- povečanje sistemskega ogrevanja tudi za zasebne objekte, daljinsko ogrevanje v strnjenih naseljih (zaradi onesnaževanja okolja – biomasa);
- krepitev usposobljenosti kadrov za uporabo novih tehnologij pri izvedbi energetskih sanacij in povečevanju energetske učinkovitosti;
- **krepitev razvoja uporabe naravnih izolativnih materialov;**
- **večanje uporabe lesa in lesnih izdelkov v gradbeništvu za doseganje večjega ponora ogljika**
- podpora upravičencem pri koriščenju spodbud države za energetske prenove, gradnje idr. ter podpora ranljivim skupinam pri zmanjševanju energetske revščine;
- prenove javne razsvetljave, pametne rešitve;
- ozaveščanje o pomenu povečanja energetske učinkovitosti;
- povečanje ozaveščenosti in spodbujanje prehoda na OVE;
- spodbujanje rabe termalne energije v regiji (turizem, kmetijstvo, ogrevanje) ter drugih OVE;
- dejavnosti za povečanje samooskrbe z energijo iz obnovljivih virov;
- državne naložbe v izkoriščanje hidroenergetskega potenciala na spodnji Savi;
- naložbe v zagotavljanje varnosti obratovanja jedrske elektrarne;
- razvoj pametnih rešitev na področju energetske učinkovitosti in rabe OVE;
- krepitev dejavnosti lokalnih energetskih agencij.

Časovni načrt za izvedbo: programsko obdobje 2021-2027

Okvirna finančna vrednost: 76.723.000 EUR

Predvideni viri financiranja:

Kvantificirani kazalniki in viri spremljanja kazalnikov:

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2017	Ciljna vrednost 2027	Vir za spremljanje

Ukrep 3.4: Prilagajanje na podnebne spremembe

Z ukrepom želimo povečati razumevanje procesov ter **zmanjševanje** tveganj in krepitev odpornosti regije na **podnebne spremembe**.

Predvidene aktivnosti:

- dejavnosti za povečanje ozaveščenosti ciljnih javnosti o podnebnih spremembah in posledicah za regijo;

- krepitev odpornosti lokalnih skupnosti za ukrepanje v primerih tveganj zaradi podnebnih sprememb in krepitev usposobljenosti služb za zaščito in reševanje v naravnih in drugih nesrečah;
- nadaljevanje aktivnosti za povečanje poplavne varnosti;
- upoštevanje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje v kmetijstvu in gozdarstvu ter drugih dejavnostih (npr. razvoj in implementacija rastlinskega sortnega materiala v kmetijstvu, ...)
- vzpostavljajanje zelene infrastrukture v urbanih območjih;
- urejanje pritokov rek z namenom zmanjšanja poplavne nevarnosti
- revitalizacija in ohranjanje naravnih mokrišč z namenom zadrževanja in stabilizacije vodnih režimov
- aktivnosti za preprečevanje erozije tal zaradi neravnovesnih padavinskih režimov in ohranjanje rodne prsti.

Časovni načrt za izvedbo: programsko obdobje 2021-2027

Okvirna finančna vrednost: 72.913.242 EUR

Predvideni viri financiranja:

Kvantificirani kazalniki in viri spremljanja kazalnikov:

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2017	Ciljna vrednost 2027	Vir za spremljanje
Površine KZU s protitočno zaščito		v pridobivanju	KGZS
Površine zemljišč z urejenim sistemom namakanja		v pridobivanju	KGZS

Ukrep 3.5: Razvoj krožnega gospodarstva

Namen ukrepa je povečati razumevanje načel krožnega gospodarstva ter aktivirati potenciala za uvajanje krožnega gospodarstva v regiji.

Predvidene aktivnosti:

- dejavnosti za ozaveščanje in prepoznavanje potencialov za uvajanje krožnega gospodarstva
- povezovanje gospodarskih, raziskovalnih, izobraževalnih in drugih razvojnih institucij v nove verige vrednosti
- podpore za pilotno uvajanje krožnih modelov, novih materialov, procesov in tehnologij.

Časovni načrt za izvedbo: programsko obdobje 2021-2027

Okvirna finančna vrednost: EUR

Predvideni viri financiranja:

Kvantificirani kazalniki in viri spremljanja kazalnikov:

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2017	Ciljna vrednost 2027	Vir za spremljanje
Število novih krožnih modelov	0	1	RRA

8.4 Mobilno in dostopno Posavje

Cilj prioritete je izboljšati povezanost regije znotraj in navzven ter razvijati bolj trajnostne oblike mobilnosti.

Posavje ima pomembno lego ob evropskem prometnem koridorju. Ima sicer relativno dobro razvejano prometno omrežje, ki pa je potrebno obnove ter izboljšanja dostopnosti in kakovosti storitev za uporabnike, kar bi sočasno omogočilo tudi povečanje uporabe javnega prometa. Za regijo je značilna precejšnja delovna mobilnost tako med kraji v regiji kot izven regije, kar dodatno povečuje promet. Pomemben del dostopnosti pa pomeni tudi zagotavljanje širokopasovnih internetnih povezav na belih lisah.

Ukrepi

U4.1: Bolj trajnostna mobilnost

U4.2: Razvoj prometne infrastrukture v regiji

U4.3: Razvoj rečnega prometa

U4.4: Razvoj širokopasovnih povezav in digitalne storitve

Ukrep 4.1: Bolj trajnostna mobilnost

Namen ukrepa izboljšati pogoje v regiji za prehod na bolj trajnostne oblike mobilnosti. Predvidene aktivnosti:

- ozaveščanje javnosti o trajnostni mobilnosti in spodbujanje bolj trajnostnih oblik mobilnosti;
- uresničevanje ukrepov CPS;
- ureditev parkirišč ob vstopu v mesta;
- spodbujanje, stimuliranje uporabe JPP – izboljšanje povezav znotraj regije in navzven;
- izgradnja in razširitev kolesarskega omrežja – regionalna mreža;
- širitev mreže e-polnilnic za avtomobile in kolesa;
- optimizacija prometa in povečanje pretočnosti prometa v urbanih središčih;
- optimiziranje voznih redov za večje koriščenje javnega prometa – medkrajevne povezave, povečanje javnih linij čez dan;
- razvoj urbane multimodalne mobilnosti;
- spodbujanje alternativne (bolj trajnostne) mobilnosti v turizmu;
- zagotavljanje alternativnih možnosti mobilnosti na podeželju;
- razvoj novih učinkovitih oblik prevozov za vse starostne skupine, še posebej mlade in starejše predvsem na odročnih delih podeželja;
- ureditev dnevnice kraja, še posebej na podeželju;
- upravljanje mobilnosti.

Časovni načrt za izvedbo: programsko obdobje 2021-2027

Okvirna finančna vrednost: 122.648.021 EUR

Predvideni viri financiranja:

Kvantificirani kazalniki in viri spremljanja kazalnikov:

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2017	Ciljna vrednost 2027	Vir za spremljanje
Delež občin, vključenih v načrtovanje CPS	50 % (Brežice, Krško, Sevnica)	100 %	Slovenska platforma za

			trajnostno mobilnost
Trajnostna strategija intermodalne mobilnosti regije Posavje	0	1	RRA
E-polnilnice za kolesa	1	10	občine
Učinkovite oblike prevoza prebivalcev na podeželju	3	4	občine

Ukrep 4.2: Razvoj prometne infrastrukture v regiji

Namen ukrepa je povečati kakovost, varnost in dostopnost prometne infrastrukture v regiji ter spodbuditi razvoj prometne infrastrukture v regiji. Predvidene aktivnosti:

- posodabljanje cestne infrastrukture (državne, lokalne);
- izgradnja 3. razvojne osi;
- dejavnosti za povečanje učinkovitosti obstoječih železniških povezav, modernizacija železniških prog, urejanje železniških prehodov;
- izkoriščanje potencialov vojaško-civilnega letališča Cerklje ob Krki;
- uvajanje pametnih tehnologij za optimizacijo procesov;
- izboljšanje čezmejne poveztivosti.

Časovni načrt za izvedbo: programsko obdobje 2021-2027

Okvirna finančna vrednost: 388.633.202 EUR

Predvideni viri financiranja:

Kvantificirani kazalniki in viri spremljanja kazalnikov:

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2017	Ciljna vrednost 2027	Vir za spremljanje
Izdelava projektne dokumentacije za 3. razvojno os	0	1	DARS, MZI

Ukrep 4.3: Razvoj rečnega prometa

Namen ukrepa je spodbuditi razvoj rečnega prometa na Savi ter boljše izkoriščenosti akumulacij za razvoj turizma in rekreacije. Predvidene aktivnosti:

- povečanje večfunkcionanosti prostora izrabe hidroenergetskega potenciala – urejanje območij in povečanje dostopnosti do reke Save, urejanje športno-rekreativnih površin, intervencijskih poti, ...;
- preveritev možnosti ureditve rečnega pristanišča Brežice v povezavi z intermodalnim tovarnim in mednarodnim JPP;
- plovni režimi za namene turizma;
- spodbujanje turizma ob in na akumulacijah ter rečnega prometa (spodbude za nabavo ustreznih plovil za turistične namene, izposoja plovil, uvajanje turističnih plovil, urejanje vodnih parkov, območja namenjena veslanju, splavarjenju idr.);
- ureditev rekreacijske vodne plovbe po Savi.

Časovni načrt za izvedbo: programsko obdobje 2021-2027

Okvirna finančna vrednost: EUR

Predvideni viri financiranja:

Kvantificirani kazalniki in viri spremljanja kazalnikov:

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2017	Ciljna vrednost 2027	Vir za spremljanje
Število podprtih projektov za spodbujanje razvoja turizma in rečnega prometa	0	2	RRA Posavje (Las Posavje)

Ukrep 4.4: Razvoj širokopasovnih povezav in digitalne storitve

Namen ukrepa je na celotnem območju regije omogočiti dostop do kakovostnih, zmogljivih širokopasovnih povezav. Predvidene aktivnosti:

- zagotovitev širokopasovnih povezav na vseh belih lisah;
- zagotavljanje hitrosti 1Gb/sekundo na vseh povezavah;
- razvoj pripadajočih storitev za povečanje dostopnosti.

Časovni načrt za izvedbo: programsko obdobje 2021-2027

Okvirna finančna vrednost: 2.100.000 EUR

Predvideni viri financiranja:

Kvantificirani kazalniki in viri spremljanja kazalnikov:

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2017	Ciljna vrednost 2027	Vir za spremljanje
Število izvedenih projektov za zagotovitev širokopasovne povezave	2	4	občine
Število novih ali posodobljenih e-storitev	0	3	občine

8.5 Skladen prostorski razvoj – povezana mesta in podeželje

Cilj prioritete je zagotavljati racionalen in učinkovit prostorski razvoj, povečevati kakovost življenja in povezanosti urbanih in podeželskih območij ter krepiti prostorsko identiteto regije.

Posavje spada med manjše razvojne regije in nima večjega urbanega središča, temveč so oskrbne, administrativne in upravne funkcije dostopne v somestju Krško – Brežice – Sevnica. Urbana in podeželska območja se soočajo z različnimi izzivi, ki jih je smiselno glede na pretekle izkušnje reševati od spodaj navzgor s krepitvijo institucionalnih kapacitet na regionalni ravni.

Ukrepi

U1: Regionalno prostorsko planiranje

U2: Trajnostni razvoj urbanih naselij

U3: Trajnostni razvoj podeželja

U4: Prenova razvrednotenih površin

U5: Krepitev kapacitet za dobro upravljanje

Ukrep 5.1: Priprava regionalnega prostorskega plana (RPP)

Namen ukrepa je dogovor o prostorskem razvoju Posavja in določitev bistvenih razvojnih priložnosti ter usmeritev za občinske prostorske akte, predvsem usmeritve za razvoj poselitve, gospodarske javne infrastrukture in urejanje krajine z ohranjanjem krajinske identitete. Predvidene aktivnosti:

- opredelitev regijskih ciljev prostorskega načrtovanja in krepitev kakovosti prostora in prostorske identitete regije ter preprečevanje prostorskih konfliktov;
- preudarno ravnanje z viri in zemljišči, racionalna organizacija ključnih dejavnosti v prostoru v okviru policentričnega razvoja in sodelovanja preko administrativnih meja;
- usklajevanje Regionalnega razvojnega programa z RPP;
- krepitev vloge somestja kot gospodarskega, zaposlitvenega, inovacijskega, kulturnega središča;
- ustvarjanje prostorskih pogojev za skladen razvoj mest in podeželja.

Časovni načrt za izvedbo: programsko obdobje 2021-2027

O okvirna finančna vrednost: 350.000 EUR

Predvideni viri financiranja:

Kvantificirani kazalniki in viri spremljanja kazalnikov:

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2017	Ciljna vrednost 2027	Vir za spremljanje
Izdelan regionalni prostorski plan	0	1	Prostorsko-informacijski sistem RS

Ukrep 5.2: Trajnostni razvoj urbanih naselij

Namen ukrepa je spodbuditi razvoj mestnih naselij po načelu od spodaj navzgor. Predvidene aktivnosti:

- opredelitev strategije in akcijskega načrta razvoja urbanih naselij v regiji – krepi vlogo urbanega centra z vidika koncentracije znanja, delovnih mest, vozlišč idej ...;
- naložbe v razvoj dejavnosti in družbene infrastrukture regionalnega pomena na področju izobraževanja, zdravja, socialnega varstva, športa, kulture, javnoupornih funkcij, ...;
- spodbujanje razvoja pametnih mest z visoko kakovostjo bivanja za vse skupine prebivalcev;
- dejavnosti za povečevanje socialne kohezije (ranljive skupine, priseljenci, ...);
- krepitev povezovanja s podeželjem (kratke dobavne poti, mobilnost, storitve, ...);
- nadgradnja sistema Sopotnik, ki deluje na prostovoljni osnovi;
- oživljanje starih mestnih središč;
- razvoj turističnih produktov v centru mest;
- zasaditve in ureditve različnih javnih površin za različne socialne aktivnosti, vključno z upoštevanimi okoljevarstvenimi vidiki;
- optimiziranje in izboljšanje kakovosti ponudbe stanovanj.

Časovni načrt za izvedbo: programsko obdobje 2021-2027

Okvirna finančna vrednost: 1.800.000 EUR

Predvideni viri financiranja:

Kvantificirani kazalniki in viri spremljanja kazalnikov:

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2017	Ciljna vrednost 2027	Vir za spremljanje
Stopnja stanovanjske prikrajšanosti %	28 % (2016)	24 %	UMAR, poročilo o razvoju
Stopnja prenaseljenosti stanovanj	17 % (2015)	14 % (SI-povprečje)	UMAR, kako živimo v regijah
Št. podprtih projektov	0	3	LAS Posavje ESRR

Ukrep 5.3: Trajnostni razvoj podeželja

Namen ukrepa je nasloviti lokalne pobude in lokalne potrebe v okviru instrumenta CLLD. Predvidene aktivnosti:

- izdelava strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost (instrument CLLD);
- dejavnosti za krepitev gospodarskega razvoja podeželja in povečanja samooskrbe, dodajanje vrednosti v kmetijstvu in gozdarstvu ter z njima povezanih dejavnosti, trajnostni turizem, razvoj storitev na podeželju, povečanje lokalnih oskrbnih verig;
- urejanje infrastrukture na podeželju ter organiziranje lokalne oskrbe;
- dejavnosti za povečanje socialne kohezije na podeželju, razvoj storitev za ranljive skupine, zlasti starejše, krepitev VŽU na podeželju;
- vzpostavitev infrastrukture za oskrbo starejših;
- podpora aktivnostim socialne aktivacije skupnosti;
- uvajanje koncepta pametnih vasi, prilagojenega potrebam ruralnega okolja in starejšemu prebivalstvu;
- podpora dejavnostim ohranjanja narave in kulturne krajine.

Časovni načrt za izvedbo: programsko obdobje 2021-2027

Okvirna finančna vrednost: 4.732.299 EUR

Predvideni viri financiranja:

Kvantificirani kazalniki in viri spremljanja kazalnikov:

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2018	Ciljna vrednost 2027	Vir za spremljanje
Št. podprtih projektov	5	15	LAS Posavje

Ukrep 5.4: Prenova razvrednotenih površin

Namen ukrepa je ohranjati nepozidana zemljišča in okrepiti razvojna prizadevanja v regiji s prenovo degradiranih površin za različne namene:

- načrtovanje razvojnih aktivnosti z dajanjem prednosti prenovi razvrednotenih površin pred posegi v nepozidana zemljišča;

- priprava projektov in pridobivanje sredstev za revitalizacijo/prenovo degradiranih območij;
- izvajanje ukrepov zemljiške politike za spodbujanje prenove.

Časovni načrt za izvedbo: programsko obdobje 2021-2027

Okvirna finančna vrednost: 6.000.000 EUR

Predvideni viri financiranja:

Kvantificirani kazalniki in viri spremljanja kazalnikov:

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2017	Ciljna vrednost 2027	Vir za spremljanje
Površina funkcionalno degradiranih območij FUO	350,8 ha	320 ha	MGRT

Ukrep 5.5: Krepitev kapacitet za dobro upravljanje

Namen ukrepa je načrtno krepiti kapacitete za dobro upravljanje v regiji in vključuje:

- usposabljanje kadrov v javnih, zasebnih in organizacijah civilne družbe za medsektorsko načrtovanje, pripravo in izvajanje razvojnih pobud
- pripravo strateških razvojnih projektov regije
- krepitev mednarodnega sodelovanja regije in vključitev v večje mednarodne projekte
- spremljanje in vrednotenje razvojnih dejavnosti.

Časovni načrt za izvedbo: programsko obdobje 2021-2027

Okvirna finančna vrednost: EUR

Predvideni viri financiranja:

Kvantificirani kazalniki in viri spremljanja kazalnikov:

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2017	Ciljna vrednost 2027	Vir za spremljanje
Št. pripravljenih strateških regionalnih projektov			

Ukrep 5.6: Razvoj obmejnih problemskih območij

Namen ukrepa je na obmejnih problemskih območjih ohraniti poseljenost in razvojno vitalnost in vključuje:

- izboljšanje kakovosti bivanja z izgradnjo in rekonstrukcijo vodovodne in kanalizacijske infrastrukture, s podporo reševanju stanovanjskega vprašanja za mlade in mlade družine, s programi dolgotrajne oskrbe oseb, ki potrebujejo tujo pomoč ter z izgradnjo športne in rekreacijske infrastrukture,
- izboljšanje prometne dostopnosti z investicijskim vzdrževanjem cestne infrastrukture, izboljšanjem javnega potniškega prometa ter spodbujanjem trajnostne mobilnosti,

- izboljšanje dostopnosti do storitev z ohranjanjem in krepitvijo mreže storitev splošnega pomena (primarno zdravstvo, šole, vrtci, upravne enote, sodstvo, knjižnice, lekarne, banke, pošte, kulturne ustanove...),
- izboljšanje pokritosti območij s širokopasovnim dostopom do interneta,
- izboljšanje gospodarskega stanja s spodbujanjem investicij podjetij in ustvarjanjem novih delovnih mest, razvoja človeških virov, socialnega podjetništva, združništva, podpornega okolja za podjetništvo in razvoja turizma.

Časovni načrt za izvedbo: programsko obdobje 2021-2027

Okvirna finančna vrednost: EUR

Predvideni viri financiranja:

Kvantificirani kazalniki in viri spremljanja kazalnikov:

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2017	Ciljna vrednost 2027	Vir za spremljanje
Poseljenost občin OPO			SURS

9. Priprava programskega dela RRP

Decembra 2019 je bil pripravljen 1. osnutek strateškega dela RRP in posredovan MGRT. Regija se je aktivno vključila tudi v pripravo izhodišč na ravni Vzhodne kohezijske regije.

Za pripravo programskega dela je RRA Posavje 12. 8. 2020 objavila poziv za posredovanje predlogov projektnih vsebin na spletni strani, na družbenem omrežju FB in pozvala partnerje tudi preko e-pošte.

Prejeti predlogi projektov oz. projektnih vsebin so bili umeščeni v prioritete in ukrepe RRP. Prejeti predlogi so bili obravnavani na online posvetovanjih z deležniki v regiji, ki so potekala za vsako razvojno prioriteto posebej od 9.12 do 14.12. 2020.

Deležniki iz regije so se udeležili tudi delavnic resorjev za potrebe regij v sklopu priprave Nacionalnega načrta za okrevanje in odpornost (nepovratni in povratni vir):

- ukrepi za izgradnjo, širitev in upravljanje ekonomsko poslovne cone ter spodbujanje družbenih inovacij in alternativnih oblik podjetništva,
- ukrepi namenjeni podjetjem – investicije na deprivilegiranih območjih (problemska in obmejno problemska območja),
- turizem in kultura (vlaganje v turistično in javno infrastrukturo, ohranitev ravni varnosti na področju turizma, izboljšanje ugleda Slovenije kot privlačne destinacije, izboljšanja letalska povezljivost, investicije v infrastrukturo na področju kulture in kulturne dediščine – obnova in ohranjanje kulturnih spomenikov ter obnova javno kulturne infrastrukture.

Programski del RRP je v tej fazi še v precejšnji meri indikativne narave. Gre za živ dokument, ki se bo dopolnjeval skladno s prepoznanimi priložnostmi in razpoložljivostjo virov financiranja.

10. Skupna okvirna finančna ocena vrednosti RRP

Skupna okvirna finančna ocena vrednosti RRP v EUR		969.082.558
P1: Gospodarsko močno in pametno Posavje		117.303.885
U1.1	Inovativno razvojno okolje	4.254.317
U1.2	Podjetno Posavje	4.801.850
U1.3	Gospodarska poslovna infrastruktura	8.222.062
U1.4	Izobraževanje in razvoj človeških virov	60.005.656
U1.5	Podpora perspektivnim dejavnostim	40.020.000
P2: Družbeni razvoj Posavja		85.764.623
U2.1	Večja socialna vključenost in razvoj skupnosti	4.589.602
U2.2	Trg dela in zaposlovanje	687.000
U2.3	Aktivno in zdravo staranje	17.430.000
U2.4	Zdravstveno varstvo in krepitev zdravja	23.150.501
U2.5	Podpora mladim v Posavju	780.000
U2.6	Razvoj kulturnih, športnih in prostočasnih vsebin	29.727.520
U2.7	Razvoj naravne in kulturne dediščine	9.400.000
P3: Zeleno in nizkoogljično Posavje		239.750.528
U3.1	Ekosistemske rešitve in biotska raznovrstnost	6.550.000
U3.2	Varovanje okolja in zaščita naravnih virov	83.564.286
U3.3	Večja energetska učinkovitost in spodbujanje rabe energije iz obnovljivih virov	76.723.000
U3.4	Prilagajanje na podnebne spremembe	72.913.242
U3.5	Razvoj krožnega gospodarstva	0
P4: Mobilno in dostopno Posavje		513.381.223
U4.1	Bolj trajnostna mobilnost	122.648.021
U4.2	Razvoj prometne infrastrukture v regiji	388.633.202
U4.3	Razvoj rečnega prometa	0
U4.4	Razvoj širokopasovnih povezav in digitalne storitve	2.100.000
P5: Skladen prostorski razvoj mest in podeželja		12.882.299
U5.1	Regionalno prostorsko planiranje	350.000
U5.2	Trajnostni razvoj urbanih naselij	1.800.000
U5.3	Trajnostni razvoj podeželja	4.732.299
U5.4	Prenova razvrednotenih površin	6.000.000
U5.5	Krepitev kapacitet za dobro upravljanje	0
U5.6	Razvoj obmejnih problemskih območij	0

11. Opredelitev sistema spremljanja, vrednotenja in organiziranosti izvajanja RRP

11.1 Postopek priprave RRP

V postopek priprave regionalnega razvojnega programa (RRP) so skladno z veljavnim Zakonom o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (ZSRR-2) vključeni naslednji organi na ravni regije:

- Razvojni svet regije Posavje z odbori,
- Svet regije Posavje,
- Regijska razvojna mreža regije Posavje,
- zainteresirana javnost,
- RRA Posavje

Razvojni svet regije Posavje vodi in usmerja pripravo RRP, strokovne, tehnične in administrativne naloge pri pripravi RRP pa opravlja RRA Posavje v sodelovanju z drugimi razvojnimi institucijami v regiji in skladno s programom priprave RRP. Začetek priprave RRP je določen s sprejemom sklepov o pripravi RRP in programom priprave RRP, ki ga je svet sprejel na svoji 12. redni seji dne 25.7.2018.

Sklep o pripravi RRP vključuje navedbo območja priprave RRP in določitev ožje skupine za njegovo pripravo. Program priprave RRP vsebuje:

- navedbo območja priprave RRP (vključene občine),
- vodjo projekta priprave RRP,
- člane projektne skupine,
- zadolžitve razvojnih institucij pri pripravi RRP,
- časovni in finančni načrt priprave RRP.

RRA Posavje v sodelovanju z deležniki v regiji pripravlja RRP 2021 – 2027.

Vodja priprave je za vsebinsko in operativno usmerjanje priprave RRP odgovoren razvojnemu svetu regije. V projektni skupini sodelujejo vodje odborov razvojnega sveta regije in predstavniki RRA Posavje.

Pri programu priprave RRP je potrebno upoštevati časovni načrt priprave programa državnih razvojnih prioritet in investicij, tako da se pripravljata usklajeno. RRP mora biti usklajen z državnimi dokumenti razvojnega načrtovanja: strategijo razvoja Slovenije, strategijo pametne specializacije, operativnimi programom, partnerskim sporazumom in z nacionalnimi razvojnimi politikami. Skladen mora biti tudi z državnim strateškim prostorskim aktom. Za del, ki se nanaša na prostorski razvoj, morajo biti dane smernice ministrstva, pristojnega za prostor. RRP mora biti skladen z varstvenimi in razvojnimi dokumenti zavarovanih in varovanih območij ter izkazovati način razvoja primerjalnih prednosti regije v odnosu do sosednjih regij in pri mednarodnem razvojnem povezovanju.

11.2 Organiziranost izvajanja RRP

Organiziranost izvajanja RRP določa Uredba o regionalnih razvojnih programih. RRP sprejme Razvojni svet regije Posavje, potem ko pridobi mnenje ministrstva, pristojnega za regionalni razvoj. Po sprejetju ga mora potrditi še Svet regije Posavje.

RRP se uresničuje z dogovori za razvoj regije. Dogovor za razvoj regije je definiran kot ključni instrument regionalne politike, ki ga za obdobje štirih let skleneta ministrstvo, pristojno za regionalni razvoj, in razvojni svet regije. Priprava tega se začne z načrtom priprave dogovora, ki se pripravlja skupaj z državnim programom razvojnih prioritet in investicij, s katerim mora biti dogovor usklajen. Načrt pripravi RRA Posavje. V dogovoru za razvoj regije bo poleg regijskih projektov vključenih tudi nekaj ključnih sektorskih projektov, ki bodo izbrani v dogovoru med državo in regijo.

Dogovor za razvoj regije je pripravljen na osnovi poziva MGRT razvojnim svetom regij. RRA Posavje mora pri pripravi predloga dogovora preveriti oziroma zagotoviti:

- finančno izvedljivost dogovora,
- izvedljivost z vidika umestitve projektov v prostor,
- sodelovanje z lokalnimi skupnostmi.

11.3 Spremljanje in vrednotenje učinkov RRP

Način in sistem spremljanja in vrednotenja RRP prav tako določa Uredba o regionalnih razvojnih programih. Za zagotovitev učinkovitega spremljanja mora RRP vsebovati:

- opredelitev in opis razvojnih prioritet regije s kvantificiranimi kazalniki in navedbo virov podatkov za spremljanje kazalnikov,
- opredelitev in podroben opis ukrepov v okviru posamezne prioritete s prikazom kvantificiranih kazalnikov in virov spremljanja kazalnikov,
- predstavitev najpomembnejših regijskih projektov, pri čemer mora biti vsak projekt okvirno predstavljen tako, da vsebuje opis kazalnikov ter navedbo virov podatkov za spremljanje kazalnikov.

Za spremljanje izvajanja RRP in uresničevanje zastavljenih ciljev je odgovoren razvojni svet regije, ki sprejema letna poročila in končno poročilo o izvajanju RRP. Vsa poročila pripravi RRA Posavje, ki spremlja kazalnike in izvajanje dogovorov za razvoj regij, podatke pa vnaša v informacijski sistem ministrstva.

Letna poročila in končno poročilo o izvajanju RRP vključujejo:

- kratek prikaz sprememb, ki so pomembne za izvajanje RRP, ter njihov vpliv na doseganje ciljev,
- napredek pri doseganju kvantificiranih ciljev z uporabo fizičnih in finančnih kazalnikov,
- dosežene učinke po izvedbi posameznih ukrepov in projektov,
- povzetek pomembnih težav pri izvajanju RRP in ukrepov, sprejetih za njihovo odpravo.

Letno poročilo se predloži MGRT v treh mesecih po koncu koledarskega leta, končno poročilo pa v šestih mesecih po poteku programskega obdobja.

Razvojni svet regije lahko predlaga spremembe RRP. Za postopek priprave se smiselno uporabljajo določbe uredbe, ki urejajo postopek priprave RRP.

Vrednotenja RRP izvaja RRA Posavje tako, da za posamezne vsebine ali celoten program zagotovi neodvisne izvajalce vrednotenja in s pomočjo MGRT zagotovi sredstva za vrednotenje s strani neodvisnih izvajalcev.

12. Opredelitev sistema informiranja in obveščanja javnosti o načrtovanju in izvajanju RRP

RRA Posavje bo informacije o poteku priprave RRP 2021 – 2027 posredovala prek:

- organizacije strokovnih dogodkov (konferenc, posvetov, delavnic),
- priprave gradiv (za predstavnike medijev, strokovne javnosti),
- podajanja informacij medijem (novinarske konference, sporočila in gradiva za medije),
- objav na spletni strani RRA Posavje (www.rra-posavje.si) in prek drugih komunikacijskih kanalov agencije (družabni omrežji Facebook, elektronske pošte): sklep o pripravi RRP, program priprave RRP, sprejet RRP, najave dogodkov, obvestila, poročila o dogodkih, opisi regijskih projektov itd.,
- vsakodnevne stika prek različnih komunikacijskih kanalov s predstavniki deležnikov v regiji.

RRA Posavje bo skrbela za predstavljanje programa in obveščanje javnosti o vseh aktivnostih pri pripravi in izvajanju programa.

RRA Posavje bo komunikacijsko strategijo fokusirala na ključne deležnike, ki jih bo ažurno obveščala o pripravi in izvedbi RRP:

- občine v razvojni regiji: predvsem prek organiziranja rednih sej članic, priprav gradiv za seje, posvetovanj z župani, oglaševanja v glasilih občin,
- predstavniki gospodarskih združenj, podjetij ter predstavniki nevladnih organizacij: organizacija strokovnih posvetov, konferenc, delavnic, priprava gradiv za navedene aktivnosti, predstavitev projektov idr.,
- odnosi z mediji: priprava sporočil za javnost/ medije, organizacija novinarskih konferenc, sodelovanje v različnih medijskih konceptih (intervjuji, predstavitve projektov, okrogle mize idr.),
- odnosi s političnimi javnosti na nacionalni ravni.

13. Indikativni nabor regijskih projektov

V tem poglavju je predstavljen indikativni nabor projektov, ki so prispeli na poziv RRA Posavje ter bili dodatno predlagani na izvedenih posvetovanjih z deležniki v decembru 2020. Vključeni so tudi projekti, ki so jih deležniki predložili v okviru poziva MGRT za področje turizma. V fazi oddaje 2. osnutka RRP, ko še niso v celoti poznani pogoji glede financiranja iz posameznih mehanizmov in še niso v celoti pripravljeni operativni dokumenti na nacionalni ravni, ne moremo natančno opredeliti potencialnih virov financiranja. To bo opredeljeno v končni verziji RRP, vključno z natančnejšimi opredelitvami ravni projektov (medregijski, regijski, projekti več občin idr.).

3. OSNUTEK, JULIJ 2021

P1: Gospodarsko močno in pametno Posavje

Naziv projekta	Kratek opis	Vrednost v EUR	Nosilec	Začetek del	Zaključek del
Ukrep 1.1: Inovativno razvojno okolje		4.254.317			
Les - regijski potencial za razvoj zelenih delovnih mest	Namen projekta je postavitve vsebin in pilotna izpeljava 3 modulov z aktivnostmi, ki so namenjene več različnim ciljnim skupinam s področja lesarstva. Vse z namenom, da bi prispevati k razvoju dodane vrednosti v lesarstvu in posledično izkoriščanju velikega potenciala, ki ga ima Slovenija zaradi velike pokritosti z gozdovi in tako dostopnosti surovine.	454.317	Posavje	Januar 2021	December 2023
Inovativne tehnologije na področju lesarstva	Projekt zajema sodelovanje vseh deležnikov na področju lesarstva v občini Sevnica (Srednja šola Sevnica, podjetja...), vzpostavitev centra za krepitev inovacij na področju lesarstva, povezava med šolo in podjetji.	1.500.000	Občina Sevnica	2021	2027
Inovativno Posavje	Regionalni projekt krepitev inovativne sposobnosti posavskega gospodarstva, krepitev razvojnih centrov v podjetjih	2.000.000	Konzorcij partnerjev	2021	2027
Odprte inovacije za lokalno odličnost	Vzpostavitev infrastrukturnih in organizacijskih temeljev ter baze znanja za implementacijo inovativnih idej	300.000	Občina Radeče	2022	2024
Ukrep 1.2: Podjetno Posavje		4.801.850			
Medregijski projekti		3.031.850			
Izzivi za podjetništvo - PONI	Podjetniško usposabljanje oseb, ki si želijo realizirati svojo podjetniško idejo. Cilj projekta je zagon novih podjetij.	1.031.850	RRA Posavje	Januar 2021	December 2023
Regijska garancijska shema	Dodelitev garancij za bančne kredite gospodarstvu za investicije in obratna sredstva	2.000.000	Medregijski projekt	2021	2027
Mreža inkubatorjev Posavja		370.000			
Nadgradnja podjetniškega inkubatorja	Projekt zajema nadgradnjo podjetniškega inkubatorja v Sevnici. Pripravljen osnutek investicijske dokumentacije.	120.000	Občina Sevnica	Januar 2021	December 2023
Podjetniški inkubator Krško	Izvajanje programskih aktivnosti podjetniškega inkubatorja Krško za regijo Posavje. Upravljanje in koordiniranje aktivnosti inkubatorja, priprava programov, mentorstva, izobraževanja, seminarji, podjetniško svetovanje, evalvacija idej, tematskih dogodki, svetovanje ekspertov, promocijsko-motivacijski dogodki, dvig kompetenc, ...	250.000	Občina Krško	Januar 2021	December 2025 (2030)
Podpora gospodarskim subjektom		1.400.000			
SPOT TOČKE	Registracija podjetij, svetovanje, podpora in pomoč potencialni podjetnikom ter obstoječim MSP, ki se srečujejo s podjetniškimi izzivi in izboljšanje podjetniške kulture ipd.	700.000	Posavje	2021	2027

3. OSNUTEK, JULIJ 2021

Naziv projekta	Kratek opis	Vrednost v EUR	Nosilec	Začetek del	Zaključek del
Podpora gospodarskim subjektom	Projekt zajema spodbujanje razvoja gospodarskih subjektov (karierni centri...).	700.000	Občina Sevnica	2022	2027
Ukrep 1.3: Gospodarska poslovna infrastruktura		8.222.062			
Internacionalizacija in privabljanje tujih investicij	Regionalno skrbništvo	200.000 (500.000)	Medregijski projekt	2020	2025 (2030)
Opremljanje poslovnih, industrijskih in obrtnih con		6.222.062			
PC Drnovo zahod	Komunalno opremljanje poslovne cone	800.000	Občina Krško	April 2021	December 2024
Industrijske in obrtne cone v občini Sevnica	Projekt zajema vzpostavitev, nadgradnjo industrijskih in obrtnih con v občini Sevnica, digitalno preobrazbo, uvedbo robotizacije...	4.000.000	Občina Sevnica	2021	2027
Komunalno opremljanje PC Sevnica	Komunalno opremljanje površin v PC Sevnica.	1.392.062	Občina Sevnica	Maj 2021	Oktober 2022
KOMUNALNO OPREMLJANJE OBRTNIH CON (Dobova, Slovenska vas)	Po spremembi občinskega prostorskega načrta v 2020 bo občina pristopila k izdelavi občinskega podrobnega prostorskega načrta ter programa opremljanja, ki bo osnova za vlaganje v infrastrukturno opremljanje cone. Prav tako se za povezavo obstoječe IC Slovenska vas spreminja namenska raba ceste od AC priključka proti industrijski coni.	30.000 OC Dobova še dopolnitev	Občina Brežice	2021	2023
Druga podporna infrastruktura za podporo podjetništvu		1.500.000			
Obnova objekta Jadran	Preureditev nekdanjega Hotela Jadran v moderni stanovanjsko-poslovni objekt.	1.200.000	Občina Radeče	2028	2029
Podporna infrastruktura za potencialne podjetnike	Ureditev prostorov za ustvarjanje delovnih mest.	300.000	Občina Bistrica ob Sotli	2021	2027
Ukrep 1.4: Izobraževanje in razvoj človeških virov		60.005.656			
Štipendijske sheme	Sofinanciranje kadrovskih štipendij delodajalcem in izvajanje	2.150.000	Medregijski projekt	2023	2030
Naložbe v infrastrukturo na področju vzgoje in izobraževanja		54.942.964	Posavje		
VRTEC ARTIČE	Zagotovite ustreznih prostorov za predšolsko varstvo otrok, (izvedba gradbeno obrtniških del s pripadajočimi strojnimi in elektro instalacijami). Vrtec predviden za 5 oddelkov s pripadajočimi skupnimi prostori.	3.000.000	Občina Brežice	Julij 2020	December 2021
VRTEC DOBOVA	Zagotavljanje ustreznih prostorov za predšolsko varstvo otrok (izvedba gradbeno obrtniških del s pripadajočimi strojnimi in elektro instalacijami). Vrtec predviden za 5 oddelkov s pripadajočimi skupnimi prostori.	2.000.000	Občina Brežice	Julij 2020	Januar 2021

3. OSNUTEK, JULIJ 2021

Naziv projekta	Kratek opis	Vrednost v EUR	Nosilec	Začetek del	Zaključek del
OŠ ARTIČE	Zagotavljanje ustreznih prostorov za osnovnošolsko izobraževanje (izvedba gradbeno obrtniških del s pripadajočimi strojnimi in elektro instalacijami (delna rušitev, obnova in dograditev).	3.500.000	Občina Brežice	September 2022	Junij 2024
FAKULTETA ZA TURIZEM	Predmetna investicija se načrtuje na lokaciji bivšega Dijaškega doma na naslovu Trg Jožeta Toporišiča 1 in 2. Preuredi – spremeni se namembnost objekta ter izvede rekonstrukcija objekta z delno rušitvijo. Postavitev in razvoj Inštituta za turizem.	6.000.000	Občina Brežice	September 2020	Avgust 2021
Novogradnja prizidka knjižnice in rekonstrukcija dela obstoječe knjižnice v Krškem	Prizidava in obnova osrednje knjižnice	8.000.000	Občina Krško	Junij 2020	November 2023
Dijaški dom Krško	Rekonstrukcija objekta bivšega dijaškega doma, reševanje problematike pomanjkanja nastanitvenih kapacitet za študente, dijake, del pa za namene turizma. Del namenjen tudi potrebam učilnic Šolskega centra.	500.000	Občina Krško	1.1.2022	31.12.2025
Novogradnja vrtca Senovo	Gradnja skoraj nič energetskega vrtca	3.300.000	Občina Krško	Februar 2020	Februar 2021
Osnovna šola in vrtec Veliki Podlog	Izgradnje podružnične OŠ in vrtca v Velikem Podlogu	3.500.000	Občina Krško	Januar 2020	December 2022
Prizidava OŠ Raka	Prizidava osnovne šole Raka s pokritjem 2 notranjih atrijev	260.000	Občina Krško	September 2020	Marec 2021
Novogradnja OŠ. dr. Mihajlo Rostohar Krško	Izgradnje OŠ za otroke s posebnimi potrebami s širšega področja Posavja in Dolenjske	8.300.000	Posavje	Januar 2023	December 2024
DOZIDAVA TELOVADNICE IN VRTCA BISTRICA OB SOTLI	Povečanje telovadnice OŠ Bistrica ob Sotli in dozidava vrtca	5.582.964	Bistrica ob Sotli	Maj 2021	Maj 2024
OŠ GLOBOKO	Zaradi utesnenosti in neustreznosti obstoječih prostorov se zagotavlja ustrezne prostore za osnovnošolsko izobraževanje in predšolsko varstvo, ki zajema izvedbo gradbeno obrtniških del s pripadajočimi strojnimi in elektro instalacijami (prenova in dograditev).	3.500.000	Občina Brežice	2023	2026
Zagotavljanje prostorskih možnosti za izvajanje predšolske vzgoje	Projekt zajema vzpostavljanje novih prostorskih možnosti za predšolsko vzgojo	1.000.000	Občina Sevnica	2021	2027
Izgradnja nove šole Krmelj	Projekt zajema izvedbo nove šole v Krmelju, ki bo nadomestil dva neustrezna šolska objekta.	5.500.000	Občina Sevnica	2022	2027
Izgradnja nove šole s posebnimi potrebami	Projekt zajema izvedbo novih prostorih za OŠ Ana Gale Sevnica za otroke s posebnimi potrebami.	1.000.000	Občina Sevnica	2022	2027
Projekti za krepitev kompetenc		2.912.692	Posavje		

3. OSNUTEK, JULIJ 2021

Naziv projekta	Kratek opis	Vrednost v EUR	Nosilec	Začetek del	Zaključek del
Pridobivanje kompetenc zaposlenih in svetovanje za zaposlene v Posavju	Projekt je namenjen večjemu vključevanju zaposlenih v neformalne oblike izobraževanja za krepitev temeljnih in poklicnih kompetenc za delo in osebni razvoj. Svetovanje za vrednotenje neformalno pridobljenih znanj, na osnovi katerih bo zaposlenim omogočena ustrezna izbira izobraževalnega programa za krepitev kompetenc in pridobivanje novih znanj.	912.692	Ljudska univerza Krško	2021	2027
Karierni center Posavje (opomba: predlog udeležencev posvetovanj)	Celostni razvoj kadrov v regiji: poklicna orientacija, razvoj kompetenc zaposlenih, razvoj kompetenc za brezposelne (poudarek na tehnično-tehnoloških področjih)	2.000.000	Regijski konzorcij partnerjev	2021	2027
Ukrep 1.5: Podpora perspektivnim dejavnostim		40.020.000			
Podukrep 1.5.1 Razvoj kmetijstva, gozdarstva in ohranjanje vitalnosti podeželja		13.000.000			
Prilagajanje kmetijstva podnebnim spremembam	Projekt vzpostavitev namakalnih sistemov v občini Sevnica, vzpostavitev ukrepov proti toči...	1.500.000	Občina Sevnica	2022	2027
Tehnološki center za implementacijo sodobnih tehnologij v kmetijstvu, gospodarstvu	Projekt zajema vzpostavitev tehnološkega centra za implementacijo sodobnih tehnologij v podjetja in kmetijstvo.	1.000.000	Občina Sevnica	2021	2027
Agrarne operacije na območju občine Krško	Agrarne operacije na komasacijskem območju Krškega polja/Senuše-Velika Vas. Predvidevajo se na cca. 200 ha kmetijskih površin	500.000	Občina Krško in lastniki zemljišč	2021	2027
Namakanje kmetijskih zemljišč iz Reke Save – krško polje	Koriščenje vode iz reke Save, zajetja HE Brežice na cca. 1500 ha površin. Izgradnja namakalnih sistemov.	10.000.000	Občina Krško	2021	2027
Podukrep 1.5.2 Razvoj akvakulture		2.000.000			
LAS Posavje	Izvajanje in projekti ESPR	2.000.000	RRA Posavje	2021	2030
Podukrep 1.5.3 Trajnostna turistična destinacija Čatež – Posavje		25.020.000			
Upravljanje turistične destinacije Čatež Posavje		1.400.000	Posavje		
Razvoj in promocija turistične ponudbe vodilnih destinacij	Izvajanje promocijskih aktivnosti in razvoj produkt in doživetij destinacije Čatež in Posavje, destinacijski management in marketing	200.000	RRA Posavje	2021	2027 (2029)
Vzpostavitev digitalnega turizma	Vzpostavitev digitalnega turizma na območju Sevnica in s tem povezavo vseh turističnih ponudnikov in njihove ponudbe.	1.000.000	Občina Sevnica	2021	2027
Okusi Posavja	Virtualni center za razvoj gastronomije – digitalna platforma ponudnikov hrane in pijače, gastro dogodki, akademija, izobraževanje	200.000	Občina Krško in regija Posavje	2021	2022

3. OSNUTEK, JULIJ 2021

Naziv projekta	Kratek opis	Vrednost v EUR	Nosilec	Začetek del	Zaključek del
Nadgradnja posavskih turističnih produktov		11.250.000	Posavje		
Čarovniško Krško	Gre za nov turistični produkt, s katerim se razvija družinski turizem v Krškem, ter se s tem prispeva k razvoju turistične destinacije.	200.000	Center za podjetništvo Krško ali Občina Krško	1.1.2021	30.6.2023
Vzpostavitev turističnega koncepta Landart	Sistem prostorskih intervencij z oblikovanim atraktivnih turističnih točk. Elementi se umeščajo kot izletniške točke po različnih interesnih območjih. Gre za raznolike landart strukture iz naravnih materialov.	500.000	Občina Krško	1.1.2022	30.6.2025
Po-Savski rečni turizem	Projekt je usmerjen v razvoj rečnega turizma, njegova osnovna aktivnost je vzpostavitev ribiške vasi s tremi objekti za prenočevanje.	170.000	Posavje	September 2020	September 2021
Izobraževanje turističnih vodnikov s področja narave in označitev elementov naravne dediščine	Povezovanje deležnikov na območju predstavitve naravne in kulturne dediščine, pripraviti skupno strategijo za področje predstavitve naravne in kulturne dediščine, ozaveščanje in izobraževanje ter postavitev strokovne in sodobne interpretacije na terenu, kjer je to primerno.	750.000	ZRSVN OE NM in partnerji	2021	2023
Razvoj območja Hipodroma Brege	Vzpostavitev modernega konjeniškega centra in izhodišni turistična točka. Del je namenjen konjeniški dejavnosti del turističen.	5.000.000	Občina Krško	1.1.2023	30.6.2025
Izgradnja novih depandans na Lisci	Projekt zajema izgradnjo objekta za namen Centra obšolskih dejavnosti.	3.000.000	Občina Sevnica	2023	2027
Nadgradnja in popestritev turistične ponudbe na Gradu Rajhenburg	Ureditev nočtenih zmogljivosti, vzpostavitev grajske kleti s ponudbi vin in penin iz regije, ureditev grajskega parka z avtohtonimi rastlinami.	550.000	Občina Krško	2021	2027
Postavitev interaktivnega čokoladnega muzeja, zagon čokoladnice s prodajalno čokolade in večnamenskim prostorom v prostorih obstoječe kavarne za obiskovalce (lahko tudi vzpostavitev TIC za občino na gradu)	Interaktivni muzej čokolade je smisel le v neposredni povezavi z oživitvijo čokoladnice na gradu, KDK predlaga; strokovno podporo bi moral nuditi kustos MNZS, zaposlen za enoto Brestanica; premestitev in zagon Čokoladnice v prostorih restavracije & kavarne, najemnik: lokalni oz. slovenski čokolater, alternativa: dodatna dejavnost KDK. Čokoladnica vključuje proizvodni del – ogled izdelovanje čokoladnih izdelkov v živo, prostor za degustacije, prostor za delavnice (postopek priprave čokoladnih izdelkov), kavarna & prodajalna s čokoladno ponudbo v različnih oblikah, prodaja lastnih čokoladnih artiklov / rinfuza, možnost dopolnitve ponudbe z izdelki izbranih čokolaterjev (udeleženci RDČL), napitki na osnovi čokolade (vroča čokolada, čokoladni likerji, vino, pivo); tematski dan za promocijo dediščine trapistov in čokoladnice je RDČL.	800.000	Občina Krško Kulturni dom Krško MNZS OE Brestanica Proizvajalec čokolade (zunanji ali nova dejavnost KDK)	2021	2023
»Krško skozi čas«	Nova stalna razstava v Mestnem muzeju Krško, s katero bomo predstavili zgodovino mesta in celotnega območja občine Krško, od prazgodovine do danes. Muzejska postavitev, ki bo pomembno dopolnila kulturno in turistično ponudbo Krškega in Posavja, bo obogatena z IKT tehnologijo. Ta	280.000	Kulturni dom Krško	2021	2027

3. OSNUTEK, JULIJ 2021

Naziv projekta	Kratek opis	Vrednost v EUR	Nosilec	Začetek del	Zaključek del
	bo obiskovalcu omogočila dodatno dimenzijo izkušnje dediščine. Ob fizični razstavi bomo razvili tudi virtualno, ki bo oblikovana kot »teezer« (promocijsko orodje), v razširjeni obliki pa je lahko tudi kakovosten vpogled v razstavišče v primeru, da nekdo ne zmore fizičnega obiska ali pa je ta zaradi kakršnega koli drugega razloga (epidemije) onemogočen.				
Turistična infrastruktura in obnove objektov kulturne dediščine		12.370.000	Posavje		
Vodovodni stolp	Občina želi spomenik tehniške in kulturne dediščine ter simbol Brežic prenoviti in vzpostaviti razgledno točko na vrhu tako za domačine kot turiste.	1.500.000	Posavje	Marec 2021	December 2022
Vzpostavitev TIC točke in prodajalne v starem mestnem jedru	Obnova starega objekta v starem mestnem jedru, dati novo vsebino za razvoj turizma in revitalizacijo mestnega jedra. TIC točka s prodajalno in izhodiščno točko.	120.000	Občina Krško	1.1.2021	30.6.2022
Obnova gradu Šrajbarski Turn Leskovec	Gre za kulturni spomenik državnega pomena, obnova objekta, ki je v slabem stanju. Potencial gradu na različnih področjih.	5.000.000	Občina Krško in Ministrstvo za kulturo	1.1.2023	31.12.2025
Arheološko naravoslovni park Ajdovska jama	Ajdovska jama – arheološko najdišče, naravna vrednota državnega pomena, vzpostavitev arheološko naravoslovnega parka. Pridobljena projektna dokumentacija.	250.000	Občina Krško	2023	2026
Vzpostavitev ter nadgradnja turistične infrastrukture v občini Sevnica	Projekt zajema nabor večih investicij na področju turistične infrastrukture v občini Sevnica.	3.000.000	Občina Sevnica	2021	2027
Ureditev objektov kulturne dediščine	Revitalizacija kulturne dediščine za potrebe turizma (grajska klet, grad Kunšperk, mlini, kleti)	2.500.000	Občina Bistrica Ob Sotli	2023	2026

3. OSNUTEK, JULIJ 2021

P2: DRUŽBENI RAZVOJ POSAVJA

Naziv projekta	Kratek opis	Vrednost v EUR	Nosilec	Začetek del	Zaključek del
Ukrep 2.1: Večja socialna vključenost in razvoj skupnosti		4.589.602			
Socialno vključevanje in socialna podpora ranljivim skupinam		1.860.000			
Socialno vključevanje pripadnikov romske skupnosti	Izvajanje ukrepov za zmanjšanje socialnih stikov posameznih predstavnikov romske skupnosti s posebnim poudarkom na romskih otrocih	700.000	Občine regije Posavje s partnerji	2021	2027
Psihosocialna online podpora ranljivi ciljni skupini	Psihosocialna online podpora ranljivi ciljni skupini (otroci, mladostniki in žrtve nasilja)	160.000	Fini zavod Radeče	2023	2026
DOKONČANJE PRENOVE BIVŠEGA DOMA UPOKOJENCEV	Dokončanje preureditve in obnove prostorov za potrebe ranljivih skupin - bivanjske skupnosti, potrebe nevladnih organizacij...	1.000.000	Posavje	Avgust 2020	December 2021
Medgeneracijsko sodelovanje		2.729.602			
Mreža socialnih storitev in medgeneracijsko sodelovanje	Ureditev infrastrukture (prostore), ki bo omogočila in spodbudila deinstucionalizacijo različnih skupin oseb, ki potrebujejo pomoč in oskrbo.	979.602	Občina Brežice in Občina Krško	Delno že v izvajanju	Oktober 2021
Večgeneracijski center Posavja - Krško	Projekt Večgeneracijski center Posavje bo potekal v vseh šestih občinah Posavja. Namen projekta je povečati socialno vključevanje in vseživljenjsko učenje ranljivih ciljnih skupin prebivalstva. V projektu bodo potekale naslednje aktivnosti: socialno vključevanje; medgeneracijsko sodelovanje; ustvarjalne delavnice, učenje slovenščine, predavanja, učna pomoč, počitniške aktivnosti za otroke, informiranje in svetovanje.	1.750.000	LU Krško s partnerji	2021	2027
Ukrep 2.2: Trg dela in zaposlovanje		687.000			
Socialna aktivacija »Aktivirajmo Posavje«	Opolnomočenje brezposelnih, ki so prejemniki denarno socialnih pomoči ali osebam s kompleksno socialno problematiko. V projektu udeleženci pridobijo podporo pri iskanju rešitev na zaposlitvenem in osebem področju; spodbudo za vzpostavljanju stikov z delodajalci; zastopanje pri vključitvah v delovne aktivnosti pri delodajalcih; vsebine s področja osebnostne rasti in opolnomočenja za trg dela.	687.000	Ljudska univerza Krško	2021	2027
Ukrep 2.3: Aktivno in zdravo staranje		17.430.000			
Nastanitve za starejše		9.980.000			
SKUPNOSTI ZA STAREJŠE	Izgradnja ali investicija v objekte s ciljem vzpostavitve apartmajev, prilagojenih starejšim s podpornim servisom. Tu bi lahko prijavi tudi ureditve ex-Doma upokojencev.	1.000.000	Občina Brežice	2023	2026

3. OSNUTEK, JULIJ 2021

Naziv projekta	Kratek opis	Vrednost v EUR	Nosilec	Začetek del	Zaključek del
Ureditev dislocirane enote Doma starejših ter oskrbovanih stanovanj	Ureditev dislocirane enote doma starejših z dnevnim varstvom. Ter ureditev oskrbovanih stanovanj za potrebe lokalnega prebivalstva.	3.000.000	Občina Bistrica ob Sotli	2023	2026
Ureditev okolice doma starejših občanov v Krškem	Okolica Doma starejših občanov je potrebna temeljite obnove in prenove. Potrebno je urediti parkirišča- tudi v smislu dostopnosti za ranljive osebe, urediti prostore – niše za druženje, popraviti in urediti dostopno pešpot, spodnje parkirišče preurediti v družabni prostor in urediti zelene površine, ki bodo tu prevladovala.	480.000	Posavje	Oktober 2020	Maj 2021
Pametne srebrne vasi	Gradnja starostnikom prijaznih naselij ter gradnja specializiranih stanovanjskih enot vključno s stanovanjsko oskrbo starostnikov	5.000.000	Občina Krško	December 2022	December 2025
Pomoč pri vzpostavljanju novih oblik institucionalnega varstva	Projekt zajema vzpostavljanje novih oblik institucionalnega varstva (zemljišča, OPPN, projekti...)	500.000	Občina Sevnica	2021	2027
Socialno varstvene storitve za starejše		7.450.000			
Socialno varstvene storitve v občini Sevnica	Projekt zajema nabor ukrepov na sistemu socialno-varstvenih storitev v lokalni skupnosti. Podpora prehodu iz institucionalne oskrbe na domu z zagotavljanjem socialno varstvenih storitev v skupnosti, ukrepi za integralno obravnavo in varstvo duševnega varstva, storitve za diagnosticiranje in obvladovanje demence, varovana stanovanja, socialna stanovanja, koncept razpršene bivalne skupnosti, medgeneracijsko sodelovanje	3.000.000	Občina Sevnica	2021	2027
Integrirana oskrba v občini Krško »MOST«	Nadaljevanje projekta MOST	4.000.000	Posavje	Januar 2021	December 2025
Podporna mreža aktivnega staranja	Projekt je namenjen krepitvi in povezovanju storitev, potrebnim za zagotavljanje čim daljšega aktivnega staranja v domačem okolju.	450.000	Občina Brežice	2021	2023
Ukrep 2.4: Zdravstveno varstvo in krepitev zdravja		23.150.501			
Izgradnja objekta F in rekonstrukcija objekta A Splošne bolnišnice Brežice za ureditev negovalne bolnišnice za regijo Posavje	Ena od nujnih oblik institucionalne oskrbe je tudi možnost trajne namestitve v negovalno bolnišnico. V regiji Posavje se za potrebe ustrezne skrbi oseb, ki potrebujejo dolgotrajno oskrbo, formira poleg različnih oblik pomoči na domu, družinskega pomočnika in domske oskrbe še možnost namestitve v negovalno bolnišnico. Predvideno je, da se uredi negovalna bolnišnica s 60 posteljami.	12.550.501	Splošna bolnišnica Brežice in Občine regije Posavje	2021	2022
Zdravstveni domovi		10.100.000			
Prizidava in prenova ZD Brežice	Za zagotavljanje ustrezne zdravstvene oskrbe prebivalcev se k obstoječi stavbi ZD Brežice predvidi prizidek, v katerega se bo umestil del	5.100.000	Občina Brežice	Januar 2021	December 2023

3. OSNUTEK, JULIJ 2021

Naziv projekta	Kratek opis	Vrednost v EUR	Nosilec	Začetek del	Zaključek del
	zdravstvenih programov ter lekarna, hkrati pa se bo preuredila obstoječa stavba ZD, da se zagotovi vse potrebne ambulate.				
Nadgradnja zdravstvenega doma	Projekt zajema nadzidavo obstoječega zdravstvenega doma, nakupa opreme, nadgradnja zdravstvenega sistema	2.000.000	Posavje	Januar 2021	December 2023
Zdravstveni dom Krško – vzdrževanje in oprema	Prizidava zdravstvenega doma	3.000.000	Posavje	Januar 2023	Oktober 2024
Stanovanja za zdravstvene delavce		500.000			
Kadrovska stanovanja	Ureditev kadrovskih stanovanj za delavce v zdravstvu	500.000	Občina Bistrica ob Sotli	2023	2026
Ukrep 2.5: Podpora mladim v Posavju		780.000			
Mladinski center POJNT	Projekt je usmerjen v delo z mladimi, njegova osnovna aktivnost pa je ureditev objekta (Simončičeva hiša), v katerem bo delo z mladimi lahko potekalo.	180.000	Posavje	September 2020	September 2021
STANOVANJA ZA MLADE	Spodbuda občinam za odkup in investicije v podstrešja in zapuščene objekte v mestnem jedru s ciljem ureditev stanovanj za mlade družine, ki bi jih občine le-tim ponudile pod ugodnejšimi pogoji. S tem bi prispevali tudi k cilju krepitev življenja v mestnih jedrih. Energetske sanacije.	600.000	Občina Brežice	2023	2026
Ukrep 2.6: Razvoj kulturnih, športnih in prostora vsebin		29.727.520			
Urejanje športno rekreacijskih površin		8.050.000			
Vzdrževalna pot SEL Hotemež–Vrhovo	Ureditev vzdrževalne poti na relaciji Hotemež–Vrhovo ob reki Savi. Z realizacijo projekta bo vzpostavljena povezava za rekreativne športnike med Radečami in Sevnico.	300.000	Občina Radeče	September 2020	December 2021
Izgradnja in vzpostavitev večnamenskih športnih površin na Lisci	Projekt zajema izgradnjo objekta za namen športnih in drugih dejavnosti.	2.000.000	Občina Sevnica	2022	2027
POVEZOVALNA POT BOŠTANJ–RADNA–LOG	Cilj projekta je vzpostavitev manjkajočega odseka povezovalne poti na desnem bregu Save od Boštanj do Loga, v dolžini 300 m. V letu 2021 predvidevamo pridobivanje projektne dokumentacije za kolesarsko in peš povezavo med Radno in Logom. Dokumentacija je bila v preteklosti deloma že pripravljena, ustavilo se je zaradi vodarskih pogojev. Potrebno bo nadvišanje in deloma prestavitev glavne ceste za kar je potrebno izdelati dodatno dokumentacijo.	250.000	Občina Sevnica	Januar 2021	December 2023

3. OSNUTEK, JULIJ 2021

Naziv projekta	Kratek opis	Vrednost v EUR	Nosilec	Začetek del	Zaključek del
Vzpostavitev športno rekreativnih parkov za zdrav življenjski slog	Projekt zajema gradnjo športnih in rekreativnih parkov (športni park v Krmelju, športni park pri bazenu Sevnica, na Orehovem...).	3.000.000	Občina Sevnica	2021	2027
ŠRC ob Krki in Savi	Ureditev športno rekreacijskega centra z izkoristkom reke Save in Krke.	1.000.000	Center za podjetništvo Krško ali Občina Krško	2023	2025
UREDITVE Š&R OB AKUMULACIJI HE MOKRICE	Ob akumulacijskem bazenu HE Mokrice se uredijo pristanišča s privezi za čolne, prostor za kopanje, fitnes na prostem, adrenalinski oz. pustolovski park, učna pot Prilipska mrtvica na koliščih, pristan Mostec, kolesarske steze.	1.500.000	Občina Brežice	2022	2027
Športni objekti		15.860.000			
PRENOVA NOGOMETNEGA STADIONA BREŽICE - I. in II. faza (umetna trava z razsvetljavo)	Pripravljen na izvedbo. Nogometni stadion Brežice ima pridobljeno licenco Regionalnega panožnega centra. Z celovito prenovo stadiona se zagotovijo vadbene in tekmovalne površine ustrezne kvalitete, da se zagotovi vsem pogojem NZS ter MNZ. Z prenovo se izkaže podpora športnemu turizmu in razvoju panoge na sploh.	860.000	Posavje	Junij 2020	November 2020
PRENOVA NOGOMETNEGA STADIONA BREŽICE – dokončanje	Pripravljen na izvedbo. Nogometni stadion Brežice ima pridobljeno licenco Regionalnega panožnega centra. Z celovito prenovo stadiona se zagotovijo vadbene in tekmovalne površine ustrezne kvalitete, da se zagotovi vsem pogojem NZS ter MNZ. Z prenovo se izkaže podpora športnemu turizmu in razvoju panoge na sploh.	950.000	Posavje	Marec 2023	Marec 2024
PRENOVA ATLETSKEGA STADIONA BREŽICE	Atletski stadion je zastarel in potreben obnove. Zagotoviti je treba ustrezne garderobne, skladiščne in vadbene pokrite površine ter tribune za gledalce. S posegi se bo objekt uredil v skladu s pravili Atletske zveze Slovenije in s tem dvignil nivo vadbe in tekmovalni na najvišjo možno raven. S prenovo se izkaže podpora športnemu turizmu in razvoju panoge na sploh. Pridobljeno GD, izdeluje se PZI.	2.500.000	Občina Brežice	September 2021	Februar 2023
VODNI CENTER IN VESLAŠKA STEZA	Povečanje prepoznavnosti regije Posavja kot turistične destinacije. Glede na to, da je na tem območju dokaj razvita športna panoga kajak – kanu na divjih vodah je cilj, da se za izgubljene naravne danosti nadomestijo z umetno kajakaško progo, ki se locira ob jezovni zgradbi HE Brežice. Izgradnja takšne proge bi zadostila razvojnim potrebam. Center bo ponujal tudi možnosti različnih adrenalinskih športov, kot so: rafting, freestyle kajak, srfanje na stoječem valu,...), urjenje civilne zaščite pri usposabljanju za reševanje iz divje vode. Ustrezne zunanje ureditve Vodnega centra bodo omogočale tako občanom, kakor tudi turistom rekreativne in sprostitvene dejavnosti ob vodnih ekosistemih. V ta namen se celotno	4.000.000	Občina Brežice	2023	2026

3. OSNUTEK, JULIJ 2021

Naziv projekta	Kratek opis	Vrednost v EUR	Nosilec	Začetek del	Zaključek del
	območje uredi s sprehajalnimi stezami z območji za počitek, igrali za otroke, fitnes napravami na prostem ter postavitev potrebnih ograj.				
Zamenjava tribun in parketa v Športni dvorani Radeče	Zamenjava tribun in parketa v Športni dvorani Radeče.	200.000	Občina Radeče	2021	2021
Ureditev atletske steze na stadionu v Radečah	Projekt zajema obnovo atletske steze z nadgradnjo peščene tartanske podloge.	150.000	Občina Radeče	2021	2021
Izgradnja malo nogometnega igrišča v Krakovem	Izgradnja malonogometnega igrišča na Krakovem.	100.000	Občina Radeče	2023	2023
Dozidava športne dvorane	Povečanje površine športne dvorane s ciljem pridobitve dodatne prostorske kapacitete za razne športne aktivnosti.	900.000	Občina Radeče	2029	2030
Revitalizacija bazenskega kompleksa	Generalna obnova vseh bazenskih objektov in infrastrukture.	1.200.000	Občina Radeče	2029	2030
Bazen Krško	Izgradnje pokritega 25 m bazena s spremljajočimi prostori	5.000.000	Občina Krško	Januar 2023	December 2024
Objekti za izvajanje kulturnih in društvenih dejavnosti		5.817.520			
Obnova Doma PORP	Obsežna obnovitvena dela na kulturnem objektu. Projekt v pripravi.	500.000	Občina Radeče	2025	2026
Investicijsko-vzdrževalna dela na Domu kulture Radeče	Dela zajemajo obnovo fasade in ureditev sanitarij. Pripravljen na začetek izvajanja.	250.000	Občina Radeče	Avgust 2020	November 2020
Obnova nekdanjega župnišča z Lamutovim salonom	Nekdanje župnišče z Lamutovim likovnim salonom v starem mestnem jedru je potrebno obnove. Uredit se medgeneracijski prostor, protokolarna dvorana, mogoče je umestiti tudi prostore za društva in podobno.	3.000.000	Občina Kostanjevica na Krki	2021	2025
Obnova objekta nekdanje OŠ v Črneči vasi	Obnova nekdanje osnovne šole v Črneči vasi, ki je bila zgrajena leta 1906 in je zaščiten kot nepremična kulturna dediščina RS. Za objekt je izdelana idejna zasnova za obnovo. Po DIIP-u iz leta 2008 bi v objektu umestili prostor za večnamensko dvorano za druženje vaščanov, muzejsko zbirko, informacijski kotiček in prostore za društva.	517.520	Občina Kostanjevica na Krki	2021	2022
Vzpostavitev kulturnega središča v Sevnici	Projekt zajema gradnjo nove kulturne dvorane v Sevnici.	1.500.000	Občina Sevnica	2021	2027
Sanacija objekta Galerije Krško	Streha galerije je dotrajana in že ogroža objekt. Menjava dotrajane in poškodovane strehe, fasada, ureditev odvodnjavanja in s tem odprava težav zaradi vlage.	50.000	Občina Krško Kulturni dom Krško	2021	2023
Ukrep 2.7: Razvoj naravne in kulturne dediščine		9.400.000			

3. OSNUTEK, JULIJ 2021

Naziv projekta	Kratek opis	Vrednost v EUR	Nosilec	Začetek del	Zaključek del
Obnova starega železnega mostu	Obnova kulturnega spomenika z zamenjavo lesene pohodne površine in barvanjem objekta.	300.000	Občina Radeče	2027	2027
Ureditev objektov kulturne dediščine	Revitalizacija kulturne dediščine za potrebe turizma (grajska klet, grad Kunšperk, mlini, kleti)	2.500.000	Občina Bistrica Ob Sotli	2023	2026
DOKONČANJE OBNOVE GRADU BREŽICE	Nadaljevanje in dokončanje celovite prenove gradu: Vzpostavitev sistema ogrevanja, prenova elektroinstalacij in razsvetljave, ureditev prostorov za potrebe muzeja (restavratorske delavnice, depoji, vsebinska prenova kleti...), sanacija dela strehe, konservatprsko-restavratorski posegi.	2.000.000	Občina Brežice	2023	2026
Ohranjanje starih mestnih jeder	Projekt zajema obnovo fasad v starih mestnih jedrih, ožvitev starega mestnega jedra, ohranjanje kulturne dediščine.	1.500.000	Občina Sevnica	2021	2027
Ohranjanje sakralnih objektov	Projekt zajema ohranjanje sakralnih objektov	1.000.000	Občina Sevnica	2021	2027
Celostna ureditev vplivnega območja gradu Rajhenburg v skladu s strokovno zasnovo ZVKD OE Ljubljana, sept. 2020	Rekonstrukcija trapistovske dediščine, ki je podlaga za razvoj dodatnih vsebin na gradu in v njegovi okolici, ponudnikov prehranskih izdelkov, po katerih so bili trapisti cenjeni, ožvitev njihove ideje o trajnostnem gospodarjenju (danes govorimo lahko tudi t.i. krožnem gospodarstvu); ureditev drevoreda in parkirnih mest; zaradi kompleksnosti projekta bi ta potekal najbrž fazno. Strokovna zasnova – Naročnik Občina Krško.	1.000.000	Občina Krško Kulturni dom Krško	2021	2027
Ureditev obhodne poti okoli gradu Rajhenburg, temu ustrezne osvetlitve gradu, umestitev urbane opreme in pripadajoča zunanja ureditev	V skladu s konceptom celostne ureditve neposredne okolice gradu z zaščitnimi ograjami kot z vzpostavitev krožne poti okoli gradu bi grad dobil dodatno vsebino, ki bi bila zanimiva za zunanji prikaz stavbne dediščine, v navezavi s stalno razstavo stavbni razvoj, prav tako pa v navdušenje vsem adrenalina željnim turistom, saj je grad umeščen na 60m visok skalni pomol nad reko Savo in potokom Brestanico. Idejna zasnova.	150.000	Občina Krško Kulturni dom Krško	2021	2023
Dostopnost kulturne dediščine in njenih vsebin osebam z različnimi vrstami oviranosti (starejši, gibalno ovirani, slepi/slabovidni, gluhi/naglušni ...) - enoti Mestni muzej Krško in Grad Rajhenburg	Priprava vseh vsebin obeh enot v virtualni obliki za gibalno ovirane osebe, priprava audiodeskripcij in zvočnih posnetkov za slepe in slabovidne, priprava videoposnetkov opisov v znakovnem jeziku, priprava tipnih zemljevidov, priprava brošure za širšo javnost, prilagojene starejšim in slabovidnim, priprava replik oz. didaktičnih pripomočkov, izobraževanje za kustose in vodnike, priprava dostopnih spletnih vsebin	95.000	Občina Krško Kulturni dom Krško	2021	2023
Sprehod z deklico Savo	Izdelava in izdaja originalnega knjižnega dela ter e – vodnika po starem mestnem jedru. Lik deklice Save je bil zasnovan leta 2014 in se je v obliki ilustracij in krajših besedil umeščal v zapuščene vitrine v starem mestnem jedru Krškega. V nadaljevanju bomo izdali knjigo za otroke in spletno aplikacijo z vodnikom po starem mestnem jedru Krško. Idejni predlog.	55.000	Kulturni dom Krško	2021	2023

3. OSNUTEK, JULIJ 2021

Naziv projekta	Kratek opis	Vrednost v EUR	Nosilec	Začetek del	Zaključek del
Krške zgodbe – zgodovina in kulturna dediščina skozi pripovedna doživetja - »Krški reformatorji – zgodba o tem, kako smo Slovenci dobili prvo res dooolgo knjigo (in eno krajšo, ki je opisala, kako pišemo) kot prvi projekt v nizu	Interaktivna pripovedna doživetja so projekt inovativne prezentacije kulturne zgodovine in dediščine skozi pripovedi, v katerih uporabnik aktivno sodeluje in (so)ustvarja njihov potek. Zasnova projekta temelji na narativnem pristopu k obravnavi dediščinskih vsebin in torej zgodbi/pripovedi kot eni osnovnih »matric« pomen-ustvarjajočih procesov (sensemaking processes) Pripovedna doživetja potekajo na fizičnih lokacijah, uporabnik pa se skozi lokacije in prostore giblje z uporabo aplikacije in virtualne in obogatene resničnosti (VR in AR).	800.000	Kulturni dom Krško	2021	2023

P3: ZELEN O IN NIKOOGLJIČNO POSAVJE

Naziv projekta	Kratek opis	Vrednost v EUR	Nosilec	Začetek del	Zaključek del
Ukrep 3.1: Ekosistemske rešitve in biotska raznovrstnost		6.550.000			
Revitalizacija vodnih virov	Revitalizacija vodnih virov s ciljem povečanja naravnih hidromorfoloških procesov, obujanja nekdanjih mrtvic, izboljšanja krajinske pestrosti, izboljšanje stanja rastlinskih in živalskih vrst in boljšega prilagajanja na podnebne razmere.	2.000.000	ZRSVN Novo mesto in partnerji	2021	2025
Revitalizacija in celovito upravljanje sekundarnih habitatov	Na območju regije so kot posledica raznih posegov nastali številni sekundarni habitati, ki so postali pomembni življenjski prostor naravovarstveno pomembnim živalskim in rastlinskim vrstam (npr. Glinokopi, gramoznice, gnezdilne stene, travniki, ribniki, obrežna vegetacija). Projekt je namenjen izboljšanju stanja sekundarnih habitatov in predvsem vzpostavitvi celovitega dolgoročnega upravljanja in strokovnega vzdrževanja.	300.000	ZRSVN Novo mesto in partnerji	2021	2025
Revitalizacija suhih travišč (po vzoru projekta LIFE Življenje traviščem, ampak regijsko)	Projekt je namenjen vzpostavitvi ugodnega stanja in zagotavljanju dolgoročnega ohranjanja suhih travišč (dveh prioritarnih Natura 2000 habitatnih tipov - 6210(*) in 6230(*) ter nanje vezanih rastlinskih in živalskih vrst) na štirih območjih Natura 2000: Gorjanci-Radoha, Bohor, Orlica, Vrbina, Kum.	1.500.000	ZRSVN Novo mesto in partnerji	2022	2025

3. OSNUTEK, JULIJ 2021

Naziv projekta	Kratek opis	Vrednost v EUR	Nosilec	Začetek del	Zaključek del
Spodbujanje biotske raznovrstnosti	Projekt zajema spodbujanje in vzpostavljanje biotske raznovrstnosti.	1.500.000	Občina Sevnica	2022	2027
Zelena infrastruktura v Občini Sevnica	Projekt zajema nabor ukrepov na področju zelene infrastrukture v občini Sevnica	1.000.000	Občina Sevnica	2022	2027
Arheološko naravoslovni park Ajdovska jama	Ajdovska jama – arheološko najdišče, naravna vrednota državnega pomena, vzpostavitev arheološko naravoslovnega parka. Pridobljena projektna dokumentacija.	250.000	Občina Krško	2023	2026
Ukrep 3.2: Varovanje okolja in zaščita naravnih virov		83.564.286			
Podukrep 3.2.1 Spremljanje kakovosti okolja in ozaveščanje javnosti		300.000			
Informacijski sistem za naravo in mobilna postaja za merjenje onesnaženosti zraka	Projekt zajema vzpostavitev mobilne postaje za merjenje onesnaženosti zraka ter informacijskega sistema za naravo. Na osnovi meritev se izvedejo ukrepi za zagotavljanje čistega okolja	300.000	Občina Sevnica	2022	2027
Podukrep 3.2.2 Oskrba z vodo in upravljanje z vodotoki		13.837.030			
Hidravlična izboljšava v Občini Sevnica	Hidravlične izboljšave vodovodnega sistema	3.007.520	Občina Sevnica	Maj 2021	Oktober 2022
Hidravlične izboljšave vodovodnega sistema v Občini Brežice in Bistrica ob Sotli	Hidravlične izboljšave vodovodnega sistema, povezava sistemov	6.279.510	Občina Brežice in Občina Bistrica ob Sotli	Januar 2021	Oktober 2022
Posodobitev vodovodnega sistema v občini Sevnica	Projekt zajema obnovitev vodovodnih sistemov v občini Sevnica	480.000	Občina Sevnica	Januar 2021	December 2023
Izgradnja vodovoda Podkraj	Izgradnja novega vodovodnega kraka na relaciji Radeče–Podkraj v dolžini 2 km.	70.000	Občina Radeče	Oktober 2020	November 2020
SISTEM ZA PREPREČITEV VODNIH IZGUB	Uporaba novih daljinskih vodomerov je iz vidika natančnih ter zadosti pogostih meritev nujna iz vidika zmanjševanja vodnih izgub, večjega nadzora nad delovanjem vodovodnega sistema ter vodenja predpisane vodne bilance. V občini Brežice je potrebno zamenjati 9.500 obstoječih vodomerov z daljinskimi vodomeri.	1.000.000	Občina Brežice	2021	2023
Izgradnja in posodobitev vodovodnih sistemov	Ureditev in posodobitev obstoječih in novih vodnih virov	3.000.000	Občina Sevnica	2022	2027
Podukrep 3.2.3 Odvajanje in čiščenje odpadnih voda		69.427.256			
Kanalizacijski sistemi nad 2000 PE		11.913.457			

3. OSNUTEK, JULIJ 2021

Naziv projekta	Kratek opis	Vrednost v EUR	Nosilec	Začetek del	Zaključek del
Odvajanje in čiščenje odpadnih komunalnih voda v porečju spodnje Save – Občina Krško	Izgradnja dodatnih odsekov kanalizacije za povečanje stopnje priključenosti na obstoječe ČN v aglomeracijah nad 2000 PE	1.838.085 brez DDV	Občina Krško	April 2018	Junij 2023
Odvajanje in čiščenje odpadnih voda v porečju spodnje Save – Občina Sevnica	Izgradnja dodatnih odsekov kanalizacije za povečanje stopnje priključenosti na obstoječe ČN v aglomeracijah nad 2000 PE	3.190.182	Občina Sevnica	Maj 2021	Oktober 2022
Odvajanje in čiščenje odpadnih voda v porečju srednje Save – Občina Radeče	Izgradnja dodatnih odsekov kanalizacije za povečanje stopnje priključenosti na obstoječe ČN v aglomeracijah nad 2000 PE	1.846.893	Občina Radeče	marec 2021	Oktober 2022
Obnovitev kanalizacijskega omrežja	Projekt zajema obnovitev kanalizacijskega omrežja v občini Sevnica	400.000	Občina Sevnica	Januar 2021	December 2023
KI Veliki Podlog	izgradnja kanalizacijskega sistema v naselju Veliki Podlog v skupni dolžini 2.068 m.	1.638.297	Občina Krško	Junij 2020	Oktober 2022
UREDITEV KANALIZACIJSKEGA OMREŽJA KOMUNALNIH ODPADNIH VODA NA OBMOČJU KRŠKE VASI	Izgradnja omrežja fekalne kanalizacije z črpališči na območju Krške vasi in povezavo na čistilno napravo Brežice	3.000.000	Občina Brežice	2021	2023
Kanalizacijski sistemi pod 2000 PE		54.113.799			
Kanalizacijski sistemi pod 2000 PE	Projektna dokumentacija v pripravi	28.693.799	Posavje	2022	2025
Čiščenje odpadnih voda v manjših aglomeracijah	Projekt zajema gradnjo ČN in kanalizacij (Krmelj, Šentjanž, Loka pri Zidanem mostu, Blanca...) v občini Sevnica	4.000.000	Občina Sevnica	2022	2027
Izgradnja kanalizacije in druge infrastrukture Mali Podlog, Gržeča vas, Kalce Naklo, Malo Mraševo in Veliko Mraševo na območju KS Veliki Podlog in KS Podbočje	Celovita ureditev odvodnjavanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda v opredeljenih naseljih. Ob teh ureditvi je predvideno tudi ureditev ostale komunalne infrastrukture. Gre za aglomeracije pod 2.000 PE.	11.000.000	Občina Krško	2021	2027
Komuna. ureditev romskih naselij Kerinov Grm in Drnovo	Izgradnja malih čistilnih naprav	40.000	Občina Krško	Oktober 2020	Junij 2021
Izgradnja kanalizacije in druge infrastrukture v naselju Pristava pri Leskovcu	Celovito urejanje odvodnjavanja in čiščenja odpadnih voda v naseljih KS Krško polje, KS Veliki Podlog in KS Podbočje. Ob tem ureditev tudi državne ceste (DRSI). Aglomeracije pod 2.000 PE.	1.800.000	Občina Krško	2022	2026

3. OSNUTEK, JULIJ 2021

Naziv projekta	Kratek opis	Vrednost v EUR	Nosilec	Začetek del	Zaključek del
Kanalizacija Raka	Izgradnja kanalizacijskega sistema za odvod komunalnih voda za naselje Raka in del naselja Cirje. Aglomeracije pod 2.000 PE.	1.380.000	Občina krško	2021	2023
Kanalizacija v aglomeracijah do 2.000 PE	Agglomeracije: Šutna, Dobrava pri Krki, Gorica – Kerinov Grm, Vrh pri Površju, Pleterje, Gora, Zdole, Koprivnica, Drnovo zahod. Izgradnja javne kanalizacije in čistilne naprave.	5.000.000	Občina Krško	2024	2026
Odvajanje in čiščenje odpadnih voda pod 2000PE	Gre za dograditev fekalne kanalizacije iz smeri Prekope in Črneče vasi proti Kostanjevici, da se izkoristi centralno čistilno napravo, ki trenutno deluje le s polovico kapacitete.	2.000.000	Občina Kostanjevica na Krki	2021	2026
Odvajanje in čiščenje odpadnih voda pod 2000 PE	Izgradnja kanalizacijskega omrežja	200.000	Občina Bistrica ob Sotli	2021	2026
Čistilne naprave in naprave za predelavo blata		3.400.000			
Povečanje stopnje priključenosti na obstoječe ČN v Občini Sevnica	Projekt zajema povečanje priključenosti na obstoječe čistilne naprave v Sevnici.	2.000.000	Občina Sevnica	2021	2027
Izgradnja naprave za predelavo blata iz CCN Radeče	Izgradnja naprave za predelavo blata iz CCN Radeče	500.000	Občina Radeče	2023	2023
Izgradnja komunalne čistilne naprave Jagnjenica	Izgradnja komunalne čistilne naprave Jagnjenica.	400.000	Občina Radeče	2025	2025
Izgradnja komunalne čistilne naprave Vrhovo	Izgradnja komunalne čistilne naprave Vrhovo.	400.000	Občina Radeče	2026	2026
Rastlinska čistilna naprava za vas Kunšperk	Izgradnja dveh rastlinskih čistilnih naprav Kunšperk 1 in Kunšperk 2	100.000	Občina Bistrica ob Sotli	2023	2027
Podukrep 3.2.4 Ravnanje z odpadki		0,00			
Sanacija divjih deponij	Predlog				
Ukrep 3.3: Večja energetska učinkovitost in spodbujanje rabe energije iz obnovljivih virov		76.723.000			
Energetske sanacije stavb		6.950.000			
Energetske sanacije stavb v lasti občine Sevnica	Projekt zajema ukrepe na področju energetske prenove stavb	300.000	Občina Sevnica	Januar 2021	December 2023
Energetske sanacije objektov in trajnostne gradnje javnih objektov v lasti Občine Sevnica	Energetske sanacije objektov (kulturni domovi, knjižnice...) in trajnostna gradnja novih javnih objektov v lasti občine Sevnica	5.500.000	Občina Sevnica	2021	2027

3. OSNUTEK, JULIJ 2021

Naziv projekta	Kratek opis	Vrednost v EUR	Nosilec	Začetek del	Zaključek del
Energetska sanacija Doma XIV. divizije pri OŠ Senovo	Celovita energetska sanacija. V pripravi.	1.000.000	Posavje	Januar 2022	December 2022
OHRANJANJE MESTNEGA JEDRA	Vzpostavitev instrumenta za fizične lastnike objektov v mestnem jedru, ki bo namenjen sofinanciranju prenove zunanosti - energetske sanacije	150.000	Občina Brežice	2023	2026
Javna razsvetljava		400.000			
ZMANJŠANJE SVETLOBNE ONESNAŽENOSTI-MENJAVA SVETILK JAVNE RAZSVETLJAVE	Določen odstotek svetilk javne razsvetljave v občini je zastarel in energetsko potraten. Smiselna je menjava teh svetilk z novimi energetsko varčnimi svetilkami. Predvidena je tudi dobava in montaža solarnih svetilk javne razsvetljave. Cilj je zmanjšati svetlobno onesnaževanje okolja in zmanjšati porabo električne energije.	400.000	Občina Brežice	2021	2023
Obnovljivi viri /alternativni viri energije		5.000.000			
Naprava za energetska izrabo odpadkov (odpadno blato)	Projekt zajema rešitev za odpadno blato, ki nastaja v CCN Sevnica	1.000.000	Občina Sevnica	2023	2027
Spodbujanje rabe iz obnovljivih virov v Občini Sevnica	Projekt zajema spodbujanje rabe iz obnovljivih virov, pametni energetski sistemi...	4.000.000	Občina Sevnica	2022	2027
Prehod v nizkoogljično družbo		64.373.000			
Zamenjava plinskih blokov PT 3 x 23 MW (2. faza)	Zaradi dotrajanih plinskih blokov PB 1 - 3 ter njihovo dokončno zamenjavo in s tem tudi zagotovilo po nujno potrebni redundanci in komercialnemu angažiranju, je postavitve dodatnih dveh plinskih blokov na lokaciji v TEB-u nujno za varno in zanesljivo delovanje elektroenergetskega sistema Republike Slovenije. S postavitvijo končnih dveh novih blokov se tudi izboljšuje okoljska obremenitev in s tem se tudi v TEB-u pomikamo k usmeritvam Evropske komisije, za postopen prehod v nizkoogljično družbo.	64.373.000	Posavje	September, 2021	September, 2024
Ukrep 3.4: Prilagajanje na podnebne spremembe		72.913.242			
Prilagajanje na podnebne spremembe	Izdelava hidrološko hidravlične študije, izdelava kart in projektna dokumentacija za povečanje poplavne varnosti na območju občin	1.700.000	Posavje	Januar 2021	December 2023
Večnamenska ureditev povodja in rečnih koridorjev Save in Krke	Ureditev kolesarskih, večnamenskih poti, ostale turistične infrastrukture, na delu poplav ureditve protipoplavnih ukrepov	60.000.000	Posavje	Januar 2021	Dec 2025 (2030)
Ukrepi za zmanjšanje poplavne ogroženosti Kostanjevice na Krki	Izvedba lokalnega varovanja s kombinacijo stalnih (zemeljskih) nasipov in mobilnih zagatnih sten. V sklopu ukrepov je predvidena izgradnja črpališč za zaledne vode in skladišča za zagatne stene.	7.013.242	Direkcija RS za vode	Jan 2021	december 2023

3. OSNUTEK, JULIJ 2021

Naziv projekta	Kratek opis	Vrednost v EUR	Nosilec	Začetek del	Zaključek del
			Občina Kostanjevica na Krki		
Ekološke sanacije	Projekt zajema ekološke sanacije s ciljem prilagajanja na klimatske razmere, revitalizacija območij	1.000.000	Občina Sevnica	2022	2027
Prizidek in prenova gasilskega doma PGE Krško in regijski gasilski poligon Krško	Izgradnja prizidka in obnova gasilskega doma PGE Krško in PGD Videm ob Savi ter izgradnja Regijskega gasilskega poligona Krško za usposabljanje gasilcev in drugih struktur zaščite in reševanja iz Posavja	3.200.000	Posavje	Februar 2020	December 2023
Ukrep 3.5: Razvoj krožnega gospodarstva		0			

3. OSNUTEK, JULIJ 2021

P4: MOBILNO IN DOSTOPNO POSAVJE

Naziv projekta	Kratek opis	Vrednost v EUR	Nosilec	Začetek del	Zaključek del
Ukrep 4.1: Bolj trajnostna mobilnost		122.648.021			
Medregijske kolesarske povezave		66.298.844			
Ureditev glavne kolesarske povezave G 16 Senovo - Podsreda	Kolesarske povezave med dvema občinama Krško in Kozje	1.580.463	Medregijski projekt		
Kolesarsko omrežje	Sava Krka Bike – državna kolesarska povezava, D2, D5, G17, G19, gradbeni posegi na osnovi izdelanega elaborata – strokovnih podlag	64.718.381	Posavje in JV Slovenija	2022	2027
Regijsko kolesarsko omrežje		47.436.177			
Kolesarske povezave Krško – Sotelsko – Brestanica	Ureditev kolesarske povezave po obstoječem vozišču lokalne ceste kot deljena površina od Krškega do Brestanice, v skupni dolžini 3,17 km	363.226	Občina Krško	Oktober 2020	Maj 2021
Kolesarske povezave Krško – Kostanjevica na Krki	Ureditev kolesarskih povezav od naselja Krško v občini Krško do naselja Prekopa v občini Kostanjevica na Krki v skupni dolžini 19,5 km. Povezujejo se že obstoječe kolesarske povezave, delno se predvidi deljena uporaba vozišča, delno novogradnja.	5.196.044	Občina Krško in Kostanjevica na Krki	Januar 2021	Avgust 2023
Kolesarska povezava ob R2 419 Brežice – Krška vas – Čatež ob Savi	Ureditev kolesarske povezave ob R2-419 Brežice – Krška vas in Brežice - Čatež, v skupni dolžini cca 2 km. Nujna istočasna izvedba s cesto (DRSI),	5.504.034 od tega kolesarke 2.463.600	Občina Brežice	Marec 2021	2023
Kolesarska povezava ob R2 420 Brežice – Dobova	Ureditev kolesarske povezave ob R-420. Nujna istočasna izvedba kolesarke s cesto 8 etapah ceste (4,2 mio EUR) do 2023*, preostala obnova ceste do 2025 po DIIP/IP.	8.239.873 od tega kolesarska povezava 2.860.056	Občina Brežice	Marec 2021	2023*
KOLESARSKA POVEZAVA - BREŽICE-SPODNJA POHANCA-DOLENJA VAS IN SPODNJA POHANCA -ARTIČE	Izgradnja kolesarske povezave ločene od vozišča med Brežicami in Spodnjo Pohanco ter do Dolenje vasi v dolžini cca 5km ter od Trebeža do Artiča po vozišču cca 2km (skupno 7km)	3.500.000	Občina Brežice	2023	2026
KOLESARSKA POVEZAVA BREŽICE-SLOVENSKA VAS (SAMOBOR)	Izgradnja kolesarske povezave delno ločene od vozišča, delno pa na vozišču med Brežicami in Slovensko vasjo v približni dolžini cca 14km.	7.000.000	Občina Brežice	2021	2029
KOLESARSKA POVEZAVA BREŽICE-BUKOŠEK	Izgradnja kolesarske povezave delno ločene od vozišča, delno po vozišču med Brežicami in Bukoškom v dolžini cca 2,5 km (tudi v naseljih)	1.500.000	Občina Brežice	2023	2026

3. OSNUTEK, JULIJ 2021

Naziv projekta	Kratek opis	Vrednost v EUR	Nosilec	Začetek del	Zaključek del
KOLESARSKA POVEZAVA KRŠKA VAS-CERKLJE OB KRKI	Izgradnja kolesarske povezave ločene od vozišča med Krško vasjo in Cerkljami ob Krki v dolžini cca 4 km (tudi čez naseljih).	2.000.000	Občina Brežice	2023	2026
KOLESARSKA POVEZAVA DOBOVA-KAPELE-ŽUPELEVEC	Izgradnja kolesarske povezave delno ločene od vozišča, delno po vozišču od Dobove -do Kapel - Župelevca s povezavo proti HR v Rigoncah v dolžini cca 16 km (tudi v naseljih) - čez Jovse in po LC	8.000.000	Občina Brežice	2021	2029
Kolesarske povezave v Občini Krško	Študija kolesarskih povezav in Celostna prometna strategija sta podlagi. Pripravljen je projekt za izvedbo kolesarske steze Sveta Barbara, ki poteka od konca obstoječe kolesarske steze na Senovem do Rudnika v Reštanju.	350.000	Občina Krško	2021	2023
Kolesarske povezave Leskovec pri Krškem	Večnamenska pot oz. kolesarska povezava od novega mostu do leskovške OŠ id od Gubčeve ulice do krožišča Brege. Gre za 3,1 km kolesarskih povezav.	750.000	Občina Krško	2024	2025
Izgradnja kolesarske poti D5 odsek Podčetrtek – Bistrica ob Sotli	Izgradnja kolesarske poti v Bistrici ob Sotli v dolžini 5,3 km.	1.087.000	DRSI	2021	2026
Izgradnja kolesarske poti G16 Bistrica ob Sotli – Kozje - Brestanica	Izgradnja kolesarskih poti v dolžini 4,37 km.	896.000	DRSI	2023	2026
UREDITEV KOLESARSKIH POVEZAV	Cilj projekta je celovito urejanje kolesarskega prometa na celotnem območju Sevnice in v mestu Sevnica za kar bi bilo smiselno pripraviti idejno zasnovo ukrepov.	250.000	Občina Sevnica	Januar 2021	December 2023
KOLESARSKA STEZA KRMELJ–TRŽIŠČE	Cilj projekta je ureditev pribl. 2 km povezovalne poti po trasi nekdanjega železniškega tira od ŽP Tržišče do Krmelja. V pripravi je izvedbena projektna dokumentacija in predvidevamo, da bo dokončana v prvi polovici I. 21.	300.000	Občina Sevnica	Januar 2021	December 2023
KOLESARSKA POVEZAVA BOŠTANJ–SEVNICA	Cilj projekta je vzpostavitev prometno ustrezne kolesarske povezave med Sevnico in Boštanjem na manjkajočem odseku dolžine pribl. 500 m. Pripravljena je že idejna zasnova in del izvedbene dokumentacije. Predvidevamo naročilo izvedbene dokumentacije za odsek od nadvoznjaka, oziroma bodočega rondoja Hermanova, do Komunale. Potrebna bo celovita rekonstrukcija regionalne ceste.	500.000	Posavje	Januar 2021	December 2023
KOLESARSKA POVEZAVA OB SEVNIČNI	Gradnja kolesarske in večnamenske poti ob Sevnici, od Sevnice do Planine	2.000.000	Posavje	Januar 2021	December 2023
Trajnostna mobilnost mest		7.913.000			

3. OSNUTEK, JULIJ 2021

Naziv projekta	Kratek opis	Vrednost v EUR	Nosilec	Začetek del	Zaključek del
Trajnostna mobilnost - ureditve za pešce in kolesarje	Projekt zajema ureditev pločnikov, peš in kolesarskih poti, nadstrešnic, sistema izposoje koles ter vzpostavitev ostalih ukrepov trajnostne mobilnosti v občini Sevnica.	3.200.000	Občina Sevnica	2021	2027
Peš most preko Save	Izgradnja mostu – brvi za pešce in kolesarje preko reke Save v Krškem, ki bo skupne dolžine 109,50 m. Svetla širina znaša 3,50 m, razen na območju levega opornika, kjer se razcepi na 2 x 2,50 m. Most bo povezal dve pomembni točki na obeh bregovih. Na desnem se bo pripel na vhod v staro mestno jedro, na levem pa na začetek Ceste 4. julija, ki je osrednja doživljajska in programska os novega mestnega središča.	2.583.000	Občina Krško	Avgust 2020	December 2022
Ureditev pločnika od naselja Kolenov Graben mimo ulice V gaju proti radeški železniški postaji	Predmet projekta je ureditev pločnika s cestno razsvetljavo, deloma ob glavni cesti G1-5 deloma ob lokalni cesti, v skupni dolžini 440 metrov.	350.000	Občina Radeče	Oktober 2020	Julij 2021
Ureditev prehoda za pešce na regionalni cesti R3-665	Ureditev prehoda za pešce na regionalni cesti R3-665 pred trgovskim centrom Spar.	50.000	Občina Radeče	2021	2021
PARKIRIŠČA OB VPADNICAH V MESTO BREŽICE (PARK&RIDE)	Izgradnja večih parkirišč za cca vsaj 150 vozil v mestu Brežice (več lokacij)	1.500.000	Občina Brežice	2023	2026
P+R Smednik	Ob uvozu/izvozu na avtocesto je potrebno zagotoviti površine za urejeno in kontrolirano parkiranje za dnevne migrant. V začetni fazi gre za cca. 40 vozil.	130.000	Občina Krško	2021	2023
P+R Krško - Drnovo	Ob uvozu/izvozu na avtocesto je potrebno zagotoviti površine za urejeno in kontrolirano parkiranje za dnevne migrant. V začetni fazi gre za cca. 30 vozil.	100.000	Občina Krško	2021	2023
e-mobilnost		1.000.000			
Mini e-avtobusi za dostopnejši turizem	Vzpostavitev pilotne mreže mini e-busov z namenom povečevanja dostopnosti turističnih potencialov	800.000	Občina Radeče	2022	2023
E-mobilnost	Povečanje mobilnosti za starejše na podeželju.	200.000	Občina Bistrica ob Soli	2023	2026
Ukrep 4.2: Razvoj prometne infrastrukture v regiji		388.633.202			
Zmanjšanje obremenitve okolja zaradi posodobitve cestne infrastrukture	Projekt zajema posodobitve prometnih povezav na odsekih Zavratac-Raka-Smednik; Sevnica-Trebnje, Boštanj-Trebnje, Loka-Račica...	15.000.000	MZI	2021	2027
Omrežje cest v občini Sevnica	Ureditev, rekonstrukcija lokalnih cest s spodbujanjem gospodarskega razvoja v občini Sevnica	490.000	Posavje	Januar 2021	December 2023
Rondo Videm, cesta 4. julija	Rekonstrukcija lokalne ceste 191091 Videm – Brestanica – ulica 4. Julija v dolžini cca 220 m. V sklopu rekonstrukcije ulice 4. Julija se uredita še priključka Strme poti LZ 192691 (v nadaljnjem besedilu Strma pot) v dolžini	700.000	Posavje	Avgust 2021	December 2022

3. OSNUTEK, JULIJ 2021

Naziv projekta	Kratek opis	Vrednost v EUR	Nosilec	Začetek del	Zaključek del
	45 m in Vrtne ulice v dolžini 40 m, peščeve in kolesarske površine, odvodnjavanje, kanalizacija za odvod odpadnih komunalnih in padavinskih voda, vodovod, CR in širokopasovne povezave. Ureditev vključuje tudi rušitev enega objekta.				
Cesta in most Belo, vodne ureditve	Začasni prepust se bo porušil, V okviru projekta se bo zgradil nov most dolžine 5,2 m in širine 7,6 m. V sklopu gradnje mostu je predvidena tudi rekonstrukcija in razširitev javne poti JP 691191, od priključka na LC 191041 Senovo –Belo v dolžini cca. 250 metrov. V sklopu projekta se bodo uredile tudi brežine potoka v skupni dolžini cca 196 m	400.000	Posavje	April 2021	December 2021
Cesta na Ribnik, Brestanica	Rekonstrukcija ceste s celovito ureditvijo odvodnjavanja in večnamenske poti na odseku od Brestanice skozi naselje Stolovnik do ribnikov Mačkovci	2.400.000	Občina Krško	2021	2023
NAVEZOVALNA CESTA BREŽICE - KRŠKO	Državi vodi postopek izdelave državnega prostorskega načrta za navezovalno cesto Krško - Brežice. Z izvedbo ceste se bo v hitrejšo prometno povezavo navezala IPC Brežina. Navezovalna cesta bo v nadaljevanju z vzhodno obvoznico industrijsko cono direktno navezala na avtocesto.			2021	2027
OBNOVA MOSTU ČEZ REKO SAVO V BREŽICAH Z RAZŠIRITVIJO ZA KOLESARJE IN PEŠCE	Obstoječi most čez reko Savo, ki povezuje Čatež ob Savi z mestom Brežice in po katerem poteka državna cesta R1-219, odsek 1242 Bizeljsko - Čatež je v zelo slabem stanju in je trenutno edina prometna povezava čez reko Savo v občini Brežice. Most je nujno potreben obnove in izgradnje kolesarske povezave in površin za pešce.	3.000.000	DRSI in Občina Brežice	2021	2027
Vlaganje v cestno infrastrukturo v občini Sevnica	Projekt zajema gradnjo, rekonstrukcijo cestnih povezav z vsemi elementi v občini Sevnica	5.500.000	Občina Sevnica	2021	2027
Izboljšanje varnosti prometa na železniški progi Zidani most - Dobova	Projekt zajema izgradnjo protihrupnih zaščit ob železniški progi, izgradnja mostu na Logu, nadvoz na nad žel. Progo na Blanci, nadvoz Savska cesta nad žel. Progo Sevnica-Trebnje, Ureditev železniške postaje v Sevnici ter ostali ukrepi kot npr. obvozne ceste, zavarovanja...	40.000.000	MZI	2021	2027
3. razvojna os osrednji del	Projekt zajema izgradnjo ter posodobitve prometnih povezav na srednjem delu z navezavami na večja urbana središča. Izgradnja novih prometnic bi povečala konkurenčnost ob razvojni osi, dostopnost, okrepile naj bi se institucionalne in gospodarske dejavnosti.	100.000.000	MZI	2021	2027
Razširitev javne poti v Gornjem Pijavškem z ureditvijo priključka na G1-5	Razširitev javne poti z ureditvijo priključka na G1 -5 . Obseg je rekonstrukcija javne poti v dolžini 90 m in sprememba priključkov na glavno cesto. Zajeta je tudi cestna razsvetljava.	293.726	Občina Krško	2021	2023
Cesta Krško - Zdole	Nadaljevanje rekonstrukcije regionalne ceste od naselja Krško do začetka naselja Zdole. Gre za državno cesto, DRSI, sofinanciranje Občina Krško.	5.600.000	DRSI, sofinancer Občina Krško	2022	2024

3. OSNUTEK, JULIJ 2021

Naziv projekta	Kratek opis	Vrednost v EUR	Nosilec	Začetek del	Zaključek del
Most Podbočje in pločnik Križaj	V izdelavi je PD za most Podbočje in pločnik od križišča Brod do naselja Podbočje. Cilj je ureditev varnega peš prometa in omogočiti normalen promet čer reko Krko.	2.500.000	DRSI, Občina Krško	2021	2023
Komunalna in prometna infrastruktura tržnica Videm	Celovita obnova infrastrukture ob tržnici Videm: obnova kanalizacijskega in vodovodnega omrežja ter druge tangirane infrastrukture. Zajeta je tudi celovita prenova prometne ureditve in ureditve za tržnične dejavnosti.	1.800.000	Občina Krško	2022	2024
Železniška postaja Krško	Obnova železniške infrastrukture: obnova in nadgradnja tirov, trapeznih zvez, izven nivojskih dostopov, signalnovarnostnih naprav itd.	25.049.476	MZI	2022	2023
Obvoznica Krško - Brežice	Medmestna povezava Krško-Brežice, za kar se pripravlja DPN.	14.000.000	DRSI	2026	2028
Obnova pločnikov v občini Krško	Obnova pločnikov v občini Krško,	300.000	Občina Krško	2020	2027
Večnamenska povezava ob Potočnici	Trasa gre od nivojskega prehod preko železniških tirov pri Evrosadu ob tirih do Potočnice, nato po visokovodnem nasipu do nove obvoznice. Skupaj 1.900 m povezave.	1.800.000	Občina Krško	2024	2026
Prometna ureditev in parkirišča Pod Goro	Nove prometne ureditve z namenom pretočnosti prometa v ulici Pod Goro. Gre za novo cestno povezavo Gora – G1-5, odstranitev objektov in nadomestni, garažna hiša in prometne ureditve mirujočega prometa.	3.800.000	Občina Krško	2023	2025
Rekonstrukcija RC R3-665 z ureditvijo pločnika na odseku Jagnjenice do tovarne RPN	Rekonstrukcija regionalne ceste v dolžini 930 m z zamenjavo voziščne konstrukcije c celovito ureditvijo komunalne infrastrukture, javno razsvetljavo in gradnjo pločnika.	1.000.000	Občina Radeče	2022	2022
PLOČNIKI OB R-3 LOKA-RAČICA	Gradnja pločnika ob regionalni cesti Loka-Račica v dolžini pribl. 2,0 km ob rekonstrukciji reg. ceste – sofinanciranje DRSI	1.000.000	Posavje	Januar 2021	December 2023
UREDITVE OB R-3 ŠENTJANŽ-GLINO	Gradnja pločnika in spremljevalnih ureditev ob regionalni cesti Tržišče-Hotemež v dolžini pribl. 1,0 km, ob rekonstrukciji reg. ceste – sofinanciranje DRSI	300.000	Posavje	Januar 2021	December 2023
PLOČNIK RADNA	Gradnja pločnika in spremljevalnih ureditev ob regionalni cesti Boštanj-Mokronog v dolžini pribl. 200 m	300.000	Posavje	Januar 2021	December 2023
Grajska cesta z izgradnjo pločnika in kanalizacije	Izdelana je izvedbena projektna dokumentacija za cesto, pločnik in infrastrukturo v cesti ter dokumentacija za pridobitev gradbenega dovoljenja za novo fekalno kanalizacijo. Rekonstrukcija ceste in pločnika je predvidena v dolžini približno 1 km, fekalne kanalizacije pa 555 m.	2.000.000	Občina Kostanjevica na Krki	2021	2023
Izgradnja treh lesenih mostov na Krki	Popolna rekonstrukcija lesenih mostov, trenutno so izdelane grobe idejne zasnove in grobe ocene stroškov	1.400.000	Občina Kostanjevica na Krki	2021	2024

3. OSNUTEK, JULIJ 2021

Naziv projekta	Kratek opis	Vrednost v EUR	Nosilec	Začetek del	Zaključek del
Logistični center Phoenix	- razvoj civilnega letališča Cerklje in - razvoj mreže poslovno - industrijskih - logističnih območij v bližini letališča, pridobitev do 3.000 novih delovnih mest.	160.000.000	Posavje	Januar 2021	Dec 2025 (2030)
Ukrep 4.3: Razvoj rečnega prometa		0			
Ukrep 4.4: Razvoj širokopasovnih povezav in digitalne storitve		2.100.000			
e-storitve		2.100.000			
DIGITALIZACIJA OBČINE	Krepite brezpapirnega poslovanja.	100.000	Občina Brežice	2021	2023
Pametne vasi v občini Sevnica	Projekt zajema izboljšanje gospodarskih, socialnih ali okoljskih izzivov v občini Sevnica z uporabo inovativnih rešitev in digitalne tehnologije.	1.000.000	Občina Sevnica	2021	2027
Digitalna transformacija družbe	Projekt zajema spodbujanje digitalnih tehnologij za vse občane občine Sevnica (on-line storitve, e-učilnice, certifikati...)	1.000.000	Občina Sevnica	2021	2027

3. OSNUTEK, JULIJ 2021

P5: SKLADEN PROSTORSKI RAZVOJ MEST IN PODEŽELJA

Naziv projekta	Kratek opis	Vrednost v EUR	Nosilec	Začetek del	Zaključek del
Ukrep 5.1: Regionalno prostorsko planiranje		350.000			
Regionalni prostorski plan	Priprava RPP skladno z Zurep-2.	350.000	RRA Posavje	2022	2027
Ukrep 5.2: Trajnostni razvoj urbanih naselij		1.800.000			
Ureditev trškega jedra Bistrica ob Sotli	Ureditev trškega jedra z vso pripadajočo infrastrukturo (krožišče in pločnik)	1.000.000	Občina Bistrica ob Soli	2023	2027
Zahodna fasada mestnega jedra Brežic	Ohranitev kulturne dediščine-sanacija varovanega obzidja mestnega jedra Brežic	800.000	Občina Brežice	2021	2023
Ukrep 5.3: Trajnostni razvoj podeželja		4.732.299			
LAS Posavje	Izvajanje in projekti ESRR	1.321.533	RRA Posavje	2021	2030
LAS Posavje	Izvajanje in projekti ESS	660.766	RRA Posavje	2021	2030
LAS Posavje	Izvajanje in projekti EKSRP	2.000.000	Posavje	2021	2030
Ureditev neprofitnih stanovanj	Ureditev neprofitnih stanovanj za izboljšanje kakovosti življenja na podeželju.	750.000	Občina Bistrica ob Sotli	2023	2026
Ukrep 5.4: Prenova razvrednotenih površin		6.000.000			
Ureditev starega mestnega jedra	Ureditev starega mestnega jedra z odkupi in finančnimi spodbudami občanov za obnovo ali rušitev propadajočih objektov.	5.000.000	Občina Radeče	2027	2030
OBNOVA DEGRADIRANIH OBMOČIJ (Tovarna povišča Brežice, Vila Treppo, Slovenska vas...)	Področja so degradirana in se vanje že dlje časa ni vlagalo in jih je potrebno sanirati. Področju tovarne povišča obkroža stanovanjska soseska, zato je potrebno njeno območje predvideti za podobne dejavnosti. Vila Treppo je zavarovana kot profana stavbna dediščina kot edinstven primer vrtno arhitekturne dediščine v tem območju, ki je potrjen propadanju. za degradirano območje IC Slovenska vas, občina vodi postopek OPPN, po sprejemu se območje sanira ter primerno infrastrukturno opremlja.	1.000.000	Občina Brežice	2021	2023
Ukrep 5.5: Krepitev kapacitet za dobro upravljanje		0			

14. Skladnost s cilji politik in usmeritev EU

RRP je skladen z delovnim dokumentov služb Evropske Komisije, Poročilo o državi 2019 - Prilogo D - naložbene smernice za financiranje v okviru kohezijske politike v obdobju 2021-2017 za Slovenijo.

RRP Posavje		Cilji Evropske kohezijske politike 2021-2027				
P1: Gospodarsko močno in pametno Posavje		Cilj 1: Pametnejša Evropa	Cilj 2: Zelena, nizkoglejčna Evropa	Cilj 3: Povezana Evropa	Cilj 4: Socialna Evropa	Cilj 5: Evropa bliže državljanom
U1.1	Inovativno razvojno okolje	x				
U1.2	Podjetno Posavje	x				
U1.3	Gospodarska poslovna infrastruktura	x				
U1.4	Izobraževanje in razvoj človeških virov				x	x
U1.5	Podpora perspektivnim dejavnostim	x			x	x
P2: Družbeni razvoj Posavja						
U2.1	Večja socialna vključenost in razvoj skupnosti				x	
U2.2	Trg dela in zaposlovanje				x	
U2.3	Aktivno in zdravo staranje				x	
U2.4	Zdravstveno varstvo in krepitev zdravja				x	
U2.5	Podpora mladim v Posavju				x	
U2.6	Razvoj kulturnih, športnih in prostoračnih vsebin				x	
U2.7	Razvoj naravne in kulturne dediščine		x		x	
P3: Zeleno in nizkoogljično Posavje						
U3.1	Zeleni sistemi in biotska raznovrstnost		x			
U3.2	Varovanje naravnih virov		x			
U3.3	Večja energetska učinkovitost in spodbujanje rabe energije iz obnovljivih virov		x			
U3.4	Prilagajanje na podnebne spremembe		x			
U3.5	Razvoj krožnega gospodarstva		x			
P4: Mobilno in dostopno Posavje						
U4.1	Bolj trajnostna mobilnost		x	x		
U4.2	Razvoj prometne infrastrukture v regiji			x		
U4.3	Razvoj rečnega prometa					
U4.4	Razvoj širokopasovnih povezav in digitalne storitve	x		x		
P5: Skladen prostorski razvoj mest in podeželja						
U5.1	Regionalno prostorsko planiranje					x
U5.2	Trajnostni razvoj urbanih naselij					x
U5.3	Trajnostni razvoj podeželja					x
U5.4	Prenova razvrednotenih površin	x				x
U5.5	Krepitev kapacitet za dobro upravljanje	x	x	x	x	x

RRP Posavje je skladen s cilji, usmeritvami in instrumenti regionalne politike ter strateškimi izhodišči prostorskega razvoja za pripravo regionalnih razvojnih programov 2021–2027. Ukrepi in predvidene aktivnosti so skladne s cilji Strategije Slovenije 2030 in strateškimi izhodišči prostorskega razvoja.

RRP Posavje je skladen s splošnimi cilji regionalne politike, kot so opredeljeni v delovnem zvezku UMAR št. 3/2020.

RRP Posavje		Splošni cilj regionalne politike – dvig kakovosti življenja											
P1: Gospodarsko močno in pametno Posavje		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
U1.1	Inovativno razvojno okolje	x	x	x									x
U1.2	Podjetno Posavje	x	x	x									x
U1.3	Gospodarska poslovna infrastruktura	x		x				x					x
U1.4	Izobraževanje in razvoj človeških virov		x	x		x					x		x
U1.5	Podpora perspektivnim dejavnostim	x		x							x		x
P2: Družbeni razvoj Posavja													
U2.1	Večja socialna vključenost in razvoj skupnosti	x			x								x
U2.2	Trg dela in zaposlovanje	x	x		x								x
U2.3	Aktivno in zdravo staranje				x				x				x
U2.4	Zdravstveno varstvo in krepitev zdravja				x	x							x
U2.5	Podpora mladim v Posavju				x				x		x		x
U2.6	Razvoj kulturnih, športnih in prostoračasnih vsebin				x						x		x
U2.7	Razvoj naravne in kulturne dediščine										x		
P3: Zeleno in nizkoogljično Posavje													
U3.1	Zeleni sistemi in biotska raznovrstnost							x		x			
U3.2	Varovanje naravnih virov							x		x			
U3.3	Večja energetska učinkovitost in spodbujanje rabe energije iz obnovljivih virov									x			
U3.4	Prilagajanje na podnebne spremembe									x			x
U3.5	Razvoj krožnega gospodarstva			x						x			
P4: Mobilno in dostopno Posavje													
U4.1	Bolj trajnostna mobilnost						x	x		x			
U4.2	Razvoj prometne infrastrukture v regiji						x	x					
U4.3	Razvoj rečnega prometa						x						
U4.4	Razvoj širokopasovnih povezav in digitalne storitve						x						
P5: Skladen prostorski razvoj mest in podeželja													
U5.1	Regionalno prostorsko planiranje							x	x	x			
U5.2	Trajnostni razvoj urbanih naselij				x			x	x	x	x		x
U5.3	Trajnostni razvoj podeželja	x			x			x	x		x		
U5.4	Prenova razvrednotenih površin							x	x	x			
U5.5	Krepitev kapacitet za dobro upravljanje											x	

Legenda: 1-Delo, 2-Izobrazba, 3-Dohodek, 4- Socialna izključenost, 5-Zdravje, 6-Dostopnost, 7-Prostor, 8-Stanovanje, 9-okolje, 10-Kultura, 11-upravljanje, 12-varnost

Prvi cilj – dvig kakovosti življenja v vseh regijah – naslavljamo s projekti, ki so v RRP umešeni v vseh pet prioritet in so prikazani v tabeli. Drugi splošni cilj – razvojno dohitevanje evropskih regij, in tretji cilj – zmanjšanje regionalnih razvojnih razlik znotraj regij naslavljamo zlasti z

ukrepi in projekti RRP 1. in 2. prioritete, in pa mehanizmi 5. prioritete za trajnostni razvoj mest in podeželja.

Četrty splošni cilj regionalne politike - uresničevanje razvojnih potencialov in izkoriščanje globalnih priložnosti z mednarodnim medregionalnim povezovanjem in sodelovanjem je v RRP naslovljen horizontalno. RRA Posavje in drugi deležniki bodo priložnosti za medregionalno povezovanje naslavljali tako v okviru virov financiranja večletnega finančnega okvira 2021-2027 zlasti v okviru skupnih potreb in potencialov Vzhodne kohezijske regije in v okviru programov Interreg ter programov na področju mobilnosti, R&R in drugih programov.

Cilji prostorskega razvoja so upoštevani zlasti v okviru Prioritete 5 in pa posredno v vseh ostalih prioritetah, ki vplivajo na racionalno rabo prostora in povečanje konkurenčnosti oz. privlačnosti mest in podeželja.

RRP upošteva tudi priporočila Sveta v zvezi z nacionalnim reformnim programom Slovenije za leto 2020 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Slovenije za leto 2020 Prioritete 1 in 2, kjer spodbujamo krepitev gospodarstva in okrevanje, zagotavljanje odpornosti zdravstvenega sistema in sistema dolgotrajne oskrbe, zagotavljanja socialne zaščite in zaposlenosti, prav tako pa tudi naložbe v zeleni in digitalni prehod z učinkovito rabo energije, okoljsko infrastrukturo, trajnostnim prometom in spodbujanjem digitalizacije.

15. Viri in literatura

1. SI-STAT, podatkovni portal, SURS, dec. 2018
2. Regije v številkah, Statistični portret slovenskih regij 2018, SURS
3. Inštitut RS za socialno varnost (IRSSV), podatki 2018
4. Skupno poročilo o prostovoljstvu v RS za leto 2016, www.prostovoljstvo.org
5. Evidenca socialnih podjetij, stanje 1. 12. 2018, MGRT
6. Statistični in osnovni podatki, spletna stran Urada za narodnost, stanje 14. 12. 2018, www.un.gov.si
7. Inštitut RS za socialno varnost, prejemniki socialnih transferjev, 2018
8. Inštitut RS za socialno varnost, Izvajanje pomoči na domu, analiza stanja v letu 2017, Ljubljana, junij 2018
9. Poročilo o izpolnjevanju kazalnikov iu RRP regije Posavje 2007–2013, RRA Posavje, 2016
10. Slovensko omrežje Natura 2000 v številkah, Varstvo narave, 30 (2017), strokovni članek.
11. Modeli urejanja romskih naselij, projektna naloga, MOP in Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 16. 11. 2018, končno poročilo.
12. Podatki Zavoda RS za zaposlovanje, Območna služba Sevnica.
13. Rezultati evidentiranja FDO po pilotnih regijah in vsebinske usmeritve za delovanje evidence v Sloveniji, priročnik, Ljubljana, april 2017
14. Janja Pečar, Kako živimo v regijah, Delovni zvezek 1/2017, let. XXVI
15. Program razvoja podeželja 2014–2020
16. Regionalni razvojni program regije Posavje za obdobje 2014–2020
17. ZEKPD BK - september 2012 in MKGP, Seznam izvajalcev, ki so vključeni v nadzor ekološke pridelave in predelave – september 2018
18. MKGP, Služba za Register kmetijskih gospodarstev, september 2018
19. Gozdnogospodarski načrti gozdnogospodarskih enot, Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Brežice 2011–2020, Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Celje 2011–2020
20. Strategija trajnostne rasti slovenskega turizma 2017–2021
21. Strategija razvoja turistične destinacije Posavje 2011–2015, RRA Posavje, 2011
22. Podatki komunalnih podjetij v regiji Posavje, 2018
23. Končno poročilo upravičenca, HI Posavje, 31. 3. 2016.
24. E-bonitete, podatkovni portal Prva finančna agencija, dec. 2018
25. Informacija o poslovanju gospodarskih družb, samostojnih podjetnikov in zadrug v posavski regiji v letu 2017, Ajpes, maj 2018
26. Zdravje v regiji, podatkovni portal, Nacionalni inštitut za javno zdravje, december 2018
27. Poročilo o razvoju 2018, Urad RS za makroekonomske analize in razvoj, april 2018
28. Krožno gospodarstvo v regijah Slovenije, Circular Change, dec. 2018, projektna skupina Kažipota Slovenije, maj 2018

16. Priloge

Tabela: Stopnja tveganja revščine po statističnih regijah v obdobju 2008–2017

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
SLOVENIJA	12,3	11,3	12,7	13,6	13,5	14,5	14,5	14,3	13,9	13,3
Pomurska	20,1	18,8	21,3	20,6	19,2	19,9	17,5	15,3	14,9	14,6
Podravska	18,8	15,8	17,9	18,5	18,7	18,1	17,3	15,9	15,5	16,4
Koroška	15,2	12,8	15,3	15,4	12,9	14,8	14,8	14,5	13	13,5
Savinjska	14,5	11,9	14,2	15,1	14,2	15,3	15	16,8	15	15,4
Zasavska	9	11,1	10,6	12,6	13,2	14	14,7	13,5	15	12
Posavska	14,9	12	14,3	14,6	16,5	20,1	19,9	16,1	17,3	18,5
Jugovzhodna Slovenija	12,4	11,7	12,1	14,2	17,2	16,2	17,4	15,7	13,9	12,4
Osrednjeslovenska	8,3	7,8	8,5	9,8	9,7	11,1	11,4	11,8	12,5	11,5
Gorenjska	8,7	7,7	10,7	12,5	11,3	12,8	13,3	13,3	14,2	12,4
Primorsko-notranjska	8,2	10,4	11,9	12,2	9,2	8,5	11,3	10,6	9,5	8,4
Goriška	7,6	9,1	9,1	9,4	11,4	13,7	12,3	15,2	14,8	9,8
Obalno-kraška	10,6	13,4	12,5	14,2	13,9	14,5	15,1	13,7	8,7	10,7

Vir podatkov: SURS, 2018

Tabela: Stopnja tveganja socialne izključenosti po statističnih regijah v obdobju 2008–2017

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
SLOVENIJA	18,5	17,1	18,3	19,3	19,6	20,4	20,4	19,2	18,4	17,1
Pomurska	27,1	25,5	27,5	24	24	22,2	24,5	18,5	17,8	18,7
Podravska	26	21	23,5	24,7	24,1	24,7	24,1	21,2	21,3	21,2
Koroška	21,4	19,2	24	23,8	21,8	22,5	23,3	22,3	19,6	18,7
Savinjska	21,4	18,3	19,8	20,9	22	21,4	20,2	22,4	20,8	20,1
Zasavska	17,9	23,1	18,7	24,5	24,2	22,6	24,6	23,5	22,4	20,5
Posavska	21,5	19,9	20,2	21,1	23,2	26,1	24,4	21,6	22,6	21,2
Jugovzhodna Slovenija	18,6	18,7	18,3	18,9	20,8	21,4	21,4	19,2	17,1	16,1
Osrednjeslovenska	14,4	12,9	14	15,2	15,5	17,2	16,6	15,9	16,1	14
Gorenjska	13,3	11,9	14,9	17,5	16,9	18,2	18,9	17,6	17,9	15,2
Primorsko-notranjska	10,9	16,3	15,5	17,6	15,8	15	16,9	13,6	12,9	10,8
Goriška	13,4	14,5	14,4	13	17,5	19,6	19,3	20,1	18,6	12,7
Obalno-kraška	14,8	20,1	18	21	19,2	20,5	22,7	19,4	13,9	15,7

Vir podatkov: SURS, 2018

Tabela: Število upravičencev do DSP (redne in trajne) na 1000 prebivalcev po regijah v Sloveniji za mesec junij 2016, 2017 in 2018.

	Število upravičencev do DSP (redne in trajne) na 1000 prebivalcev			Število upravičencev do IDSP na 1000 prebivalcev		
	1.6.2016 ¹⁾	1.6.2017 ²⁾	1.6.2018 ³⁾	1.6.2016 ¹⁾	1.6.2017 ²⁾	1.6.2018 ³⁾
Gorenjska	23,42	21,59	20,83	1,90	1,84	1,51
Goriška	19,20	19,27	19,48	2,52	2,03	1,94
Jugovzhodna Slovenija	49,32	47,82	47,03	4,76	4,80	4,05
Koroška	35,36	34,06	31,75	5,42	4,42	4,11
Notranjsko-kraška	29,83	32,05	30,99	4,82	3,99	4,18

3. OSNUTEK, JULIJ 2021

Obalno-kraška	36,25	36,66	36,95	10,45	6,27	5,62
Osrednjeslovenska	32,35	32,50	32,39	3,29	3,31	3,31
Podravska	52,31	54,65	55,38	4,86	5,62	5,66
Pomurska	59,55	60,95	61,42	7,02	8,28	8,88
Savinjska	48,50	48,01	47,11	5,52	5,51	5,59
Posavje	43,02	42,82	44,93	4,46	4,86	3,38
Zasavska	50,68	46,35	42,90	6,71	6,79	4,82
SLOVENIJA	39,68	39,72	39,48	4,58	4,47	4,28

Vir: MDDSZ, ISCS2 (podatki o upravičencih do DSP), SURS (podatki o številu prebivalcev)

Opombe:

- 1) Podatki o številu prebivalstva na dan 1. januar 2016.
- 2) Podatki o številu prebivalstva na dan 1. januar 2017.
- 3) Podatki o številu prebivalstva na dan 1. januar 2018.

Tabela: Število upravičencev do VD na 1000 prebivalcev po regijah v Sloveniji za mesece junij 2014, 2015, 2016, 2017 in 2018

	1.6.2014 ¹⁾	1.6.2015 ²⁾	1.6.2016 ³⁾	1.6.2017 ⁴⁾	1.6.2018 ⁵⁾
Gorenjska	2,38	2,83	3,10	4,16	4,38
Goriška	2,13	2,37	2,51	3,72	3,94
Jugovzhodna Slovenija	3,45	3,84	4,00	6,85	7,29
Koroška	5,29	6,13	6,64	9,91	10,15
Notranjsko-kraška	3,75	4,15	4,40	8,41	8,85
Obalno-kraška	4,15	4,81	5,20	7,39	8,15
Osrednjeslovenska	2,59	3,03	3,24	4,42	4,73
Podravska	7,79	8,78	9,08	14,86	15,91
Pomurska	8,81	10,05	11,16	17,57	19,02
Savinjska	5,89	6,12	6,28	9,53	9,76
Posavje	4,33	4,22	4,35	7,43	9,00
Zasavska	7,8	6,95	7,21	8,82	9,13
Slovenija	4,56	5,09	5,37	8,20	8,74

Vir: MDDSZ, ISCS2 (podatki o upravičencih do VD), SURS (podatki o številu prebivalcev)

Opombe:

- 1) Podatki o številu prebivalstva na dan 1. julij 2014.
- 2) Podatki o številu prebivalstva na dan 1. julij 2015.
- 3) Podatki o številu prebivalstva na dan 1. januar 2016.
- 4) Podatki o številu prebivalstva na dan 1. januar 2017.
- 5) Podatki o številu prebivalstva na dan 1. januar 2018.

Tabela: Število upravičencev do DSP, IDSP in VD, izraženo v deležu prebivalstva, po statističnih regijah za junij 2018, sortirano po višini deleža prebivalcev, upravičenega do DSP

	1.junij 2018 ¹⁾			
	DSP	IDSP	VD	skupaj ²⁾
Pomurska	6,14	0,89	1,90	8,93
Podravska	5,54	0,57	1,59	7,70
Savinjska	4,71	0,56	0,98	6,25
Jugovzhodna Slovenija	4,70	0,41	0,73	5,84
Posavje	4,49	0,34	0,90	5,73
Zasavska	4,29	0,48	0,91	5,69
Obalno-kraška	3,70	0,56	0,82	5,07
Osrednjeslovenska	3,24	0,33	0,47	4,04

	1.junij 2018 ¹⁾			
	DSP	IDSP	VD	skupaj ²⁾
Koroška	3,18	0,41	1,02	4,60
Notranjsko-kraška	3,10	0,42	0,89	4,40
Gorenjska	2,08	0,15	0,44	2,67
Goriška	1,95	0,19	0,39	2,54
Slovenija	3,95	0,43	0,87	5,25

Vir: MDDSZ, ISCS2 (podatki o upravičencih do VD,DSP,IDSP), SURS (podatki o številu prebivalcev)

Opomba:

1) Podatki o številu prebivalstva na dan 1. januar 2018.

2) Delež oseb, ki **prejemajo vsaj enega od treh opazovanih socialnih transferjev**.

Tabela: Pričakovano trajanje življenja ob rojstvu, leta

Regije	Moški						Ženske					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Osrednjeslovenska	78,2	78,5	78,6	79,5	78,9	79,7	83,8	83,3	83,6	84,1	84,0	84,6
Obalno-kraška	76,6	78,3	77,6	78,8	77,7	77,9	83,7	83,0	83,6	84,5	85,1	83,8
Gorenjska	77,5	77,7	77,9	78,3	79,0	79,1	83,6	83,7	83,3	83,8	84,1	84,5
Goriška	77,9	76,3	77,1	77,7	78,2	77,8	83,3	83,3	83,3	82,5	83,6	83,2
Savinjska	76,1	75,9	76,8	77,5	76,3	77,2	81,9	81,3	82,1	82,2	82,5	83,0
Jugovzhodna Slovenija	75,8	75,4	76,0	76,2	76,5	77,5	81,9	82,9	82,5	83,3	82,9	83,0
Pomurska	74,1	75,7	74,8	75,0	76,4	75,7	80,7	81,7	82,1	82,5	82,5	82,5
Primorsko-notranjska	78,0	75,9	76,3	78,6	77,2	77,1	83,5	82,3	84,2	82,6	83,4	83,6
Podravska	74,9	76,3	75,7	76,9	76,4	76,8	81,8	82,0	82,3	83,1	81,8	82,6
Koroška	74,7	76,9	76,3	77,8	76,2	75,6	81,6	82,3	82,0	83,3	82,7	82,8
Posavska	76,0	74,5	74,8	76,7	77,1	75,4	80,1	81,1	81,9	82,6	81,7	83,1
Zasavska	74,9	76,4	75,3	77,0	75,8	76,9	80,8	81,5	80,7	82,6	82,4	82,4
SLOVENIJA	76,6	77,0	77,0	78,0	77,6	78,0	82,9	82,9	83,2	83,7	83,5	83,9

Vir: SURS, preračuni UMAR.

Tabela: Neto razpoložljivi dohodek na prebivalca, v €, revizija 2017

Regije	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Osrednjeslovenska	10.463	11.541	11.214	11.178	11.188	10.774	10.567	10.578	10.659	11.219
Obalno-kraška	9.960	10.878	10.760	10.578	10.795	10.313	10.349	10.371	10.460	10.843
Gorenjska	9.585	10.449	10.403	10.512	10.712	10.280	10.270	10.423	10.519	10.975
Goriška	10.035	11.081	10.718	10.835	11.065	10.663	10.576	10.605	10.591	11.068
Savinjska	9.226	9.912	9.743	9.924	10.103	9.739	9.795	9.935	10.016	10.412
Jugovzhodna Slov.	9.552	10.130	10.020	10.176	10.283	10.034	10.018	10.313	10.466	10.887
Pomurska	8.190	8.519	8.778	8.666	8.926	9.110	9.215	9.539	9.673	10.148
Primorsko-notranjska	9.597	10.480	10.279	10.288	10.549	10.297	10.121	10.355	10.433	10.743
Podravska	8.975	9.686	9.552	9.567	9.691	9.536	9.594	9.766	9.976	10.382
Koroška	9.642	10.075	10.064	10.169	10.598	10.441	10.472	10.755	11.250	11.749
Posavska	9.200	9.721	9.608	9.619	9.922	9.600	9.430	9.694	9.955	10.434
Zasavska	9.274	9.893	9.914	9.955	10.115	9.617	9.602	9.695	9.840	10.229
SLOVENIJA	9.596	10.398	10.246	10.283	10.434	10.123	10.079	10.213	10.341	10.802

Vir: SURS.

Tabela: Stopnja stanovanjske prikrajšanosti, v %

Regije	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Osrednjeslovenska	30	28	31	32	29	26	28	24	20
Obalno-kraška	27	28	34	42	32	32	43	27	23
Gorenjska	25	26	29	34	29	25	28	25	22
Goriška	35	35	37	41	39	31	37	33	30
Savinjska	36	33	35	36	33	29	26	26	23
Jugovzhodna Slovenija	32	38	37	41	38	28	34	30	21
Pomurska	34	29	44	40	34	31	37	35	35
Primorsko-notranjska	24	39	30	45	38	37	40	24	21
Podravska	30	31	34	33	30	27	30	30	26
Koroška	31	32	32	30	30	24	22	16	17
Posavska	29	30	26	27	27	23	23	28	28
Zasavska	39	47	34	41	37	27	33	27	32
Zahodna Slovenija	32	33	35	36	33	28	30	28	25
Vzhodna Slovenija	29	29	32	34	31	27	31	26	22
SLOVENIJA	31	31	33	35	32	28	30	27	24

Vir: SURS, raziskovanje EU-SILC.

Opomba: Delež gospodinjstev, ki imajo težave s streho, ki pušča, z vlažnimi stenami/temelji/tlemi, s trhljimi okenskimi okvirji ali trhljimi tlemi.

Tabela: Stopnja delovne aktivnosti (v preb. 20–64 let), v %

Regije	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Osrednjeslovenska	73,2	73,6	74,4	75,9	75,0	72,7	71,0	70,8	70,2	70,1	71,4	72,6
Obalno-kraška	70,8	70,7	71,4	72,4	71,6	68,2	66,2	67,7	67,0	61,8	67,2	68,9
Gorenjska	72,9	73,2	73,8	73,5	69,8	72,2	70,1	69,1	70,3	71,9	72,3	71,7
Goriška	74,8	76,5	76,6	74,5	72,8	70,8	70,4	68,7	68,9	71,3	71,3	72,5
Savinjska	70,1	68,8	69,4	71,4	71,3	70,7	67,3	68,1	67,0	66,8	68,0	67,8
Jugovzhodna Slovenija	75,0	74,0	75,5	74,0	72,5	73,0	70,1	67,4	64,2	68,5	66,8	68,5
Pomurska	69,3	70,5	71,9	71,3	69,0	65,9	60,7	63,5	64,6	63,9	65,6	67,6
Primorsko-notranjska	75,7	78,3	75,5	76,3	76,2	72,9	72,6	71,4	71,7	66,6	66,4	71,6
Podravska	66,5	67,2	70,4	70,1	69,2	67,9	66,7	65,8	64,4	65,8	67,6	68,3
Koroška	68,1	67,5	68,6	74,6	73,1	68,1	67,2	70,0	65,1	65,4	67,5	70,2
Posavska	67,6	72,5	68,8	68,6	70,3	64,2	63,7	68,8	64,6	66,9	72,0	70,1
Zasavska	67,3	67,8	67,3	69,8	66,8	66,8	66,4	62,4	54,2	60,7	62,9	64,9
Zahodna Slovenija	73,1	73,6	74,2	74,8	73,2	71,8	70,2	69,8	69,7	69,6	71,1	72,0
Vzhodna Slovenija	69,4	69,7	70,9	71,6	70,7	69,0	66,8	66,9	65,0	66,1	67,4	68,4
SLOVENIJA	71,1	71,5	72,4	73,0	71,9	70,3	68,4	68,3	67,2	67,7	69,1	70,1

Vir: SURS, raziskovanje Aktivno in neaktivno prebivalstvo.

Tabela: Stopnja registrirane brezposelnosti

Regija	2014	2015 (a)	2016	2017	2018 (I-VI)
Osrednjeslovenska	11,7	11,0	10,1	8,6	7,8
Obalno-kraška	12,1	11,0	10,1	8,6	7,9
Gorenjska	9,5	8,6	7,6	6,4	5,7
Goriška	11,2	10,3	8,7	7,1	6,2
Savinjska	13,9	13,3	12,4	10,5	9,4
Jugovzhodna Slovenija	13,9	13,0	11,7	9,3	8,4
Pomurska	18,4	18,9	17,4	15,2	13,9
Primorsko-notranjska	11,9	11,1	10,1	8,8	7,5

Podravska	14,4	13,6	12,5	11,0	10,0
Koroška	13,0	11,5	10,6	8,9	7,9
Posavska	14,7	13,6	12,8	10,6	9,6
Zasavska	17,7	15,2	13,9	11,1	9,4
SLOVENIJA	13,1	12,3	11,2	9,5	8,5

Vir: SURS, preračuni UMAR.

Opomba: (a) prelom v seriji.

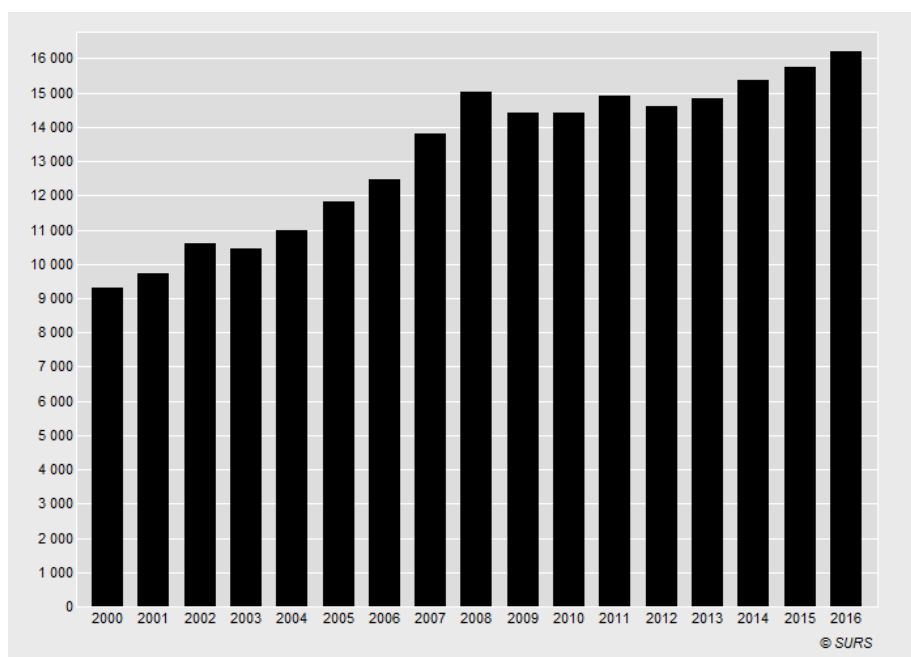
Tabela: Stopnja registrirane brezposelnosti starih 15–29 let

Regija	2010	2011	2012	2013	2014	2015 (a)	2016	2017
Osrednjeslovenska	12,3	13,2	13,6	17,9	20,1	17,4	14,1	11,1
Obalno-kraška	11,0	13,3	13,9	16,2	18,6	16,4	13,2	10,2
Gorenjska	10,4	10,7	12,2	15,3	16,3	13,6	10,3	7,7
Goriška	13,5	14,6	15,2	19,4	20,8	17,7	12,6	9,7
Savinjska	19,9	19,5	20,0	23,4	24,9	22,3	18,9	14,5
Jugovzhodna Slovenija	14,7	16,1	19,3	22,9	23,3	21,1	17,9	13,2
Pomurska	25,4	26,4	25,1	28,5	30,1	29,8	25,5	21,4
Primorsko-notranjska	11,6	12,6	13,4	17,8	18,9	16,6	14,1	10,8
Podravska	22,8	23,0	21,0	23,7	24,4	22,7	20,9	17,4
Koroška	22,2	20,5	18,5	22,5	23,7	21,2	18,1	13,7
Posavska	16,6	16,5	17,9	21,7	24,0	21,5	18,4	13,4
Zasavska	19,9	20,8	24,2	29,1	32,3	26,8	21,2	15,4
SLOVENIJA	16,5	17,2	17,5	21,0	22,5	20,1	16,8	13,1

Vir: SURS, preračuni UMAR.

Opomba: (a) prelom v seriji. Kazalnik je uporabljen v Poročilu o razvoju 2018.

Slika: BDP na prebivalca v posavski regiji 2000–2016

Vir podatkov: SURS, oktober 2018

Slika: Povprečno število glav velike živine na kmetijsko gospodarstvo ter delež kmetijskih gospodarstev, kjer redijo živino, statistične regije, Slovenija, 2016

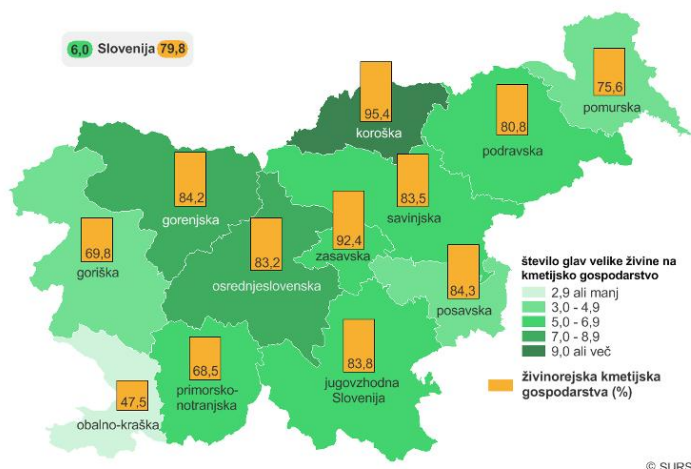

Tabela: Število ekoloških kmetij in površina zemljišč v nadzoru ekološkega kmetovanja; 2011–2017

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Ekološke kmetije v kontroli (število)	2.363	2.682	3.049	3.298	3.417	3.518	3.635
– delež od vseh kmetij (%)	3,1	3,6	4,1	4,6	4,7	5,0	5,2
Ekološko obdelane površine v kontroli (ha)	32.149	35.101	38.664	41.237	42.188	43.579	46.222
– delež od vse KZU (%)	6,8	7,6	8,4	8,7	8,7	9,0	9,6
Število certifikatov	1.999	2.104	2.232	2.537	2.699	2.933	3.190
Biodinamične kmetije	23	28	28	26	26	22	33

Vir: MKGP

Tabela: Obseg površin, vključenih v nadzor ekološkega kmetovanja po kulturah oziroma načinu rabe (ha); 2011–2017

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Travnje (vključno s travnjem na njivah)	28.364,4	30.664,6	33.530,3	35.609,8	35.637,9	36.487,4	38.745,7
Njive	2.400,0	2.752,6	3.148,3	3.484,7	4.050,6	4.403,3	4.476,7
Vinogradi	287,2	323,9	401,3	419,7	494,8	535,7	559,4
Oljčniki	91,6	184,5	208,3	226,2	214,1	240,1	242,6
Sadovnjaki skupaj	857,9	994,4	1.148,3	1.268,1	1.477,6	1.616,7	1.881,2
– intenzivna raba	193,0	260,1	291,3	341,9	483,6	564,7	784,3
– ekstenzivna raba	664,8	734,3	857,0	926,1	994,0	1.051,3	1.096,9
Vrtnine (na prostem in v zaščitnem prostoru)	147,7	180,7	228,0	228,8	289,4	293,3	317,1
Hmeljišča					24,1	1,7	1,5
Skupaj	32.148,7	35.100,7	38.664,5	41.237,2	42.188,5	43.578,7	46.224,1

Vir: MKGP

Tabela: Število živali na kmetijah, vključenih v nadzor ekološkega kmetovanja; 2011–2017

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Govedo	22.915	22.977	25.168	27.359	30.592	33.397	35.095
Drobnica	40.588	41.081	40.101	42.238	41.654	42.698	44.030
Kopitarji	2.981	3.262	3.544	3.846	3.878	4.053	4.089
Prašiči	2.219	2.485	2.798	3.135	3.345	3.648	3.793
Perutnina	29.558	52.757	54.757	71.537	71.618	101.340	104.940
Čebelje družine	1.646	1.598	1.803	1.631	1.400	1.814	2.182
Drugo (kunci, jelenjad itd.)	2.560	3.018	3.173	3.590	3.571	3.873	3.723

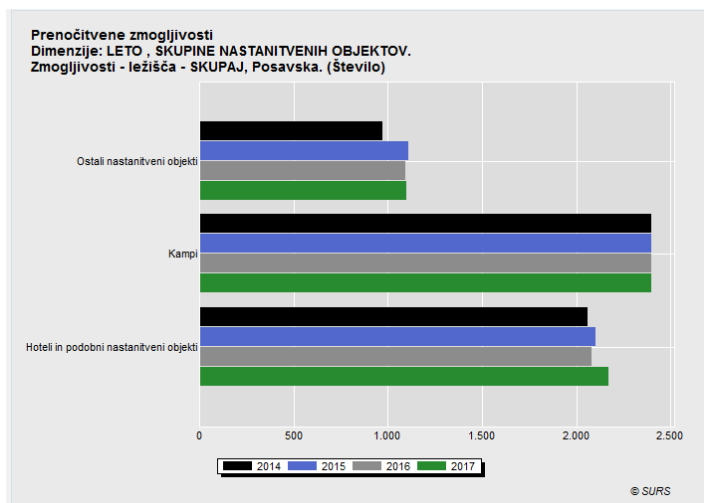
Vir: SURS (MKGP)

Slika: Top 5 držav po makro destinacijah, Slovenija, 2017

Vir: STO, Predstavitev modela makro destinacij

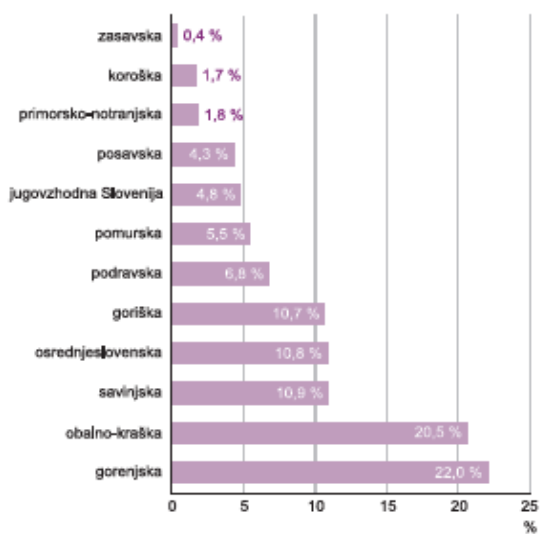
Slika: Prenočitvene zmogljivosti po skupinah nastanitvenih objektov, regija Posavje, 2014–2017

Vir: SURS

Slika: Turistične nastanitvene zmogljivosti (ležišča), 2016

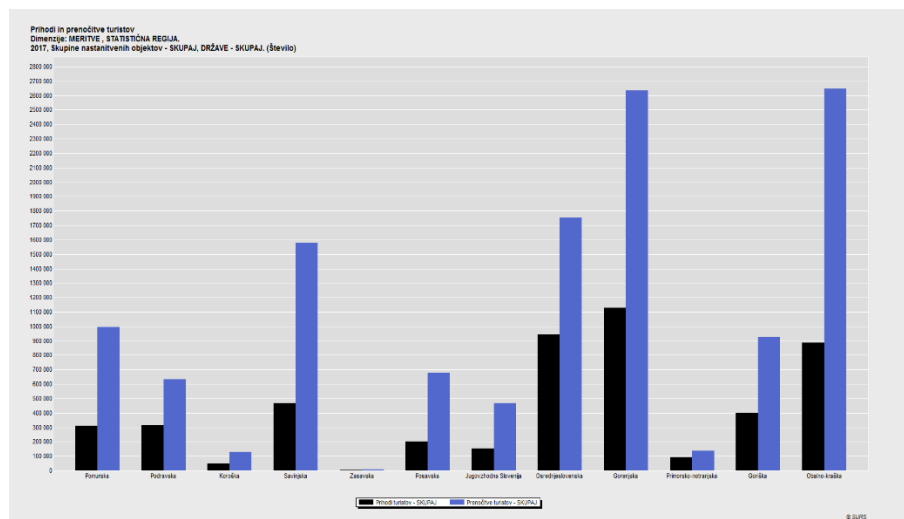
Vir: Slovenske regije v številkah, SURS 2018

Tabela: Prihodi in prenočitve turistov po občinah, Spodnjeposavska razvojna regija, 2014–2017

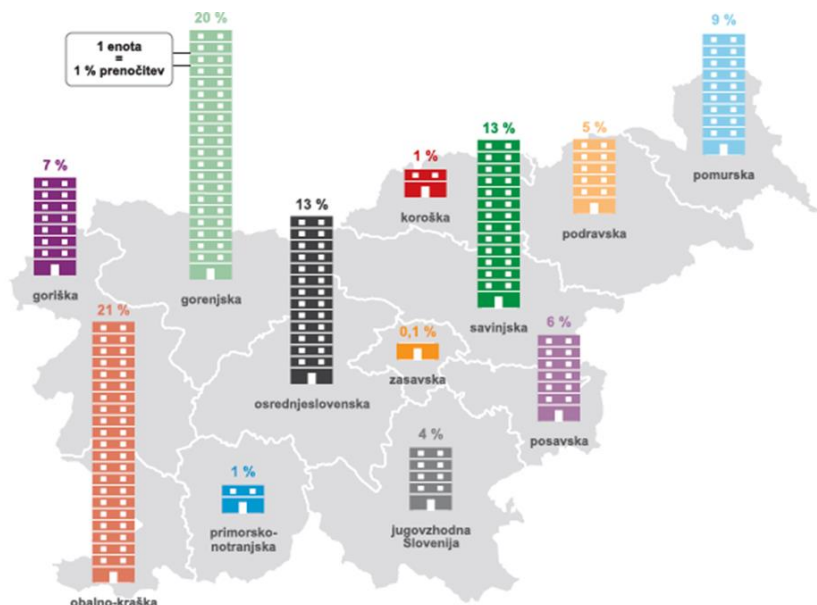
		2014		2015		2016		2017	
		Prihodi	Prenočitve	Prihodi	Prenočitve	Prihodi	Prenočitve	Prihodi	Prenočitve
Brežice	Države skupaj	175936	611590	187343	634540	187425	644512	194527	657992
	Domači	93585	314087	97654	323737	93436	310004	93615	303952
	Tuji	82351	297503	89689	310803	93989	334508	100912	354040
Bistrica ob Sotli*	Države skupaj	126	221	99	137	z	z	z	z
	Domači	23	50	5	5	z	z	z	z
	Tuji	103	171	94	132	z	z	z	z
Kostanjevica na Krki	Države skupaj	625	1079	775	1710	1248	2477	1287	2577
	Domači	271	336	267	402	411	682	440	700
	Tuji	354	743	508	1308	837	1795	847	1877
Krško	Države skupaj	3743	11359	3613	10184	3252	11195	4065	11130
	Domači	1723	4924	1164	2520	1229	3821	1458	3548
	Tuji	2020	6435	2449	7664	2023	7374	2607	7582
Radeče*	Države skupaj	z	z	z	z	z	z	z	z
	Domači	z	z	z	z	z	z	z	z
	Tuji	z	z	z	z	z	z	z	z
Sevnica	Države skupaj	649	1497	1151	2895	1418	2886	1457	2800
	Domači	295	604	353	1093	560	991	878	1365
	Tuji	354	893	798	1802	858	1895	579	1435
Posavska	Države skupaj	180953	625525	193132	649912	193456	661364	201488	674982
	Domači	95874	319951	99510	327935	95654	315534	96432	309738
	Tuji	85079	305574	93622	321977	97802	345830	105056	365244

Vir: SURS

Slika: Število prihodov in prenočitev turistov, Slovenija in statistične regije, 2017, SURS

Slika: Prenočitve turistov, Slovenija in statistične regije, 2016

Vir: Slovenske regije v številkah, SURS 2018

Tabela: Prihodi in prenočitve turistov po vrstah občin in glavnih vrstah nastanitvenih objektov, Slovenija, 2017

	Prihodi turistov		Prenočitve turistov	
	2017	<u>2017</u> 2016	2017	<u>2017</u> 2016
	število	indeks	število	indeks
Skupaj	4.948.080	114,6	12.591.562	112,6
Vrste občin				
Zdraviliške občine	944.738	105,9	3.310.184	104,6
Gorske občine	1.398.928	119,3	3.417.546	119,2
Obmorske občine	790.590	111,7	2.515.055	110,5
Ljubljana	841.320	114,1	1.548.487	116,0
Mestne občine	458.936	115,5	860.134	111,9
Druge občine	513.568	125,2	940.156	122,5
Vrste nastanitvenih objektov				
Hoteli	2.895.898	111,6	7.215.121	108,9
Kampi	552.583	123,7	1.689.050	120,9
Zasebne sobe, apartmaji, hiše	455.206	134,4	1.214.005	133,6
Apartmajska in počitniška naselja	198.882	106,0	631.075	101,5
Delavski počit. domovi in apartmaji, otroški in mladinski počit. domovi	139.122	104,0	471.287	107,8

Vir: SURS

Tabela: Povprečno število obiskovalcev na razstavo v muzejih in razstaviščih, statistične regije, Slovenija, 2014–2015, SURS

	2014	2015	%	%
Pomurska	458	561	2,41	4,35
Podravska	553	654	2,91	5,07
Koroška	537	407	2,83	3,15
Savinjska	1558	1437	8,20	11,14
Zasavska	1036	998	5,45	7,74
Spodnjeposavska	397	557	2,09	4,32
Jugovzhodna Slovenija	681	700	3,58	5,43
Osrednjeslovenska	1017	630	5,35	4,88
Gorenjska	2615	1188	13,76	9,21
Notranjsko-kraška	8345	3688	43,90	28,59
Goriška	1101	1433	5,79	11,11
Obalno-kraška	709	648	3,73	5,02
	19007	12901	100,00	100,00

Tabela: Občasne razstave v muzejih in razstaviščih, statistične regije, Slovenija 2014–2015, SURS

Razstave po: STATISTIČNA REGIJA, RAZSTAVE IN OBISKOVALCI, LETO		
	Občasne razstave	
	2014	2015
Pomurska	36	34
Podravska	283	241
Koroška	37	36
Savinjska	149	138
Zasavska	33	33
Spodnjeposavska	10	73
Jugovzhodna Slovenija	81	84
Osrednjeslovenska	711	974
Gorenjska	173	205

Tabela: Vrste odpadkov v kg po občinah regije, 2014–2017 (2018)

	Sevnica				Brežice			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Mešani komunalni odpadki (kg)	2.962.630	2.852.400	2.770.080	2.701.170	3.353.320	3.299.610	3.200.360	3.245.200
Ločeno zbrane frakcije (kg)	1.169.337	1.422.600	1.451.167	1.510.509	3.719.075	3.880.399	4.189.653	4.675.570
Skupaj zbrani	3.131.967	4.275.000	4.221.247	4.211.679	7.072.395	7.180.009	7.390.013	7.920.570
Odloženi odpadki na CeRODU	1.723.200	1.948.339	603.611	189.447	3.807.040	2.856.656	428.658	171.825

Vir: Komunala Brežice, d. o. o., Komunala Sevnica, d. o. o., 2018

	Krško				Kostanjevica na Krki			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Mešani komunalni odpadki (kg)	4.901.000	4.737.000	4.748.000	3.767.000	350.000	332.000	321.000	218.000
Ločeno zbrane frakcije (kg)	5.721.000	5.411.000	5.765.000	6.311.000	532.000	500.000	510.000	372.000
Skupaj zbrani	10.622.000	10.148.000	10.513.000	10.078.000	882.000	832.000	831.000	590.000
Odloženi odpadki na CeRODU	3.174.000	1.092.000	179.000	188.000	274.000	145.000	16.000	11.000

Vir: Kostak, d. d., 2018

	Bistrica ob Sotli				Radeče			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Mešani komunalni odpadki (kg)	112573	120261	134614	125402	592.700	537.840	492.060	531.920
Ločeno zbrane frakcije (kg)	113625	136916	148389	172934	366.406	392.659	437.224	434.631
Skupaj zbrani	226198	257177	283003	298336	300.840	315.540	345.250	302.700
Odloženi odpadki na CERODU	39401	42091	47115	43891	1.259.946	1.246.039	1.274.534	1.269.251

Vir: OKP Rogaška Slatina, d. o. o., 2018, JP Komunala Radeče, d. o. o., 2018